

W. Budei epistole cū ānota: ī eas

T

2

1

Handwritten text in a medieval script, likely Gothic, visible on the right edge of the page. The text is partially obscured by the binding and includes some red initials.

vñ 7 habto. Et hic modus abso-
 lōmū seruatur p totū annū qñ tres
 lōnes legunt. **ad b. a.** Die syon
 oribz lerz ubū usi de apthā aūā.
ad c. a. Venies fortior me post
 me cuius non sum dign' solue cor-
 rigiam caluāniōz ei'. **fr v. ad b. a.**
 Bñdicta tuū mulieribz et bñdīs
 fructus uentris tuū. **ad c. a.** Exp-
 tato domini saluatore meū et pl-
 tolator eū dum ppe est aūā. **fr v.**
ad b. n. an. Ecce uenies d's et hō
 de domo dai. ad sedē in throno aūā.
ad c. a. Ex egypto uocauī filiū
 meū ueiet ut saluet pplm meū.
Sabb. ad b. a. Syon noli timē-
 ate d's tuus ueiet aūā. **ad v. cap.**

Res: Quenimq; scripta
 sunt ad nrām doctrinā
 scripta sunt ut p paciētiā
 et cōsolatiōē scripturaz bñ
 habeam'. **D. ad c. a. anti.**
 Veni dñe uisitare nos in pace
 uolentē corā te corde perfecto. **or.**
Quāta dñe corda nostra
 ad pparandas unigeniti

tu uias. ut per ei' aduentū
 purificatis tibi mentibz ser-
 uire meam. **Q. t. Dñica ij**
Juu. Surgite uigilem' uenite
 adorem' qz nescitis horā qñ ueniet
 dō. **p.** Venit exult. ymnū aē noct-
 uales. p'si v'stūz et b' breuia thūc
 sic in i' de de aduentu. Tres lōnes
 leguntur de ysaia. **lō prima.**
Egrethentur uirga de radice
 iesse et rōs de radice eius
 ascendet et regnabit sup eū
 sicut dñi sicut sapie et intellēs.
 sicut cōsiliū et fortitudinis sicut
 sciē et pietatis et replebit eum
 sicut timoris dñi. Nā scdm
 uisionē oculor iudicabit.
 nec p scdm auditū aurū.
 arguet. sicut iudicabit iustia
 pāupes et arguet iniquitate
 p mansuctis t're. **R.** Iherlm cito
 ueniet sal' tua q're uerore osuris
 nūquid cōaliat' nō est tibi q' ino-
 uabit te dolor. **S.** Saluato te et libāto
 te noli timē. **v.** Ego sū enī dñs d's
 tuus scō isrl' redemptor tuū. **S.** Salū.

et super omnes cedros libani solum
mes ieretas: et si os quere
lasan et si os montes excellos
et si os colles eleuatos et si omni
turrum excelsam et super omne
muru munitu et si os naues
tharhis et super omne quod uisum
pulchru est. **100. ii.**

Et incuruabit obliuio
hominum et humiliabit altitu
do uirorum et eleuabit dominus solus
in die illa et ydola penitus con
terent. Et intibunt in speluncas
petrarum in uoragines terra
facie forniculorum et in gloria
maiestatis eius: cum surrexerit p
tute terra. In die illa periet
homo ydola argenti sui et si
mullat hauri sui que fecerat
sibi ut adoraret talpas et uel
pationes et ingrethet fassu
ras petrarum et caunas sacrorum
a facie forniculorum et in gloria
maiestatis eius: cum surrexerit

Quertite terram. **100. iii.**
Quiescite quod ab homine est

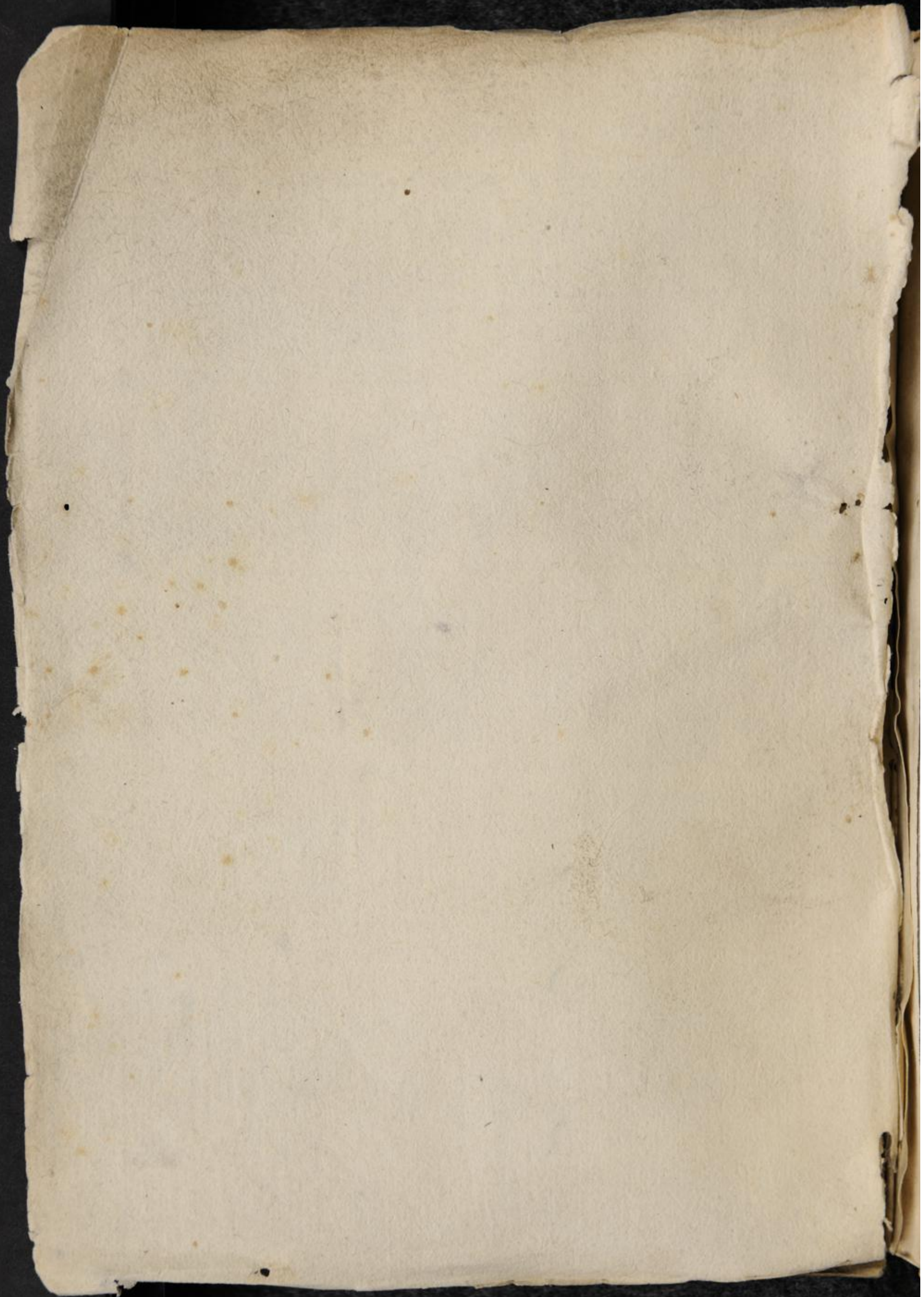
et in naribus eius quod excelsus re
putatus est ipse. Ecce enim domina
tor dominus exitum auferet ab ille
et iusalie iuda ualidum et for
te et omne robur aque forte
uirum bellatores iudice et pphaz
et aridum et semen pncipe super
cinguaginta et honorabilem
uultu et oculiarum et sapientem
de architectis et prudentem
eloquii mystici. Et dato pu
eros principes eorum et effemina
ti dominum abunt eis et corrumpet po
pulus uirum ad uirum unum quod
ad proximum suum. **B**umultuabi
puer contra tenem et ignobis
contra nobile. **fr. iij. vltus.**

Egredietur dominus de loco sancto suo.
Isti tres sunt supra dicti et prescripto ordine
domini. fr. v. vi. et Sabto. **E**hic ordo
vlticlorum seruat per eum in officio feruati
usque ad uiginti uacuum dominum. Et sicut sit
de alijs quibus vlticlorum qui cetis te
poribus plures repetuntur absolute. **A**u
ctus pncipum ut supra. **S**upra dicti tres
absolute dominum supra dicto ordine fr. v.

In epistola ad Ruzen, Canobiarcha asprimotanus
ἡτοι ὁ ἀββας ἡτοι ὁ ὀροτιρ

1 Mancipare. fab. lib. 6. par. 4.
Possessiones ante illas Brutus vendiderat, & cu paterna manna
ret p dia turpis habebat

N. dat. 1667

Epist. sut 52 pudes
& una Linacri.

20 N. Lat. 67

v. 116

VIRORVM ILLVSTRIVM, AD QVOS
HAE EPISTOLAE SVNT SCRI
PTAE CATALOGVS.

GVLIELMVS BVDAEVS

Quot qte fol

	Richardo Paceo.	4	3. & 8. & 9. & 11.
	Thomæ Moro.	2.	13. 104.
Thomas Lim.	z. Thomæ Linacro.	2.	21. 27.
	Ludouico Viui.	5.	28 31. 38. 120. 147.
	Salmonio Macrino.	2.	41. 66.
	Baptistæ Egnatio.	1.	46
	Nicolao Beraldo.	2.	50. 100.
	Claudio Cantunculae.	2.	53. 75.
	Ioachimo Vadiano.	1.	57
	Petro Bembo Patritio Veneto.	2.	59. 76
	Iacobo Sadoleto Episcopo.	2.	60. 78.
	Nicolao à Querceto, Prætori Mediola nensium.	1.	63.
	Petro Amico Sodali Franciscano.	2.	69. 152.
	Adelpho Roboreo.	1.	73
	Christophoro Longolio.	2.	80. 169. Opera.
	Ludouico Ruzæo, Suppræfecto Parisiensi.	2.	87. 145
	Francisco Picarto.	1.	104
	Christophoro Picarto.	1.	109
	Draconi filio.	1.	112.
	Ioanni Picarto.	2.	118. 141.
	Germano Brixio.	1.	125.
	Francisco Deloïno.	1.	138.
	Λοδοβικῶ ἑδ' αὐτοῦ ἀδελφῶ.	1.	157
	Ἰάνῳ λασκάρῳ ἑδ' Ἑωδακλωῶ.	1.	165
	Κρόκῳ.	1.	168.
	Γυλιέλμῳ ἑδ' Μαίνῳ.	4.	205. 206. 207. 221. Latina
	Ἐρᾶσμῳ.	3.	208. 212. mixta. 219.

Anonyma z. }
10. p. 1. 116
N. p. 142

Opera 8.

GVLIELMI BV

DAEI, REGIIS ECRE

TARII, EPI

STOLAE.

GVLIELMVS BVDAEVS RI
CHARDO PACEO S.

VDERET ME ITE
rum prouocatum iandiu tibi
non rescripsisse, si mihi quoq̄
modo incuria uitio uerti pos⁴.
set. Quinto Idus Decembres
Brugis tū agens scripsisti ex-
pectari in dies à te editionem
libri tui, de fructu qui ex do-
ctrina percipitur: eiusq̄ unū
exemplar mox te mihi missu-
rum. Literis tuis acceptis, in-
certo rumore audiui in Urbem Romam legationis obe-
undæ gratia primo quoq̄ die te profecturum. Quare etsi
auebam amicitiam tecū hoc genere officij, uicissitudineq̄
scribendi in posterum contrahere: sustinēdum tamen esse
existimaui, quoad certiozem de te nunciū mox haberem.
Nuper autem ad me ex comitatu Regis scripsit Norma-
nia regius caduceator: te quum istic ipse esset, sciscitatum
à se esse, ecquid Budæum nosses: & fatin salue ageret: uer-
bisq̄ tuis ille iubebat me poscere, si rei cuiuspiam quæ us-
quam in Britannia esset, egerem: quæ quidem tui mune-
ris esse posset. Te enim operam quandam strenuam & be-
nignam cupere mihi nauare. Tum addidit quantum aucto

ritate, & opibus in regno isto polleres: quanta gratia apud
 Regem flagreres. Quo nuncio tantopere exhilaratus sum,
 ut in sinu ferè literas tuas eiusque hæctenus habuerim, ob-
 uio cuique amicorum ostentans: nonnullis etiã ob oculos obtru-
 dens, qui mihi nimium literarum amorẽ ut damnosum crimina-
 ni dare solent. Mihi certe ineptire ipse interdum in huiusce-
 modi rebus uideor præ lætitiã: & magnificentiùs quæ p̄ meis
 spiritibus in publicum prodire: homo utique nõ ita multum for-
 tis propriæ admirator, ut ne industriæ quidẽ satis benignus
 æstimator: utpote quæ ex officina mea p̄deuntia minoris ius-
 dicare æquis ac bonis arbitratoribus uidear, quæ quanti esse
 possint siquãdo eiusmodi rebus gratia apud nos condigna
 accesserit. Quum autem tabularum mearum rationem, quas in hac
 negociatione Philologiæ iãdiu cõficio, ita fermè institue-
 rim, ut quæstui quidẽ nullam dum pagellam destinauerim, ami-
 corum uero accessionibus totum semper codicem implere cõcupi-
 erim: sic mihi (nisi fallor) res cessit, ut fortunarum dispendium
 nõ spernendum cõpensare opibus possim copiosæ ac multi-
 plicis amicitie. Verum quum multos amicos, in hisque uiros
 egregios, in patria quæsiuerim: quorum auctoritate fortunis
 meis, meorumque presidium atque etiã subsidiũ afferre sepe nume-
 ro mihi licuit, si animum & oculum ad rem faciendam adieci-
 sem: fit tamen nescio quo modo, ut externis magis amicitijs ra-
 tionem mihi cõstare putem insani literarum amoris: quæ multi
 etiã uacordem esse putant: ijsque amicis magis exultent, qui-
 bus uti nequeo, ut rem saluam uel ampliorẽ faciam, ne frui quidẽ
 animi causa, & familiariter interuifere. Quo fit ut externo-
 rum epistolas uelut exoticas merces ac uendibiliores elatius
 inter nostros proferam ac uenditẽ. Adeo nihil proprius fa-
 ctum est his alteris tuis literis, quæ ut librum meum de Assæ exo-
 scularer, quæ mihi clarissima una in prouincia tot simul ami-
 cos uno nomine talesque cõciliauit: & tam luculenta accessio-
 ne rationes meas auxit. Ais enim in amore, atque etiam (si cre-
 dere ipse

dere ipse sustineo) admiratione mei socios tibi esse Linacrum, Morum, Tonstallum, & Latymerum, cum nonnullis alijs: quorum ut Tonstallus & Linacrus epistolarum commercio mihi iam coniuncti sunt, ita alij olim fortasse notiores mihi erunt, si quando res ita nata fuerit. Hos eosdem tibi magnopere amicos esse ex libri tui recens editi lectione intellexi: in quo cum ipso ingenium tuum mihi Paceo doctissime, eruditionemque profabisti: tum uero animum istum mirifice amplector & exosculor, sic literarum studio deuotum & addictum, ut ne in intimam quaedam aulam admissus Musis nunciu[m] remiseris, aut salutem semel earum cultoribus dixeris. Quo magis cauendum mihi duco, ne eam culpam admittam in existimationem mei: ut in hoc priuato oppidanoque ocio cessisse tibi uidear inter aulica munia satagenti. Nisi si haec laus fortasse propria est Regis tui cui tu clarissimum in libro tuo testimonium dedisti: non tamen propensum in literatos uiros animi, sed etiam literis non leuiter imbuti. Hoc autem posterius ut credere tibi cum aliquo utique fidei temperamento in animum induxerim potius, quam fidem abrogarim, ueluti Regi tuo & beneuolo & munifico benignius iusto testimonium reddenti: sic satis uel pro se regium esse puto hac aetate literas admirari, earumque studiosos ornare, honorisque adeo doctrinam ipsam habere. Id quod de eo Rege haud dubie mihi persuaserim: quod Linacros, Paceos, Tonstallos, Moros, Latymeros, & ueluti cohortem quandam palladium in pretorio semper habeat, quo tanquam satellitio succinctus & instructus, uisendus Rex & augustior aliorum Regum fastigio, prodeat in publicum, procedatque in consilia. Id siue uerum est, siue ipse in maius imaginando extollo: iuuat tamen reapse ita esse credere, nec huiusmodi exemplum nostram hanc regiam post hominum superstitum memoriam tulisse, fateri apud te ingenue, alioquin ipsam longe principem omnium in occidente. Fatorumque id mediis subsidiis fixo incircumductilibus decreto imputandum magis esse duco, quam regum nostrorum principumque uitio: quod non tam ipsi arte

GVLIELMVS BVDAEVS

doctos homines arceri ab aula sua uolunt, q̄ semetipsi ab
 aula docti ultro p̄cul summouent fatali nimirū aulicorum,
 elegantiumq̄ ingeniorū dissidio. Id quod ip̄m quū p̄multi:
 etiā aulicorū mirabunde indignentur: haud dum tñ extitit:
 curionū aliq̄s qui & de repu. & de re literaria hā ten⁹ me
 reretur: ut foedū illud dissidiū dirimeret, literarūq̄ decus
 aulae Francicae accōmodaret. tametsi Guido à Rupeforti
 Cancellari⁹ eā gloriā affectauit, si p̄ fatū Parcasq̄ licuisset.
 Nam ut id ultro in mentē principibus ueniat, spe mai⁹ esse
 putat post Carolum Regem defunctū: q̄ ad literarū fauorē
 rem deriuare liberalitatis partē instituerat, ut creditū est.
 Huius q̄ nūc regnat, ut natura felicior & uberior, omnesq̄
 corporis animiq̄ dotes multū locupletiores atq̄ instructio
 res, ita studia & benignitas aliorum detorta sunt sinistro
 quodā fato. Qd̄ uero ad me attinet, annū iam plus duode
 uicesimū agere int̄ aulicos desij, q̄ literis p̄lixī⁹ liberiusq̄
 uacare: quū sub mortē suā Carolus in aulā me euocasset, iā
 tū studij literarij cōmēdatione innotescētē: in q̄bus nō ni
 hil p̄fecerā. Sed iā in ore p̄cipue hominū esse cōperam ob
 Graecę linguę studiū, quam sine riuali tū amabā. Qd̄ quū
 homines tū nostri mirarentur, rumor in aulā usq̄ manue
 rat (iam em̄ Regis, nō à secretis, sed Secretarius eram) etsi
 studia literarū in abdito colerē p̄cul arbitris & magistris:
 ne mireris tanto tempore parū me p̄fecisse. Post octauum
 circiter mensem à morte eiusdem Regis, cum degenerare
 in comitatu à me ip̄so me sentirem, occasionem nactus ex
 aula me subduxi: nec unq̄ postea ex quo ad ingeniū meū
 remigrasse me sensi, persuadere quisquam mihi potuit, ut
 denuo è studio migrarē: etiam si aliquoties aulam ad aliq̄t
 dies adij: & Romam interim legatiōe functus sum. Qua
 re quod ad me de pace scribis, quasi in actu rerum aulica
 rum aliquaē meae sint partes, nō patiar ulterius te errare.
 Volo enim ut intelligas nullum me negocium cum aula,

nihilque plane commercij cum aulicis habere. De quibus quid sentiam, ex digressionibus meis in libro de Assē facile intellexeris, si quando tibi aliquot horas male occupare in animo fuerit. Belli pacisque munia eadem propemodum obeo. Reges Secretarios suos partim in hac urbe, ubi centenaria curia sedē habet, partim in comitatu suo habere solent; libero tamen omnibus ultro citroque comēatu. Urbanis (ut dixi) adiunxi me semel ex quo aulā ualere iussi. Hic enim familia nostra penates suos non obscurissimos habet: ex quibus duodeviginti hīsdem parentibus orti liberi, hæredes duodecim patri superfuimus. Proinde pacem uotis tecum adiuuare, non etiam consilio possum. Quippe qui inter Aulicos eo demum tempore uersor, quo Rex in hac urbe manet, unde iam annum abest. Verum enim uero quoniam de fœderibus & pace tuendis censere mihi non item ut tibi datum est in Principis consilio: iuuabit in sinu tuo susurrare quid hīsdem de rebus sentiam & audiam: quando quidem tibi homini placido & humanitatis amanti consilia pacis cordi esse uideo.

τῆς εἰρήνης οὐ πρόσωπον ἀρεσὸν καὶ φιλέοργον μὴ εἶναι, τὸ δὲ ὄνομα, κροτητὸν καὶ ἡδύ, οὐκ ἄρ' ἔξαρνθ' εἶη, τῆν γε Δινοουεχόντων. σύ γε μὲν ὦ φιλότις τὸ κατὰ χώραν ἔαρ τὰ ἔωρα σμύνα, ἀμφοῖν ταῖν βασιλείων πάνυ ἔφη διαφέρειν. ταῦτ' ἄρα πῶν εἰρήνην ἀπάγη, καὶ περιβάλλει σύ γε ὡς ἰτθίδα ἰνὰ τῆν λόγων οὐσαν, τὰ τε μαθήματα περιέπουσαν. τὸν δ' αὖ πόλεμον ὡς ὄλεθρον μυσάτητε καὶ ἀποτροπιάζη ὡς ἀπότροφον δ' ἔτερ' ὄντα φημι λοσοθίας, καὶ τὰ πράγματα δὲ ἀμφοτέρων ἡμῶν φημι βασιλείας ἐν τῷ πρόθερον χρόνῳ σφόδρα λυμνώμενον. εἰσὶ δ' οἱ τ' ἐνθάδε ἀγχι νησέων, δεινοὶ μὲν ἴσως τὰ τε κατὰ τὸν πόλεμον καὶ τὰ κατὰ τὰς σωθῆκας σοχάζεσθ', οὐχ ὁμοίως δέ γε οἶμαι ἐμοὶ τε καὶ σοι εἰληκόντως διακείμενοι τῆν βρεττανίαν φασί, νυνὶ μὲν ἀσμύνας τοῖς ὁμολογηκλύοις ἐφκονχάσεν τε καὶ σέρξεν τοῖς παροῦσιν, ἕως ἄρ' βεβαιότερον χῆσφίσι τὰ κατὰ τὸ τόρνακον. τὸτ' μὲν τοι καλῶς καὶ τελέως ὠχυραμύνας, οὐχ ὑμᾶς ἤδη σαδερῶς τοῖς συμφωνηθεῖσιν

GVLIELMVS. BVDAEVS.

ἰσχυρῶς, ὅπως ἂν τύχητε ἀφορμῆς λαμβανομένους. οὕτω μὲν οὐκ οὐτοὶ
 φασί, διὰ δὲ πολλὰ εὐλαΐα τῶν ἀπονοδοποιηθῆσιν εἰκὴ ἐπιλέγεσθαι. αὐτῶν
 τῶν μάλιστα σοὶ σωεπέυχομαι τὰ εἴη καλῶς κείμενα, μέντοι καὶ χάρι
 ρων ἐδραΐως, εἰ μὴ καὶ πλείων χρόνον, ἀλλὰ ζώντ' γε ἡμῶν. ὅπως ἂν παῦ
 ἀδελῶς ἀδελφοῖς ἀντεπιστέλλαι τὸν πῶρ ἡμῶν θέμις ἦ, εἴγε σοὶ καὶ τῶν
 σοὶ εὐλοῖς τῶν ἀνθι, γνώριμ' τῆν εὐλοῖαν ἡμῶν πρῶτον ἀρέσει πρῶτα τῶν
 οὐκ πεπαιδουμένων καὶ τοῖς μετὰ ταῦτα γενησομένων, ὥστε καὶ οἱ ἀνω
 θεοὶ καὶ τῆν γονέας τῶν ἡμετέρων ἐν τοῖς λόγοις εὐδοκίμοι αὐτῶν, πρῶ
 ἀδελφῶν ἐπιστείλαντες, τῆν μνήμην εὐλαΐας κατέλιπον. ὁ δὲ δὲ
 βασιλεὺς ὁ ἡμέτερος ἔοικε μὲν καὶ αὐτῶν ταῖς σωθήκαις ἐμμένειν
 προσηκνύω, ταῖς τε μετὰ τῶν ἀλλ' ἐδῶ σωτεδφιλίας, Ἐ ταῖς μετὰ
 ἡμῶν, ὅσα γε καμὲ ὄραμ. οὐδ' ἐν τε καινοτεμῆν, πρῶτον αἰδοῦν ἢ ὑμῶν
 ἢ τῶν ἀδελφῶν ἰνάς παρὰ πῶν ὄνδως ἔπει αὐτοῖ, καὶ τῶν αὐτῶ βυλευθῶν.
 Cæterum si tu ad me posthac scribere uicissim animi causa
 institueris, tibi ad hoc obsequium libens me accommoda
 rim: quādo tu ultro amare me cœpisti: literis ἔμ me prouo
 casti: qua de re mirifice amo. Quo genere officij cum Lina
 crus & Tonstallus me sibi deuinxerint, responsum ἔμ tūle
 rint: exoratū te uelim ut eos uerbis meis salutes: Moro ἔμ
 salutem, uel fœnerato reddas: qui literis tuis nuncijs cum
 Linacro me salutauit. Vale uir literis amicissime: & me in
 albo tuo perscribe. Parisijs, quinto Calend. Maias. Anno
 Millesimo quingentesimo decimo octauo.

GVLIELMVS BVDAEVS RICHA
 DO PACEO S.

Nicolais Beraldus, qui tibi hanc epistolam reddi
 dit, hō utraq; lingua doctissimus, & iā de lite
 ris bonis nō leuiter merit⁹, est etiā aliqñ mihi
 amicissim⁹. Hūc cū audire cœpissem istuc es
 se iturū in cōtubernio Antistitis Parisien. exi
 stimari mei esse officij lras ei ad te dare, etiā
 si paucos

si paucos ante dies longam satis epistolam ad te scripseram, cuiusdamque cognato meo commiseram eiusdem contubernij comiti. Nolui enim Beraldum hominem mihi familiarem, & Erasmi tui aliquando hospitem, inscio te in Britannia esse, qui studiosorum ipse hominum amantissimus esse mihi uiderere. Huic quicquid officij & comitatus in aliena prouincia uersanti impenderis, non recusabo quin mihi omne expensum feras. Tametsi (qua te humanitate praeditum esse comperi) non dubitem ultro facturum id te fuisse, si semel eo ingenio, eaque doctrina hominem istuc esse resciscere potuisses: atque etiam ubi eum primum cognoscere tibi uacauerit, ita eius causa omnia te cupiturum, ut me tibi acceptum referre non postules, quod in ipsum contuleris. Nec eo secius tamen hunc ita tibi commendatum esse meo nomine uelim, ut quem maxime meorum amicorum commendare mihi licet per tuam facilitatem. Vale Parisijs postridie Assumptionis in sublimem diuæ Dei genitricis.

GVLIELMVS BVDÆVS RICHARDO PACEO S. P. D.

Ro h diui immortales quid ego audio? o quot quantos? quos panegyricos? quos theatrales? quos tibi mihique plaudendos sermones celebritas sponsalium iam apud nos excitauit? nostraeque legationis fama laute, nitide, magnifice, benigne, eleganter, & facunde exceptae? O elegantem tuum Regem, omnique praconio maiorem, omni laudis commemoratione praestantiorem: qui tot, tam amplis corporis animique dotibus liberalitatem egregiam, eximiam uoluntatem, gratiosamque apud omnes comitatem accommodarit: qui naturae benigne munificentiam dexte

ritate morum, augusta maiestate, heroica specie, & oris p
 bitate cumulatam reddiderit & uisendam. Nostri istinc
 reuersi statim atq; splendidam illam apparatus magnifi
 centiam, & recte atq; ordine constitutam commemorare
 coeperunt: cum ab omnibus ferè auribus propensis exce
 pti sunt: tum uero illud hianti (ut ita dicam) aure & uultu
 stupenti grauissimus quisq; prosequeretur, q; serenissim⁹
 iste princeps comitatum suum frequentare solet doctissi
 mi cuiusq; uiri praesentia, dicendiq; facultate praestantissi
 mi: & ueluti suam aulam insignibus njs distinguere & ex
 ornare: quæ speciem ipsa præbeant uenerandæ regiae, ex
 ternisq; spectandæ: ipse quidem mea sententia dignus, cui
 ius fama luminibus istis illustrata, quoquouersus explen
 deat q; latissime patent Christiani nominis fines: olimq;
 memoriæ consecretur æternæ monumētis ingeniorum.
 Equidem quod ad me attinet, nihil nec lubētius fecerim,
 nec alacrius, si quando ita tulerit scribendi meum institut
 um, q; ut tanto Regi relinquam elogium quoddam me
 morabile, uelut animi mei testimonium in eius maiesta
 tem propensi: egregie quidem illam de literis & honori
 fice meritam, si uera sint quæ audiuius. Etenim qui hu
 maniorum studiorum honorem, in ordinem plebeium
 redactum, tum aliarum gentium incuria, tum nostris præ
 cipue moribus & institutis, ad gradum subuexerit altio
 ris fastigij, etiam exemplo in seipso prodito & instituto
 eloquentiæ regi:is pulcherrime rei decus æqualibus &
 posteris regibus nimirum præripuit. Quippe qui primus
 Regū multis iam seculis intellexerit & uiderit eam esse
 uim atq; auctoritatem eloquentiæ, ut Reges inter superos
 referat & inferos pro cuiusq; meritis. Q; si uirtus ample
 xandam tam facile se præberet, & cum suauitate quadam
 præsentaria retentandam, q; uirtutis ipsius splendor &
 species plausum sibi emerentur, per omne genus homi

num, gnaros iuxta atq; ignaros liberalium disciplinarū; haud dubie literarum altiorum maiestatem Principes, proceres, primarij uiri tanto exemplo edocti, mox conseruare certatim instituerent: ut quidem nostratium hominum sensum nunc affectum esse uideo inde iam ex quo nostri Legati reuerterunt: neminem enim iam nostrum non pudet, & miseret propriae ignorantiae. Tua autem Richarde doctissime oratio, aliorumq; amplissimis in conuentibus habitae, eousq; celebrantur, opiparus ut ille ac praenitens apparatus transigendis in rebus adhibitus, facundia uestra cohonestatus sit admodum, & magnificentior uisus. Qui si paria nos facturos speratis in hac rerum parte instruendarum, uereor ut uobis satisfacere possimus: apud quos disertae industriae suum nuncq; constitit operae premium, insigni ob eam noxam & indignitatem rerum Francicarum obscuritate. Nicolaus Beraldus tibi iam charissimus (ut ex literis tuis intellexi) in aulam cum Praeside Parisiensi profectus est, uestris suffragijs & commendationibus adiutus egregie: indeq; non dubia spe erectus. Rex iam aduentare dicitur, ut Legatos istinc expectatos excipiat. Vale mi Patee, & mihi Tonstallū, Morū q; meos, Linacrū, aliosq; saluta. Parisijs Nonis Nouemb.

GVLIELMVS BVDAEVS RI
CHARDO PACEO S.

Tertia iam epistola tua accepta miratus sum diligentiam tuam in hoc genere colendae amicitiae: cui uix adhuc aequabilem in ullo amicorum expertus sum. Utinam iam prospere e febre recreatus sis: ad me enim hanc curam in posterum pertinere par erit, quam prospere uitam agas, q; firma ualetudine corpus habeas: cum in eo animum istum

habeam tantopere beneuolum, ποσὸτω δὴ ἀπασότερον ὅσω ἀν
 θαρέτω τὸ δόρυ τε σαυτῶν καὶ γενναίω τῶν εἰς εὐλίαν φέρωρ ἐπέδωκας.
 καὶ μὲν δὴ καὶ ὅταν τοὺς εὐλίαν μετὰ τοὺς ἔξωθεν καταλέγωμαι, σὺ
 ἔν τῶν πάντων πετάχθαι δίκαιον εἶ, καὶ μοι δοκῆς ὅτι ὅπως τὸ
 ὄνομα δὲ σὸν αὐτὸ κλήτως σύ γε εἰς κατάλογον πρὸς γεγραφῶς, ἀλλὰ
 καὶ τὰ νενομισμένα λήτῃ γῶν τῆ τε χφρί καὶ τῶ θυμῶ. Itaq; tuo
 nomine accessionem magnā factam rationibus meis au-
 tumo: illis quidem sanctioribus, quas in arce Palladis de-
 ponere, non in æde Saturni institui. Quæ igitur tam benig-
 ne te mihi in amici obsequium indulges, ingentem à me
 gratiam iniuisti. Sed uide quò iam pedē protuleris. Quid
 enim futurum est, si te non ex stipulatu, sed de spontanea
 pollicitatione appellem: quum mihi pulchre cautum sit
 & teste caduceatore, & literis à te obsignatis: ac ne te cir-
 cumuentum esse causificari tandem possis: iterum idem
 promittere, & interuallo longiusculo non dubitasti, quū
 sic se obstringentibus, si postea officium detrectare cœpe-
 rint, & irrita pacta facere, repetitæ pollicitationis pudorē
 rem, & congeminata obligationis nexum obijcere legū
 constitutiones permittunt. Proinde cum agnosco & am-
 plector istum animi cādorem simpliciter se promentis ad
 obsequium: tum uero ita rationem comitatis tuæ & gene-
 rosæ humanitatis habebo, ut hæcenus pollicitationē exi-
 gam, fidemq; tuam onerem: quatenus & hilariter, & non
 magno negotio defungi possis: ac ne id quidē primo quo-
 q; tempore, sed quum antiquiora nomina exegero: quæ
 multa adhuc bona & idonea habeo: & quorum etiam iur-
 dicitium & disceptationem cōstituere in meo foro possim,
 si inde controuersia existant. Huiusce autem calēdarij no-
 minum rationem ita comparatam habeo, ut bene mecum
 agi putem, si syngraphas domi incolumes asseruem: ut po-
 te qui in eo sitas facultates meas esse gaudeam, ut nomi-
 num multorum ac locupletum diem iam cessisse gloriari
 diu possim

diu possim, nec tamen uenire uelim: nec si etiam uenerit, exigere sine rubore aut mœstitiâ queam. Audio Legationem amplissimam de negotio & grandi & pacificatorio istuc esse propediem ituram: quam uelim tam auspicato esse decretam, ut pax inde in ætatem meam tuamq; confirmetur: quo æquiore tecum conditione experiri & agere possim (si res ita cesserit) actione pro amico: qualem tamen nullam nominatim esse proditam à iure ciuili demerari quiuis possit: qui quidem certe cogitet & animaduertat actionem pro socio latissime in Pandectis iuris patere. Verum in ea Legatione Episcopus Parisinus aut primas aut secundas partes obtinebit, ut fama est: qui an hac urbe uiam factururus esset, nondum constabat cum hæc scriberem, & diu iam inter aulicos erat, ubi plurimam partem tēporis agit. Vir est doctus inter paucos, & multarum rerum prudentia præditus, literatorum amplexator & suffragator, & Erasmi tui studiosus: quo cum mihi cognatio magis q̄ uitæ consuetudo intercedit, qui urbem colo. Existimo te eum uel huiusce rei commendatione officiose obseruaturum, præsertim q̄ tibi in munere tuo fungendo (ut conijcio) sæpe cum Legatis uerba facere uel necesse, uel opportunum erit. Vale, & Tonstallo, Linacro, Moro, qui me uerbis tuis uel epistolis salutarunt, centuplicato salutem rependito, Parisijs Calend. August.

GVLIELMVS BVDAEVS THO
MAE MORO S.

Ar canum Britannicorum abs te mihi obtulit Lupsetus adolescēs utraq; lingua doctus, atq; apud doctos (ut uideo) gratiosus. Quod & si mihi gratum admodum iucundumq; donum fuit, atq; etiam ex euentu amplum

& magnificum (munificentiam enim luculentam & felicem singulis ijs donandis edidisse me spero) haud paulo tamen iucundius par illud epistolarum fuit, in quibus lectitandis ingenium tuum ut fando olim auditum, sic ex Vtopia tua cognitum agnosco & exosculor: mihi adeo ut nihil minus esse uideare, quàm quod uocaris ipse. Qui si forte auitum nomen sic (ut debes) retines, & amplecteris ut nullo mutare feliciore uelis, mihi saltem indulgebis, ut altero tanto longius cognomentum faciam, & pro Moro Oxymorum te uocem, nullo stemmatis tui dispēdio, quo magis ex ea stirpe genus ducere existimeris, cuius encomium Erasmus mirifice cōscripsit. Verum ò suaves tuas mihi literas, ut dicere cœperam: ò suauandum mihi librū meum de Assē, qui tot mihi pōdo elogiorum grauissimorum, tot talenta Attica amicitiarum cōciliauit, praesertim peregrinarum: quas mihi liberisq; meis splendidiores domesticis & uernaculis esse, foreq; existimo. Atqui nulla re magis constare mihi rationem olei & operæ studijs impensæ puto, quàm q̄ in Theatrum amplissimum prodire ausus, plausum ab ijs partibus adeptus sum maxime, à quibus me adepturum minime quiuis fortasse arbitraretur. Tametsi (ut tibi ueritatem fatear) mea semp̄ ea fuit ratio, ut ex Assis mei digressionibus, & ueluti figuratis panegyricis, à promiscua quidem turba (in qua tum ferè nostrates esse sciebam) non tam impresentiarum admurmurationem secundam, quàm sibilos expectarem. Neq; enim unquam inducere in animum potui, ut sententiarum numero emerendo potius inseruirem, quàm ponderi atq; auctoritati: ac uelut in Aristocratia ætatem transigendam haberem: non ita unius & plurimorum rationē habui, quin optimo cuiq; maxime approbare me contenderem. Hoc meum institutum minime populare, eò me primū discriminis adduxerat: ut quicquid in medium ederem, stare

uix posset in scena, præiudicata scilicet opinione nimium sibi instantis diligentiae meae, (hoc enim de me aiebant) nec se cum famae discrimine ad uulgi captum gratiose populariterque summittentis: quum interim ipse iudicio meo seruiens, ut olim ille discipulus Antigenidae, mihi & Musis canerem: & mox secuturae (ut sperabam) hominum opinioni. Verum studiorum tandem profectu, & ingeniorum æmulatione factum est, ut nostratum etiam alius us atque alius sensus esse cœperit. Quibus tamen ipsis nondum tantum tribuo, ut ex eorum statim sententia, aut commode, aut secus de meis scriptis sentiam: ut qui satis perpenderit, & meminerim quid ipse præstare efficeretque possim hac ingenij doctrinaeque mediocritate. Sed nescio quo modo uestris externorum testimonijs ita me ferri transuersum, & interdum sublimem rapi sentio: ut uel magnificule inferam me inter amicos, & uestris aliorumque epistolis suffarcinatus, quasique peregrinis elogijs fultus & subleuatus, fastigiolum meum attollere uidear, & ceruices subrigere contra ingenij mei rationem. Quod etsi mihi uidetur ineptum attentius me nonnunquam aestimanti, tamen si uobis, iisque qui me amare fidem mihi fecerunt, ingenium & industriam meam probasse me considerem, ne Momum quidem (ut aiunt) uel Ligurinum, uel Tuscanicum timendum magnopere ducerem. Quanquam sunt (si dijs placet) qui id demum mihi uitio uertant, quod anxie nimis ac religiose uersare scripta mea uidear, & ueluti ad priscae formulae normam exigere commentandi diligentiam: quasi uero nostri seculi eloquentia ad præscriptum antiquitatis componere sese, atque effingere sine reprehensione non possit: aut ego nullo magis nomine culpari possim, quæ quod culpa uacare contenderim. O' felicem me simul & miserum, si omnes

ita de me sentiant. Felicem, q̄ mihi crimen obiectum in laudem tandem cessurum sit. Quis enim hoc crimine uacare uelit? Miserum, q̄ tot mea uitia clarius alijs cernens, nec emendare queam, nec de me ita mereri, ut me cū alijs ipse probem, & in luculentis meis uitijs conuiueam: nisi q̄ interdum (ut dixi) alieno me iudicio aestimo. Quorum quidem certe ingenium & peritiam captui meo ipse ac sensui preferam. Enimuero nihil me magis mecum in gratiam reducit, ac me melius ominari subigit & sperare, q̄ q̄ concordēs multorum sententias uideo in Asse meo probando. Quas etiam conflatas esse ideo suspicari nequeo, qui ab alijs auctoribus eas emanare scio, qui nuncq̄ in unum capita contulerunt, nuncq̄ inter se censentes audire uiderēue potuerunt. Quod si nō tam doctrinæ (quam maligne in me cognosco) q̄ amicitie tribuitur, (neq̄ enim aut opibus, aut potentia tribui quisq̄ suspicabitur) quid restat quo magis beatus ac diues esse possim? Id adeo ut uel exilium mihi consciscere tandem debeam, uel diuturnam certe peregre absentiam, ut & externarum amicitiarum, quas propensius colo, fructum aliquādo percipiam. Neq̄ uero quum rationes meas calendatim recognosco, prouincialia ista nomina inania esse puto, quæ se quoti die perscribenda alia super alia inferunt. q̄q̄ non perinde hinc appellare eos possim, qui mihi sese obstringere amicitia non ueriti sunt literis obsignatis: nec istinc aut aliū de illi mecum eadem actione experiri, quibus itidem me obstrinxi (ut interim eos omittam, qui mecum coram hac transeuntes contraxerunt amicitiam) q̄q̄ utrisq̄ nostrū reis & actoribus, & domi, & peregre, idem semper unusq̄ iudex ius sit dicturus, si cōtrouersia existat, optimus ille maximus Iuppiter cognomento Philius, iuris amicitia præses. Sed mihi rursus uereor, ut pronum in posterū esse possit hoc propositum externas prouincias uel iusta, uel libera

libera

libera Legatione, uel priuata peregrinatione uiuendi: homini, quantum per uitæ institutum licet & fortunæ modum, studioso, nec satis firma ac uiatoria ualetudine: adde etiam, si placet, coniugato: & qui septimo iam filio in familia factus sim comitator, uxore uixdum ingressa annum duodetricesimum. Mirum quantum me totum tuum literis illis fecisti, in quibus scribis persuasum te habere affectibus tuis perbelle cum meis conuenire: cōiecturam utique ex meis digressionibus factitantem, quibus in ipsis scilicet animi mei sensus non obscure sese protulisse uidentur, & indicasse. Equidem mi More, quod mihi das ultro, id libenter amplector: ut tanquam genituram physicam communiter habeamus, atque etiam Vtopianis institutis & moribus à natura informati, in lucē prodierimus. Itaque uolens hilarisque faciam, ut inter nos contractam naturæ sponte imperioque amicitiam, omni deinceps officij genere, obsequijque cōfirmem, inter absentes usurpabilis, si modo te ad amicitiam colendam tuendamque comparatū esse sensero. Magnum id solatium & adminiculum erit ad maritam hanc nostram tolerandam Philologiam: cuius rara exempla nostra auorumque memoria tulit, non modo apud nos, sed etiam apud uos, ut tu ipse testaris. Neque ego (ut opinor) usque adeo uel pertinaciter, uel constanter susceptum hoc uitæ institutum, annis iam fermè duodetringenta pertulissem, nisi me uis quædam maior & fatalis ab re factitandæ cura, flagrantibusque municipum meorum studijs ad literaria studia detorsisset: id est (ut nunc sunt mores Principum & publici) in egestatis officinam, patrimoniorumque internicionem ab census augendi disciplina obtrusisset. Ex quo tempore tanta alacritate operam literarum studio dedi: tam prono pectore incubui in eam spem, quam etiam nunc foueo: tanta omnium sensuum industria ab omni externa cura feriatarum, propositum finē studio

rum persecutus sum, ut nihil unquam huic uoto peruer-
 tendum esse duxerim: nullam rem antiquiorem habue-
 rim: nulli uel spei uel uoluptati tātum tribuere uisus sim,
 duntaxat secundum Dei cultum, & æternę felicitatis de-
 siderium: non parentum cognatorumq; auctoritati, mihi
 si in instituto persisterem, inopiam, ignominiam, corpo-
 ris infirmitatem prædicentium, atq; denunciantium: non
 curæ rei amplificandæ, & fastigij familiaris attollendi (qd
 commune, & feruens studium esse uidebam eorum, qui
 frugi homines, prudentesq; moribus nostris existimant)
 non coniugis precibus, quæ meam Philologiam uelut su-
 am pellicem sibi præferri dolebat, & fremebat: non rei in-
 uniuersum uxoriæ lenocinijs, non prolis numerosæ blan-
 di mentis festiue ludibundæ: deniq; non tuendæ prospe-
 ræ, non curandæ aduersæ ualetudini. Quarum rerum in-
 curia, quum in fraudem luculentam sciens prudensq; in-
 ciderim bonorum corporis & externorum: ut sæpiuscule
 animo labefactatus, sic nunquam ita fractus sum, quin ali-
 quantum quidem in spe & cogitatione acquiescerem Bu-
 dæorum nominis illustrandi: quod nulla re minus olim
 quàm literarum peritia innotuerat. Sed tamen locupletio-
 rem semper amplioremq; spem illam esse censebam per
 tranquillitatem ac securitatem transigendæ senectutis:
 quatenus quidem ferret humana conditio: simul mortis
 æquius ac placidius obeundæ in hoc studioso & medita-
 to uitæ genere, bonaq; indidem spe in æternum hausta
 atq; concepta. Atq; hæc sunt ueluti pignora quædam ido-
 nea: quibus fretus animum bona fide in ijs rebus meditā-
 dis commentandisq; occupauit, & addixi penitus, quæ in
 uulgus nō probantur: ad primarios ordines offendebāt:
 in consessu procerum in senatuq; frigeabant: à Regibus
 Principibusq; ne agnoscebantur quidem. Nunc uero rei
 dignitas & auctoritas hæctenus sese protulit: ut admirā-

tionem sui apud omnes ordines aut plerosque dicendi facultas rerum scientia instructa, excitasse uideatur: non etiam ut inde studiosi eius & docti magnopere crescere possint, aut ab ordinum ductoribus in ordines cooptari. Eam demum ob causam (ut multi opinantur) quod doctis cum imperitis, ut studia, sic mores opinionesque non conueniunt: quæ sunt amicitiae glutinum. Sunt uiri æqui & boni permulti, qui nostram studiosorum uicem uel decoris potius publici dolentes, palam eos detestantur: eorumque capitibus, liberis, fortunis, nomini diros exitus imprecantur: qui à sanctoribus consilijs existentes Principi, & beneficentiæ regiae publicæque potentes & arbitri, nomina de nomine Gallico, decoræque publico meritisissima supprimunt: ut indignos sæpe homines sibi morigerantes, honoribus & commodis ornent atque augeant, insigni dispendio Regum, & publica ignominia. At uero ipse quum hæc & huiuscemodi admissa in rempublicam & uideam, & audiam, nec Diuum fidem ne hominum imploro: utpote qui Diuos ad hæc postulata semper absurdescere norim: & homines huius culpæ uel auctores uel affines eiuscemodi esse putem, quorum iniquitati doctrinæ & eruditionis fasces quantula est in me cunque, submittere non debeam, si mihi constare uelim: & quod reliquum est uitæ, congruenter, & consentanee anteactis annis degere. Simul quum eam naturam esse sciam sceleratissimi illius genij, cui Fortunæ nomen est, ut optimo cuique uiro ac uirtutis amantissimo libens maxime incommoditet, bonorumque & grauium indignatione & queritatu insolescat: contra uero ut indignis & qui Superum Inferumque numinum metum & reuerentiam susque deque faciant, fautorem se præcipuæ & ornatorem præbeat: & factas (ut ita dicam) tectasque eorum fortunas ab omnibus tueatur incommodis: ania

mum quoad eius facere possum, confirmo: ne indignando
 & querelis indulgendo improbiſſimæ poteſtati ludibriū
 eſſe poſſim. Iuuat tecum mi More, uelut cum uiro mihi iā
 familiariffimo ſermonem conferre: & uelut aliquot inam
 bulationes in porticu implicare. Quid enim uetat aut ob
 ſtat, quo minus utriq; noſtrum familiaritate complacita
 ita abſentes utamur & fruamur ultro citroq; epiſtolis cō
 meantibus, ac ſi coram nobis colloqui mutuoq; uidere li
 ceret? Multa enim imaginaria pro ueris in uita hominum
 cedunt: & pro germanis ſuccidanea ſubſidiariaq; ſubeūt:
 hominibusq; perinde ferè quidq; aut deeſt, aut adeſt, ut il
 li ſibi adeſſe, aut deeſſe in animum induxerint, & ſibi ipſi
 perſuaſerint. Noſtri iam Legati iſtuc traieciſſe putaban
 tur, cum hæc ſcriberem: in eorum comitatu eſt Nicolaus
 Beraldus utraq; lingua doctus: quem uelim ita ſuſceptū
 à te eſſe, & ſi res ita tulerit, adiutum, ut uirum mihi ami
 cum, & de literis literatisq; meritum. Spero ijs primor
 dijs, ijs auſpicijs, ijs Legatis & interpretibus eſſe iam rem
 exorſam: ut lætum & facilem fœderis pertextum & firma
 mentum ſperare quiuis debeat, eorum quidem certe qui
 pacis conſilijs non inſenſi ſunt. Equidem quod ad me per
 tinet, libens in eam pacem ominari ſoleo: quæ tum inter
 me & uos iſtius prouinciæ lumina, beneuolentiam tueri
 & uiciſſitudinem officiorum poſſit: tum in bellum pium
 & ſacrum Principes erectura ſit, & expeditionem quan
 dam conflatura in omne æuum memorabilem. Sic enim te
 quum ſperare haud dubia coniectura uideam: mihi quoq;
 neceſſe eſt (ut opinor) ut in eandē ſpem incūbam: quumq;
 te præ alacritate geſtientem, & pio iam bello propè de
 uotum ex literis tuis intellexerim: facere (ut arbitror) non
 potero quin æmula pietate ad idem decus accingar: & ut
 ſpero, ad amicitia iam contracte neceſſitudinem accedent
 etiam iura commilitij. Quod ſi fatū tranſmarinum utriq;
 noſtrum

nostrum manet, optarim editis prius strenuitatis nostrae documentis, uterque in alterius conspectu, & eodem temporis momento mortem ut oppetamus illustrem summa animi aequitate. Interim peruelim scire, si quando forte tibi scribere huiusmodi uacabit, ad equestrem ne pugnam pedestrem potius te compares: ut & ego quoque tecum Tyrociniū eodem genere faciam. aequae enim (ut spero) natura ad utrumque me genus accommodauit. Ioannes Baptista Sanga has literas me scribente, uisendi causa ad me uenit: istinc rediens, ut aiebat. Is à me contendit, ut te uerbis suis salutarem, à quo multa comitate adiutum se esse non obscure ferebat. Quod ei me facturum ideo recepi, quod quantum ex congressu primore & breui colloquio conuenire potui, doctus est & honestus. Velim uti Paceum tuum meumque uerbis meis salutes, ad quem per Legatos & per Beraldum scripsi. Vale mi Oxymore, μάλλον δὲ μωρόσοφει, καὶ ἐντυχῶν διατέλει. Parisijs, postridie natalis diue Deiparae. M. quingentesimo. XVIII.

GVLIELMVS BVDAEVS THO
MAE LINACRO S.

Reddite sunt mihi literae tuae pridie nonas Iulias beneuolentiae atque humanitatis plenae, ab eo qui mihi annulos tuos obtulerat, iuene sane docto, atque indolem ingenuam praese ferente. Quibus (ut opinor) literis impraesentiarum respondissem, nisi iam ocreatus eas uiatoriaque indutus accepissem, mox equum admissurus. Siquidem ab earum lectione tanta sum hilaritate perus, aegre ut mihi temperarim, quin stili officio certare tecum protinus contenderem. tametsi uidebam effusam à te tam pleno pectore, nec inani manu gratiam, ut eam

æquiparare, quæuis ambitiosa & enixa rescribendi contem-
 ptione desperarem. Nam quod ad antidora pertinet, hono-
 ri munificentia tua cedere nunc necesse est: ut utar uer-
 bo Maroniano. Cum igitur domum rediissem, nihil anti-
 quius habui quàm ut epistolæ tuæ rescriberem. Id demum
 autem molestum fuit, quod epistolæ tuæ gratiæ cessurum
 etiam me uidebam: qua in re à nemine uinci æquo animo
 patior: duntaxat quod ad officij uices exhibendas perti-
 net. Verum ex literis tuis intellexi, magnopere te anxium
 esse de rependenda mihi beneuolentia & obsequio: cum
 ob librum de Asse à me tibi donatum, tum cum tu hic eras
 in Regina Mariae comitatu, tum uero ob impensam à me
 operam in recognitione lucubrati à te nuper operis. Hic
 etsi perdere in itam à te gratiam uerum fatendo periclitor,
 cedere tamen conscientie cogor: cui nunc ipsi ita par esse
 potui, ut ueritatis confessionem à me non expresserit, cum
 id quidem tulit ratio ingenuæ probitatis. Erras mihi Lina-
 cer, erras inquam, si tu donum illud gratuitum fuisse pu-
 tas, librumque meum te tulisse ob salutem datam uicissim
 & acceptam: cum primum in sermonem uenimus unam (etiã
 si congressum primum, & appellandi benignitatem ea in
 te agnouit, quæ amicitiam cuiusuis boni uiri promereri ci-
 tra obsequium ullum possint) hac mercede patrocini-
 um tuum lucubrationibus meis tacita stipulatione surdum
 paciscebar: hoc munusculo auctoritatis tuæ suffragium pi-
 gnerari mihi uidebar: uel liber ipse meus potius in fidem
 tuam uerbis meis se conferre. Magnopere enim pertine-
 re ad libri à me elaborati indicaturam existimabam, si tan-
 tam ei aduocationem in Britannia emereret, clarissima iam
 prouincia elegantium quoque literarum nomine. Proinde
 si iam eum librum acceptum, liberalitati meæ ac gratiæ
 tuæ tulisti, per me licet in aliam quamuis paginam tabu-
 larum tuarum ut transcribas: non quod munerum reposcitor

uideri non uerear, sed quod te admonitum officij tui ue-
 lim, quacq; lege acceperis munus id, meminisse. At enim
 librum de Sanitate tuenda à te uersum ut legerem, & tibi
 quoquo modo obsequerem, nec laboris nec temporis rati-
 onem habui: quasi uero in hoc tibi operam potius q̄ mihi
 ac literis dederim, aut id tibi tempus gratuitum donarim,
 in quo quantum ipse proficerim, me nunq̄ pœnitebit. Qu-
 si quid fortasse interim uidi, quod tu in pprio, ut fit, ope-
 re non animaduertes (id quod uix mihi persuadeo, qui
 te tam circūspectum interpretem, tamq̄ exactum, *καὶ πάν-
 τη πάντως ἀπικριβωμένον* uideam) non tam id sanè mihi obse-
 quiosa lectionis intentio (rursus em̄ ab eadem simplicita-
 te ingenij uerū tibi fatebor) q̄ æmula quædam cōtentiuncu-
 la indicauit: ne tu mihi scilicet undiq; perplaceres, cui tot
 in proprijs scriptis incōmode dicta absurdaq; uident. Mi-
 hi adeo quū ea ex interuallo recenserem, quæ in libro tuo
 adnotauerā, calumniā planè olere, atq; etiā sycophanticā
 obseruationē uidebant, ut nōnūq̄ suppuderet manu esse
 mea adnotata: q̄q̄ ea adnotamenta dici non possunt, quæ
 priuatim in charta una mea perscripsi. Arrogantiæ enim
 plenum fuisset aliquid me libro tuo ascribere, ut citra pro-
 uocationē iudicatū, Criticūq; iuris usurpatio. Ea demum
 quæ uel immutanda, uel illustrāda ducebam, seorsum mi-
 hi ac tuo procuratori excerpsti. Siquidem ne operam tibi
 strenuam nauasse non uiderer, temere quædam & perpe-
 ram adnotari oportuit: cum alia non occurrerent insigni-
 ora, quo tibi fidem facerem impensā à me laboris. Verum
 ò te felicem, cui olim contigerit Italicam illam doctrinam
 auribus etiā nedū oculis haurire. Id quod cū animaduere-
 to, infelicis sortis meæ reminiscor. Quo fit, ut cū tuus iste
 stilus odorē illū redoleat germanæ atq; exoticæ doctrinæ:
 in meo uernacula quædam cōpositio, nec castigata me of-
 fendit: quæ ferulam nō respicit: nedum stomacho tuo atq;

primæ classis hominum satisfacere posse me sperem. Επέδωκε
 κέ μοι τούς δακτυλίους ὁ νεανίσκος ὁ σὸς εἶθ' ὑπκρέτης, εἶτε μαθητῆς
 εἶτ' ἀμφοτέρω. ἀργυρείους μὲν δυοῖν δέοντας εἴκοσι, ἕνα δὲ πρὸς
 τούτοις χρυσόν, ὧν δὴ τούς πλείους ἤδη ταῖς τῆν Ἐίλων καὶ σύγγενων
 διενεμάμην γυναιξί. πρῶτος τε μεγαλοπρεπῶς, καὶ ἔρημοσάμενος
 ἢ μὲν ἀλεξικάκους εἶναι, καὶ νῆ Δία Ἐσυκοφάντες γε δὴ γματος. τὸς
 τους ρίνω δεξάμενος πλὴν δεξιότητα δὴ πλὴν σὺν ἀπεδεχόμενος, τῶν
 γυνόντων μὲν πλὴν Ἐιλίαν πλὴν σὴν ἐμοί. ἐγνωμύς δὲ δὴ πλὴν ἐμῆρ
 ὅτω ἔδωξω, ὥσπερ ἱνὶ ἐνεχύρω, ἐσομένης βεβαίας φθί πύσεως
 ἐχεγγύω. ἐγὼ μὲν δὴ ταύτας τὰς σωθῆκας ἄσμενος ἀρ σωθείμην
 εἴσοι καταθύμιοι εἴσι, ἐφῶ τε ἡμᾶς εἰς τὸν πῖον ἀλλήλοισ Ἐίλους εἶναι.
 πῶς γ' οὐ. ὅς γε πάλαι τὰς ραύτας Ἐιλίας ἐμνήσθον. ἀλλ' ὅπως
 ἀτεχνῶς τε καὶ ἀγαθῆ πύσε τὴν δὲ τῆρ ὁμολογίαν ποιήσε. ἐπεὶ τῶν
 πλὴν ἐπισολύσας ἀντί τῶν γραμματείων τῶν ἐλέγξοντες τὸ γεγενημέ
 νον διαφυλάξω. σὺ ἢ ἐὰρ ὀλιγώρως δίακέη πρὸς τὸ τὰ τ' Ἐιλίας ἀσκῆν
 δεξιῶς καὶ καθηκόντως, ἴδι μὲν ἔξων τὸν βυδαῖον ἐγκληματικόν τε
 Ἐίλον καὶ Ἐλαίλον, εἰ Ἐ μὴ δίκαιον, μὴ ἢ πάνυ δεινὸν εἶπῃ ὅπως
 οὐ πάλιν Ἐλοπρεπῶς τὸ καθῆκον θραπέυσης. οὐ γὰρ ἀρετῆρ ἢ γούμας
 τούς τοιούτους Ἐίλους ἐνοικῶς ἔχῃ πρὸς ἀλλήλους, ἢν μὴ καὶ τὸ νενο
 μισμύον τῆ Ἐιλία ἀπνέμωσι συχνῶς ἀντεπισέλλοντες. ἀλλ' ὡ φθί
 εὐκθείας φθί ἐμῆς. οὐ γὰρ φθάνω ταῦτα γράφω, καὶ τῶν ἰππέα φασίεις
 πεδίον προκαλῶμαι. ὅς γε λίνακρον τ' πολυμαθῆ, Ἐ νῆ Δία δεινά
 ρόν ἱνα, εἰς ἀκρον τ' παιδείας φθί δ' ἰγλώτῃ ἀφιγμύον, εἰς ἀγῶνα τ' ἔ
 τονι πρὸξύνω, ἐμὲ δὴθερ τῶν ἡμίμαθῆ, μᾶλλον ἢ δὲρ κακομαθῆ, αὐτίκα
 δὴ μάλα ῥαδίως καταγωνιούμενον. ἀλλὰ τί ἂν πάθοιμι. ἐνασμενί
 ζω μὲν γὰρ ταῖς τῆν σοφῶν ἐπισολαῖς. χαίρω δὲ ταύτας ἀνὴ γρά
 φων, καὶ εἶδῶ πολλῶ τούτων ἢ τῶν ὡν. Εἰρῶσο ἄνερ λογιώτατε, καὶ
 διατέλῃ τοῖς καλλίστοις ἐμῶν Ἐλοπνῶν, καὶ πρῶτος δάσοις τῆν συγγραμ
 μάτων. καὶ μέμνησο φθί Ἐιλίας τ' ἐμῶν. οὕτως ὄναο τ' Ἐλοπονῆ
 μάτων. τ' τε προλαβόντων, καὶ τῆν μετὰ ταῦτα ἐκδοθησομύων σοί.
 Equidem præclare mecum actum esse puto: quod pauco
 rum dierum operam, aut horarum potius, tam feliciter oc
 cuparim legendo illo tuo libro, qui iam iam ex officina exi
 turus est.

rurus est magna tua gloria: quē suauius ipsum legissem
& attētius, nisi inter multarum rerum curas ea mihi pro-
uincia obuenisset, identidem interpellantes lectionis in-
tentionisq̄ tenorem. Iam enim alterum annū multa mi-
hi negocia domesticæ curæ facessunt: ut succisiuos tantū
dies & dierum etiam ipsorum horas literis impertiam,
nonnihil utiq̄ hebescente ingenio crassiorum rerum atq̄
etiam à literis abhorrentium animaduersione. Quæ eo
mihi grauior est & nocentior, quo insolentior id facio.
Quippe qui retroacta ætate, quantum per ualeitudinem li-
cuit, nihil penè rei familiaris procurationi dederim: nul-
lasq̄ partes patrifamilias, nisi intra cubiculū geniale, obis-
re solitus sim. Vale rursus. Parisijs. VI. Idus Iulias.

THOMAS LINACRVS MEDICVS GV
lielmo Budæo uiro undecunq̄ doctissi-
mo, nobilissimoq̄ S. P. D.

Vm tua in me doctissime Budæe præsertim
immerentem officia reputo, incertus agor
gratulandum ne mihi fortunæ meæ magis
sit, an contra de ea querendum. Ita me ma-
gnitudine eorum, si recte æstimetur, reddis
incipitem. Cum enim uel benignitatem tu-
am æstimo, qua me primum elegantissimo, doctissimoq̄
opere tuo ultro donasti: uel candorem ac generositatem
animi, quo laudes meas (sicuti arbitror omnium soles) si-
ne inuidia nutris ac foues: non parum mihi gratulari de-
bere fortunæ meæ uideor, quæ te talem mihi amicum cō-
ciliarit. Nam nostras certe laudes quid tu aliud q̄ nutris
ac foues: qui quod officere his posset, nihil herere in lucu-
bratiunculis meis sordidum immūdum ue finis: nec dum
id efficias, uel temporis ullius iacturæ, uel labori parcis.

d

In quo tamen tibi quoque consulere non nihil uideri potest, qui tuis, politisque tibi esse eminentum potius quam parum mundis statuis. Emines autem profecto fere omnibus, quantum ceteris Nymphis *ὀμηρικῆ δακτώ. πασάων δ' ὑπὲρ ἧγε κάρη ἔχῃ, ἠδὲ μέτωπα.* Adeo iam eminentia ipsa securus, minus mirum est si de æmulo non dubitas. Cum uero ueluti alteram paginam inspiciens, nihil in me esse animaduerto quo tantis meritis tuis respondeam, merito de fortuna mea queror: quæ mihi quod aliàs summa uoluptas foret, inuidit. *ἠδυσον γὰρ; οἶδα; δύλις ἐξᾶτη τυχεῖρ.* Mihi uero uel in primis esset uotis, ut tecum aliquando paria facerem. Cæterum quæ tuæ est naturæ mira felicitas, tu ipse hac quoque parte occurris: tantaque sollicitudine non parum nos leuas, qui pro magnitudine animi tui, & propria (non dubito) egregij facti conscientia es contentus: & nostram inuicem boni consules, qui tam Hercle mihi promptissime reponendi officij uoluntatis sum conscius, quàm tantæ sum facultatis inops. Qua tamen una ratione licet non ingrato esse: & nunc ago tibi gratias quas possum maximas: & id sedulo agam ut nec loci, nec temporis occasione defuisse usquam uidear, quin commemorando, scribendo, prædicando πάντα λίθορ κινῶρ, καὶ ὄλωρ πάντα γενόμενῳ, summa in me merita tua perpetuo testificer. *ἔπεμψα δὲ σοι δακτύλιους ἀνάσ, ὄνε ἠδὲ σοι δοθέντας πείθομαι. ἀπελὲς πάνυ, εἰ πρὸς τῶν ἀμῆρ' αὐτῆν ἀποβλέπειρ, δῶρορ, εἰ δὲ πρὸς τῶν δύναμιρ, ὄνε ἀνεπιτηθειορίσως φηὶ ἡμῶν ἑλίας ἐνέχυρορ. δακτύλιῳ γὰρ καὶ γαμδύπτωρ καὶ διδασκάλωρ καὶ ἐνωχνοσομύωρ βεβαλοῖ πίσιρ. οὗτοι ἰ καὶ πρὸς τὴ βασιλέωρ ἡμῶν ἀφιδωθέντες, ἀλεξιτήριορ πασάων ἀπάντων εἶναι νομίζονται. ὡσθ' ἰζοὺς ὄντας, ἑλίας, ἰζὺς γήματος, ὄνε ἀλλοτριορ ἠτοι δεσμόρ, εἶναι ἠ μνημόσσωρ. σὺ δ' οὖν αὐτοὺς ὄπως ἀνέχωσιρ, μετ' ἐνωοίας πεμφθέντας. ἐνωοικῶρ ἀποδέξῃ. ἐξῆσσο κελτῶρ λογιώτατε.* Londini, quarto idus Iunias.

Agnas habeo tibi gratias ob munus tuū iu-
cundū, quod ad me nuper misisti, sed ijs ma-
iores alias ob epistolam tuam, ουδερ δ' αν' απόν
τωρ τῶν ειλωρ κη μακρὰν αφεσηκότωρ πρ' ασικόρ ου-
τω μνημόσωορ εικ, ως τουτ' ο' υπόμνημα τὸ δ' i' επισ-
σολωρ τῶν πρ' α' τῶν ειλωρ επισαλησώρ. η' γάρ τ' i' τα
μυθ' δ' ωρα, τὰ πρ' α' τ' ειλωρ δεδωρημλία, βσι μοι' αυτὰ κεχαρισμλία,
C' δ' η' και' τ' πέμψαντ' ημᾶς αναμιμνήσκοντα, ὅσορ γε δ' η' χρονον
περίεσι ουκ αναλισκόμμενα. ου μῆρ δ' η' η' πρ' i' σ' α' γε τουε ειλωρ τουε εν
αλλοδαπη μακρὰν ημῶρ απηρημλιούε. ουδ' δ' η' τ' i' προσειλωρ C' κα
τὰ πρόσωπορ κοινολογείωδ' η' χρείω ημῶρ πρ' εχ' f. Video & intelli-
go q̄ parum tibi uacet εἶναι επισαληκῶ cum aliàs, tum in edi-
tione tam ardui ac grandis operis occupato. Itaq; facile
excusatam à te causam accipio, quamobrem diu non rescri-
pseris. Sed & mihi eadem opera ueniam ipse paciscor, q̄
ad te interim nihil literarum dederim. Sum em̄ ego quoq;
curis tam uarijs, tamq; multis implicitus, q̄ qui maxime.
Quæ mihi fors uitæ paucis annis impacta uel diuinitus,
uel à fortuna, tam maxime molesta est, quàm est maxime
diuersa à pristino uitæ meæ instituto. Legi in tuo Galeno
(diui boni quàm splendido futuro mox opere) ea quæ me
legere Lupsetus uester uoluit, iuuenis omnino ingenu^s,
specimen honestatis, & comitatis uel Anglicæ uel qualis-
cunq;, & natales generosos preferens, cum eruditione nō
mediocri. Siquam præterea opellam nauare me tibi uis,
αφειδῶε χρω τῶ φίλω βελ' ο' ποιωδ' i' ποτε' αυτ' αναγνώση τῶρ σῶρ. Nec
em̄ maligne locare, nec addicere magno opas meas soleo:
ihs quidem certe quos dignos esse censeā, queis ultro indu-
striam meā uenditem. Legati nostri iam istic agent, ut opi-
nor, cum tu has literas acceperis: uelim si res ita tulerit, ut

amicum te mihi esse sciant: quando ego literarum peritis
Linacri doctrinam deprædicaui. In comitatu Parisiensis
Antistitis est Nicolaus Beraldus, utraq; lingua doctus,
& mihi magnopere familiaris: q; te omnino aditurus est.
Longiores à me literas habuisses, nisi iam iam rus profes-
cturum negocia multa obeunda me urfissent. Vale, Parisi-
sijs postridie natalis diuæ Dei parentis.

GVLIELMVS BVDAEVS LV
DOVICO VIVI S.

Pero te purgationem meam accepisse de eo
quod neglecti me officij insimulare uideba-
re: si tamen literas accepisti, quas nuper ad
te dedi. Nec Germanum autem illum nobi-
lem, nec Britannum uidere mihi contigit:
quorum tu in literis tuis meministi. Qua
in re non dubito me compendium non spernendum amis-
sisse in ratione amicitia, cui calendarij mei paginas præci-
puas destinauit. Nam binas tuas literas uno die accepi, cū
rure in urbē uenissem. Postremæ autē casu magis quàm
destinato mihi redditæ fuerunt: temere enim creditæ alie-
nis manibus fuerant, à quibus iam resignatæ in meas inci-
derunt. Proinde ut te iam utar placatiore, nosse hoc oportet,
ruri me nunc agentem uix bis in mense, nec nisi coas-
ctum in urbem uentitare. Quippe qui literariam supelle-
ctilem bona ex parte in Marlianum uicum meum transtu-
lerim; ubi æstatem uenientem exacturus sum, si tandiu
uixero. Et est adhuc ibi quod procurationem meam pos-
cat, & p̄sentiam, etiam si uilla urbana absoluta est. Quare
nec literas statim urbanæ domi redditas accipere ipse pos-
sum, cum in uilla sum, nec sub manu tabellarios habere.
Aegrotauit etiam grauius ab ineunte hyeme: id quod alter-
nis ferme

nis fermè annis & interdum singulis solenne mihi fuit ha-
 ctenus post annos abhinc quindecim: quanquàm nulla non
 mihi tempestas ad capitis grauedinem satis apta est, præ-
 ter quem morbum alium ferè non experior. Cæterum quod
 de opere illo nouo mihi tibi quæ gratularis, non facile patior
 falso te gaudio duci: qui nouum opus esse putas, quod iam
 quater minimum sub præla missum fuit. Audio enim ne-
 scio quid operum meorum propediem rursus editum iri:
 unde enatum illum rumore esse arbitror, qui ad te usque
 manauit. Hic facere nequeo uir amicissime, quin tibi suc-
 censeam de hac ipsa spe improbiore, quam de me, mea quæ
 industria concipere te uideo: quasi uero homini mihi in-
 genio iam effæto, animo etiam alacriore defecto ob malam
 ualeitudinem, sexto quoque mense aliquid edendum sit: quum
 toties testatus sim nihil me propemodum nisi ocium par-
 turire. At tu hoc ipso ex ocio negocium (ut uideo) faceffe-
 re mihi instituisti. Eia tu uide obsecro, ut satis æquum te
 mihi præbeas, per quem pauculos hos menses cessare mi-
 hi non licet: cui quadriennij uacatione iusta etiam immu-
 nitas quaesita uidebatur, & concessa. Leges priscae & seue-
 ræ multum ijs indulserunt, qui ius trium liberorum in Ita-
 lia, aut in prouincijs plusculorum citare potuissent inter
 causas detrectandorum munerum publicorum: ipse cum
 geminato eo numero auctus sim, etiam superstitem &
 alendorum, inter munifices censeor existimatione tua &
 amicorum ferè omnium: inter immunes prætereor quasi
 orbitate præditus. Vide igitur tu cum illis etiam atque etiam
 ut satis me noritis: ut facultates meas satis attente expen-
 deritis: ut denique ex æquo, bono quæ mecum agatis: qui per
 inde ipsi me publico nomine appellatis, atque si unquam essem
 eorum prædiuitum, qui inferre identidem aliquid memo-
 rabile possunt in gazophylacium: quod ad tuenda fartate-
 cta Musei institutum est & Greci & Romani. Erasmo ue-

stro conuenit ea functio, & si quis posthac existet ei equi-
 parandus: cuius opes ingenij, eruditionisq; copiae tetrar-
 chiae celsum inter Græcos, inter Romanos primæ cuiusq;
 superant centuriæ. Ego cum inter proletarios censeri pos-
 tius quàm inter classes debeam: utpote qui inter causari-
 os usurpare uacationem possim, si uelim: nec ius tamen,
 nec æquum apud uos obtineo: qui immunitatē ipsi agno-
 scere non uidemini, inter eos quidem qui aliquando mu-
 nia subierunt. Quo iure mecum agere si ista tua expecta-
 tio gestiens obstinauerit: quasi scilicet delitias nunc faciã,
 cum hæc & huiuscemodi causificor: nec loquar ex senten-
 tia animi: sine me saltem sarcinas adhuc obligatas solue-
 re, quas nuper, id est ante quinq; menses in Marlianū me-
 um importãdas curauī, supellectilemq; cōponere. Haud
 dum enim scrinia digessi, & pluteos locumq; unicuiq; cō-
 stitui. Da spatium respirandi à iactatione urbana & pere-
 grina æstatis nouissime: patere me illorum obliuisci, totus
 ut sim in ijs quæ instant, & ocium nostrum manent. Vix-
 dum fabricam concinnaui & instruxi, & tu opus non mo-
 do dedolatum atq; exasciatum, sed compactum quoq; esse
 autumas, & probatum: iamq; præberi quasi ex pacto po-
 stulas, & conuento. Habetote quæso rationem temporis,
 eiusq; quod commodo meo fieri potest aut incommodo:
 & ego fortasse præstare quædam non grauabor, quæ fer-
 re quidem certe facultates meæ poterunt. Cum eo tamē,
 mihi ut cautum sit, existimationiq; meæ ab expectatione
 publica uestraq; amicorum: fraudi ne sit si solennes quot-
 annis præstationes in eam rem non pensitarim, uel in hoc
 ipso secessu, uel in urbano ocio: quando mihi hæc studia
 quātumuis feruentia, uacationem iam nullam præstare
 possunt à curis familiaribus, auocamentisq; rei œconomi-
 cæ & uxoriæ, quam unā Philologia mea æmulam iam diu
 habere cœpit. Quo mihi nunc magis omni ope cōtenden-

dum esse ducō, ut quo ad eius fieri poterit, contubernio ipsas hospitaliūq; necessitudine coniungam. Quippe quū alteram amplectendam retinēdamq; necessario habeam, alteram summa uoluptate semp̄ sim exosculatus: ex quo ad frugem aliquam bonam excolēdum mihi animum esse statui: illamq; ueluti instrumentū uitæ colam, coluerimq;: ad hanc omnes uitæ rationes, uiuendiq; causas cōtulerim & referam: illi deniq; corpus, huic animum desponderim. Gaudeo Erasmus ambas meas epistolā accepisse post græcam ab eo ad me scriptam. Verebar enim ne si intercīdissent, ipse mihi succenseret ut parum officioso, tanq̄ nō rescripsissem. Salutabis eum uerbis meis, cum hominem conueneris, τὸν γὰρ πρὶ πλείγου ποιῶμαι δὲ φίλον, οὐ πᾶσαν ἐφθλω ποιήσας, ἔγω γε ἀξιολογώτατῶν. Ἐπιφανεστάτῶν γε δὴ ἔσομαι μένῃ τοῖς ἐνπευξομένοις τοῖς ἐπιστολαῖς τοῖς ἀμφοῖν ἡμῶν ἤδη τε καὶ εἰς τὸ ὕψος ἐξιδύσασαι. Vale. Salutauī quos salutandos mandasti. Parisijs postridie Calend. Feb. M. quingentesimo undeuicesimo.

GVLIEL. BVDÆVS LVD. VIVI S.

MT lætitia affectus sum literis tuis perlectis, ita tristicula quædam subiit animum mihi suspicio: subacerbusq; scrupulus ab Erasmo meo, qui pro suo more non rescripsit alteris iam literis meis: scilicet hoc illud est, nescio quid ille arbitratur stomacho meo hæsisse aut rancidulæ similitatis, aut pertinacis offensiōis, ob grādem illā epistolam, in qua eloquētię tragulas figuris inuolutas in hominē semiermē, atq; improuidū cōtorlit, omnia tū pacata sperantē & cōposita. Quā tñ ut elogiū summi uiri asseruādā esse duxi, in bonā utiq; partē fidē magis facturum. Quanquam cū minime suspicacem me hominē dū

taxat ab amicis, ac summæ simplicitatis esse semp præ me tulerim, mihi ipsi imperare constitui, nihil omnino odiosius existimare, quàm Erasmus inertiozem iam esse factum & desidiosiozem, animo utiq; fatifcente laboribus irrequetis. Neq; uero aut illum, aut te audiam, si causificari institeris, & excufare occupationes eius auocamenta non admittentes: utpote qui fciam, & ex publicatis libris cernam nuncq; non illum fcribendis epiftolis feriatum fuiffe, ad eos quidem quorum huiuscemodi commercio animi caufa utitur. Sed quod ei de me te roganti dixifti, existimo pbelle me, admodumq; rifuiffe: uidelicet quod diceres, cum fabris mihi nunc & ftructoribus, non cum literatis ac ftudiosis rem effe: deinde etiam (fi Philologiae placet) cum aulae mancipibus, officinae fcilicet moleftiarum atq; impofturarum. Iam primum quod bellum dirum & inexpiabile quieti, ac pecunijs meis indixerim, cum mihi ædificandi libido inceflet damnosiffima: erratum quidem agnofco, culpamq; adeo fatalem non inficio. Verum quid agerem, aut quam mihi fugam mortis conficerem potius? quod exilium amœnius à contubernio Philologiae meae? Sed rem totam ut cognofcas uelim. Nefcio quo cafu contigerat, ut efferem repente in ære meo fatis multo, ut unus quidem hominum ftudioforum: at sum numeratae pecuniae impotens, ut fiquis alius natura: fœneratoriam factitare non didiceram: quum omnino facere nequirem, quin pecuniam ftudiorum meorum interpellatricem, aliqua in re occuparem, aut quouis modo amolirer à contubernio bibliothecae meae, nec in uicinia profcRIPTIONES prædiorum exifterent, ad ædificatoriam animum appuli: primum animi ipfius caufa, quem à contentione lectionis commentationisq; ut abducerem, medici ita mihi auctores erant, minas ut adderent etiam capitales, nifi dicto audiens efferem. Hoc enim competenter quoq; ad cafum ante dictum accefferat,

cesserat, instabant propinqui, amici, obuij quiq; deniq; ut affectam ualeitudinem, corpusq; extenuatum, ac prope modum accisum recrearem, & instaurarem. In quorū potestate ac medicorū, cum futurum me sepius promississem, ab instituto tandem genere uitæ migraui in uniuersum: salutemq; penè literis dixeram destinatione animi: utpote ob aduersam meam ualeitudinem inuidiosis apud omnes, qui me nouerant. Specimen autem œconomicae facultatis factitans, in metandis circumscribendisq; uillis & instruendis mire mihi placebam: interim rationem nullam subducens in summam uniuersam impendiorum, quoad tertio demum anno errorem sentire cœpi: tum primum scilicet, quum expeculato mihi esse cōtiguit & exhausto. Et tamen sic quoq; etsi sero ad frugē bonam rediisse quoquo modo uidebar, iamq; senectutis & familiae rationem ducere: quum rursus è re nata ædificandi necessitas studiorumq; auocatio, in pristinam me molestiam, rei q; familiaris uoraginem reuoluit: unde semel extitisse mihi met ipse gratulabar. Siquidem cum antea inter inquilinos censerer, & sexto aut septimo quoq; anno domicilium, uiciniam, parœciam demutare cogerer: simul nouas sedes Musis meis quærere, larariumq; meum interpolare: firmare aliis quando sedem constitui Philologiae meae, instrumentumq; figere studiorum meorum. Domum emi procul foro, sed ea in regione urbis, quæ magnificis ædificijs nuper honestari cœpit. Hæc cum à uicinis mihi est accommodata, tum uero compendiosum habet exitum ad utramq; meam uillam. Cæterum (quod aiunt) porculum intra saccum mercatus. Nam domum emi uix oculis limis per transitū inspectam. Neq; enim tum licuit ob inquilinum intus eam perlustrare. Quare quum hoc anno in eam transiuissem, reconcinnare eam adortus, eò necessario perductus sum, ut partem eius dirutam ab integro instaurarem. Deinde

hoc incommodi accessit, quod ne rediuiuo quidem lapide uti mihi licuit, ne cōtignatione quidem eadem: ne ipse mihi magis, quàm liberis ædificare uiderer. Ita quod in prætoriolis rusticis luxui imputari potuit, in urbe necessitatis expressæ fuit. Quod ideo testandum apud te duxi, ne mihi uitio uertatur, quod domi me tunicatū (ut arbitror) offendisti: & circa huiusmodi curas satagitantem, haud congruenter utiq; studiosi uiri instituto. En tibi rationē frugalitatis meæ, quam triennio ego secutus, Plutum illū meum, quem mihi aliquando Erasmus inuidere uidebatur, funere tandem extuli: non latrocinio, non alea, nō ui aut casu sublatum, sed lapidatione confectum, peremptū, & obrutum. Post hæc tanta ingenij mei auocamenta ab solito instituto, etiam curiosus esse uolui: & uelut in Euthymia numen, piaculo me obstrinxissem: aulam inspicere sustinui, atq; etiā introspicere. Miserum me, qui id inficiari piaculum nequeo: scilicet parum erat totum penè triennium, tot mihi negocia me ipsum faceisse, studij uoluptate caruisse, tantum temporis rationibus meis exemisse, nisi etiam Iliadis molestiarum periculum facerē. Tametsi οὐδ' οὐτω κακῶς, ut aiunt: nam interim ineptiens, tribus aut quatuor mensibus tantum me spero profecisse, ut speciosum quidem illud monstrum, sed Sirene pellacius, exitabiliusq;, quam Aulam appellam⁹, haud antea mihi inexpertum: ita deniq; cœperim odisse & auersari, ut auem inauspicatam. Quod nisi τὸν ἀπὸ τροπαίης θεὸν presentes ac propitios habuissem, in medias utiq; fauces mōstri me insinuauissem, ut quidem impetum haud auspicato ceperam. Nunc uero ita perspexisse illecebrosam eius ingluuiem me spero, ut nunquam propius accessurus sim: nisi (ut sunt humana non in homine sita) liuidus aliquis genius securitatem mihi inuidere cœperit, & uelut aulæ fugitiuū, ad eam retraxerit, quod diui omen auertant. Quod si scis

ens, prudēs q̄ fallo, causam haud dico, quin me deus optimus maximus maximo quodam mactet infortunio. Et tu me arbitraris aulae mancipatum ita esse, ut nec mei iuris esse cupiam, nec ditionis philosophiae? Apagesis mihi Ludouice istam opinionem, & nisi perfidiosum me esse putas, mihi me, & Philologiae meae, amicis, & literatorum omnium, studiosorumq̄ nationi restitutum nunc esse crede: qui quidem mecum inire & contrahere amicitiam uolent, id quod tu uotis propè cōceptis exoptare uidebare. An uero ego illam libertatis prostitutionem, illam industriae, & facultatis uenditationem indecorā, illam deniq̄ mentis carnificinam tranquillitatis cupidae, commentandi uoluptati, stili exercitationi, ingenij officinae, liberis praeferebam: in qua animi, sensusq̄ simulacra cuduntur & effinguntur, non modo iconice, sed etiam ethice elaborata? ut nunquam ipsa interitura, ita perenni memoriae, fama q̄ consecranda posteritatis scitis. Ita me Deus, diuicq̄ omnes iuuent, ut ego Philologiae meae iugem, assiduam, perennem consuetudinem, uxoris consortium & conuictum, liberorum comitatum cum filiulae unicae blandimentis, & infantium acroamatis strepitantium inter se & collusitantium, pluris esse duco, quā omnes fastus aulae, & mirificas illas species regij comitatus, omnes principis apparituras libertate mulctatas. Quid hortorum, pascuorum, aruorum conspectum nullis officientibus aedificijs liberum, quanti esse estimas? Quanti uillarum amoenitatem, ambulationes inter opaca abstrusas, meditando, commentando, recitando implicitas, rhapsodij canoras, numeris omnibus securitatis, tranquillitatisq̄ solutas? Quanti denique illud ocium fruendae felicitatis, quum inter ordinij arborum obeundis, quibus ipse metandis non pridem, in uersusq̄ oblongos porrigedis intersui, uelut operis curator, operarumq̄ exactor, uiuere me sentio? Eos

autem quibus uel in forti strepitu, uel in aulae ambitu cō-
 senescere contingit, aura quidem uesci ac spirare, non etiā
 am frui uita, coeliq; suspiciendi compotes esse censeo: quib;
 bus utiq; ipsis (ò miseram uiuendi conditionem) nec licet
 unquam, nec libet secum uiuere, & suo uersari cū genio.
 Ibi unam demum experior aegritudinem: cum mihi subit
 scilicet repetendae urbis memoria, nō aliter atq; si iugum
 rursus subeundum sit equo in pascuis soluto. Enim uero
 lectitandi, commentandi, scriptitandi uoluptatem, ijs qui
 dem certe, queis ea res sub man⁹ succedit numine aliquo
 aspirante, nec aere nec auro permutandum esse censeo: ne
 sceptris quidem ipis, nedum fascibus, & infulis ad uulgus
 splendorem suum uenditantibus. Neq; id temere ipse in-
 consultoq; impetu, aut inani (ut fit) philosophatione iudi-
 co & statuo. Certa est haec sententia animi confirmati, fidu-
 cia solida subnixi, multa atq; diuturna meditatione quaesi-
 ta: det mihi modo prouidentia, ut iuris mei esse possim.
 Omnia enim uite genera considerasse, omnia instituta ho-
 minum nostratium expendisse accurate mihi uideor: dun-
 taxat quod satis esse possit ad aestimandum, quid in uno-
 quoq; genere commodi sit, & incōmodi: quoq; aliud aliq;
 praestet, aut alio deterius sit. Sed nihil perinde hilariter re-
 cordor, quā cum omnes animi mei potestates comme-
 mini, ueluti palabundas expatiari in earum rerum cogita-
 tione & cura, quae maxime abhorrere à philosophia uiden-
 tur: & per diametrum esse obiecta (ut est in Graecorū pro-
 uerbio) ei uite, quam ego institui annos iam propè duode-
 triginta: omnesq; sensus meos per occasionem à statione
 sua emissos, ueluti erroneos aut emāsores longe, diuq; per-
 uagatos esse: & multa explorasse, nihil ad institutum per-
 tinentia, euentu haud incommodo. Quippe qui in praesi-
 dia se sua haud turbide receperunt, statim atq; principa-
 tus animi receptui canendum esse censuit: ita ut imperia
 nunc

nunc libentes à ratione accipiant, ac sese in potestate futuros philosophiæ præ se ferant. Atqui in huiuscemodi constitutionem animi fortuna æmula philosophiæ, parum mihi iuris uidetur habitura. Quo fit spe ut certiore, ac securiore proposito instructum me esse confidam aduersus indeprecabilem fatorum necessitatē: nec magnopere fortuna negocia facessere possit studio literarum obhærescētī. Huiuscemodi porrò fuisse animi mei habitum credi nolim in posterum, nisi eiusce rei documenta dederō luculēta, modo nihil mihi acciderit humanitus, id quod ipsum diuina uiderit prouidentia: cuius est benignitatis quicquid possumus & præstamus. *οὕτω γοῦν τὰν ἀντία φρονῶ τοῖς τε πρὸς τοῖς τε τῶν πρὸς αὐτὸν προσατεύσειν, ὥστε μέγα ἔγωγε φρονῶ ἐπὶ κατὰ φρονήσῃ ὧν οὗτοι ποιοῦνται πρὸς πλείους, τῶν αὐτῶν αὐτὸν δὴ πρὸς οὐκ ὀρθομύων ἢ μῆτις θαυμάζομεν.* Erasmus meum tuumque uerbis meis saluta: cui ex ijs quæ tecum locutus sum non pridem, persuasisse iam debes nihilo me illi infensorem esse ob illam scriptionem. Quicquid enim in me scite, ac lepide, per speciemque declamationis uelitatus est, offendere me non debuit: præsertim quum nihil ita noxie spiculatū emiserit, ut non ab eodem ipso euelli queat cum uolet, uulnusculeque locus cicatrice obduci. Ut autem sciat quæ eiusmodi factō eius conturbatus sim, uelim ut eum certiores facias, me epistolam eam imprimendam curaturum nisi ipse anteuertit: feramque libens hanc ei conditionem, liceat ut ei statuere, an eiusmodi pactum concipere, iniureque mecum uelit, *ἐφ' ᾧ μὴ μνησικακήσομεν ἀμφοτέρω τῶν ἀντεπεσασσέντων ἢ φ' ἡμῶν. καὶ τοὶ ἀχθομαίμεν ἔγωγε ἀπιστόμεν ὑπὲρ τούτου, καὶ πρὸς ὁμοσάμεν ἢ μὴ μὴ ἀχθεοθῆναι γε αὐτῶ ὑπὲρ τῶ γεγραμμένων.* Habes quod petisti longæ epistolæ argumentum, si tibi uel in nugis paria mecum facere uacauerit. Vale. Parisiis quartodecimo Calend. Septembres. M.D.XIX.

GVLIELMVS BVDÆVS LV
DOVICO VIVI S.

Vnc nunc intelligo imprudēs quid in me
admiserim. Scripsi (ut opinor) animi mei iā
penē compositi, atq; in certum quoddam
propositum confirmati luculenta me argu-
menta daturum. Hoc uide ne tu præprope-
re quasi grandium quorundam operū conscriptionumq;
pollicitationem arripueris. Ecce enim prægestientibus
his tuis literis, quid aliud quàm me temerariæ huius pol-
licitationis appellas, & admones ut cōmeminerim quam
de me expectationem excitarim? Heus tu uir amicissime,
uide tuo ne præiudicio mihi grauis sis & molestus: non
ego mea uerba sic à te exauditum iri putauī. Quid si ego
ita intelligi uerba mea postulem, statuisse me posthac sic li-
terarum studio incubiturum, sic philosophiæ cultui obser-
uantiaq; hæsurum, ut nulla spe nec honorum nec bono-
rum auelli inde possim, & ad istas nugarum curas curiosi-
tatesq; adducī? num in eo mihi indulgere grauabere?
Amabo te mi Viues, liceat mihi per te ocio hoc libere ple-
neq; frui: cuius cupientissimus iandiu sum ut si quisquam
hominum. Quis si hic mihi ocium non indulges, quod idē
non negocij plenum sit & laboribus foetum, nimirum in
eandem rursus molestiam me reuoluīs, è qua emerfisse
gaudebam ipse, Philologiæq; gratulabar. Non quod recu-
lem si ex hoc (ut sit) ocio negocium sponte ingenij mei ena-
scatur, in id toto etiam pectore incumbere: sed expecta-
tionem istam tuam ocij mei rationem exacte subducen-
tem & grauior, & uereor: quæ mihi legendi uoluptatem
meditandiq; spacium adimit. Quippe quæ hoc exigere ui-
detur, ut à labore cāpestri ac subdiali, ad umbratilem proti-
nus me conferam, & tanq; pistrinarium. Sic ista tua de me

magnifica opinione oneras, ut succumbere existimationi tuæ quasi oneri iniquo & prægrauanti cogar. Itá ne uero Budæo cessare, ne in secessu quidem nõ licebit citra inertia ac desidia crimẽ. O Iuppiter amicitiaæ præses, quid est si hæc imperiosa amicitia non est. Mihi igitur per homines immodice amicos, ac mei nominis præter modum studiosos, animi gratia latere, atq; in obliuione trãquilla esse aliis quantisper non licebit. Quin tu is ipse in hoc ipsum decus potius cum isto strenuo animo atq; irrequieto. Cur hominem me quietis appetentem, gloria iam minus cupidum, ad iudicium rursus uadaris hominum literarum præsidium. Quo in iudicio noui quanto discrimine fame suæ facinus suscipiant ij, qui nouas cõtrouersias in medium deducunt. Sine me queso uir amice paululum mecum esse. Lege, age cum illo infatigabili Erasmo, cuius animus opere perenni pascitur, & rerum uegetat difficultate: qui causam obtendere nullam potest, quo minus totus esse debeat in cõtentione legendi, commẽtandi, scribendi. Cui uelut omnium laborum Herculi publicæ expectationis opinionisq; sensus, quasi quidam Eurysitheus labores continuatos iniungit & perennes. Mihi una aut altera ærumna exanclata abunde sunt (ut arbitror) ad emerendam rudem. Duabus iam confectis si tertiã olim addidero, ea pro corollario habebitur utiq; existimationis de me conceptæ. Etem homini uxori ac liberis obstricto, quæ causa esse tanta, quæ occasio potest, quæ uoluptas tanta deniq; ut in literarum & scribendi contentione spiritus iam ab ætate & aliàs languidiores obtusioresq; fundat. At uero amicorum meorum optimus quisq; & spectatissimæ fidei ita mecum nunc agit, sic mihi iã ut cessatori instat: quasi ea quæ iã à me ædita sunt industria documẽta, uelut plusiones fuerint eorũ quæ expectant. Atqui ipse (ut uideo) longe opinioe falsus sum, qui sperabã rude iam me donatum omnium iudicio:

utpote qui iandiu usurpassẽm immunitatẽ nullo intercedente. Nunc uero eò mihi res recidit (ut uideo) errore scilicet uestro industriam meam nimio opere æstimantium, ut non modo gloriæ prolixè à uobis erogatæ auctoramẽto rursus in arenam descendendum sit ac desudãdum, sed etiam nisi me in ludum reuocauerim, uitare ipse ut ignominiam nequeam. En mihi præmium fortasse pro repudiata ambitione. Vndenam autem mihi fiducia denuo prodeundi: unde porrò ocium à curis familiaribus & lectiõne, qua magnopere oblector? Quod si tu causificatiõibus non auscultare statuisti, sinito saltem me sarcinas hic componere: ubi ocij literarij officinã institui, animicq; tranquillitatis, quanquam nihil minus quàm curarum, sollicitudinumq; uacationem diuinitus exoro: cū nihil magis optẽ, oremq;. Dabis certe spacium animo sese recolligenti. Quidẽ stilum uelut rubigine quadam diuturnæ inertia exesum atq; obtusum, non poscere cotem multam arbitraris, multam expolitionem lectionis acris & elegantis? Noli igiã uir amice ante diem urgere, qui nondum ipse ita cessit ut appellare me de inconsulta illa pollicitatione possis: atq; ita mecum agere, quasi mora iam iam intercessura, nisi opus aliquod confectum propediem præstitero arbitrato tuo atq; doctissimorum. Nam quid ego præstare tam repente poterò dignum spe tua, & existimatione? Hoc ipsum tamen quale sit, aut propediem ipse, aut certe primo quoq; tempore uidero: si spes una ac præcipua amplectendi retinendiq; consertis (ut dicitur) manibus ocij nõ decollarit. Verum quod de Annotationibus in Pandectas peragendis admones, actum agis, ut aiunt. Semel enim lampadẽ huius incepti illis libens tradidi, qui me non dubie cessante uices meas occuparunt ut caducas. Quod miraris me nõ scribere, uelim ut scias Erasmi epistolæ nouissimæ græce & latine rescripsisse. Priores literas misi ad Hermannũ

Erasmi

Erasmi amicum, posteriores Gourmontio dedi, qui forte huc uenerat cum homine mihi amico. His literis quid factum sit mirari satis nequeo, si ne nunc quidem redditæ sunt. Tibi autem non rescripsi, quando uices tuæ iam esse scribendi uidebantur. Deinde nullum inueni qui se literas ad te perferendas curaturum reciperet. Binas hoc quadriduo à te accepi, cum in urbe essem ob negotium quod me totum poscebat. nunc occasio se obtulit ut hinc prope ranter scriberem: ac nuncium tandiu ob id moratus sum, qui literas in urbem pertulit. Ad alteras tuas literas, rescribam cum licebit: parum est enim hic quoque mihi ocij: & ad urbem subinde concurrere res me cogit familiaris. Vale & feliciter uiue, ut diu nobis Viues sis: & (quod nunc facis) literas bonas illustres. Ex Marliano nostro postridie Calend. Ianuarias. M.D.XIX.

GVLIELMVS BVDAEVS SAL
MONIO MACRINO S.

Edditæ sunt mihi literæ tuæ uiam ineunti ad urbem, in qua triduum moratus: quum huc propere reuertissem, scribere hæc ante omnia cœpi, ac primo quoque tēpore. Accipe igitur quod petisti, quod à Fabio acceptum per manum tibi trado: is autem libro decimo ita inquit: Quis dubitet Platonem esse præcipuū siue acumine differendi, siue eloquendi facultate diuina quadam & Homerica: multum enim supra prosam orationem, & quam pedestrem Græci uocant, surgit: ut mihi nō hominis ingenio, sed quodam Delphico uideatur oraculo instinctus. His uerbis prosam & pedestrem orationē eandem esse intelligo: ita ut & coniuñctio sit *μῶριον διασαφτικόν*. siquidem Græci *πεζὸν λόγον* prosam orationē uocant,

quasi peditem sermonem, & πεζολόγους historicos. Neque uero id uocabulum à pedibus metricis inditum est, sed aliquid humile submissumque denotat significatiōe præcipua, nisi fallor: quasi dicas humi gradiens, quodque nec carminis sublimitate uehitur, nec figurata numerosaque oratione nititur: etiã si in uniuersum usurpari soleat pro omni oratione soluta lege carminis. Sed humilitas ista & submissio intelligenda mihi uidetur in pronuntiatiōe, ac uocis temperamento, magis quã in structura aut elocutione: tum quidem certe, cum prosam orationem in uniuersum hoc uocabulo significamus. Argumentum huiusce opinionis illud Horatii in Arte Poëtica esse potest: Interdum tamen & uocem comoedia tollit: Iratusque Chremes tumido delitigat ore: Et tragicus plerumque dolet sermone pedestri. Simul illud Luciani, ἀτραγῶδῃ τὰ τε πάντα καὶ περὶ καὶ δημοτικὰ, καὶ τῷ φθούρῳ δὲ εἶς. Ac si dicas, nihil autem ibi tragœdiæ simile, sed pedestria omnia populariaque, citra fastum prorsus & elationem. Haecenus ille. Nam carmen suis numeris quasi equis iunctis tollitur, celeriusque incedit oratione prosa in uniuersum: utpote cum ipsa prosa intra sermonis pronuntiatiōem cohibeatur, etiam si sit grandiloquentior, ac suapte ipsa grauitate sublimis: neque enim in canticum effertur ut poëma. Sunt alioquin prosæ oratiōis duo genera, eodẽ Fabio auctore: cum libro undecimo ita scripserit. Etiam quæ bene composita erunt, memoriam serie sua ducunt. Nam sicut facilius ediscimus uersus quã prosam orationẽ, ita prosam iunctam quã dissolutam. Quibus uerbis intelligimus pedestrem orationem non esse proprie orationem numeris iunctam aptamque oratorijs: & ita compositam ut fastigiũ sermonis excedat: qualis est Platonis, cuius supra meministi. Verũ quod me obsecras & obtestaris, parum amice facis: quando id quod me ambitiose rogas, iure postulare tuo potes. Id em̄ tu uelim ne ignores, in al-

bo amicorum meorum eum te locum obtinere, possis ut operam mihi quantamuis iniungere, duntaxat quæ muneris mei & opificij uiriumq; esse uideatur. quãquam nihil in hoc esse uideo, quod tibi magnopere succensere debeam, si tu obsecrabitur operam meam utendam ad se mihoram rogasti: quũ id pro tuo ipsum more, moribusq; adeo tuis animaduertam fecisse magis, quã quod meos id mores poscere arbitrarere. Qui si me ipse iudicasses eorum esse ordinis, qui grauate & magno operas suas addicunt, aut indicãt hominibus sibi notis, nedum amicis, neque ijs quibuslibet, sed certi cuiusdam meriti & notæ primarię (cuiusmodi esse te existimo) esset abunde quod tecũ exoptularem. Nunc uero cum eo esse te ingenio agnouerim iãdiu, ut deduci ab ista comitate ac benignitate appellandi amici nequeas, haud ægre tibi gratiam ingenuæ ac liberalis huius culpæ faciam: quam ipse idẽtidem admittere in officijs multis, ac muneribus agendę uitæ solitus: mirum est, quod in epistolis scribendis contrariam huic culpam non uito: tum quidem præcipue cum ad doctissimos uiros scribo, & literarum amantissimos. Est enim nescio quid numinis (propitiĩ an infensi addubito) quod mihi fiducia pleniorẽ accõmodat, uel adimit innatã uerecundiam, in eo genere cõmerciĩ quod Musis iniẽt cõciliatricib; interdũ inter alienos ac lingua, institutisq; discrepantes. Qua in re immodicũ me esse uiri mihi amicissimi epistolę testant̃ officiose obiurgatrices, fidẽq; mihi facere iã coepere: apud quẽ tñ ut apud alios quoq; in satisfactionẽ cessurã mihi puto ingenij simplicitatẽ, quũ ijs ipa pernotuerit. Hanc naturæ tẽperaturã Græci *εὐχθδαι* appellãt, Attici p̃cipue: quæ quoniã ipa interim stultitia esse credit, eodẽ uocabulo habitus uterq; animi significatur: quũ tñ dictionis etymon cõmendationẽ rei significatã præferat. Verũ em̃ quod scribis in transitu, quasiq; aliud agens, serio me hic

cuidam operi incumbere: amabo te mi Salmoni, cedo mihi nunc illum qui tibi hoc indicauit. nempe cōiectura est hæc istius animi, in me ita propensa, ut in hoc ipso ocio ad quod ego confugi, mihi met negotium me facessere certo certius habeas. At uide quæso, ut ista coniectura tam certa æquus sis mihi satis amicus. Quid autem per Musas sanctissima tibi numina, qd inquam aliud mihi quàm inertiam, desidiam, fœcordiam exprobras hac tua existimatione tam explorata, si nihil tandem scripsisse comperiar? Equidem nihil grauius, nihil molestius, nihil magis obnoxium esse reor, quàm eiusmodi expectatiōes sustinere hominum nimium de me merentium, opinatione magnifica à me sibi semper aliquid spondētium, iam iacq̃ exiturū. Quo efficitur non modo ut alto perfrui ocio liberoq̃ nequeam, sed etiam ut ad occursum hominum palleā, aut ruibeam identidē tanq̃ debitor ὑπὸ ζήμῳ, καὶ ἐκπροθεσμίᾳ τῆν κερῶσιν ἰδίῳ. Itaq̃ ne diutius te frustrer, nihil iam moror istos efflagitatores, quibus ut obuiā ipsis factus sum, salute data statim & accepta, auribus uorare cogor illa toties inculcata. Satin salue Budæe? ecquid tibi secus accidit q̃ tandiu nihil edis? quousq̃ nos expectatiōe suspendis? q̃ mox illud parīs quod aiunt te parturire? Scilicet hoc illud est, nescio quid maius aut intractabilius tandiu in incude uersatur. Me miserum quum hæc audio, & angore æstuq̃ intestino perditum: qui si causificari insistam, scilicet renidentes aiunt me ludificari: & simul hortantur ut primo quoq̃ tempore fidem meam liberem præclaris illis Annotationibus in Pandectas: quibus etiā præla iam apparari dictitant: quorum tu unus aliquādo fuisti, ut meminisse uideor. Quare ne diutius erres, de Annotationibus actum iam agunt, q̃ me eo de nomine appellant: quando eiusce rei absoluende eos expromissores dare possum, & ipsi accipere, qui ea de re iam ita constituerunt operib⁹ editis,

editis, ut cautum reip. satis esse uideatur. præclareq; mecū
 actum esse arbitror, si impune ferre liceat, quod hæc
 mihi de enarratione excidit rerum ad ius ciuile pertinenti-
 um. Quippe qui iam atroces contumelias intentari mihi
 non nescius sim à postica mundi parte, unde minime mihi
 esse metuendum putabam. Quod uero ad alia pertinet,
 utinam mihi diuina benignitate hæc suppeditentur facul-
 tates: unde quoquo pacto decidere queam uobiscum istā
 de me enatam expectationem, quasi nomen quoddam pu-
 blicum errore hominum contractum: à ceruiceq; mea ex-
 cutere tam grauem functionem inique mihi impositam.
 Sed etiam etiamq; uereor, ut æquas mentes nostrorum
 hominum opinionesq; inueniam, queis cum decidere id
 debitum leui conditione possim, cui soluendo non sum
 omnino. Qui si dure mecum ipsi agere tandē, atq; ex opi-
 nione temerarijs de causis præsumpta urgere institerint
 ad opus aliud aliudq; faciendum, perij: nisi spes aliqua af-
 fulserit tanquam tabularum nouarum, ansam ut arripere
 inde possim frustrationum & comperendinationum in po-
 sterum ac tertium semper annum. Age: quid si solum uer-
 terim, & in Marlianum meum migrarim, tamen ne mole-
 sti esse pergerent, & in me lege agere: credo, ut est impro-
 bitas existimationis publicæ, qui etiam (me miserum, cui
 uni ferè ut Erasmo cessare non licebit) quum tertium iam
 mensem hic cum familia habitem, non animi isti causa, sed
 operis secessisse me autumant. Cui errori tu affinis (ut opi-
 nor) illud in literis tuis addidisti de opere serio tantisper
 intermittendo. Proinde ne dicas non prædictum, serium
 mihi hic opus est quiescere, & ociū amplecti quàm possum
 arctissime: recreari ab huius anni fatigatione, & egregia il-
 la atq; luculenta expeditione, quæ meas fortunas scilicet
 mirifice auctitauit: quam ut susciperem ipse, amicorū iur-
 gia cognatorumq; extulerunt. Deniq; nugarum curarūq;

obliuisci hic meditor: uerum non modo hoc opus, sed etiã hic labor est: usque adeo recusantes idẽtidem nugas, ac pui giles curas consopire nequeo, nec abigere à contubernio Philologiã meã. Cupio, per (inquam) scire cupio quid Ianus Lascaris agat, uir apud omnes ordines gratiofus, ubi sit, quantũq; ualeat. Vt enim neminem esse hominem arbitror, cui melius consultum q̃ mihi ille cupiat, ita officij mei esse duco omnia eius causa uelle: incolumitatemq; ipi corporis, fortunarumq; optare q̃ uehementissime. Eum uerbis meis salutabis, si istinc adhuc non discessit: gratiãq; habere dices obscita admodum epigrãmata ad me missa. Scribam tamen ad eum non nihil si forte adhuc agit in aula, quod uix mihi persuadeo. Vale uir doctissime, in Marliano nostro postridie diei diuo Martino festi: qui nobis pithœgia est ad explorãda uina, auspicandamq; uini mustei potionem, aut certe proludendam.

GVLIELMVS BVDAEVS BAPTISTAE EGNATIO S.

Vum apud Franciscum Deloïnum iuriscōsultorum disertissimum heri ad prandium ex condicito uenissem, incidi tum primum in sermonem cum Ioanne Grolierio Insu-briã quæstore, uiro sanè eleganti, institutione perpolitò, literarumq; bonarum amanti ac studioso: quod rarissimum est apud nos in ea sorte uita: Is cum de doctis Italiã uiris excitatus esset sermo, ait de me te ita loqui solitum, atq; de eo quem tu amicũ habere cuperes: coramq; aliquando alloqui, si res ita forte nata tulisset, ut uel ego istinc negociũ, uel tu hic prouinciã haberes. Hoc cum mihi iucundũ fuit & pergratum auditu (sum em̃ ut qui maxime, istius generis amicitiarũ cupi-

dus) tum illud ægre tuli quod addidit, abhinc iam fermè
 bienniū literas te ad me dedisse, quibus nō respōderā. Cui⁹
 rei ut fidē mihi planè Deloīnoꝝ faceret, ait penes se earū
 literarū exēplū esse: stipulariꝝ à se me uoluit id mihi mis-
 surū iri primo quoꝝ tempore, aut certe prima quaꝝ occa-
 sione. Velim igit̃ ut uel pfidiæ, uel incuriæ inquiras in eū
 cui tu literas eas reddidisti: aut si id facere grauabere, me
 ut supbiæ, ut rusticitatis, ut inscitię, ut alius cuiusuis igno-
 miniosæ culpæ absoluas: quē nō dubito hæctenus apud te
 reū suspectumꝝ fuisse ob id, q̃ non rescripserim. Egon ut
 Egnatio, aut cuiꝝ ista doctrina, ista existimatione prædito-
 rū, officio me prouocanti, & huius generis officio, cede-
 rem: & appellanti non responderē. Ego ne si semianimis
 quidē essem: nō ita me experti qui ad me ex Germania, q̃
 ex Britannia, qui Roma, qui latine, qui græce, qui promi-
 scue scripserunt. Nihil em̃ mihi nō uitio dari malim, q̃ ui-
 rorum doctissimorū neglectum: quorū quidē certe inge-
 niū non tm̃ admirer, sed etiā probē. Siquidē ex quo studiū
 profectu altiores quidē spirit⁹, sed placidiores sustuli, ita
 me cōparare institi: eamꝝ scribendi rationē institui, ut in-
 genij atꝝ animi mei æquitatē probare magis doctissimis
 hominibus, q̃ aut acumē, aut magnitudinē contenderim.
 Apud alios quonam modo uoti cōpos factus sim, partim
 nescio, partim nunc ad rē non pertinet. Quod uero ad te
 attinet, res mihi cessisse ex sententia uidetur, coniecturam
 utiqꝝ ex tuis in Suetoniū cōmentarijs facienti: quibus tu
 in ipsis non minus grauiter q̃ beneuole Budæi memini-
 sti, expendens candorem ingenij non minus q̃ doctrinā.
 Quod nisi tandem ipsum tibi in mentione senatorij cēsus
 in mentē uenisset ut faceres, in eo fermè eram ut cōpilasse
 cōmentarios Leonardi Portij Vincentini crederer: q̃s scri-
 ptos uel ab eo, uel ab alio q̃ꝝ fuisse, nedū editos, à nemine
 unꝝ audire præterq̃ à te potui. Equidē nō dubito Leonar

dum Portium doctum & ingeniosum uirum esse: cum eū tu dignum existimaris, quem testimoniū tui auctoritate ornares. Veruntamen ita mihi & in præteritum, & in posterum rationem constare laborum scriptorumq̃ meorū diuina benignitate detur, ut in nullius unq̃ aut uiui aut mortui commentarios uel adnotationes incidi: ne in sermone quidem: ex quibus uel tantulum adiutus sim ad ponderum mensurarum uel, aut rei nummariaē explicatiōnē: præter eos auctores quos nominatim laudaui ad meam sententiam confirmandam. Id quod tibi atq̃ omnibus facile me persuasurum confido: qui quidem ita me disputationem illam tractasse animaduernerint, ut à primis demonstrationis elemētis exorsus, ac per omnes (ut aiunt) numeros persecutus, nihil nec mihi nec alijs fortasse dicendum reliquerim: q̃ res ea perspectior, ac certior esse possit hoc æuo. Te autem non oscitanter librum meum legisse, ex commentarijs tuis intelligo in Suetonium editis. Portio uero & mihi ut candide & grauiter testimoniū te ac cōmodasse mihi credere imperaui (hoc enim & ætas tua poscit, & uitæ adhuc actæ honestas: eaq̃ amplissima in Vrbe auctoritas, quam te obtinere audio) ita præclare actum esse mecum interpretor: quod nō unus ipse (ut arbitrabar) ab omnibus dissentire uideor: qui post auorum nostrorū memoriam scripserunt de sestertijs, & talentis, & eorum æstimatione: sed & Portiana commentatione, & Egnatiano calculo inuentum meum comprobatum est, postquam liber meus trans Alpes legi cœptus est. Vestramq̃ amborum auctoritatem obijcere ijs potero, qui rei (ut arbitror) nouitate percussi, in antiquis me operibus æstimandis recte ratiocinatum esse nō credunt. Id demum deprecor, ne libris quinq̃ de Asse & partibus eius editis, & quoquo gentium iam (ut audio) dilapsis, altera etiā editione emendatioribus, ipse ære nō meo negociari per prouincias, sed

mutua

mutuatitio uidear. Nec enim ante hoc tempus uersuram
 facere solitus sum, ut famam aucuparer: nomenq; inter co-
 piosos, & classicos dare possem: quo minus nunc facile in
 animum inducerem, ea trans Alpes mutuari, quæ nō mo-
 do in patria, sed etiam in Italiae luce uenditarem, & ubiq;
 terrarum. Cupio igitur aliquando commentationem illā
 Portianam exire in publicum: ut uideam an h̄isdem uesti-
 gijs ambo rem indagatam persecuti, adeptiq; fuerimus.
 Interim uero hoc postulo, ut nihil præiudicatum sit, quo
 minus meum totum id esse censeatur, quod nemo sibi, uel
 iusto sacramēto, uel legitimis uindicijs asserit. alioqui cū
 nouas, uisendasq; res amplissimi theatri oculis exposue-
 rim, non ipse longe eas petijse, magnoq; labore uidebor:
 sed ueluti institor esse potius hominis Vincentini copiosi,
 ac locupletis: id quod in hac conscientia præterire silentio
 non possem. Nec tamen illi, quod suum est inuideo: mo-
 do id sine ulla mea captione obtineat. Et est res huiusce-
 modi fortasse, quæ duorum esse possit. Certe tu hac eadem
 de re duos (ut aiunt) parietes illeuisti: scite certe & felici-
 ter, quod quidem ad me attinet: à quo nihil hoc factō, nisi
 bonam, gratiam iniuisti. Quare te oro, atque obtestor mi
 Egnati. iam enim meum te uocabo fretus testimonio quæ-
 storis grauiissimi, quo uelut interuentore, & proxeneta in
 amicitiam (ut spero) iam coiuimus. Verum te obsecro,
 atq; etiam adiuro per numen Philologiae, ut si amico, &
 candido animo semel ad me scripsisti, iterum uel eodem,
 uel alio potius exemplo scribas: ut ob signatis literis cre-
 dere possim, & intelligere quid habeas animi, & rescriben-
 di argumentum habeam. Vale uir doctissime: & quod cō-
 stituisse te audio, facito, rem literariam, ut in dies magis
 ac magis illustres. Parisijs quinto Calend. Decembris.
 M. D. XVIII.

GVLIELMVS BVDAEVS NICO
LAO BERALDO S.

*Disb. v. d. g.
Imp. l. i. g.*

Iteras tuas accepi, cum & permolesto nego-
 cio districtus essem, & morbo implicitus: quæ
 causa mihi fuit, ut serius ad te scriberem. Quæ
 me hortaris, atque etiam flagitas, ut institutum
 illud meum urgeam: id uero ego percipio,
 sed sperare aliquando licuit. Nunc autem quæ
 operi aggrediendo moram mihi diu, ac sæpe fecit aduer-
 sa ualetudo, eadem ab opere edito ad hunc diem, nullam
 dum (propè dixerim) horam remisit: uix ut sperare auisim
 tantum mihi unquam laxamēti futurum, quo reliqua cō-
 quisita iandiu, & uaria lectione regeſta, cōposita quoquo
 modo, & in annotationum speciem digeſta, in publicum
 æſtimanda præbeam. Neque tamen eo nomine angī (ut opi-
 nor) magnopere debeo: audacior est enim hæc res incepto,
 quàm euentu glorioſior: nuncque demum perſentiſco quæ ar-
 duam, quamque parum glorioſam prouinciam aut fortitus
 ſim, aut ſumpſerim: præſertim inter eos, in quos & apud
 quos arma facundie parum ualent. Abunde igitur eſſe pu-
 tabo, ſi appetente iam ea rerum inclinatione (inſigni ſanè
 in poſterum ac maxime memorabili) qua Accuſſianorum
 infantia, Ciceronianorum eloquentiæ, aut certe elegantie
 ceſſura uideretur: tantum hoc ego bellum commiſiſſe olim
 dicar, quod à præſtantibus ingenio uiris, non citra ſudorē
 (ut aiunt) & puluerem proſſigandum tandem eſſet. Maius
 eſt enim hoc bellum, quàm ut uno, aut altero prælio decer-
 ni unius hominis auſpicijſ, ductuque quantumuis pugna-
 tis (nedum cuiuſlibet, qualem me eſſe non ignoro) confe-
 ctum iri ſperandum ſit. Verum id demum periculum eſt,
 ne dum hanc pugnam laceſſere uolui, incautiſſe inferue-
 ſcēte ſiſilo prouectus, atrocioribus uerbis in uiros magnæ

lectæ, aut auctores, aut uindices uelitatus esse uidear: has
 stasq; magnis ab auctoribus acceptas, in hostes nequicq;
 exhausisse Accursianæ maiestatis umbra tectos, quasi scu-
 to Aiæcis Homericæ. Sed præterita (ut aiunt) non tam cor-
 rigi, q; reprehendi possunt. Proinde id in primis optandū
 erit nobis, ut siue humanitus quid mihi contigerit, aliquis
 mox existat, qui ad præscripta à nobis lineamenta excipe-
 re opus inchoatum non dedignetur, & uelut in demortui
 locum se sufficere: siue id mihi absoluerè licuerit, complu-
 res nostrum exemplum æmulati, aut fortasse imitantes
 (id enim gloriæ nostræ non refert) in eandem causam descē-
 dant: ne ueluti temerario ipse procurfu, extra ordines eue-
 ctus, à robore atq; acie ipsa, nostrorum merito destitutus
 esse uidear. Amplum enim mihi erit, me nouum (ut ita di-
 cam) inter literatos hominem, quasiq; terra (ut dicunt) ena-
 tum, literarum humanitatem ab Accursianis oppressam,
 uel suppressam potius, seruituti eximere atq; ignominie:
 & in suam dignitatem liberali causa asserere contendisse:
 complureis etiam clarioris famæ patronos inuenisse, qui
 in eandem actionem subscribere maioris doctrine fiducia
 non dubitarint: causamq; aduersam à nobis aut affectam,
 aut missilibus impulsam, gladijs comminus confecerint,
 & iugularint: in queis te futurum propediem auguror.
 Quo enim te animo esse sentio, si paulum ad istam, quam
 adhibuisse te aiunt in literis, industriam porrò etiam ad-
 nitere, magnum nobis momentum adijcies trahendis in
 hanc partem hominum iudicijs. Id quod eo mihi gratius
 futurum est, quod causam, nō hominē sequi mihi uideris.
 Antehac em̄ ne de facie quidem inter nos ipsi nouimus.
 Agedū incūbito in causam (ut dicitur) & q; plurimos tui si-
 miles quoad eius fieri poterit, citra incōmodū institutæ ti-
 bi uitæ in eandē causam deducito (iā em̄ tua magis, q; no-
 stra res agit, quibus alia fors uitæ oblata est, uel hæc ablata

potius & extorta, mordicus & ad perniciem usq; retinen-
 tibus) Sic enim fiet, ut quantum nobis uirium accesserit,
 tantum illis decedat, non modo nostris, sed etiam huma-
 nitatis aduersarijs: cuiusmodi uenustulus ille Aristarch⁹
 primarij istic nominis, ut tu ais: qui Budæum scribendo,
 & præsertim illo in loco Apuleij imitatore[m] esse censuit:
 quod unum uerbum eius, quid aliud q̄ meram ignoran-
 tiam clamitat. Nam de me alij uiderint, mihi certe nō per-
 placeo: uerum Apuleium latinum uix semel legi, idq; eti-
 am cōtemptim: græcum iterum etiā suauissime. Sed quid
 agas: sic uiuitur: ea demum isti recte, ac latine dicta esse ar-
 bitrantur, & contendunt, quæ intelligere ip̄i possunt: quo-
 rum specimē in prima statim charta Bartholi, ac deinceps
 in omnibus inuenire possumus. quicquid ad nostrorum
 auctorum normam, aut obseruationē edideris, nunquam
 istis approbaueris improbis. Huiusmodi, atq; etiam mul-
 to improbius uerbis aures nostræ occalluerunt: quos
 nihil æque premit, quàm quod Cisalpini atq; etiam Parisi-
 ijs nati, educatiq; sumus: & (absit uerbo inuidia) à nobis,
 ipsi edocti. Id nos inuisos facit. Popularibus tātum in ocu-
 los incurrimus: peregrinos benignis oculis aspiciunt: au-
 ribus æquis ignotos audiunt, & perpurgatis: ciuibus ob-
 strepunt, & obloquuntur. In causa est (ut opinor) rei noue
 inuidia. Atqui quo magis nōnulla scriptitando urere me
 homines sentiam (nūc enim primum animaduerti) eo mi-
 nus inuidiam eorum egre feram. Ex quo autem ambitio-
 ne honorum ipse mihi interdixeram, securus omnis im-
 peritorum iudicij, fati uelut pondere excusso, solatq; egre-
 gij propositi conscientia fretus, mecum alacriter uiuebā,
 si per ualetudinem cōmodam licuisset. At iam fermè qua-
 driennium, ancipiti marte, cum morbo infestissimo depu-
 gno: qui ut corpus extenuat, sic animi uigorē, alacritatēq;
 retundit: sæpe ut despondere literarum mihi studium, præ-
 sertim

tertium reclamitantibus amicis, atque etiam nonnunquam
 animum, mihi contingat. Quod si hanc epistolam perue-
 nisse ad te sensero, satis tibi faciendi cura defunctum me
 esse lætabor: sum enim ad scribendum natura procrastina-
 tor. Vale. Parisijs. M. D. X. octauo Calend. Aprileis.

GVLIELMVS BVDAEVS CLAVDIO
 CANTIVNCVLAE IVRIS
 CONSVLTO S.

Ergrata, perque iucundæ mihi fuerint literæ
 tuæ doctissime Cantiuacula, duorum men-
 sium interuallo peregre redeunti reddita.
 Humanitate enim tua singulari adductus sum,
 atque adeo negocijs ab omnibus abductus, ut
 Zasianis commētarijs uacarem: quos tu mi-
 hi dono miseras, ut quidem ego interpretor, animi tui pi-
 gnus, mihi ultro beneuolētis. Quod uero tuis literis ma-
 gnopere uidere, quasi quædam ambitu quodam suauiloquo con-
 tendere mecum, ut amicitiam coire tibi liceat: hanc ego cō-
 ditionem tam cupide amplector, ut si prior ingenium tuū
 nollem, prioreis quoque partes ad amicitiam prouocandi
 occupaturus fuerim. Siquidem eximiae tuæ facundiae do-
 cumento ita animum meum pigneratus es, atque munere
 ultro misso ex tanto locorum interuallo, auctoratum tibi
 reddidisti, ut totus esse tuus gestiam: quod quidem nulla
 aliorum amicorum captione, aut incommodo fieri possit.
 Præsertim cum istam tuam facundiam germana probita-
 te conditam esse sentiam, quantum quidem odorari inge-
 nij tui naturam ex unius epistolæ uestigijs potui: cuius
 tute contextu si mihi animum tuum bona fide prompsis-
 sti, & explicasti, ut fidem mihi facit scriptionis tuæ candor
 maior omni suspicione, ut uerbis uestris utar: quum ipse

ea in re quoque ut in alijs, imposturam factitare non didicē-
 rim, optimo utique exordio uidemur auspicati esse amicitia-
 am: quippe queis mutua admiratio, proxenetæ uice fun-
 cta, officiorum commercium conciliarit. Cui etiam accessit,
 quod morum similitudo utrunque alterius cupidissimum
 effecit: nisi si animi mei æstimatio, ad falsam me coniectu-
 ram impulit. Atqui animi tui syncera, inculpataque simpli-
 citas, doctrina multiplici perpolita, conspicuam se præbue-
 rit, & illustrem: non modo in amicitia mea artificii, & candi-
 do eloquio emerenda, sed etiam in Zasio tuo mirifice cō-
 mendando, simul in Forbiana industriae patrociniō susci-
 piendo. Quo minus uerendum mihi esse duco, ne in æsti-
 matione, & perpensione tuæ mentis præpropere senti-
 am tulerim, unico specimine contentus humani ingenij:
 quod afformare sese, & affingere multiplicatius Proteo-
 natura comparatum est. Hactenus est quod affirmare aus-
 sim, de homine & externo, & alioquin mihi incognito sen-
 tiendum esse mihi: si quidem uir bonus esse, & existimari
 uelim. Verum enim uero quod in triumuiratu cōstituen-
 dæ rei Pandectarie honorificam mei rationem habuisti,
 fecisti tu quidem pro ingenita tibi humanitate: cæterum
 per melicet, ut Zasius & Alziatus homines pereruditi, te
 collegam sibi ad eam rem persequendam cooptent, in Mur-
 sarum utique officinis apprime expolitum. Sæpe enim lite-
 ris obsignatis, & quæ in manus hominum exierunt, id me
 munus eiurasse testatus sum. Quo facto præcipue merui-
 sse mihi uidebar, ut æquiore iam ac placidiorē Zasio tuo
 uterer: qui mecum ipse simultatem non obscuram exercu-
 isse in legis Pomponianæ commentario, à nullo non iudi-
 cabitur, qui compos sit intellectus: & eundem tamen ipm
 si quando audierit, aut uiderit multa me in nouissima chal-
 cographi editione eradenda curasse, quæ conuiciosius mi-
 hi dicta quam grauius uidebantur, bonam utique partem

offensionis suæ mihi remissurū esse puto: ut cæteros quoque omnes, qui uicem hæctenus iuris peritorum doluerunt ob dignitatem eius disciplinæ (ut quidem tractata est, & tradita à recentioribus) quoquo modo imminutam annotationibus meis. Quin & illud fateri non dubitabo pro innata mihi simplicitate, nullum esse omnino eorum, queis de eo opere calculos ponere doctrinæ merito liceat, qui iniquior me, aut iratior eius rei arbiter sit. Cæteri quantum audio & uideo, multa me in eo cōmentario præclare congeßisse: aliqui etiam digeßisse iudicant: nonnullos etiam loquendi genus imitari, dictionemque non pœnituit: à quibus Zasius ipse non alienus mihi uisus est. Ecquæ autem prærogatiua præiudicij mei grauior esse potuit in uniuersum opus, quàm quod & uerbo, & scripto profiteor contestabunde, opus mihi meum eo nomine displicere, quod iuuenili tum feruore incaluisse me postea agnouerim, scribendi que tyrociniio ferociter elatum, & intransuersum actum? Zasius autem ipse uiderit nimio ne fortasse ostentandi ingenij studio, aut alia quapiam inconsulta cupiditate, æqui, bonique rationem quibusdam in locis non habuerit: suæ etiam grauitatis, aut opinionis non satis meminerit. In uniuersa autem re perpendenda, in antinomijs dijudicandis, in quibus tandem ipsis grauiorem se arbitrum, mihi que placabiliorem præbuit, quod quidem ad me attinet, an ipse litem suam fecerit ambitiosule sententiam pronunciando, aliorum erit iudicium: quandoquidem semel animo offirmaui, nec eius, nec cuiusque commentarijs causa mea rescribere. Nec ob id ipsum Zasius infensiore unquam me, aut minus amico utetur: si mecum ipse olim rem sibi esse uelit, qualis inter homines esse potest tanto locorum interstitio disiunctos. Ac ne mihi tu nec opinanti id accidisse putes, præclare peto mecū actum esse palam dictito: que hæctenus multorum scriptis non proficissus

fuerim, & contumelijs enectus: uidelicet quod sero intel-
 ligere cœperim, quàm luculenta iniuria genus hominum
 afficere uoluisse uidear quàm existimatissimum: quam ta-
 men & ipsam tot annorū dissimulatione remissam, & abo-
 litam esse sperabam: idç mihi sæpe palàm gratulatus sum.
 Alziatum in numerum amicorum meorum merito retu-
 lisse me puto, uirum non iam eximia doctrina commen-
 dabilem, præut est eius uisenda comitas, & facundia. Is,
 quum Auenione transirem, ultro ad me adiit perquàm
 officiose, contra quàm eius præstantiæ, & meæ mediocri-
 tatis ratio exposcere uidebatur. Tametsi ea in re nihil mi-
 hi uitio uerti potest, cui de uia fesso super cœnam homo
 urbanitate præditus anteuertit. Zasio autem scripturus
 sum propediem, si tabellarium nactus fuero. Is em̄ ad me
 scripsit: sed literæ interciderunt, anxie à me nequicquam
 perquisitæ. Non dubito uirum eum esse multis nomini-
 bus commendabilem, cui tantum testimonium præben-
 dum esse duxeris, præterquàm quod ipse sui documentū
 edidit non mediocris industriæ. Nonnulli tamen eorum,
 quibus alioquin doctrinam suam, operamç nauatā pro-
 bauit, mirari sese aiunt quid causæ esse possit, aut quam
 ipse causam dicere, quin homo multarum rerum scientia
 præditus, & tutor iuris ciuili, eiusç studiij patronus, &
 gnauus & impiger, messem sibi laudis ex aliena segete ar-
 ripuerit: præsertim, quum latum adhuc campum laudis
 percipiendæ intactum reliquisset, occupantis futurum
 omnium confessione, tanquam pro derelicto habitum.
 Quem ipsum adhuc uacuum, quum repetere integrum
 sit, Zasio tamen, atç alijs in eius possessionem ituris, an-
 teuertere non conabor: mihi ipse, quid acturus sit Zasius
 denunciandum curauit. Vale, Parisijs. XVI. Calend. Au-
 gusti.

GVLIELMVS

GVLIELMVS BVDAEVS IOACHI
MO VADIANO S. P. D.

I cum literis tuis unà quoq; Pomponiū tuum accepissem, his literis ipsis ad ea tibi respondissem, de quibus tu iudicium meum rogasti. Verum quum post quartum, quintumue diem, quàm literas tuas acceperam, iidem ipsi ad me adolescentes Heluetij rediissent, qui mihi epistolam tuam reddiderant: & se habere idoneum tabellarium dicerent, cui literas ipse darem, matutino sequenti profecturum: mirari ipsi cœperunt, quod dicerem me non posse tibi in præsens morigerari. Excusabam enim nondum me Melam tuum uidisse, ut qui necdum à te mihi delatus, nec in urbe nostra uenalis esset: nec apud quenquam reperiretur, à quo utendum rogare potuissem. Quare illi à me sub uesperam digredientes, ad eū aduolare se dixerunt, qui ipsum ad me librum perferendum, mittendumue susceperat: quum interim, ut raptim ad te scriberem, in animum induxi, ueritus ne tu me incuriæ, aut fastidij insolentis iudicio arcessere ad tribunal Philologiae posses, si literis tuis non respondissem: aut mecum quoquo modo alteris literis, uel iurgari, uel exostulare. Siquidem mi Vadiane (iam enim meum te fecisse uideor, quod amicitiam meam hominis à te remotissimi tantū esse putasti, ut in amicorum meorum numerum centurari te postulares, idq; ipsum ambitiose) uelim ita tibi persuadeas, periucundas mihi literas tuas eo nomine fuisse: usque adeo, ut luculento quodam loco, & conspicuo nomen tuum in numeris meis ascripturus sim. Etem hoc libens, hilarisq; fecerim, ut Vadiano capite, Glareanoq; complectendo, de nomine ipso uniuerso Heluetiaco benemerear: quo cum ipso nunc Francia nostra foedere coniuncta est, non nouo,

h

sed uetere: etsi aliquādiu deterrimi cuiuspiā demonis in-
 uidia interrupto. Neq; uero si temporarium hoc foedus
 esse quispiam male ominator aut contendat, aut suspicari
 se dicat, in causam tamen ego publicam animo tam ob-
 nixo incumbere mihi persuaserim: ut si (quod ominari no-
 lim) rursus bella exoriatur, me uiuo, inter nostros, & Hel-
 uetios, ego quoq; hostem me protinus doctorum homi-
 num profitear: & eis bellum indicam una cum repub. Ec-
 quis est autem humanitate hac literaria perimbutus, qui
 quas amicitias in gente quacq; contraxerit doctrinae com-
 mercio, quos amicos in externis prouincijs industria nō
 uulgari, quasi suffragatrice emeritus sit, & adeptus, quam
 gratiam in longinquis locis ab aestimatissimo quoq; inie-
 rit commendatione famae, nec inani aucupio, nec illibera-
 liter collectae, eas ipse amicitias, eam gratiam ijs amicis re-
 nunciare non nolit, statim atq; rempub. gerentibus consi-
 liorum pacis satietas, aut bellicarum rerum cupido incesse-
 rit: Mihi certe (ut arbitror) hoc nunquam in mentem ita
 uenerit, ut assentiar: qui nullum unquam operae precium
 maius, aut certe luculentius optare omnis huiusce meae
 industriae sustinui, quam haecenus mihi obtigit: ut in pa-
 tria non obscuro loco natus, eo demum nomine inclarue-
 rim, quod apud externos iam uidetur innotescere fama pro-
 pemodum illustri. Mihi uero ipse, cum haud ita multum
 fauere natura comparatus sim, tamen gratulari iam coepi:
 quod de meis amoribus, & delitijs, id est de literarum stu-
 dio pertinaci, amari me, ac deamari à uiris grauissimis ex-
 ternis iuxta, nostratibusq; uideo. Vale uir doctissime: &
 perge, & à me & ab alijs dissentire, cum ueritatis indagan-
 dae ratio ita tulerit. Hac em̄ ego lege in meis scriptis usus
 sum, quam in me usurpari aequissime patiar, modo absit
 animus inferendae contumeliae. Itaq; quod quodam in lo-
 co dissensisse te à me significas, potuisti tu quidem, ac po-

teris cum tibi usu uenerit commentando, incolumi amicitia, ac bona mea gratia, tantisper dum id facies ueritatis asserendæ studio, non mihi obtrectandi. Vale rursus. Parisijs. VIII. Calend. Nouembres. M. D. XVIII.

GVLIELMVS BVDAEVS PETRO
BEMBO PATRICIO
VENETO S.

T ad te scribere instituerem, homo nec familiaritate tibi, nec necessitudine, nec alio iuris, aut amicitia uinculo iunctus, nec aliàs aut usu aut oculis cognitus, singularis tuæ humanitatis & doctrine fama fuit in causa. Christophorus Longolius iuuenis nostri ordinis, apud bonam partem nostratium hominum gratiosus, honoris habitus, quum recens istinc redisset, meque ueterem satis amicum, non inter postremos uiseret, & salutaret, multa nobis de peregrina eruditione, moribusque Romanis adactus narrare percunctantibus, Sadoletum & Bembum, Bembum & Sadoletum alternis propere uerbis in ore habere, ac commendare solebat: non à doctrina modo, literarumque splendore per cunctam Italiã illustri, sed etiã à probitate morum in omneis benefica. Comemorabat aut quid sibi negocij istuc facessitum fuisset, in quod genus controuersia ipse attractus esset: & à quibus obtorto penè collo in iudiciũ raptus: prope ut nihil factum fuerit, quod ut inimicorum atrocium factione opprimeret homo peregrinus, in alieno foro stupens, in arena sibi incognita deprehensus: nisi uestra æquitas, & humanitas homini coitione circumuento suppetias tulisset, & manum, orationem, opem prolixè accommodasset, lapsantem iam & penè afflictum subleuasset, in gradumque reposuisset, exitu rei patronis, reoque ipsi peregrinitatis honorifico. Huius officij rationem, consiliũ, propositum

eiusmodi esse nemo nō intelligit, qui quidem intellectus compos sit, ut non homini id tribuisse, non gratiæ referendæ rationem habuisse, nō deniq; uestris cōmodis seruiisse uideamini: sed Mineruæ (ut ita dicam) & Musis sacrificij genere & pio, & honesto litare uoluisse. Quænam enim tandem casuum uarietas, quæ rerum uicissitudo existere olim, aut propediem tanta potest, ut tu rem quampiam desiderare possis, cuius aut ille, aut quisq; peregrinorum copiam tibi facturum sit, aut potestatem? Nec uero tale solum germanæ id probitatis documētum, eiusdemq; Romanæ, sed etiam tantum fuit, si pro dignitate rei æstimetur, ut nō ad unum Longolium, sed etiam ad Budæum, ad omne nomen Gallicum, ad omnes deniq; literarum meliorum studiosos pertinere uideatur. Quo fit ut mea quoque causa, omniumq; nostratium & nostri ordinis hominum, id tecum Sadoleto facinus suscepisse debeam? existimare: idq; beneficium non magis in priuatas tabulas referendū esse, quàm in publicas nationis studiosorum. Εξέωσο ἄνδρ' εὐγνώμονέςατε, καὶ σύγκορ με τῆ ψυχῆ σὺ τῆ ὑπὲρ τοῦ φοίβου κατόχῳ. οὐδ' ἔμ γ' ἄρ' ἔπι πλείον' ποικαίμῳ ἔγωγε τ' ὑπὲρ τοιαῦς δὲ ψυχῆς ἀποφιλιῶν, ἐπιφκείατε διαφ' ἴδσης καὶ καλλιπεία εὐδοκιμῶσης. ὥστε οὐδ' ἄρ' ἔρασμῶτάτ' παιδῶς πλῆτου τ' ὅνι' ἀνταλλαξάμῳ τ' ἔρωτα ἔηρτε πετυχηκῶς εἰλω' ἐκείν'.

Vale rursus, Parisijs. XVII. Calend. Septembres. Anno. M.D.XIX.

GVLIELMVS BVDAEVS IACO
BO SADOLETO EPI
SCOPO S.

Quam probe & commode natura constituta est, ut quæ res omnium maxime rerum paucis amplexabilem sese retinendamq; indulget, eadem res ipsa (quam uirtutē uocamus) nulli non

nulli non uisendam ferè seipsam, plausibilemque præbeat.
 Id adeo re ipsa cognoscere nuper in laudum tuarum enar-
 ratione licuit. Christophorus Longolius homo iam tibi
 notus & auctoratus, claris hinc propinquitatibus fultus,
 & necessitudinibus ornatus, cum eleganter & laute uitã
 hic agere posset, Urbem patriæ, uosque cognatis prætulit:
 nimirum Romana humanitate, & splendore urbano inui-
 tatus & captus. Quin & comitate, & beneficentia uestra
 ita se lactatum esse præ se ferebat, ut in mores etiam insti-
 tutaque uestra degenerasse, animoque semel à nobis demis-
 grasse uideatur. Verum is inter aduentitios (ut assolet) fe-
 stiuousque amplexus de ingenijs moribusque præsentibus Ita-
 liæ quid censeret interrogatus: quum in sermonem pleni-
 orem ab ijs productus esset, qui rerum humanarum cal-
 lentes sunt, & gnari rerum Italicarum, ecquidque æqui &
 boni ab externis tulisset, scite quidem multa eò pertinen-
 tia & expedite commemorabat: ut sermo de unoquoque
 homine, & quaque re natus erat. Modicus autem alioquin
 in uniuersum, atque in utranque partem in elogijs edendis,
 in Sadoletto, Bemboque commendandis tam multus erat
 & incitatus, ut admirationem uestri & amorem in nobis
 uehementem incitarit: & inflammari ipse me adeo, ut eo
 infelicem esse putem, quod familiares quoque uos & notos
 de facie non habeam, aut alia quadã ratione mihi iunctos
 familiaris usus succidanea. Quotus enim quisque est homi-
 num quidem humanitatis non expertium, qui æquitatem
 illam uestram uirtutis peregrinæ propugnatricem, desti-
 tutæ ac deprehensæ innocentiae patronam, non amet, non
 osculetur, non amplectetur? Ego certe natura cum sim ocu-
 lis subhebetibus ad longissimum prospectum, uestrum il-
 lud absolutæ humanitatis specimen, haud obscure ut au-
 dio editum, suspicio hinc, ac demiror: ut quidem ille mihi
 persuasit, ab omnibus suspiciendum, qui hominem unum

Incolam, uel etiam peregrino propiorem: nullis opibus fi-
dentem, nullis necessitudinū adminiculis subnixum, nul-
la nisi doctrinae commendatione gratiosum: decuriatis ca-
lumniatoribus, conscriptis delatoribus, summissis conui-
ciatoribus circumuentum, affectum, perterritum, auctori-
tate, suffragatione, patrociniū deniq; uestro subleuastis,
erexistis, confirmastis: factumque & tectum (ut aiunt) ab
omni contumelia, ignominia, dispendio praestitistis, bene-
ficio haud dubie ad nomen uniuersum Galliae pertinēte,
porroq; etiam spectante ad cunctum ordinem literatorū.
Sanè quidem, quod ad me attinet, causam haud dicturus
sum, si quando res ita tulerit, quin huius operae partē egre-
gie à te nauatae atq; impense Longolio, expensam nobis
ferre possis si uelis, qui numerum inter studiosissimos ipsi
literarum augemus. Tametsi non nescius sum maiorem
esse doctrinae opinionem, altiusq; fastigium istud tuum,
meumq; contra inferius ac submissius, quam ut eò tibi un-
quam descēdere aut commodum, aut libitum esse possit;
aut mihi eò me attollere promptum & conducibile, unde
tu mecum ex equo, & ego tecum officiorum uices usurpe-
mus mutuo paria factitando. Sed neq; tam obscurus ani-
mi tui sensus, quum hoc faceres, esse potuit, ut non intel-
lectu promptum sit unicuiq; non te beneficii, non suffra-
gationis, non officij uicissitudinem hoc facto, sed uirtutis
& humanitatis agnitionem ab ijs qui doctrinae studiosi
sunt, aut fautores, sed praecleari facinoris conscientiam spe-
ctasse & expectasse, gratumq; fortasse animū ab eo in quē
beneficium collatum. Quam tu facti rationem eximij &
commemorandi, cum non dubie iniuisse te credam, spon-
dere ego tibi ausim nequaquam te opinione falsum esse in sum-
ma rei colligenda. Undiq; em̄ euentus respondebit, iamq;
respondit: nisi me ipse fallo coniecturam in alios ex ani-
mo meo faciens, & ex uerbis, uultu, spiritibus loquētis, de

NICOLAO A QVERCETO PRAET. 63
te Longolij. Hæc ut tibi scriberem, libido quædam me im-
pulsit animi, sese tibi (propè dixerim) uenditare non dubi-
tantis, si uera de te audiui, hominem alioquin haud cupi-
dum operarum, prolixumq; pollicitatorem, aut si qua est
in me facultas, gestientem eius uenditorem. Verum cū
te de eo amare magnopere cœpisssem, quod libens faceres
ut bene ab omnibus audires, laterete nolui humanitatis
illius tuæ, benignitatisq; documentum, hic etiam testatis-
simum esse, nec fama sua fraudatum: cum antea Sadoleti
nomen, & chirographum in aula Gallica notum sit, & ce-
lebre ob literas Pontificias, Sadoleti nomine augustiores
iam haberi nostrorum opinione cœptas. Vale. Parisijs se-
xtodecimo Calend. Septembris.

GVLIELMVS BVDAEVS NICOLAO
A QVERCETO PRAETORI
MEDIOLANENSIVM S.

I eo fato natus essem Nicolaë charissime, ut
animo meo obsequi sæpenumero nullo rerū
mearū incōmodo possem, ita omnia moderā
te fortuna, ut utilitas & uoluptas inuicē in-
currerēt: id mihi nimirū fortuna iudulsiſſet,
ut inoffenso cursu iniuncti mihi nup̄ muneris in Narbo-
nensi puincia, Mediolanū obiter ire liceret: & te mihi co-
gnatione, amicitiaq; cōiunctum inuisere, honore istic pri-
mario secunda fama fungentē: præterq; etiā q̄ alioquin iā
diu superare Alpes destinārā ualetudinis gratia, quæ mi-
hi cura præcipua semper erit. Nihil em̄ mihi tātōpere cor-
di est, q̄ ut naturalem habitudinē corporis recuperē: quā
annos iam quatuordecim atq; etiā plures amisi, dum lite-
rarum magis studiosus, q̄ lucis cupidus eram. Id autem
uiæ diuerticulum opportune oblatum, ut libentius am-
plecterer, accessit, q̄ te in muneris tui functione inspice-

re, obseruareq; gestiebam. Rem & hilariter susceptam, & commode iam instructam disturbauit iamiam me uiam inituro nostrae legationis calamitas non obscura, obitus Maximi aulae nostrae magistri, à quo ipso ueniam in Italiã diuertendi impetrandam duxeram: cuius mors publice lamentabilis. Principi etiam luctuosa, priuatim comitatu eius importuna, mihi eo amplius fortasse calamitosa fuit: nam germano tuo, qui tum mandato eius aberat, quid dani, tristitiaq; importatura sit, existimo coniectu esse tibi facile. Atqui ita sum eo casu deiectus & contractus, ita omnis mihi hilaritas fronte, oculis, ore, & uultu deniq; deterfa est & excussa, ut iocari nunc ad te scribens nequeam: nec tecum comperendinatam illam cõtrouersiam epistolarum prolusione disceptare: interim dum tu huc redis, aut istuc ego uenio, iustam ipsi litis contestationem facturi, & coram altercaturi. Sensicq; quantum affert impetus laetitia gestiens ad magna itinera haud ægre peragenda, tantum afferre molestiae, tediicq; uiatorij ægritudinem animi mœstam ad corpus, atq; animum fatigatione conficiendũ. Facilius certe mihi uideor illud uiaẽ dispendium perferre potuisse, ut Auenione transiens, & superatis Ebredunensibus alpibus Mediolanum profectus, indeq; Lugdunũ reuersus, Magnum magistrum assequeretur antequam in aulam reuertisset, quàm id uiaẽ quod feci recta domum cõtendens, etiam si ad itineris compendium nauigationem adieci, secundo Ligeri biduum & dimidiatum diem delapsus continuis imbribus aucto ad summum incrementũ. Tibi uero lætiora ut sint omnia, Deum superosq; omneis precor: tibiq; ita defungi clarissima ista liceat prouincia, istinc ut decedens patriae te parenticq; tuæ, gentilibus, ac cognatis restituas: ut suauem, & plausibilem tui magistratus memoriam istic relinquant, & præclare integreq; muneris peregre acti commendatione ornatus, simul Transalpinae

alpinae disciplinae commercio locupletatus, lares tuos familiareis propinquosque reuifas: specimē etiam tui patrio aliquo munere fungendo propius nobis praebas. Duab⁹ enim his rebus auctum te magnopere, luculenterque redi⁹ respecti nostrae non parum refert: quos ingenti quadam expectatione suspensos ad reditum tuum tenes, haud temeraria de causa. Magnum enim tibi testimonium praebet provincialis fama, tanto etiam interstitio locorum exaudibilis. Minutius Mediolanensis Senator, homo summa humanitate praeditus, & bonarum (ni fallor) artium bona fide studiosus, admodum fauere tibi uisus est, cum inter loquendum in tui mentionem incidissem. Fratris tui aduentus, cum haec scriberem, in expectatione domesticorum erat. Medulla genere Neapolitan⁹, Senator Mediolani hoc anno factus, uir literarum bonarum peritia commendabilis, etiam mihi alioqui charus est. Hunc si tibi iam familiaris quoquo modo factus est, uerbis meis salutabis, cum ita tulerit occasio. Literas unas accepi tuas, quas sexto Calendas Iulias scripsisti. His uidere me scribendi uiribus cupide prouocare, homo parum (ut arbitror) scribendis epistolis feriat⁹: qua in re ne tibi cessisse officio uidear, etiam etiamque uidero, si tamen mihi diuina benignitate id facit⁹ licuerit per incolumitatem, ac uitae tranquillitatem. Tu facito ist⁹ tuae ut fortunae famaeque ita instes, tuam industriam ita urgeas, eo summa curarum tuarum contentionisque animi incumbat, ut ne secundis tuis rebus populo non secundo in patriam remigres. Vale. Parisijs tertio Nonas Iulias.

GVLIELMVS BVDAEVS SAL
MONIO MACRI
NO S. P. D.

Ccepi epistolam tuam cum fasciculo literarum, quem mihi Lascaris noster reddendum, quem mihi Lascaris noster reddendum curauerat, ab Legato Venetorum (ut opinor) acceptum. In quo literae erant ad me hominum doctissimorum: inter easque Longolij epistola, qui nunc Venetijs agit, bibliothecamque copiosissimam pro arbitrato recenset: id quod si mihi contigisset, summi loco beneficii amplius esse ducerem. Mire delectatus sum Castrensibus tuis iocis: in quibus lectitandis placere mihi fortasse potuissem, nisi nimium te submittens, extra numeros militares poneres, ac penè dirueres omni aere laudis atque existimationis. Enimvero hic uocem attollere opus est, ubi tute adeo deijciendum censes. Scilicet hoc mihi persuadere sperasti homini ueteratori, inter centurias fabrum atque ministeria in castris Palladis esse te aut censeris: quem sciam omni suffragio ordines hie ducentium, dignum esse qui honoratissimo loco principiorum tabernaculum habeas. Quanquam in hac re iudicij mei fidem magis, quam famae prerogatiuam sequor. Quare cum ob unam rem aut alteram non deterrime gestam, dignum me censueris appellatione honorifica inter Antesignanos & Principes: caue tu inter Triarios (quod scribis) posthac te succenturias, aut alium tibi quaeras, qui cum hoc ludo te oblectes. Etenim per Palladem ipsam, cuius numine auspiciisque rem gerimus, isto tu ioco non uereris ne rei literariae male ominari uideare: qui egregie doctum hominem eò loci etià post subsidia colloces: ubi si unus aut alter manipulus itidem doctorum aggregandum se duxerit, quid causae est, quin res literaria ad Triarios redijisse dicatur? At hoc prouerbiali sermone literarum decus, atque auctoritatem in ancipiti esse significatur: quod omnino ominari ipse grauare si quis te percunctaretur. Sin pergis obstinate inter Triarios manere, certius nihil habeto, quam me tibi statim de

nunciaturum contubernium. Malim eñ è Principum manipulis numerisq; expungi, quàm tanto interstitio à te dirimi, nec recte nec ordine, cuius commilitio gaudeo. Satis hoc ad iocos. Accipe ad seria. De Annotationibus in Pandectas multum te propensius posthac amabo, qui iam me de ijs non appellaturum esse spondes: qui utinam cauere etiam posses neminem eo nomine petiturum: nam saepe hac de re interpellor, quod mihi molestum esse coepit, ex quo quidem certe causam esse sensi quamobrem inchoatam rem abijcerem: iacturamq; laboris nō modici facerem, potiusquam actam rem agerem (quod est in Prouerbio) aut mihi negocium non necessarium facere perseuerarem. Omnino huiuscemodi commentationibus animum appellere, adhibereq; contentionem nequeo: non quod magnopere uerear obtreccionem quorundam pertinacium (Quandoquidem longe propensior est gratia ab equis & bonis, quàm liuor ab iniquis: isq; non ex professo, quantum quidem uiderim) sed aliquos iam uidemus huius laudis petitores certatim existere: quibus in suo foro ut cōcedam, æquum esse facile mihi cupideq; persuadeo: praesertim cum exercitationis huiusce alius mihi campus pateat, in quo animi causa expatiari gestio, si oçij fruendi rationem confirmare constituereq; possim. Accedit q; incōmoda corporis constitutio cum ætate ingrauescens, saepe mihi stilum stomachanti è manibus excussit, cum cōmentarios huiuscemodi retractare longo interuallo institissem: in quos miscellanea adnotamenta uariae ac multiplicis lectionis regesseram non pridem, ea spe ut prima quacq; occasione exirent, ordine structurâque per ocium informati. Id quod si postulatis amicorum me dedens, facere nunc mediter, animiq; ad id languentis partes ciere, & euocare ad munia quanque sua protinus obeunda, uereor mediussidius ne obsequium detrectent. Quae ratione adactus sum

Mineruam ut ducem sequerer, auctoremque constituendae Philologiae atque tuendae, quae longi temporis uel inertia, uel turbulentis rebus meis dissoluta fuerat. Cuius numinis afflatus, ut ea parte reflaccuit, quae spectat ad scriptiones refractarias, commentationesque pugnaces, Martios illas quidem spiritus poscentes, nec minus Bellonae quam Palladis instinctum: cuiusmodi mihi cordi fuerunt aetate uegetiore: ita me nunc acuit & promouet ad eam contentionem, quae placide pacateque inferuescit: & ut aduentanti aetati haud dubie congruentior est, sic iam me iuuare magis coepit lectio, ac meditatio ad eam philosophiae partem uergens, quae rationes ferè suas ad Spei fanum refert, ut in tuto deponat: ea non ita multum elaboranda ducens, quae ut praesentaneam ipsa causam habent, sic fluxam etiam & caducam. Gratum est mihi & iucundum, quod in clientelam transieris maximi dispensatoris, qui magister est aulici ministerij, quasi que decurio magistrorum. Nullus est enim qui summo actui admotus sunt à Principe, cui amplius uberiusque cupiam: quippe quem nouerim ipse inter comitatus interioris primores uiris bonis, & doctis bene, & prolixè cupere: id quod experimento cognoui: cum etiam alioquin à nobis amandus sit, optatisque beandus, qui Iasnum Lascarem nostrum uirum literis, literatisque deuotum, in prima commendatione semper habendum esse duxerit. Diui approbent id quod tibi forte fortuna contigisse gaudeo. Deamo te de Dracone meo, cuius tibi in mentem uenit, is salutem tibi per me foenerato refundit. Vale, & eam in spem feliciter progredere, ad quam tibi aditum doctrinae existimatio patefecit. E Marliano nostro Ceneralium die, quae sic Hilaria excipiunt, ut moestitia gaudium immodicum. Saluta mihi Lascarem illum nostrum, quem spero iterum cum comitatu huc uenturum ad Resurrectionis Natalem, nisi Rex aliud statuerit.

GVLIELMVS

GVLIELMVS BVDAEVS PETRO
AMICO SODALI FRAN
CISCANO S.

Vm in urbē negocij causa uenissem ex Mar-
liano meo, literas mihi tuas ad se ostendit
Franciscus Deloinus: homo ut tibi amicissi-
mus, sic mihi cōiunctus omnibus propè nu-
meris officij & familiaritatis. In his cum lo-
cum unum legissem, quo in loco Budæi meministi, in me-
moriam statim redij earum literarum, quas tu ad me pri-
dem scripsisti. Quæ etsi ipsæ erant eiusmodi, ut uicissitu-
dinem magis officij per ocium postulare, quàm respōsum
primo quoq; tempore faciēdum uiderentur: tamen in re-
ligionem trahi posse existimaui, aut iniuria affectæ amici-
tiæ, quæ inter nos iam olim intercessit, aut neglecti deser-
tiq; officij, quod ijs non rescripsissem: quanquam rursus
quod postea in hac urbe coràm tecum uerba feci, literarū
id uicem supplēsse uideatur. Itaque ut illam scribendi mo-
ram, cessatiōemq; purgarem, ἀμοιβῆ ἑνὶ προσελθῆ καὶ πρὸ ὑπὸν
μέσῳ mihi faciendum esse duxi, ut desitas scribendi uires
inter nos lacefferem, quasiq; intermortuam amicitiaē me-
moriam inter nos exuscitarem. Magnam autem uolupta-
tem ex literis tuis accepi, quibus ab ipsis facile intellexi,
qui sit animi tui habitus, quod consilium tuum sit, & pro-
positum. Video & cerno quantopere distrahētibus te cu-
ris & officijs tuæ professionis, in diuersumq; trahentibus
à literarum bonarum cultu moribus & institutis sodalita-
tis uestræ: tamen contrahas tu teipsum, difficultatiq; oblu-
cteris, quo impensius ad studia philosophiæ nitidioris, dia-
sciplinarumq; probatissimarum incumbas. Qua in re esti-
manda, genium lautioris huius Philologiæ ipse sanè ad-
miror: numenq; adeo Musarum sanctiorum agnosco, &

ueneror: cuius afflatu inferuefactus amor doctrinae elegantis simul & solidae, nulla uí restingui potest aut confo-
 piri. Ipse me adeo plerunq; percitum diuino illo instinctu
 ita sentio & experior, abduci alia ut oblectatiōe nulla pos-
 sim à Philologiae meae complexu, obseruantiaq; philoso-
 phiae: quam adhuc ipsam uerecunde, religiosèq; attingo.
 Nec reperire est (ut opinor) queis aliter res cesserit, ex ijs
 quidem certe qui auspiciatius ac beneuolente Minerva in
 officinam philosophiae disciplinarum parentis expolien-
 dos se dederunt. Verum huius notae studiosorum haud
 scio an rariora sint exempla, quam ut multos hoc æuo lau-
 dare auctores huius instituti possimus. Scelerata enim cu-
 piditas ambitionem complexa nefas esse non arbitratur
 Minervae, Musarumq; uirginitatem imminuere. Quo fit
 ut communis prudentia, qua hominum multitudo publi-
 ce priuatimq; ducitur, à philosophiae sacramēto desciscēs,
 in partes stultitiae transeat sollicitante cupiditate, uastaq;
 sit solitudo hodie in praesidijs philosophiae: ut mirum sit
 philosophiam non modo scitis popularibus, sed etiam pru-
 dentum responsis eiectam è medio & explosam, adhuc ta-
 men subsistere in hominum memoria posse: nomenq; su-
 um seruare uenerandum, & augustum. In quo perpende-
 re licet animum aduertentibus uim uirtutis, & honesta-
 tis: quarum commentatio propria est philosophorum.
 Nam ista professio licet paucissimos habeat amatores, ad-
 mirandam tamen sese praebet omnibus: documentaque
 sua probat splendore maiestatis, ijs etiam quos meliores
 non efficit. Quo facile iudicare possumus, ac debemus, in
 hac deprauata natura ob primi parentis admissum, ratio-
 neque animi principe affectibus subacta, igniculos tamen
 remansisse uirtutis, ueritatisq; reuerentiae: tametsi exilio-
 res, quam ut per se ipsi exuscitari flagrarèque amore ius-
 titiae possint: nisi aut philosophiae hortamentis, aut diuina

no afflatu spiritūque superne cieantur. Ob id ætates pri-
 scæ ingeniorum foecundissime philosophiam magno lon-
 goque nixu peperere, parentem ipsam futuram honesta-
 rum disciplinarum, uitæque humanioris, id est propius
 accedentis ad ingenium primi parentis nondum labefa-
 ctatum. Sed (ut sunt humana ferè in deterius prona) eo-
 usq; tandem uaniloquentiæ uentum est, ut officinas qui-
 dam eorum (uiri alioqui summi) instituerint: in quibus
 ita perpoliri posse animos moresq; confidebant, ut ui-
 nec humanæ nec maiori cederet uirtus humana. At ina-
 ne id Mangonium, uanitate inque professionis fuisse, non
 naturæ deprauatæ instaurationem, mores ea uia philo-
 sophantium documento mox fuerunt, quorum uitio phi-
 losophiæ nomen euasit in ludibrium. Quibus autem phi-
 losophis sapientiæ Christi auditoribus esse contigit, sa-
 cramentorumque compositibus: ñ demum philosophiæ
 germanæ atque insontis sacra cerimoniasq; interpreta-
 ti sunt scite & enucleate: qua una magistra & præeunte
 rationis, iustitiæque diuerticula constitui possunt, in ui-
 amque reduci: ratio oblæsa corruptaque sarciri, mensq;
 errore sæculi circumuenta in integrum restitui. Qui igitur
 in uerba sanctæ huius magistræ, ducisq; uitæ adacti,
 è statuis eius se subducunt aut proripiunt, ut in ordines
 ipsi numerosq; eorum centurientur, qui stipendia faci-
 unt auspicijs fortunæ, quid aliud ipsi quam exilium sibi
 consciscunt ab honestatis, beatæque disciplinæ contu-
 bernio, & à tranquillitate uitæ, diuersoribque ueritatis?
 Ac mihi quidem nostram hanc uitæ conditionem consi-
 deranti, undique sanè infestam atque profanam, uide-
 ris ipse uelut emeritis stipendijs uoluptatis, cupiditatis,
 ambitionis, angoris, quibus quasi ob noxam primigeni-
 am dedita est uita communis, ad sortem aliam te con-
 tulisse liberiolem, munitiolem, & procul à tumultu

securam nosq; hic in æstu curarum, in affectuum carnificina, in trepidatione deniq; , conflictationeque reliquisse. Quod si mihi optare genus uitæ diuina daretur benignitate, nihil præstabilius esse duxissem, aut mihi magis optandum, quàm ut curis his domesticis uacuis, sensibusq; (ut ita dicam) omnibus captus: quod quidē ad res externas, & aduentitias pertinet, quodammodoq; torpens ad comoda iuxta atq; incommoda corporis, & fortunæ: ipse animi feriatumunia, officia, uires contrahere in obsequium philosophiæ & addicere possem, in ueritatisq; contemplatione ac rerum æternarum expectatione spiritum effundere. Ad quod ipsum fastigium uitæ, quum uestrum institutum professionis ingentem uobis gradum fecerit (eo ipsum liberius & remotius ab imperiosa grauiq; tyrannide cæcorum affectuum rationem opprimentium, quo affectuum ipsorum materiam argumentumq; simplicius à uobismet ipsi amandastis) luculento utiq; interuallo nobis anteuertistis, ad eandem animi tranquillitatem, anxietatumq; metam cursum contendētibus. Hoc cum uobis commune sit, qui posthabita gentilium, cognatorumq; charitate, calcata contentione quærendæ, amplificandæ, componendæ fluxarum rerum possessionis, ab egestate cognomentum affectauistis: quàm reliqua pars hominum cupiditati seruiens, imprecatur inter diras: tu in tanto, tãq; illustri sodalitioprecipuum unum habes, quasiq; ad eam uiam, quam ingredimini amplum quoddam uaticum large suppeditaturum: ut qui utriusque linguæ copijs & apparatu uti facile possis, & libere ad cultum atq; obseruatiamphilosophiæ, quæ commentatio mortis est: unde rediuuiam uitam uobis, nobisq; promittunt oracula fidei exploratæ, ac pro comperta habitæ. Mihi uero quo minus uergente iam uita atq; etiam impulsâ ab aduersa ualetudine, ociose pleneq; fruar ijs bonis, quæ mea sunt (si quid tamen nostrum
ac non

ac non precarium habemus) certe quibus in ipsis fortuna manus iniectio non habet, uehementer nunc obstat familia adaucta earum rerum procuratio: quæ nihil ad eam rem pertinent, quæ mihi cordi est in primis. quãquam tuendæ œconomix fines contraho, quàm fieri potest angustissime: ut uberio rem partem animi contentio nis impendendam Philologia, cuius semper antiquissimam curam habui. Proinde μακαρίζω σε φίλτατέ μοι τῷ πωδαιώρ, πρῶτον τῆς εὐσεβείας ἧς ἐφθης ἐπιτηδεύσας, καὶ διατελεῖς ἀντεχόμενος. ἔπειτα δὲ καὶ φιλοσοφίας τῆς ἐγκατασκευῆς, καὶ τὰ ὑπὲρ τῶν λατῶν δὴ τῶν ἑλλήνων σεμνολογούμενα σωεσκευασμένης. ἦρ δὴ σὺ μόλις ὡς οἶμαι, ἐν ταύτῃ τῇ ἐταιρείᾳ ἀσπάζητε καὶ καταβίβητε. ἀνεπιγάρτοι ἡ ἐμπειρία τῶν πιθανῶν τότων λόγων καὶ καλῶν, τὸ σεμνὸν δὴ τῆς φιλοσοφίας καὶ ὀρθῆς καλλιπίζουσα, πρὸς τὴν ἐπιφανῆ σε ποιήσῃ ἐξαίρετον ἐν τοῖς πολλοῖς (εἰδὴ τι σοὶ τότων μέλη) ἔτι καὶ σε διὰ πολλῶν ἀρτῶν ἐνοχλόντων ψυχαγωγίῃ, τῶν τε ἐπίπαρ, καὶ τῶν πρὸ τοῦ ἐπιτηδεύματος ἡμέτερον. Vale. Parisijs quarto Idus Feb. Hæc ad te scripsi in uicum meum rediturus, ubi hyberna æstiuâque huius anni studijs meis constitui procul urbis strepitu.

GVLIELMVS BVDAEVS ADOL
PHO ROBOREO
S. P. D.

Haribus epistolam tuam accepi ad uesperam cum libo strenario intrita Agrippinensi, aromaticaq; cōfecto. Quod opportunius mihi sanè redditum est, quàm si Calendis Ianuarijs accepissem: quo die scilicet tu strenam mihi cum epistola destinaueras. Siquidem qui dies sequenti nocti illuxit, primus is fuit ineuntis ieiunij quadragenarij: quod uelut decumanum tempus ecclesia

k

Seruatori nostro sacrauit, & dicauit. At eo tempore esitari solere huiuscemodi bellaria, ex literis tuis noui: & mihi cōsentanea temporī esse uisa sunt. Id ego libum ominis gratia, fanciendāq; inter nos amicitiae libatū, statim inter eximios amicos partitus sum, qui lautis ipsi sepe muneribus impertire me solent: quo latius scilicet humanitatis tuae officium pateret: cum alioquin ipse cibus aromate conditis non nisi parce uescar, quod experimento longo ea cōperi grauedinem mihi ciere. Velim autem ita existimes, tanta me animi grati suauitate perfusum ob illud munus tuum fuisse, mihi ut magnopere in eo gratulatus sim. Et muneris gratiam non dico auxit & adornauit, sed penè obscurauit & imminuit literarum tuarū comitas, in memoriā me reducens humanitatis tuae, singularisq; facilitatis atq; exosculandae: quam in te animaduerti, cum ad me uisendum adijsses anno superiore hominem tibi ignotum. Quietiam ultro beneficiq; loco poposcisti laborē describendi libelli, quem ad Erasmus Roterodamum missurus eram, quo me ea cura leuares: quum alioquin etiam in aditibus, congressibus, colloquij ratione, illustrem quādā & eminentem in ore, in uerbis, in oculis, omniq; in corporis affectione probitatis notam praefereas. Obsecro te mi Adolphe, ecquid in me, aut in meis scriptis uidisti, & aestimasti dignū ea obseruantia, quam tu mihi uel absentī exhibes: praesertim cum nec opera mea usus sis, nec plumeo ramento rationes tuas aucturus, aut adiuturus ob meā amicitiam. Equidem nihil te eiusmodi uidisse scio, nisi si errore lapsus es. Quare istius uoluntatis tuae conciliationē tam propensam, nec ingenio meo, nec industriae, nec officio acceptam unquā referam: sed ingenij tui candori, quos si tu ipso in patria quoq; saepe uteris (ut omnino facere te opinor) necesse est apud omnes ordines istic esse te charissimum. Vale. & existimato non admodum à proposito te

aberrasse, cum animi tui beneuolentiam effundendam in
me censuisti, ut quidē in hominē externum. In uilla nostra
decimoquarto ab urbe lapide, octauo Calend. Martias.

GVLIELMVS BVDAEVS CLAV
DIO CANTIVNCVLAE S.

Pistolium tuum tertio Calendas Februari-
as scriptum, accepi circiter dimidiatum mē-
sem Martium. Præterea nihil à te literarum
accepisse memini post illud epistolium, quod
obiter ad te scripsi equo iam admissio: cum
per urbem nostram iter facerem, eo tempore exinanitam
fuga hominum propter pestem in uillas secedētium. Cor-
radum tuum nec uidi, nec literas tuas habui: id quod te
magnopere conturbare nō debet. Nam diu iam hoc in uic-
co domicilium potius & magis frequēs habeo, quàm in
urbe, etiamsi utrobique domum habeo: nec in urbē, nisi in-
uitus comneo, & negociorum causa. Quæ tamen domi
meæ literæ ibi redduntur, ad me nō longo interuallo mit-
tuntur ab ijs, quos ibi collocaui. Hoc modo quotidie lite-
ras accipio ab amicis exteris, iuxta & municipibus meis.
Tu uelim tibi psuadeas Claudii mihi charissime, siue Cor-
radum, siue aliū mihi cōmendes, libentem me facturū (idque
tuo merito, quod ultro me ad amicitiam singulari humanitate
puocasti) ut homines à te mihi cōmēdati, intelligant te mi-
hi charū esse: meque ita esse animatū, ut bene & accurate me
reri de te cupiā: ne tibi cessisse in hac uicissitudine uidear
exhibendæ humanitatis & bñuolentiæ, cū res ita tulerit.
Reliquis in Pandectas Cōmētarios nec edidi, nec editurus
sum, nisi alia mihi opinio sedere in p̄cordijs cœperit. Qua-
re uan⁹ iste rumor, aureis uestras pepulit. Volo em̄ ijs gra-
tificari, quod mihi hoc laudis argumentū subducere gestiunt:

quos etiam ipsos, si integrum adhuc esset, facile ipse pate-
rer id mihi praeipere, quod subducere instituerunt. Lau-
dis enim mediocris iacturam, cum laboris ingentis com-
pendio haud aegre compensassem. Vale uir amicissime. In
Marliano nostro quinto Calendas Aprileis.

GVLIELMVS BVDAEVS PE-
TRO BEMBO S.

AD me plurimum amandum (id quod antea
euenisse tibi dicis) quibusnā philtris impul-
sus sis, conijcere ipse nequeo: qui in meis scri-
ptis, quibus solis innotescere tibi potui (ut
opinor) Venerem nullam agnosco: quæ ho-
minem te mihi eximię elegantia, ingenij solidi, selectę do-
ctrinæ, gratiæ exuberantis conciliare potuerit: quum hæc
omnia amoris honesti lenocinia, parum meis in scriptis,
mea etiam sententia eluceant. Quare si ultro me amasti,
aut erroris id fuit, aut ingenitæ tibi charitatis in homines
propensæ earum literarum studiosos, quibus tu inclarui-
sti. Sic mores in Longolio, dotesque animi eximias admira-
tus, ultro tute illi beneuolentiam opitulationemque tuam
detulisti, ac reo peregrinitatis etiam studium atque patroci-
nium. In quo facinore suscipiendo ac tuendo coniunctam
opportune nactus es uoluntatem Iacobi Sadoleti graui-
simi tui collegæ, uiri non modo antistitis, sed etiam præ-
stantis, omnibusque ornamentis ciuilibus uitæ & elegantis
uberrime præditi: qui cum ipso tenacibus glutinis concor-
diæ, ualidis ac multis retinaculis amicitia iuratissimæ, cõ-
pactæque beneuolentiæ, quum deuinctum esse te ex literis
tuis aliasque intellexerim, nullum tamen ius inter uos pro-
pensius intercedere, uberiusque ad amicitiam tuendam exi-
stimo (id quod tu in illa tua elegantî nomenclatura cau-
sarum

farum coniunctionis uestræ prætermisisti) quàm incredi-
 bilem quandam indiscretamq; similitudinem humanita-
 tis, comitatis, probitatis, eruditionisq; rectæ & iustæ ad
 amissim præscam exactæ, lepore exosculando conditæ ac
 iucundæ. His animorum insignibus, quasi quibusdam il-
 lecebris honestatis, philtrisq; adeo philocaliæ si captum
 esse me dicā, uestrisq; amore flagrantem, quid causæ est tan-
 dem, quin fidem mihi protinus accommodare uos debeat
 tis: cum ad consciētiam ueritatis accedat iudiciū uestri can-
 dor, qui ex quibusdam ipse quidem documentis, quæ exie-
 runt ex officina nostra, persuadere uobis potuit honesta-
 tem me & probitatem inter numina mortalia magnopere
 colere atq; religiose. Non pridem uero existimabam, & di-
 citabam Longolium iam tuum beneuolente eo Ioue na-
 tum esse, quem Græci Philium uocant & Hæteriū, ut cui
 tantarum amicitiarum opibus auctum esse cōtigisset, præ-
 sidijsq; firmatum & subsidijs. Nunc ex ijs quæ ad me ipse
 scripsit, intellexi non minus eum Xenio Ioui curæ esse.
 Quippe qui in urbe illustissima hospitium regium inue-
 nerit (ut ipse commemorat) non quæsitum, sed oblatum: di-
 gnū mediussidius, in quod cū Veneris pellice altera Vul-
 cani coniuge, Fors fortuna diuerse, omniaq; fata hilaria,
 benignaq; immigrent. Quod te in ære meo esse dicis, ha-
 beo gratiam quàm maximam, & accipio quod das: à teq;
 libens contenderim, ut me meaq; pignora pro Antidoro
 offerre tibi liceat. Quod si mihi iam indulges (uideo enim
 facilitatem tuam) statue quo in numero non ultimo ἐμέτε
 καὶ τὰ μὰ εὐέλτατα esse uelis: quando te ego collegamq; tu-
 um in calendario meo ἐν τῶν τιμιωτάτοις ἐμοίτε καὶ τοῖς πα-
 σὶν ἔταξα. Vale. E Marliano uico nostro, sexto Calend. Marti-
 tias, Anno. M. D. XX. more uestro, non nostro Cisalpino,
 qui annos auspiciamur à natali Resurrectionis nobis ora-
 culis promissæ.

GVLIELMVS BVDAEVS IACO
BO SADOLETO S. P. D.

Tame affecit epistolæ tuæ lectio Antistes
grauissime, quam ad decimū Calendas Mar
tias accepi, statuere uix ut possim, suauitatē
ne maiore perfusus, an admiratione fuerim:
suauitate in cursu orationis puræ, emenda
tæ, nitentis ac disertæ: admiratione ob eximi
am probitatem, animicq; candorem, comitate ipsa quidem
graui condita, & iucunda: cum interim animaduertentem
excellētissima ista dignationis tuæ, personæq; ornamen
ta, sua quadam, decoraq; urbanitate locupletata esse & ex
polita: quam honestissimæ institutionis ingenuæq; educa
tionis alumnam esse facile est iudicare. Facereq; nō potui,
quin Longolij olim nostri, nunc uestri consiliū ipse tan
dem probarem, quod is coram mihi probare non potuit:
nuncq; demum animum eius intelligo, nexum ita fuisse
atque obstrictum usu & admiratione humanitatis uestræ
(tua scilicet atq; collegæ tui Petri Bembi, qui te unus (ut
arbitror) iisdem uirtutibus æquat) adduci ut nequiuert
nec propinquorum, nec amicorum precibus, nedum no
stris monitis, aut paucorum auctoritate, qui de eo mereri
præclare cupiebant, quo minus uadimonium id obiret, q̄
benignitas Pontificia eum uadata erat. Me uero cum eo
miserum esse censeam, quod exiliore ipse quidē animi do
te præditus, amore flagrans non minus, ad literarum bo
narum studium me contulisset cum omnibus fortunis, q̄
ipso animus utiq; humanus tanq; coniugio quodam cum
Philologia iungit: insuper nec in tantā, tamq; pronam faci
litate incidere peragendi curriculū studiorū: nec in ho
mines incurrerim, qui ardenteis mihi spiritus alerent aut
opitulatione aut cohortatione. Sumq; eorū, ut uideo, simi

Iis, quibus cum ipsis stipendia iam multa peracta ac propere emerita sunt, rei militaris disciplinam uideri sub missionis tempore contigit constitutam commode & indulgentem. Tamen inter exauctorandos ipse nunc potius, quam inter ueteranos cessare aut missionem flagitanteis: ualitudine utique caufarius & curis economicis, non etiam animi languore atque remissione. At Longolius felix, cui omnia obtigere perliuora, apparatusque, instructiora, cum eo ut animi quoque alacritatem naturae benignitate subnixiorem, uegetaret conuictus hominum huius instituti Principum: mihi adeo ut non tam taedium laboris ille sentire, quam plausus spem & palmae fouere uideatur. Id quod a me animaduersum & pensum, efficit ut altius opinione nostra consilium eius fuisse in posterum defensurus sim aduersus eorum puicacem opinionem, qui cum multa ipsi causa ei amplius & uellent & cuperent, aegre tulerunt hominis fastidium (sic enim interpretantur) domesticis ac patrijs necessitudinibus externas peregreque contractas amicitias anteponentis. In cuius hominis ornamentis si fati benignitas ea perferat, quae frons & auspiciatus efflorescentis ipsius opinionis praefert, nimirum uestra amborum in eo elucescet existimatio & claritas integritatis, probitate illa quidem humanitate, comitate, fide, omnibusque uirtutibus elegantis uita apta atque conserta: quibus incrementorum istius suorum patrociniu, ac praesidium acceptum se referre ipse testificari solet. Atqui si quisque est hominum doctrina praestantium atque auctoritate, cui obstrictum maxime fateri se & profiteri animi generosi quempiam pudere non debeat, profecto tu is mihi esse uidere est longinquo aestimanti, aut tui similis alter eodem luto factus, beneficii non exprobrator, cuiusmodi te esse ex literis tuis agnosco. Cum etiam in collega ac Theseo (ut ita dicam) tuo, eadem lineamenta oris probi, animique peringenui, honestatis amore suffusi, imaginer ipse mecum: cuius spectrum in literis tuis asseruo, quem ideo

dignum esse censeo, qui in eundem tecum, aut parem gradum laudis adoptetur. Tu uelim existimes animo me cō gratissimo accepisse beneuolentiam tuam, quam mihi expetenti haud grauate despondisti pronuba epistola æmula priscae doctrinae. Cui si parem hanc Cisalpinam, ac iuuenam nostram facultatem dicendi, nec perinde ductilem orationem esse posse sperassem, conarer ipse quoque huius animorum coniunctionis ac foederis formulam concipere, in æquum & decorum modum amicitiae studiosae ac philosophiae cupidis congruentis: quae nos ipsa tanto interstitio fortis locorumque diremptos, haud secus ac ciues, eiusdemque ordinis homines confociare posset. Vale uir ornatissime. E Marliano uico nostro ad quartumdecimum ab urbe nostra lapidem. Sexto Calendas Martias. Anno. M. D. undeciesimo, aut etiam uicesimo, more uestro.

GVLIELMVS BVDAEVS CHRISTO
PHORO LONGOLIO S.

Haribus ad uesperam literas tuas accepi cū Iacobi Sadoleti literis, ac Petri Bembi, hominibus tibi amicissimis, ut eorum testantur elogia. Hominem uero te felicem, ac beneuolentibus Gratijs literarum istarum studium auspiciatum: cui in urbe incolae id contingerit, quod ciuibus in suis oppidis usu uenire non saepe solet, tantorum ut uirorum ad unguem absolutorum amorem, suffragationem, patrocinium, tam propensa emerere. Ita autem mihi propitiam detur esse Mineruam, ut causam hanc unam satis esse credo, quamobrem domo sese extorrem homo literarum cupientissimus faciat: consuetudine ut uti possit, officiorumque uicissitudine huiuscemodi uirorum rei literariae principum. Tametsi doctrinae & eloquentiae

quentia splendorem, humanitatis, comitatis, ac modestia
 peringenua dignitas & species obscurat ac præradiat, in
 utriusq; literis elucēs mirifice. Ipse dum in aula uersabar,
 eorum nomen celebrari magnopere, intellexi Principis
 etiam opinione: Pontificisq; epistolam unam uidi à Sado-
 leto subscriptam: in qua stilum admiratus sum ad decorū
 attemperatum grauitatis, ac dignationis Pontificia: purū
 atq; latinum. At nunc in ea epistola quam ad me scripsit,
 in qua suus ipse totus est Sadoletus, Tullianam phrasin
 animaduerti, parum hac ætate usitatam, characteris prisca
 non adulteratiq; exemplum. Certe ad utrunq; religiosi-
 us posthac, atq; etiam cunctantius consultiusq; scribam:
 qui mihi eruditionis suæ documentum luculentum par-
 uo specimine dederunt, scilicet (quod aiunt) leonem ab un-
 guibus. Ad quos tu ipsos (si dijs placet) uiam iam iam ini-
 turus, equumq; propè admissurus, epistolas me expedire,
 ac uelut è penu literaria atq; etiam promptuario quodam
 facundia promere censuisti, & tandem extudisti: cum etiā
 tum ipse sarcinas componerem, tumultuarie in uillam mi-
 graturus. Prædiceres igitur ut lectissimum quodq;, bellis-
 simumq; huiuscemodi uiris apponerem accurate & religi-
 ose. Id quod cum non feceris (ut satis meministi) illud saltē
 mihi cauere ab ipsis non grauabere, quibus tu adeo com-
 mendatus es: ne fraudi sit nobis uiros eloquentia primos
 res laceffisse, cum auctoritati tuæ tribuere me id uolueris,
 periculumq; receperis, nec ipse negare tibi amicitia mu-
 nus sustinuerim. Id tu si bona fide mihi accuraueris, Sup-
 præfectum Ruzæum placatiorē tibi ipsa placabilitate præ-
 stabo epistola priuatim elaborata: aut mihi infensum red-
 dam, litemq; meam uestræ controuersia faciam. Iam de te
 hominem coram non semel aggressus sum, inopinatoque
 adortus, sed in urbem nō nisi negocij causa uentito: & hac
 hyeme morbo mihi inusto, quem iam annum hunc quar-

tumdecimum circumfero, nec excutio, conflictatus sum grauiter, & ad inertem usque animi deiectionem. Quare solitudinem captare institui, quantum per officia uitae iniunctae licebit, & rei oeconomicae procurationem, quam delectare nequeo. Quod de Annotatiōibus scribis frustra est, & iocari te suspicor, qui satis nosti (ut opinor) quid mihi sit ea de re animi. Iam id mihi nomen expunctum satis esse confido Alziati fide: qui expromissorem se obtulit ultro ille quidem & obstrinxit me tacente, quo scilicet fidem meam solueret. Is cum sit longe me locupletior, praesertim in aere suo: aut etiam in suo, meoque simul (neque enim plane facultates eius nosse licet ex eo genere, quod in manu mihi fuit) cautum sane mihi pulchre esse autumo, neminem eo nomine postea petiturum: eorum quidem certe qui animaduuerterint, non modo felicem eum fuisse in contractandis Pandectis Florentinis, & penes se habitis, sed etiam qui industriam eius, & solertiam in sarcindis locis bona fide aestimarint. Nam populo cautum est egregie praedibus ac praedijs, ut dicitur. Praedes appello paradoxa & dispunctiones, & alia quae ille uelut conductor, ac redemptor sartorum, ac tectorum iuris tuendorum edidit. Hanc ipse redempturam operis cum uicerit, nihil utique iam ad me pertinet eiusce rei, cuius ipse manceps factus est omnibus (ut opinor) approbationibus, dumtaxat qui digni sunt & idonei, quorum nomina sint in albo. Itaque hanc tibi atque omnibus renuncio pollicitationem, quam feceram. Digitum ille sustulit, & conducenti cessisse me testatus sum. Quid est igitur iam, quod hac de re me appelles? Abunde est mihi si bona fide mecum egerit, de ijs quidem certe quae a me inchoata ut cunctae erant, si tamen illa quadrare possunt operi ab eo instituto: id quod mihi uidetur ipse existimasse. Quod si quibus in locis in speciem opus ipse ex rediuiuo, quasi nouum extruxit, bona fides hoc postulat, ut mea rediuiua sint. In his

Igitur utrum fidem ipse bonam agnouerit, secum ipse aut cum amicis statuat: ego rem deducere in iudicium hominum non statui. Librum eius disputationum legi lectione tumultuaria & interrupta, cum nup in urbe essem ob negocium accitus. Multa præclare ab eo animaduersa, & constituta, restitutaque mihi uisa sunt: idcirco ipse affirmavi inter homines, qui non satis mentem eius, sententiamque capiebant: & ille nonnulla acrius ac felicius deprehendit, quam explicauit ad captum plurimorum. Librum cum uenalem diu non inuenissem, utendum ab amico ad paucos dies atque etiam horas rogavi. Est tamē locus unus, in quem incidi lectione subsultante. Neque enim seriem ducere uacabat in chartarum euolutione. Locus est (ut meminisse uideor) in titulo, Si certum petatur. libro duodecimo Pandectarum. Quo in loco cum quindecim mutua uulgo legatur, ipse quindecies sestertium legendum affirmans, ait me (ut uerum est) hanc locutionem, centies centena milia sestertium esse interpretatum, seque mecum sentire. Sed ea ab antiqua lectione argumenta in libro meo collegisse: quæ sicui calumniari collibuisse, dissolui facile atque refelli possent: me scilicet ille quidem aut inscitiae pudenda nota, aut certe negligentiae aspergens, aut inuenti auctoritatem eleuans. Et ipse tamen locum unum Livijs citans, quem non memini, ait se firmissimam columnam operi meo subiecisse: quæ me hominem (ut ipse inquit) quamlibet oculatum fugerat. Quo fit si homini docto credimus, ut inuenta illa mea de Ase, & rei nummariae ratione constituenda (quæ ego magno labore atque animaduersione non oscitante in eum operis titulum haud ipsum paradoxum, construxisse gloriabar interdum, & nunc etiam dicere non uereor) leui momento ruitura, & primo quocumque impulsu collapsura fuerint: nisi columnam illam adamantinam operi meo homo sanè doctus, & ingeniosus obiter affirmauisset.

Me miserum si ita est, nec uenia certe dignum, nec misericordia, qui tantam operis fiduciam præ me toto in opere tulerim: quod tibicinibus multis atq; impeditis tam leuiter fultum sit, ut unica columnella ab Alziato, aut alio forte reperta, omnibusq; obuia, instar eius fulturæ nō modo præstare, sed etiam luculenter superare uideatur. Vnde fit ut argumentosi mihi operis laus suscepti, quasiq; inchoati, Alziato probati, perfectiq; debeat: quippe qui rei cōpertæ argumenta tantum adumbrauerim, cum ille ueritatis demonstrationem postea expresserit: nutantem rei opinionem confirmarit, operi columen addiderit: deniq; (ut dicitur) Colophonem commentationi imposuerit: cum interim ineptus ego tanto errore ducerer, ut decē plureisq; huiuscemodi columnas nec deterioris marmoris, nonnullas etiam eiusdem statuisse, ac confirmasse operi iam solido existimarem nec labefactabiles. Quas omneis sanè uereor ut ipsi Alziato satis ociose percensere, arbitrariq; uacauerit, oculis quidem proprijs, non uicarijs. Nam primū uix ei licuit id facere rebus in grauioribus occupato, ut ex ijs quæ scripsit, coniectu promptum esse uidetur: multiplici enim, multaq; lectione uidemus & accurata eum occupatū fuisse. At libri de Assē plena, iustaq; lectio, atq; animaduersione acrem, & multam intētionem poscit. Deinde in superiore loco explicando, in quo operis ipse particulam architectonico oculo mensus est, diligentiam suam, animaduersionemq; nec mihi unquam probauerit, nec tibi ut opinor. Sacramento enim iusto contendere cum eo non dubitarim, iudicemq; ipsi ex numero acrium hominum & peritorum ferre: ni ille eo ipso in loco, quo me modeste quidē & docte, sed tamen utcunq; taxauit, & in transitu perstrinxit, tota Decempeda lapsus sit: luculento etiam errore, decumanoq; (quod dicitur) prouectus in loco Pandectarum restituendo: quantumq; centenarius à millenario distat, tantum

tantum ipse abfuerit Alziatus à ueritatis inuestigatione: homo alioquin egregie doctus, stiliq; facultate, & intelligentia rerum præditus: dignusq; mea sententia, quam hic consignatam uolui, cui publico consensu emendatio Pandectarum, eiusq; disciplinæ cōstitutio mandetur, & in integrum restitutio ut quidē fieri potest: usqueadeo doctrinam mihi, industriamq; probauit: non etiam magnopere æquitatē in pauculis locis à me ante animaduersis, & explicatis. Hominem Auenione uidi eximia sanè comitate gratiosum & amandum, quantum iudicare licuit ex congressu breuissimo. Ad me enim adiit officiose statim atq; in urbem ueni, contraquàm decuit omnino, nisi mihi ipse anteuertisset exhibitione officij super cœnam fabulati cū homine mihi noto, nec satis tum ualenti: & postridie matutino proficiscendum mihi fuit. Obiter enim illuc ueneram digressus à comitatu. Neq; uero existimo eum cupiditate maleuola prouectum incidisse in mei mentionem (poterat enim si hoc quæsiuisset, Annotationum loca non pauca (ut opinor) ad reprehensionem arripere speciosius) sed cum in Liuij auctoritatem incidisset à me intactam, & laudem eam maiorem nomine & Franci hominis, & Budæi esse duceret, huius quoq; partem uendicare in trāscursu uoluisse. Usqueadeo rara sunt exempla candoris, atque æquitatis inter homines gloriæ amantissimos: paucosq; reperias innocenteis, & integros in aliena laude contentanda. Hæc ratio, cum alioqui ipse animo fatiscerem & languerem, me impulit ut his atq; huiuscemodi scriptis super sedere statuerem: quæ sine Herculis uxore (ut ita dicā) tueri ipsa sese nequeunt. Mihi iam excessit ætas ab ista cōcertandi contentione: sinē qua iacere multis uidetur scriptorum opinio, operumq; elucubratorum indicatura. In alio uero genere nauare operam malim (nisi mihi humanitus ante quid acciderit) in quo totus ipse meus sim: & cum

pleniùs animo meo, uberiùsq; obsequar, tum etiã minùs metuam ab oculis fascinantibus. non quod inaudito priuilegio sacrosanctam existimationem librorum meorũ esse postulem (neq; enim tam aut hebes aut insolens sum) sed scriptum me magis puto fore, si ab inuidiosis argumētis stimulum abstinuero. Proinde libera fidem meam si potes, ut cunq; se tibi occasio obtulerit: quam temere obstrinxi nõ satis explorata magnitudine rei, perpensisq; facultatibus meis. Sin pergis ipse quoq; pro more tuo appellare me duriuscule, quid ni possim si uelim, summouere te longi temporis præscriptione? Quanquam quis tibi alioquin actionem daturus est aduersus hominem, qui solum uertit, ac foro iam urbeq; cessit? Vidisti enim me ruris incolam cum cœnobiarcha Aspromontano, qui ut ualeat ipse etiã atq; etiam opto: unus sanè optimæ notæ iuuenum, quos hæc edidit ætas ad honestatis, doctrinæq; præsidium: cuiusmodi homines, singularis quædam fors genituræ tibi conciliare solet. Scribam (ut opinor) Sadoletto, & Bembo uiris ad unguẽ consummatis, & perpolititis: quorum tantam istam beneuolentiam propè est, ut tibi inuideam. Vale, & accingere primo quoq; tempore ad eam contentionẽ, ut nomen tuum, Gallicunq; illustres: nec sinas me iam quinquagenario maiusculum, in ea expectatione tui consenescere, in qua hæcten⁹ acquieui. Beasses me de ista bibliotheca Alexandrinæ æmula, nisi semifrac̃to animo essem ob hanc flagitiosam ualetudinẽ, quæ multas æquat ærumnas. Nam de hospitiõ beatus mihi uidere, propter quod uel uadimonium deserri ad tribunal Cassiani iudicis possit, ut fuit in Prouerbio. E Marliano nostro Cinerarium die. Sed Rex longissime hinc abest, & literæ ad Legatum Venetorum mittendæ: quare metuebam ne interciderent. Salutabis mihi Egnatium, quem miror literis meis non rescripsisse, quas ei redditas esse ex Thesaurario Insubriæ Grolierio

LVDOVICO RVZAEO SVP. PAR. 87

cognoui, homine Egnatii amicissimo, omniumq; doctissimorum. Vale, καὶ ὄναο τῆν εὐλιῶν τῆν δε τῆν ζήλσ ἀξιωτάτωρ.
E Marliano nostro quinto Calend. Martias.

GVLIELMVS BVDAEVS LVDOVICO
RVZAEO SVP. PRAEFECTO
PARISIENSI S.

Varenti mihi materiam ad te scribendi Ruzae charissime, occasio obtulit. Christophorus Longolius Venetijs nunc agit hyemē, diuersaturq; apud Petrum Bembum Patriarium Venetum à secretis Pontificis Maximi, honeste sanè ac splendide mira q; comitate exceptus. Est enim Petrus Bembus non modo magistratu atq; auctoritate Romae inclytus, sed etiam doctrina praestanti & eximia, collega Iacobi Sadoleti etiam à secretis Pontificijs, dignitateq; episcopali praediti. Qui duum viri (ut ita dicam) constituendae Romae eloquentiae nuper ad me scripserunt: Roma alter, alter Venetijs: in amore illi quidem ingenij Longoliani riuales: tantaq; complexi hominem charitate, dignoscere uix ut possis uter alteri cedat in officij, benignitatisq; praestatione. Id ex Longolio cū audierim, facileq; eius asseueratione inductus sim ut crederem: qui etiam eiusdem suasu perpulsus, ad eos prior scripserim non alio sumpto argumēto: tum uero in literis eorum eam agnoui urbanitatem, quodam lepore elegantiae conditam & iucundam, quae me in uenerationem hominum mihi ignotorum adduxit. Habebam antea par unum ingeniorum in animo meo adumbratum denunciatione famae. Sunt enim ambo celebres in comitatu interiore Regis, ob literas Pontificias eorum chirographis subscriptas. Fidem etiam opinioni arrogauerat Longolij affir-

matio, aliorumq; nostratum. Nūc uirtutis eorum, ac pro-
 bitatis species usque adeo informata, & exp̄ssa oculis meis
 obuersatur, ut nihil iam morer, aut Longolij testimoniū,
 aut publicæ uocis prærogatiuam: ipse penes me epistolas
 habeo, quasiq; obsignatas tabulas absolute numeris omni-
 bus humanitatis, & eruditionis indices: ita in tuum Lon-
 golium propensæ, id est in homines studiosos bona fide li-
 terarum elegantium, similesq; Longolij, qui rari sunt, ut
 materiam se nactos esse lætentur: quasiq; sibi gratulentur
 specimen, ac documentum prodendi egregiæ uoluntatis
 & generosæ. Cuius rei cognitione, æstimationeque addu-
 ctus, haud cupide quidem ipse, sed tamen non inuitus fa-
 cio, ut de sententia mea decedam, in Longolijq; transeam
 & ore & pedibus. Etenim per superos immortales, quæ
 commodior homini conditio, quæ splendidior potuit eue-
 nire, quàm ut in alieno cœlo homo peragrandi cupidus,
 apud nationem eruditam, ingenij ac doctrinæ commenda-
 tione inclarescere? At huic non tantum id obtigit, sed etiã
 ut clarissimorū uirorum sinu exciperetur benigne & pro-
 lixe. Nam cum nauiculam ingressus Venetias secūdo flu-
 mine delapsus esset, à Bembo qui tū forte illic erat, ad hos-
 pitium amœnissimum, ac penè regium non inuitatus, sed
 raptus est ambrosios precibus, ac retentus, quoad ad Ca-
 lendas Aprilis unà Romam contendant. Ac ne hominē
 gratuito indulgisse se diceres ad huiuscemodi hospitium inui-
 tanti amico, præterquàm quod ab hospite cauit ne fraudi
 sibi esset à Pontifice maximo Venetijs restitisse, quasiq; ua-
 dimonium Romæ diseruisse: etiam hoc pacisci sustinuit, si-
 bi ut interim pateret ex sententia animi bibliotheca publi-
 ca illius famigeratæ Alexandrinæ æmula: idq; ei non ne-
 gatum est, quod nullus exterorum adhuc impetrasse dici-
 tur. Nuncq; ille librorum helluo, ad penum illam Musarū
 ita obhæsit, quasi ad Lotophagos, ut nec patriæ memine-
 rit, nec

rit, nec sodalium ut conijcere licet: haecenus quidem certe, ut res Cisalpinas requirat. Scripturum enim ad me pollicitus est de copia eius bibliothecae. Quid igitur causae est, quin ipse Longolius (contra quam ego tecum sentiebam) de se, & conditione capienda honorifice haecenus, atque ex eventu feliciter senserit ac statuerit, nedum consulte atque prudenter? Atqui nunc in eo sum, manus ut illi haud grauate daturus sim, si urgere insistat, à meque exprimere erroris confessionem: cum par esse nequeam urgenti conscientiae, qui ante ipse inire rationem me non quire dictitabam consilij quod ceperat, consciscendae à patria, gentilibusque, & amicis absentiae: quod instar esse uideretur extorris uitae, uagaeque. Quippe qui non nouissem illis eum illecebris captum externae benignitatis, conuictusque, & usus uirore grauissimorum. Quibus in ipsis sat causae fuisse uideo homini uinculis omnibus, retinaculisque coniugij, pignorum, auctoramentorum, noxa denique (ut aiunt) atque nexu soluto, quamobrem animo suo obsequi constitueret cōsectandis, & obeundis honestissimarum disciplinarum diuersorij. Mihi quidem certe si similis fortuna obtigisset melioribus illis annis ac liberioribus, quo eram ardore discendi affectus, credo futurum fuisse, ut aspiranti fortunae cupide uela panderem, quocumque illa gentium aura me prouexisset. At enim ille amicis ita auctoratus erat fide data, sui iam ut arbitrij non esset. Non id ipse inficiatur: ad diem ob id affuit, quum fonticam causam haberet, tamen uadimonium obiit: & uadimonium tam longinquum, quod etiam ipsum differri frustratione potuit, si frustrator esse uoluisset. Sistenti se nihil fuit, quod obijcerent amici. At repente se proripuit, ita ut saluere simul, ualereque nos iusserit. Num etiam uasis non conclamatis? In hoc promissi fides elucet, tot itinera emensum esse eum nullam aliam ob causam, quae quidem conspicua sit, quam ut ex pacto se sisteret. Licuit manū

iniicere praesenti, si iniectioem amicitia daret. Verum fac
 fuisse iniectioem aut amicitiae iure, aut inter uos compa
 ctam, num tu summo iure cum amico uterere? non puto:
 non itate expertus sum. Vnde tibi frontem iuris huius usurpa
 pandi, qui etiam ex aequo & bono, magnam partem remit
 tere amicitiae ac condonare assueueris? Noli de tuo more
 decedere, ut in alienos mores immigres. Haecenus amici
 partes, amicitiaeque benignae numeros omneis impleuisse
 te palam ille contestatur. Vide ne pulcherrimum factum,
 ne optime collocatam beneficentiam, dum cumulare uis,
 euertas. Aegre tulisti scilicet hominem tibi e manibus ere
 ptum: in quo ornando omne tuum studium, conatumque
 destinaueras. Hunc cui omnia summa non tua, sed ipsius
 causa cupiebas, fortuna tanquam e sinu tuo aut gremio pi
 gnerata est, non minus illum quidem ubiuis gentium in
 aere tuo futurum. In hoc quid tibi obsit, quid iure queri
 possis non uideo, nisi non gratuitum esse fateare, quod ho
 mini prestitisti: id quod si diceres ipse, nemo tibi crederet.
 Quod si summo iure uti nunc institeris, tuumque (ut ita di
 cam) inusitata tibi frugalitate seruare, ad idque actionem ut
 pro socio, sic pro amico intendere, quae nulla iure ciuili
 prodita est (quae etiam si prodita esset ipsa, in bonum utique,
 & aequum honestumque conciperetur: iudiciumque non ultra
 id haberet, quam quantum facere amicus commodo suo pos
 set) sed si hac, aut alia actione nunc utare, non rei modo ipsa,
 sed etiam hominis persecutoria, tanquam mancipii tui fu
 erit, uereor ut amicitiam hilariter & comiter susceptam, pa
 rum officiose tueri, ac perferre uideare. Caue per Deum,
 diuosque, qui obloqui gestiunt: dictitare illi quidem hoc
 possint, te tanquam ex syngrapha cum homine doctissimo,
 tibi que charissimo egisse ad operarum praestationem: quod
 a moribus tuis perquam est alienum. Proinde hic me tibi
 consultum amicitiae ingeram (me enim multis in rebus con

sultorem tibi poscis, quarum tu longe prudentior es) cen-
 seboq; & auctor ero ut pro ingenij tui candore litem hanc
 tu dirimas potius, iurēque tuo decedas, quàm duriuscule
 cum amico agendo tota persecutione cadas. Sua (ut dixi)
 huius iudicij formula est & peculiaris, ut si cuiusquam: cu-
 ius controuersia non modo ex decoro, & honesto disce-
 ptabitur, sed etiam disceptatio in reum propensa erit &
 prona. Quare si rem ad communium amicorum disquisi-
 tionem uocaris, aut res suapte ipsa sponte (ut fit) ad iudici-
 um hominum delata deductaque fuerit: id est si innotes-
 cere cœperit, quam ob causam inter uos animi quædam
 offensio intercesserit: uereor ne ut egregiū te semper eius,
 aliorumque amicum, gnauumque esse docuisti, sic uicissi-
 tudinis amicitia repositior fuisse uideare: id quod expro-
 brationis beneficij ut pars sit, necesse est. Iam cum hoc fe-
 rat ius, ratioque amicitia (quod tu minime ignoras, qui
 id sæpe ius amicis commodando usurpes) amicorum ut
 commodis non minus, quàm nostris seruiamus: cur tan-
 dem ægreferas usu atque conuictu hominis amici te frau-
 dari, quem eam ad spem fouere, ornareque statueras, po-
 tius quàm rationem habeas aduentantis eius fortunæ: cō-
 filiumque & propositū eius adiuues ac confirmes, festaq;
 gratulatione erigas, quod certa ipse aut penè explorata spe
 suscepisse creditur? Depone tute paulisper memoriam iu-
 cundi fructus amicitia, quem tibi ereptum esse doles: &
 ob oculos tuos siste animum hominis honesta cupiditate
 flagrantis illustrandi sui nominis: ad præmiaq; instantia
 erecti, studij incredibilis, laborisq; multos iam annos ex-
 hausti ingenio excolendo, quod præstantissimum natura
 sortitus est. Tum mature statue num ille gestientem ani-
 mum, doctrineq; conscientia fidentem, coërcere debuerit:
 in orbemq; cogere translata uita in patria proposita,
 potius q̄ spei indulgere, quæ in Vrbe illustrissima, in parte

mundi celeberrima, in natione clarissima literarum cognitione & doctrina, ultro deferebatur. Neque uero obrectare eius consilio quisquam merito potest, ut temerario & inconstanti, quencumque ipse exitum rei habiturus sit. Urbe Roma profectus in Galliam ut promiserat, uenit, consilij, propositique certus: ab amicis redeundi ueniam, quasi peregrinationem liberam ut postularet. Si quod petijt a te non impetrauit bona uenia, tamen fide exoluta, mea quidem sententia, honeste se exauctorauit. A te discedens in Marlianum meum uenit, cum egregio iuvene, doctoque Bartolino Florentino Cœnobiarcha Asprimotano. Cumque de te multa, tuisque in se officijs & benignitate inuitandi, grata quidem ille & facunda commemoratione dixisset, id a me contendere cœpit: ut apud te causam suam defenditarem, cui omnium maxime amicorum purgatum se uolebat. Ibi cum ego rursus labefactare constantiam eius tentarem, ut sensi actum me (ut dicitur) agere, non ultra odiosus esse uolui. Feci etiam de industria ut ostenderem haud ægre adduci me posse, ut consilium eius non absolum a ratione temporis esse existimarem. Quid ni enim id facerem, qui uiderem animi eius alacritatem non sine numine erectam, tanta fiducia fretam, ut id uelut pignus esse ducerem manentis eum honoris luculentis: præsertim cum tanta inertia, inscitia, neglectus honestarum disciplinarum elegantiaque literarum mentibus eorum obrepisset, qui auctoritate atque opibus ualent in rerum actu summo quorundam etiam animis, qui se uideri uolunt doctrinae arbitri & censores, proterius liuor & scelestus usque adeo incessisset, ut penè incubuisse uiderentur: operamque inuicem condixisse ad summouendos è comitatu Principali homines, qui hoc nomine inclaruissent. Nosti enim in egregia Principis ingeniosissimi uoluntate, in plausu nobilitatis, in ueneratione populi, ualuisse tamen paucorum improbitatem

bitatem ad opprimendam cito famam splendidae, inclytæque doctrinae nonnullorum hominum: quorum nomina sua ipse commendatione in Regiam insinuarant sine suffragatore. Explosa igitur est conuentu primorum, procerumque literarum bonarum existimatione, deturbata & exacta est subsellis curiarum, è tribunalibus, è selectis confessibus eloquentia, qua ille maxime eminere potest, seseque commendare, quid ei sperandum erat à beneficentia publica? Nouerat (crede mihi) nouerat (inquã) ac probè aestimarat istorum hominum mores, qui tantum decessurum auctoritatis suae putant atque opinioni, quanta erit olim lautioris doctrinae, politiorisque opinio, si qui maiore quodam fato ad rerum actum euadant aliquando, qui cornicum (quod aiunt) oculos configere & audeant, & possint. Hæc ferè sunt, quibus animaduersis causam non esse duxi cum homine contendendi, qui se consilij sui rationem subduxisse in summam consecrandæ claritatis nominis præ se ferebat: famæque propagandæ ingenij facultatibus, in officinis perpolitæ elegantiæ inclytis. Etenim quotus quisque faceret duntaxat prudentia iudicioque præditorum, ut cuius rei gratia tot loca peragrasset, tot sibi labores, erumnasque iniunxisset, quam rem denique omnibus anteponeret, eius rei fructum inter eos homines percepturum se speraret, apud quos friget eius gratia, quantum quidem pertinet ad honores adipiscendos? Non nescius erat quosdam, nullis nec industriæ, nec necessitudinibus adminiculis erigere sese, ac stare potuisse aduersus cæcæ istorum obtreccionem: qui literas ipsi bonas, earumque peritia nobiles, interdum palam laudant more fascinantium. Eum autem cum scirem nulli magis, quam tibi optasse consilium suum ut approbaret, ea de re tecum antea uerba feci: quo tibi persuaderem Longoliũ nec inofficiose de te, nec de se ipsum inconsulte hoc factum statuisse. In quo cum parum profecisse me arbitrarer, consilium cepi

literis id internuncijs tentandi, quod praesenti coram non processerat. Nam id ei discedenti facturum me, postea etiam epistola perfecturum recepi. Quam benigne uero secum praesente, absente, domi, peregraque egeris, quam egregie ac prolixè de studijs suis meritis sis, cõtestatione edita ingenue professurum esse comperi, quam mox (ut spero) uis debimus Venetijs informatam. Proinde nisi his meis monitis auscultare tibi imperaueris, quod praesenti noluisti, denuncio tibi periculum, & simultatem. A quo tandem inquis: Nempe ab eo periculum, ne te alienatum semel à se ipse suspicetur: aliumque calculum parem, eiusdemque candoris substituendum censeat rationibus suis, quo iacturam faciat, amicitiam dissuat solidis officijs contractam: obseruantiamque exuat, qua te semper & merito profecutus est. A me tandem simultatem, & expostulationem praesentem. Qui cum in tua obseruantia atque amore æmulum Longolium haberem, cernam me ita fastidiri, ut desiderium æmuli mei ferre non queas: cui ob antiquitatem saltem, nedum assiduam operam anteponendus fui. Quem cum absentem ipsum tantopere requiras, satis est argumēti, quo loco habiturus me fueris, si eum tibi habere sodalem licuisset. Ita quem ante non poenitebat, quantum istius amicitiae cultu auctoritatem meam auxissem, nunc propè est ut perpudeat me in secundam classem amicorum à te esse contributum. Quod parum acutum me hominem non uidisse discrucior animi, qui mystica tecum necessitudine contracta in initiali genitura infantuli mei Ludouici, trabali clauo fixisse amorem nostrum sperabam. Verum ne isto fastidio mei magnopere tibi ludos facias, uenisse iam tempus spero, quo mihi possim opinionis tantum apud te, auctoritatisque asserere & arrogare, quantum propensiore Longolij charitate decedebat atque derogabatur. Quem enim iam habere potes, quem mihi anteponas: nisi si Erasmum externum tibi.

amicum epistolis crebris amplexari institeris, qui cum certare iam non ausim. Quis si forte huc migrarit, eumque exosculari in animū induxeris, isque se tibi dedat, fatebor rem hanc mihi ad incitos rediisse, ut fuit in proverbio. Verū id fortasse melius in presenti uidero, aliū inuenero facile quē in oculis tuis colam, cui me uenditē, cui uel supparasiter in hac ætate, potiusque inultus abeā. Quin & ipm̄ Erasmū confirmatū mihi amicū exorare potero, mihi ut in hoc subseruiat officiose atque amice. Nam si aduentu suo ab omnibus optato, luminibus meis officere proterue statuerit, primū id erit (ut opinor) ut ē medio facessam: deinde ut eminē intemperias ipsi cieam magistrales, quibus iam ipsis cum uix par esse possit, si in præsidia ipse calumniæ transiero, eorumque auxilijs centurijsque cauillantium me adiunxero, quid futurū deinde censes? quas illis copias accessuras, si cōmentatiunculas nouas succenturiauero? quantā porro impressionē me facturū in eius cōmentarios agmine impudentiæ toto (ut aiunt) organo instructæ, & accinctæ? Verū (ut iocos iam desinā) nup̄ ipse Erasmus ad me scripsit, sed in tumultu: aiebatque se magnopere uereri, ne tu cum Deoloino nostro sibi infensus esses: orauitque ut se purgarē de scribendi neglectu. Turbulentis negocijs implicatus, animū (ut arbitror) parū habet liberū: officijsque nō necessariis minime feriatū. Nam & ipse nūc ad me rarius, quā solebat. Enim uero amice maxime (ut ad seria de Longolio redeā) uideat mihi tuus ille amicus, nō modo ingenio præstanti, sed etiā genio quodā excelso præditus & ornat⁹, in primisque gratioso: cuius uelut numinis instinctu agitur in hanc, illamque nationē, libero & patienti ultro, citroque cōmeatu. In quibus quasi expeditiōibus nescias Palladis ne auspicijs, an hospitalis Iouis potius Gratiarūque rapiatur. usque adeo Longolij nomen non doctrina tantū eximia, sed amicitijs etiā illustribus nobilitari uidemus. Id quod certe nō pro-

cederet, nisi ingenium, geniumque huiuscemodi circumferret:
 ueluti diploma quoddam tui, pacatique com meatus atque
 etiam festiui, à Fortuna & Gratijs mutuatus. Hunc cursum
 eius hactenus inoffensum morari si perrexeris, non tam
 amicitiae ius colere, quam commoda amicitiae consecrari
 uidebere: qui hominem à te bona ex parte productum, ob-
 seruantissimum tui, in medio spacio insistere causa tua po-
 stules, plaudenteisque destituere, deposita spe, atque etiam ab-
 iecta ad metam palmarem perueniendi. Quanto igitur sa-
 tius est, erectis eius spiritibus indulgere? qui simulatque
 palmam adeptus fuerit, quo est in te animo grato ac penè
 deuoto, primitias honoris in manu tua ponet: quem in pri-
 mis dignum esse arbitratur, qui cum laetitia, decusque com-
 municet incrementorum suorum. Equidem aetati meae ho-
 minem succrescentem, mollioraque omnia ac procliuiora na-
 ctum, ut longe meliorem ingenio, sic caetera non facile su-
 periores, tantum abest agris ut oculis uideam emicantem,
 iamiamque anteuersurum si adniti uoluerit, ut etiam adhor-
 tatione adiuuem, atque uotis: ut quem in primis inter nostra-
 tes animaduertim iusto literarum amore captum, nec
 ingenium, nec doctrinam quaestui, honori uero habuisse,
 studiorumque uoluptati. Quoniam autem meminimè me non
 alia pietate imbutum fuisse in obseruantia, cultuque anti-
 quae eloquentiae, suaue est mihi utique in huiuscemodi uiro-
 rum mentione acquiescere. Nec uero usu sermonis tecum,
 colloquioque fatigor: nec salibus tuis satior urbanis, & can-
 didis: pro quibus uillaticos hos habebis extra pomeria
 natos. Quare libens, hilarisque feci, ut datum mihi à Lon-
 golio tuo scribendi argumentum longius, latiusque propa-
 garem, quam fines epistolae iustae ab illis circumscribuntur,
 qui breuitatem peculiarem epistolarum esse sanciant. Quos
 etiam ipsos leges alias tulisse aetate nostra noui, quas nun-
 quam sacrosanctas esse duxi: ex quo priscorum institutis
 contrarias

contrarias esse comperi, quum ante ipse ab illis translatis
 tias esse duxissem. Vt cunque teneri me sanctionibus istis
 scrupulosi non existimo, cum ad homines amicissimos scri
 bo: hisque vicissim amicos soluo, ac doctissimum quencumque aut
 iucundissimum maxime: quorum longissimam quamque epi
 stolam lectitandam in primis, seruandamque censeo. Si ut
 ualeam scire cupis, caetera egregie ac pugilice ut plerumque
 a capite nec bene nec predicabiliter, ut solitus sum ferè, ex
 quo noxam contraxi. Sin quid hic agatur queris, uiuitur
 id est, tranquilla uita degitur. Nam ab urbe proficiscens,
 grauissimam quamque curam, ac molestiam relinquere soleo.
 Hic ocio fruor alto atque uberi, quo nomine maxime uicium
 meum abstrusum urbis frequentiae praefero, qui mihi uac
 ationem fermè iustam aegritudinis praestat. Cui si hoc ac
 cederet, ut aegrotationis quoque praestaret, causam haud di
 ceretis (ut opinor) quin ego animo huc migrarem: domusque
 haec mihi iusti loco exilij esset ab urbe, sollicitudinum, an
 gorum, moerorumque conciliabulo. Certe si tantam mihi
 immunitatem dare posset haec officina tranquillitatis, ua
 lere (ut arbitror) iuberem ius omne postliminij. Quanquam
 si amicum unum & alterum fidei exploratae haberem, qui
 bus tanquam depositarijs curarum uti possem (Nam aegri
 tudinum nollem) minus fortasse urbanam, morosamque
 istam habitationem odissem. Quare si mihi hasce ferias li
 berales inuides, quas in hunc annum cocepi, statue an ex
 syngrapha huic te deposito offerre suscipiendo audeas: ita
 ut sine captione eadem usus sim securitate in urbe, &
 in uilla. Sed etiam etiamque statue, & mature. Neque enim lu
 dicra, aut triobolaris est sponsio, ut nostrates loqui solent.
 Poscit autem ut praedibus, praedijsque (quod dicitur) stipu
 lanti caueatur. Tametsi ecquem esse putas tam bene praedi
 diatum, tot possessionibus, tantis obuentionibus praedi
 dium, cui hanc credere sponsionem debeam si fide iubeat esse

sua? Atqui dedisset mihi Deus tātum capitis firmitatem, quando Asclepiadae nequeunt, haud erat quod angerer, quod quererer: denique quod poscerem, etiam si multa desidero fermè necessaria. Nescis tute profecto Ludouice, nesciunt alij qui in forense aut palatinum ergastulum ascribi praclarum esse ducunt, & fortunatum, quantum uectigal lucratiui temporis, atque æquanimitatis, hac ex officina oculi, securitatisque percipiam: cum interim si quid exoriatur (ut fit interdum) controuersia, sine tua aut cuiusquam pretextati disceptatione, Philosophia litem dirimat arbitratur ferè meo. Adde quod capitalem hanc noxam, ab eaque enatam interdum aegritudinem, ipsa mihi Philologia omnium horarum locorumque socia, carminibus excantat ad id accommodatis, tum graecis, tum latinis. Quam utinam ipsam tam facile consopire posset, semelque supprimere, quam potuit ambitionem atque cupiditatem. Quanquam o me caecum animi, maleque de meipso meritum, qui ob id superum aures fatigare non desinam, uacationemque eius ærumnae flagitare: quam mihi fortasse prouidentia ad lustrationem animi, illustrationemque iniunxit. Nam absque hac inualetudine esset: quis scit, an erroneum animum coercere potuissem, quasi a Philologia fugitiuum reprehendere, aut curiose emanstantem? Quid igitur (inquis) homine te futurum est studiorum alumno affinitum philosophiae, nec aetate iam uergente proficiente in constantiam? Nescio, nisi futurum spero ut sim tandem in auctoritate philosophiae, si quando penitus admitti ad eam mihi liceat. Nunc errorem tantummodo agnosco, nouique quam sim ineptus requirendo pristinam ualetudinem, ac propè inoffensam. Quod uelut Epodiam intercalare omnibus (ut aiunt) rhythmis succinere solitus sum, omnibusque interfari commemorationibus. Tanta est ineptia hominis non ferentis desiderium prosperae habitudinis, ac deploratae spei damnū. Gestio scire quod pro

sperare italeas cum uxore, ac germanis: quid tuus, meusque
 meditetur Tunfanus: quem tibi esse spero à memoria lite-
 rarum colendarum horis tuis succisuiis. Qua in re quan-
 diu tibi operam, literarumque elegantium honori nauabit
 accuratam & strenuam, gratiam à me quàm maximam ini-
 bit. Nunquam tam literatus, quàm paucis diebus fui. Cre-
 bris enim, atque etiam multis pariter itidem fuit responden-
 dum: & scribendi labor me conficit, cum à manu ministri
 uicem mihi metipsum suppleam. Quare nondum auspiciari
 licuit, quod tibi sponponderam. Et aliquid lectioni dandū
 est, qua mirum in modum me oblecto, ita ut scribendi cō-
 mentationem numerem inter labores: nimirum, quod le-
 ctitandi intentio consentanea magis sit Philologiæ meæ,
 etiam si minus è re sit, & incremento hæreditatis, quam li-
 beris meis relicturus sum: congruentem utique ipsam ho-
 mini antiquissimam curam habenti eorum studiorū, quæ
 decoquere creditoribus solent. Quanquam nihil tam sem-
 per ijs credidi, quàm nihil deperire ijs, quæ in dies, in horasque
 copiosiores fiant. Quæres fortasse quot uncias eius hære-
 ditatis, ex Asse meo facturum sim. Ego si fata me expectent,
 uix in semissem cessurum esse illum Assen confido, cum
 eo quidem ut cætera competant ac suppetant ad ocium, &
 arbitrium liberum. Spero te cum primarijs meis amicis
 huius cernendæ hæreditatis liberis meis arbitrum fore, pa-
 tronumque, si qui exiterint fortasse, qui expilare conentur.
 Res certe hæctenus ad te ptinebit, ut unciolam defendas
 mei, tuique Ludouici (tuum enim appello cuius tu initiati-
 onis arbiter Iustrico die fuisti, alteriusque genituræ) qui te
 utique incolumi nunquam orbis esse poterit. Vale, & Lon-
 golium tuum, & me ama ut soles: ne si nos amiseris ami-
 cos, decuriam amicorum luculenter supplendam continuo
 habeas. E Marliano nostro, Pridie Nonas Martias. Anno
 M.D.XIX.

GVLIELMVS BVDAEVS NICO
LAO BERALDO S.

Vnquam mihi tātum fuit ocij, ocium ut superpetere mihi existimarem. Nunc cum procul sim ab urbe & negocijs, tamē defici me tempore causificor, ad ea commentanda, quæ in animum induxeram esse mihi scribēda: siue est hæc inertia mea & ingenij tarditas, explicare ut non queam in re præsentī, quæ mihi expedita pauloante uidebātur, tractatuiq; cessura: siue ea est animi mei auuiditas, morositasq; iudicij, ut quocunq; labore, quantavis contentione, & industria satisfacere mihi non possim. Nam quum in negocijs immersus eram ocium ipse requirrens, mecum ita ratiocinabar, interdumq; dicere non ue-rebar: si quando mihi existere ex illo tædio daret, domūq; penitus me recipere, ita me totum literis tum redditurū, ut geminato labore, instaurataq; contentione, atq; etiam impetu amplificata, dispēdium rependerem operæ deperditæ. Nunc cum in eo propè sim ocio, quod tantopere expetiueram, non tam causificationibus supersedeo, q̄ quid causer non habeo. Etenim si ualetudinis excusare incōmoda institero, si rei familiaris munera iactitare, cum id trās-latitium est, omnibusq; egregie studiosis solenne & obuiū, tum uno semper & eodē modulo (ut est in nostro prouerbio) tibiam inflare uidebor, aut cantitare iisdem semper numeris. Quod quid est aliud ipsum, quàm aureis obtundere audientium: qui frustrationem hanc esse dicent, expectationisq; ludificationem, quod nulla causa satis conspicua inter causarios profitear infirmitate: nimirum ut uacationem huius muneris habeam, id est prætextū languoris & inertiae. Erunt etiam fortasse qui cauillentur, & querant cur non semel inteream, cū toties penè sim intermor-tuus.

tuus. Quo uero magis æstuares, atque angerer his rebus
 perpendendis, ecce autem tu nunc à me cõtendis, quasiq̃
 uniuersitatis actor publico me nomine appellas, ut primo
 quoq̃ tempore pariã, quod iandiu parturire me fama est.
 Næ hoc iandiu, minus est decem mensibus, si te ratiocina
 ri non piget: æstima quandiu peregre reuertimus, tu em̃
 in eo comitatu fuisti. Nam superioris temporis commen
 tationes, id est quæ ad Annotationes & huiuscemodi scri
 ptiones pertinent, ex commentarijs meis ita tum circum
 scripsi, uix ut interlitas schedas, & inductas inter res meas
 esse paterer. Age ex illis decem mensibus, pauculos men
 ses demito: uelut accessionem temporis deperditi, & con
 triti in ea peregrinatione, cū temporis intertrimẽto, quod
 factum est in transferenda supellectili mea in hunc locũ,
 quasiq̃ euocando lare familiari ab urbe, nimirum uix iam
 id erit diutule, quod iandiu uocasti. Mitto tempus impẽ
 sum in absoluenda uilla, & exornanda: ne incommodius
 ruri, quàm in urbe, illautiusq̃ aut sordidi⁹ hic, quàm istic
 habitarem. Ad id enim succisiuas horas destinaui, quibus
 Philologiam meam fraudo. Nec uero ineunda hac ratio
 ne calculum ullum pono curationi corporis iam deplora
 ti: nec enim id iam tanti esse censeo, ut pro eo dependere
 tantulum uelim temporis, quod mihi non multum super
 esse conijcio ad uitam finiendam. Nunc cum in eo sim fer
 mẽ ut tu atq̃ alij, qui itidem mecum agunt, uenisse diem
 existimetis, quasiq̃ menses luculenti cuiusdam partus esse
 exactos, ego cessasse diem non inficier, ut aliquid exhibe
 re, edereq̃ debeam ex hoc ocio natũ: cumq̃ tu scribas ex
 peti à me quippiam grauioris operæ, si expeti tu quidem
 pro exoptari intelligis, facile id patior: sin expectari aliqd
 eiusmodi, desiderariq̃ significas, uide ut satis æquus sis
 mihi æstimator, & adhortator: qui me abortiuum potius,
 atq̃ eieciitium, quàm nihil parere uis. At ego ut uxorem,

liberos, sic Philologiam meam uxoris meae pellicem, parere mihi libros uelim, uitales poti⁹ & uegetos, quàm multos & semianimos. Atqui partio ab antiquis existimata est mense demum decimo, ut Græci dicunt βιώσιμος, id est iusta & uitalis. Vide igitur tu actor prepropere ne in fraudem incideris, & in multam formulæ, causaque ista cecideris: utpote qui non re tantum, sed etiam tempore plus te petere nō animaduertisti. Atenim sunt, qui septimo mense tempus exactum esse putent: at ego non tantum uitales partus, sed etiam uolo uiuaces. Quanquam hæc mea uerba, uelim ut optantis à te uerba, non ut sperantis excipi. Nam quod opus aliquod grauioris operæ expeti à me dixisti, uereor ut isti expectationi respondeam. Quanquam quid apertius loqui religiosum esse putem? planè tibi denuncio spei me uestræ, expectationique decocturum, si tamen istam bona fide spem de me uos concepistis. At temeritatis fuit tale aliquid aliquando iactare, uide ne non etiam leuitatis homini iactanticulo credulis auribus auscultare. Sed fuerit apud me unum culpa: nihil ne proderit exilij causa solum uertisse, ex urbeque migrasse? Enimuero insignis erit iniuria, si ne in hoc quidem suffugio, quasi que inertia ac desidia asylo, cessare mihi licebit, & identidē obdormiscere cum ita uisum fuerit. Quippe id iuris fuisse nouimus olim apud Romanos, ut qui creditorum nexus uitare, qui criminum supplicia, qui legum animaduersiones cuperent, his facere liceret, ut exilio uoluntario solum ipsi uerterent, sicque defungerentur animaduersionum metu. Præclarum uero scitumque consilium meum, si eò redactus sum, in eamque miseriam deuolutus, ut ne extorri quidem esse in obliuione liceat. Ita qui in secessu hoc deuo dormire somnos Endymionis speraueram, animoque fatiscenti accessatori obsequi ex sententia, necesse utique nunc habebō etiam lucubrare contra meum institutum, atque incōmodo

ualeitudinis, quando præfenti, iuxta abfentis uacationem
 negatis, atq; immunitatem. Proinde paucorū adhuc men-
 ſium deuoranda erit ærumna ut uideo: faciendumq; mihi
 erit ut aliquid editū eam, amicosq; flagitatores, quaſi cre-
 ditores abſoluam, acrius iam urgentes. Sed heus ipſi, uide
 te ne alteras penſiones annua, bima, trima, die promiſſas
 uobis dicatis. Siquidem ex eo genere eſſe me uobis prædi-
 cō, & conteſtor, queis cum non ultra, quā facere haud
 ægre poſſunt, agitur. Quod de Frobenio & Badio ſcribis,
 tecum corā ſtatuam. Sed quod ſedulo te curaturum ſcri-
 bis, ut quicquid hinc prompſerim, eleganter, & ex fide cō-
 cinnatum exeat (id enim ſignificas, & ultro polliceris) hoc
 facito ut memineris, ſi qd tale acciderit. Quod certe mox
 fieret, niſi colligendi, recognoſcendiq; epistoſas ſchedatim
 diſperſas, labor me, & moleſtia deterreret, non nullasq; re-
 ſcribendi, lituris & chirographo meo in celeritate negle-
 cto, corruptas & obſcuratas. Gratum eſt autē mihi, quod
 eam tibi operam depoſcis, quam cum precibus etiam dela-
 turus eram non tibi, ſed *τῷ τυχόντι*, qui tamen præſtare ſe-
 curitatem mihi poſſet. Tibi uero hoc amplius permitto, ut
 mihi ſis Ariſtarchus, nedum impreſſorum mancipi. Dili-
 go iam Badium de typis Græcis ab eo è Germania cura-
 tis: qui ſi in eo genere operam nobis ſuam probarit & in-
 duſtriam, nitar pro uirili parte comminifci, quod eo perti-
 neat. Saluta mihi Glareanū, qui nudiuſtertius à me diſceſ-
 ſit, cum Heluetijs adoleſcentibus doctis ſanè & honeſtis.
 Hunc iam impenſius amo, quā ſolebā, eius merito: qui-
 pe qui huc uenire nō grauatus ſit. tametiſi eos pœnituiſſe
 oportet quantum ea bidui iactura, itinerisq; labore profe-
 cerint, ut uillam hanc meam, ſtudiorumq; ſedē uiderent,
 tam uero rem uiſendam, q̄ hominē me ſpectandū, ad quē
 ſalutandum ad quartumdecimū ab urbe lapidē uenire ſu-
 ſtinuerūt. Ad Delo inum ſcribo, quare hoc cōpendij ope-

rae faciēs, ne ad eum salutandum uerbis meis hominē cō-
tinentū habereas. Vale. E Marliano nostro. sexto Calen-
das Martias.

GVLIELMVS BVDAEVVS THO-
MAE MORO S.

Unquam posthac uerebor in istorum me cō-
uentu sericatorum sistere, qui solos sese nobi-
les esse censent: atq; etiam ore me & digitis
magnifice inferre, ac proferre in publicum:
quum à te hominum graui estimatore annu-
lis nuper donatus sim, ut dudū canibus Bri-
tannicis, tam confectoribus ferarum, quàm ad limina cu-
stodibus. Quod tamen munus tuum & locupletius & or-
natus haud dubie fuisset, si tibi unà quoq; epistolam mit-
tere uacasset, ingenito tibi lepore conspersam, ac salibus
inconditam, qui mihi magnopere ad stomachum faciunt.
Nulla enim munera amicorum accuratius, quàm episto-
las asseruo: dūtaxat istiusmodi, ut quas habere solitus sum
numero supellectilis in delitijs habitæ, intraq; scrinia san-
ctiora conditæ. Est autem alioqui scribendi uicissitudo, ut
mea fert opinio, simile quiddam atq; si inter socios, & fœ-
deratos Reges, pax & amicitia anniuersarijs legatiōibus
retineatur, & confirmetur: Quum sit ita ferè in rebus inte-
rituris natura comparatum, quæ recte & commode consti-
tuta sunt, ut tanquam cum uertigine mundi rapta, tractim
in finem & interitum uergant: nisi humana prouidentia,
curaq; labentibus eat obuiam, in locumq; ipsa & gradum
suum reponat. Accedit obliuio res inuida, & exitiabilis,
in desidia & securitate obrepens, omnium rerum etiã inci-
sarum, & iniustarū obliteratorix, atq; peremptrix. Id quod
ipsum uidisse mihi ipse uidere, qui uelut alto me silentio
indormientem,

Comonefactoriolo

indormientem, munere hoc commonefactoriolo torpenti iam & inertis admonuisti amicitiae. Cuius rei culpa si *ἐπὶ δὲ τοῖς τῶν φίλων ἢ ἐπὶ ὅτου δὴ πρὸς τῶν ἀμφοῖν ἡμῶν φίλων ὄντων* in controuersiam deduceretur, futurum existimo ut nostrum uterque, eo se potissimum à crimine uindicaret, quod scribendi uices alterius esse diceret, ac defenderet. Quo fit cum ambo cessauerimus, neuter tamen nō ita culpae inficiator, ac reiector esse possit, ut praestolatorem se, non cessatorem uocet. Quod si tu mi More, in ratione tua ineunda munerum militandorum uices in officij numerum ita ducis, ut tibi pro scribendi functionibus cedant, uide ne qui charius ac honorificentius defungi praestationibus amicitiae instituisti, non etiam officiosius, euilescere sinas istis us tui ingenij opinionē, suauitate, amoenitateque nobilis. Quum alioqui officio non conueniat uiri ista eruditione praediti, huiusmodi permutationem in amicorum commercium admittere, literariam facientium, in disciplinisque negociantium cum successu, ut ingenij functionem ac praestationem annua pensatione redimant, & desidia poenam muneraria multa luant. Atqui quanti utrunque genus apud me fit, inde conijcere potes, quod canes illos tuos praegrandes, truciisque aspectu commendabiles & speciosos, singulos amicis ijs dono misi, apud quos recte & congrue collocata munera existimabam. Annulos inter cognatas primo quoque die distribui *δαματρυγία* commendatos, bona quidem ex parte: reliquos etiam diuisurus, quosque à te, quosque ab alijs accepi, prout occasio sese commode, & oportune aut iucunde obtulerit. Epistolas autem tuas in rebus meis ita semper habiturus sum, liberisque & haeredibus relicturus: inter epistolarum mearum exempla aliquando fortasse in medium proditura: ut in ipsis munificentiae tuae memoriam inuolutam, impressamque asseruem. Proinde quod mihi dona elegantia misisti, id ita mihi gra-

*facere literaria ut
historia*

tum est, ut ob ea gratiam à me magnam iniueris, & pertinacem. Quod nō comitem epistolam addideris muneris ornamentum, & liberalitatis tuæ (ut ita dicam) indicaturā: id uero ideo tecum exoptulandum habui uir amicissime, ut intelligeres id me iure meo flagitare, quod tu mihi nullo negare pacto potes: nisi mihi hoc anno pro Moro suauissimo morosus, acerbusq; factus es, quod abominor. Vale. Parisijs pridie Idus Sextileis. M. D. undeuicesimo. Post has literas scriptas, rescui Christophorum Lōgolum clara hic gente oriundum, in Britanniam iturum. Is cum nostri consortij homines inuisurus sit, quacunq; iter fecerit, ad te istic ut adeat in primis necesse est, & ei auctor fui. Quem ut benigne ipsum, officioseq; accipias, nō tam mea causa uelim, aut postularim, cui ipse non mediocriter amicus est, quā eruditionis singularis ingenijq; eximij gratia, & iudicij in paucis excellentis. Est enim cum apprime doctus in Græcis, iuxta latinisq; literis, & de ijs ipsis olim literis, aut etiam mox optime meriturus, ut siquis alius æqualium nostri sæculi. Vale rursus.

GVLIELMVS BVDAEVS FRAN
CISCO PICARTO S.

Vpplices tuæ literæ, & propè obsecratrices tanta me obstrinxerunt religione, ut cœptā cōtentionem abrumperem coactus sim, & postulato tuo uacare. Ad preces enim ambitiosas hoc etiam addidisti, ut adiurares me per eam necessitudinem, quæ mihi cū patre tuo intercedit, ne id committerem ut rationem tui non habuisse uiderer, aut tuæ postulationis: præsertim cum aliorum habuissem etiam ætate inferiorum. Atqui nullo me nomine adiurare potuisti appositius, aut etiam sanctius ad idq;

quod à me contendisti. Siquidem eundem tuum patrem in amicorum meorum album, honoratissimo loco iandiu referendum censui. Id quod non magis spontaneo quodam amore, quàm merito eius feci: quum amari me ab eo amore non translatitio senserim, certisq; ac multis documētis iudicari: ut eum non amare, sed redamare uidear hīs, qui in conscientiam assumpti sunt earum rerum, quas ille mihi saepe perficere adnixus est. Verum præter amicitiae officia in consuetudine uitæ usurpata, præter unum & alterum specimē ab eo in articulis rerum datum, animi in me propensissimi, causaq; mea omnia summa, mediocriaq; cupientis, etiam propter me (ut opinor) nō pridem ita colere, atq; obseruare Philologiam meam coepit, ut iam ei familiaris factus sit: aut certe apud eam frequens, & multus. In quo tamē (ne nimium ei blandiar) parum officiosus fuit, quod uerecunde & religiose ad amicam necessarium sui accedere ipse existimari uoluit, homo ut ingenuo quodam pudore suffusus, sic quodam modo maligne de amicitia, ac præparce meritis: qui primoribus (ut ita dicam) digitis amores amici atrectare uix ausus sit, cuius etiam penetralia patere sibi non nesciebat. Nuper ipse ad me ex Atilliano uestro scripsit: primum literas semilatinas, deinde mira quadam uoluptate legendis scriptis meis affectum se fuisse. Sed hæcenus (inquit ille) de literis, ne risum tibi excutiā, si amplius locutus latine fuero. Deinde ad uernaculū sermonē transitū fecit. Itā ne uero hoīem mihi æqualē, & mediocri eruditione præditū (ut parcissime dicā) latine mecum loqui puduit, ac fateri sese studio doctrinæ elegantioris teneri. At uide quid in se ipse hac uerecundia admiserit. Nā dum latinā ad me epistolam perscribere in religionem traxit, bilinguem se hominē amico exhibuit: quod uersuti magis ingenij, quàm simplicis esse solet. Scis em̄, puerbio uulgi præiudiciū esse factum in homines nō unius sermonis,

quasi fidei non perspectæ . Quare ad eum ipse scripturus
 sum simplicius. Latine enim tantum loquar, nisi siquid mi
 hi imprudenti mixobarbarum exciderit. Quod si (qua est
 ille continentia ac probitate morum) ueretur ne hoc in in-
 iuriam accepturus sim, si frequentior esse coeperit & fami-
 liarior apud meam Philologiam, uelim eum certiozem fa-
 ctum, me etsi sim in eam tota cogitatione procliuis, ea ta-
 men esse in hoc amore comitate, ut neminem participem
 ac socium respuam: nedum eos homines, qui mihi propin-
 quitate stirpis coniuncti sunt, & uicissitudine officiorum
 non mediocri. Philologia (ut nosti) in fide est, & patrocínio
 Mineruæ, & in Musarum clientela: quas Deas prisca non
 modo pudicas, sed etiam numeris omnibus integritatis
 intactas esse censuerunt. Quæ igitur inuidia est cum amice
 quocumque meis illam, & cum optimo quocumque uiro consuesce-
 re, quum nullius contaminari consuetudine, aut sugillari
 possit? Ipse adeo deterrimus hominum studiosorum essem,
 si eius familiaritatis usum negarem: aut inuiderem ijs, qui
 admitti ad eam per me poscunt, duntaxat quatenus como-
 de ijs morem gerere mihi, & expedite licet. Siquidem ut
 omneis numeros recenseam hominum mihi benecupien-
 tium, nullibi tot legitime centuriatos inueniam, quam in
 ea cohorte millenaria, cui me literarum professio, studiūque
 comendauit. Proinde mi Francisce, quum te, germanūque
 tuum Christophorum, eam ingredi uiam uideam ineunte
 ætate, quam ipse præcipiti iam adolescentia nondum ingres-
 sus eram, libentius nihil faciam tum indolis uestre, tum pa-
 ternæ beneuolentiæ merito, quam uos in hoc cursu studiij
 uestri adhortabor: ac cum sese dederit occasio, & cum com-
 modum uestrum, meumque ita tulerint, consilio, ope, doctri-
 na, quantula sunt in me cunquam, iuuabo. Vestrum erit autem
 officium uidere, ne isti parentis indulgentiæ, & temporis
 opportunitati, egregiam alacritatem, & uoluntatem non
 accomodasse

accommodasse sero uos poeniteat. Quod si Draconis mei ætas & ingenium, in uestrum istum decursum, feruoremque incidisset competenter, ac nō iam longe ipse à uobis relinqueretur, una ego opera prodesse nonnunquam uobis, illique potuissem. Et eum tamen sic quoque spero, simulac uim sentire æmulationis ingenuæ cœperit, nonnullis æqualis um anteuersurum, queis cum erupit è carceribus. Neque enim usque adeo defectus est dotibus ingenij, ut non possit si adnitatur plausum in cursu mereri: nisi aut iudicio meo imposuerunt indolis lætæ indicia uana & fallacia, aut mihi obrepsit conijciantis fauor, in pignus meum propensus. Saluta mihi utrunque tuum parentem, & fratrem Christophorum. Vale, καὶ διατέλει ἀποστάζωρ πρὸς τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, καὶ ἀδελφῶν σὺ ἐμοὶ ἠγαπημένω. In Marliano meo, Pridie Calendas Octobris.

GVLIELMVS BVDAEVVS CHRISTO
PHORO PICARTO S.

Error ut una epistola satisfacere expectationi tuæ possim, qui tot ad me epistolas epistolarum mearum flagitatrices scripsisti. Quæ de re magnopere mihi anxio nihil potius in mentem uenit, quàm ut testarer ualere id ad purgationem aut moræ, aut incuriæ debere (alterum enim non dubito te mihi uitio iam uertere, etiam si obijcere nō audes) quod tam diuersa, atque adeo auersa esse uidetur conditionis meæ, atque sortis ratio, ab ista uicissitudine epistolarum missitandarum, quàm tui instituti, ætatisque ratio ad eam cōcertationem apposita est, & oportuna. Nec enim minus incommode à procuratione familiarum, muneribusque alijs huic meæ sorti necessarijs, auocare me possum, quàm tu commodo tuo, atque animi causa

incumbere toto pectore ad eam cogitationem potes: ita ut ex usu studiorum tuorum ea futura sit exercitatio, quod non perinde ipsum in rem meam esse potest. In numerum etiam procedere excusationum potest, quod scribendi alacritas, ingenij ostentandi industria prompta & expedita, & omnium denique horarum stilus, ita in me consenescit in dies, ut in uobis adolescentulis uegetatur, & gliscit. Nam quod in hac aetate aut labor est, aut tedium, in isto aetate feruore pabulum est animi, & alimentum: & aequalium aemulatio in animo strenuo, & impigro stimulus est acerrimus, omnem sensum laboris adimens & defatigationis: animi affectio omnino improba, imperiosa acerba exactrix operarum, operi semper instans. Quae nulla diligentia ita sibi satisfacit, ut non semper ipsam sui, profectusque poeniteat. Cuius rei experimentum cepi, ut si quisquam hominum studiosorum: qui nullius unquam mihi operae in feruore contentionis (quae diuturna fuit) uacationem, remissionemque concessi: quam summa obire diligentia, incumbensque intentio deberet, aequo ferme intertrimento patrimonij, atque uacillationis. Ausim enim me dicere ad extrema usque exempla urgentis sese contentionis processisse, diuque in ijs perseverasse: siue id aestimandum sit ab animi habitu studio literarum deuotissimo, eternisque curis, atque in diuersum abstrahentibus abdicato & uacanti: ita ut antiquiorem nullam cupiditatem habeat, quam elegantium disciplinarum: siue a constantia propositi tenacissima, & ad extremum usque perferente, quod suscipiendum duxerit. Quis enim huius instituti unquam retinentior fuit? Quis cum certa pernicie amantior literarum bonarum? Quod tamen (ut uerum ingenue fatear) non tam propositi ac consilij fuisse, quam natalitiae procliuuitatis puto, quae instar in me quoddam necessitatis habuit. Nam alioquin qui fieri potuisset, ut studium illud insanum consertis digitis retinerem, cum discrimine uitae in

eaq; statione uiuendi causas, rationesq; collocarem, quam
 mihi morbi perpetui, ægritudinisq; animi inde manantis
 officinam esse non ignorabam: Præsertim cum omnium me
 dicorum interdictis, quibus cum consilia communicauim,
 amicorumq; iurgiis deductus, deiectusq; saepe fuerim: mi
 nisq; capitalibus absterrit⁹, & nequicquam repulsus. Sed
 scilicet, Multa ferunt anni uenientes cōmoda secum: Mul
 ta recedentes adimunt. Impetus igitur ille cum ætate, ac
 noxa corporis paulatim relanguit: liberorumq; examine
 succrescente, curarum quoq; agmen securitatem illam ani
 mi egregia conscientia freti obruisset penè & extinxisset,
 nisi fatalis amor resurgēs & existens, in hūc me secessum,
 quasi in portum recipere suasisset, ut ab illo tumultu me
 recrearem. Quoniā uero te amitine mi eximia indole præ
 ditum cum fratre primigenio uideo inter paucos, quos in
 secula sturos haud uana coniectura iudico (si tamen id fa
 tum uobis Parcarum fuis inuolutum est, & ut Græci di
 cunt, εἰ μὴ τὸ δὲ ὑμῖν ἐπικεκλωσμένον ἦ, id est si Dei prouidentia
 tandiu uos superstites esse, incolumesq; statuerit) libens,
 hilarisq; nūc feci, ut uel œconomicis, rusticisq; curis, atq;
 etiam studiis tantum succiderem temporis: uel ut inertiae
 ac desidię (cui iam me penè dedi) hanc operam exprimerē,
 ut tuo desiderio satisfacerem, aut certe pro parte obtempe
 rarem. Pudet enim me à te quasi debiti officij identidem
 appellari, apparitore etiam patre tuo, homine tum propin
 quo mihi, & multis nominibus necessario, tum à puero
 semper amato: idēq; eius merito. Cæterum quoniam in lite
 rarum tuarum postulatis hoc quoque esse uidetur, ut græ
 ce aliquid ad te scribam, latinæ epistolæ calcem græcam
 habeto. εἰ μοι οὖν ὦ χρυσοφόρε ἰσά μοι τῆς πασιρ ἠγαπημύε
 τοῖς ἐμοῖς, σὺν ἀδελφῶ σὺ φραγκίσκῳ, σύ γε τὰ αὐτὰ φρονῶν γε
 καὶ πιῶν περὶ τῶν μαθημάτων τῶν ἐλευθερίῳ διαπελέσθης, τὸς τε
 ἐπὶ λόγοις εὐδοκμοῦντας ἀνδρας ἐπιδικῶς θεραπεύων C) διὰ τιμῆς

ἄγων, ἰοδίμῳ καὶ αὐτὸς πελοπόων, τῶν ἐπὶ δυνάμει ταύτη ἐπίφωσῶν
 αἰεὶ ὑπάρξω, καὶ τῶν ἐπὶ δυνότητι φησὶ φράσεως καὶ λογιότητι πολυε
 θευλίτωρ. ἐφ' ᾧ τοὺς γονέας δῆθεμ καὶ συγγενεῖς γεγηθότας καὶ πρὶ χα
 ρῆς ἀποφαινεῖ. εἰδέ γε καὶ μείζονός σε προσδέϊσθαι παρανέσεως ἠγῶ
 μιν, οὐκ ἄν λόγων ἐφθασάμην ἔγωγε τῶν ἀκονησόντων τῶν ψυχῆρ σφ
 εῖς τῶν φιλοπονίαν ταύτην. νῦν δὲ καὶ τὰς ὑπολαμβάνων ὑπὲρ κἀνα
 εἶνα μφρακίσκω γε δὴ φιλοσώδω τε καὶ πρὸς τὰς παιδείας τὰς καλ
 λίσας ἀναποσάσως διακμύλω, ἐν ταῦθα δὴ λήξω φησὶ ἐπιστολῆς.
 Vale. E Marliano nostro.

GVLIELMVS BVDAEVVS DRA
 CONI FILIO S.

Tsi mihi ocij parum erat ad scribendum in
 hac urbe, in hoc tempore, in hac concursatio
 ne, multæque mihi simul scribendæ sunt ad
 amicos necessariosq; epistolæ, aliosq; non
 ita ualde familiares, epistolæ tuæ tamen he
 ri super cœnam acceptæ negare nō potui id,
 quod tu me poscebas ambiciosule & suppliciter, ut iterū
 ad te scriberem. Quod igit epistolam unam flagitas eiusce
 modi, quæ tibi hortamento esse possit, & inuitamēto acris,
 & uehementi ad literas latinas, eleganteisq; iusto studio
 capessendas & amplectēdas, id uero mihi gratum per (in
 quam) gratum fuit. Nulla enim re magis commendare se
 ætatula tua mihi, alijsq; (ut opinor) potest, quàm indole
 certa & conspicua doctrinæ, honestatisq; amorem acrem
 præ se ferente, atq; admirationem non mediocrem. Ad id
 uero studiū tacente me, nec admonente aut literis, aut
 sermone, excitare te paterna æmulatio atq; extimulare po
 tuit: ut si quenquam alium aut in hoc nostro cœlo, aut in
 extero natum & educatum. Etenim in præcipiti iam ista
 pueritiā anticipatione quadam sensus communis ita præ
 ditum te

ditum te uideo, ut animaduertere nonnulla possis, quæ
ineunte demum adolescentia ab ijs percipiuntur, quibus
crassiore temperatura mentis esse cōtigit. Quare cum me
uideas uehementi literarum amore, mediocri earum co-
gnitione, in aliq̄ apud nostros homines esse nomine atq̄
opinione, apud etiam primores ordines commendatum
& gratiosum, hominem alioqui nec magistratu, nec opib⁹,
nec aulico obsequio, nec ciuili industria, nec hominū præ-
potentium obseruantia præditum, aut alia quauis arte in-
structum, qua mihi fortunam fingere potuerim, aut ima-
gines familiæ iam fumosas, quod quidem ad me pertinet,
detergere (harum enim rerum sensum pro ætatis captu fa-
tis te scio pepulisse) non magnopere adhortatione, aut scri-
pta, aut ore prolata egere mihi uidere. Quare coram ipse
raro sic agere tecum soleo: utpote qui intelligam id esse
ingenium honestarum mentium, ut re magis & exemplo
adducantur, quam uerbo & præceptis. Quod nisi ignicu-
li huius amoris, quos in te natura satis felix (nisi fallor) in-
genuit, paternis alijsq̄ huius ætatis exemplis quasi fomi-
tibus rapacissimis admoti, excitati fuerint, & inflammati
ad eandem contentionem, ne clamoræ quidem aut meæ,
aut præceptoris obiurgationes, quasi quidam buccarum
folles, consopitam incuria naturam exuscitare poterunt,
temporeq̄ studiij in feruorem uertere. Quanto autem ti-
bi omnia proniora sint, instructiora, uberiora, atq̄ expedi-
tiora, ad studiorum istud stadium percurrendum: quod li-
terarum humaniorum māsuetiorumq̄ Musarum nomine
censetur atq̄ omine, quam mihi olim fuerint, inire ratio-
nem poteris, si animaduertaris adolescentiam tuam in ea
tempora incursum (si tibi incolumi uiuere licuerit, nec
infirma ualetudine) cum literæ hæ nitidiores instauratæ
planè erunt & constitutæ: & cum græcam linguam latinæ
altricem atq̄ adornatricem. humano generi restitutam ne-

mo inficias ibit : ut quidem studiosorum hominū industriam uideamus incredibili nunc labore, cura, concertatione ad eum finem incumbere. Accedit librorum antiquorū, recentiumq; copia uel inopiparabilis, atq; in triuis pene exposita, qui meo tempore rari grandi ære pmutabantur, iam uero præceptorem mihi tam neutra habere lingua & uidere contigit nedum audire, ne cōdiscipulum quidem, quàm tu eo nomine fortunatus esse potes atq; adminiculus latissimus. Ita cum his, alijsq; commodis totidem oppone re incommoda mea possim, & altrinsecus sistere huius ætatis felicitatem illius seculi intempestiuitati : super omnia est tamen, quod ut patrem habui sanè copiosum & mihi indulgentem, ita ab hoc studio primum me distinentem imperatis alijs operis, de industriaq; reuellentem : deinde etiam ob id sæpe offensionem denunciantem, nisi moderatius animo obsequerer libris agglutinato: quum tibi uice uersa præmonstrator curriculi, præitor, manuq; interdū ductor & confirmator, nedum dissuasor fuerim & auocator. Et quod tū unus in patria & uerecundæ & propè cum dispendio famæ nō modo facultatum suscepi (ut erat tum sensus hominum de re cis Alpes inusitata) tu sine ignominia in tam flagranti propè omnium studio non amplecti non possis, consertisq; manibus retinere, quoad ego uixero, & ratio tuendæ tibi uitæ eodem non inuita spectarit. Proinde etiā tibi, etiamq; uidendum est, summaq; animi contentione prouidendum, ne id in te dedecus admittas: ut nec tibi parens, nec occasio, sed tute ipse tibi defuisse uideare. immo ne te degenerem prolem, à meoq; ingenio, iudicioq; abhorrentem homines olim cognati, amici, atque alieni existiment, qui uitæ meæ institutū, ductūq; nō ignorant. Quoto aut cuiq; ignota esse possunt, quæ monimentis contestata sunt in publicū prolatis, in diesq; peruulgatioribus. Porro autē cū ita naturæ ordo tulerit & arbitriū

prouidentia, ut inter multos liberos tu matri primigeni⁹
 partus esses, & mihi hæres potissimus patrimonij nõ lucu-
 lenti: hanc de te spem conceptam habeo, ac propè exploratam
 (fidem em̄ mihi indolis tuæ notæ quædã fecerunt in
 functiunculis uitæ puerilis impressæ) primigenia ut latu-
 rus sis, & præcipuū ætatis inter fratres, & ut Græci uocant
 τὰ πρῶτοτόκια καὶ πρῶτοβία, non in asse hæreditatis meæ, qui
 ex uncia paterna enatus est: sed in asse illo ampliore quem
 ego tibi, fratribusq; peperit diebus permultis, noctibusq;
 conceptū, Lucina huius partus nõ Iouis coniuge, sed filia.
 Simul in alijs rebus quæ huic hæreditati accedent, si uita
 mihi suppetet cū prosperitate ualetudinis. Siquidem nup̄
 in spem ueni, atq; meditationem augendi uobis huius pa-
 trimonij: ita ut nihil magis optem, quàm detrimentum sar-
 cire biennio iam acceptū in hac rationum mearum parte.
 Ad hoc autem placato mihi, propitiatoq; opus est Mercurio,
 non illo quidem fori negociantiumq; præside, sed stre-
 nue actuoseq; in schola ociantium, nec sensus & facultatū
 amplificatore, sed nominis & insignium animi. Nec tamē
 cum hæc scriberē, hoc tibi exprimere uolebam & extunde-
 re, ut tu ad præsentē animi alacritatem, ad studiūq; conten-
 tionem magnū quippiam adijceres, quasiq; impetū cōdu-
 plicares: sed istū tuū animū quē uel absens ex literis tuis
 agnosco, è longinquoq; cerno, cōfirmandū esse duxi, tu en-
 dūq; & uelut monitis adminiculandū ætatulæ accōmoda-
 tis. Magis em̄ id operæ precium fore censui, q̄ si pro uiribus
 & ætatis modulis cōtendētī stimulos acriores intētarē, aut
 calcar duri⁹ admouerē: quādo sponte currentē uociferatio-
 ne urgere supuacaneū esse puto, nec satis liberale. Quin
 & uirū paulo infirmiorū rōnē habere te iubeo, uicissimq;
 ut fert ætas lusitando animū, corpusq; uegetare. Ex cōsue-
 tudine etiam uitæ, sermonis, & conuictus, hominumq; ele-
 gantiū obseruatione, cultiorē, urbaniolem, expolitūq; ui-

deri te uelim: ut summopere cures, quantum quidem in hac ætate licebit, præimbui lepore & elegantia ciuili, morumque suauitate, siue inter doctos homines, siue inter ignaros literarum uersabere. Nam cum ferè semp̄ ita & natura, & moribus comparatum fuit, tum hoc idem fert imp̄suis temporis huius usus, & sensus: ut & adolescentia & iuuentus, non minus certa quadam, urbanaque palæstra, in sermone, habitu, gestu, omnifarioque affectu corporis enitente, commendare sese possint inter primores & mediocres, opinionisque & famæ fauorem emereri, quàm nuda, umbratili, rusticulaque doctrina etiam non mediocri. Ipse uero expertus sum ætate iam propè inflexili, ingenioque iam ægre ad insolita, nouaque uersatili, quàm serum sit & intempestiuum, ac fortasse ineptum, mores in celebritate hominum interpolare: quasi que incudi redditum hominem aut conflatum: ad exemplar denuo effingere, uel afformare præsentis seculi, & instituti. Horum igitur Draco admonitum te oportuit, quo magis à teneris (ut aiunt) unguiculis cum literarum studio, etiam inseruire decentiæ morum, decoroque urbanitatis ac ciuilitatis assuescas, honestumque illud populare ac gratiosum doctrine accommodare. En tibi quod petisti, ut opinor, etiam cum auctario. Vale. & Mainum præceptorem tuum uerbis meis saluta. Quem te uolo ipsum iusta discipuli obseruatiã, cultuque uenerari. Monspeulli, octauo Idus Maias.

GVLIELMVS BVDÆVS IO. PE. S.

Tatuere uix possum tua ne industria, an mea procrastinatione, atque inertia fiat, multis ut partibus plureis tu epistolas ad me, quam ego ad te dederim: iam inde ex quo constitutam nos habuimus amicitiam, familiaritatem, consuetudinemque iugem illam quidem teneris
ab annis

ab annis fundatam, propinquitate deuinctam, studiorum etiam nunc penè communitate roboratam & confirmatã. Tametsi meminisse te opinor, quàm dissimilis mei fuerim anno superiore, cū essem in Gallia Narbonēsi: id est quàm sedulo à me factum sit, ne quid huiusce officij à me prætermissum esse uideretur: ut qui alternis diebus propemodū scriberem per excursores regios, & armillatos. Vbi si diutius esse mihi ocioso per exitum Legationis opportunitatem licuisset, nimirum ut eram tum animatus, omnia penè reliqua, quæ hoc nomine traxi, dissoluissē planè, & expunxissem. Id quoniam non est factum, exorandum te habeo, meis ut occupationibus expectationem accommodes, atq; patientiam, quoad aliquid cōfecero ocij plenioris: unde paria tandem cum tuis rationibus faciam, redditaq; acceptis æquem. Magna uero ipse me, & iucunda expectatione impleuisti de eo, quod certiozem me fecisti: quam tibi operã ille propinquus meus nauarit in eare, quam curatam ab eo uolebamus. Vtinam omnia ex sententiã. Certe si bene noui hominem, ut nouisse me existimo, honesta ambitione ducitur, ut qui maxime: emereriq; bonorum & grauium gratiam mire cupit, cum aliã, tum etiam ut propinquis industriam suã, fortunamq; approbet. Qui ad eã ipsi contentionem hominem cohortamur, gratiam ut iniere solidam, ac ueram ab optimo quoq; existimatissimoq; labore commendatione fame, specie quidem illa non inani comparata, sed certis documentis testata & consignata. Is cum singulari ingenio, solertiaq; præditus sit, tum est etiã in illa acrimoniã officina ita politus, ita in ea palæstra exercitatus, omneis ut flexus & prehensiunculas hominũ, supplantandiq; artificia nouerit: numeros omneis impetuum excipiendorum, eluctandorumq; nexuum memoriter teneat: omnia deniq; dictata summorum magistrorum cōprehenderit. Alioquin etiam ipse gratiosus inter omnes

eius instituti ordines, ob promerendi facilitatem, nō tam passim, quā oportune, atq; etiam cum rerum, temporum, personarum delectu. Accedit harū rerum ornamentum, sermonis lepos, urbanitasq; lauta & elegans, ac sine loquacitate facunda. Omnino si nosse hominem cōperis, dices genium habere illum ad eam sectam uitæ. Scribam ad eum breui, ut intelligat quā gratum mihi, tibiq; sit id quod hactenus fecit. Quanquam in ea re ut nihil mihi penē uendico, qui paucis ad eum scripserim, sic non esse puto, quod magnopere mihi ipse imputet: quē certo scio operam tibi magis, quā mihi præstare uoluisse. Diui approbent, quod ille inceptauit. Vale.

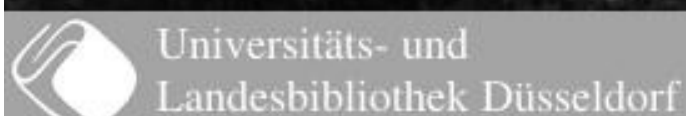
GVLIELMVS BVDAEVVS IOANNI
PICARTO S. P. D.

Antæ tibi curæ rerum esse mearum summā uideo, ut ad singula momenta, rerumq; inclinationes oculos, aureisq; circumagas: ad omnem auram spei animum erectum habeas, mihi mox quippiam ut boni aut ore festiuo, aut literis iucundioribus nuncies. Quē animi tui affectū in epistolis tuis expressum ita agnosco, atq; si trans tua præcordia introspicere mihi datum esset, quid intus sit conditum. Quare etsi in eum gradū constantiæ euasisse me spero, post multa incommoda, in quibus aliquantisper cum fortuna sum conflictatus, ut iam mihi longius circumspectare non necesse sit, quā quantum fines patrimonij mei patent, nō leuiter tamen me pepulit lætū istud augurium, quod extemplo acceptū gestiens ad me detulisti. Nō qd' ad rationū mearū cōstitutionē, aut illud, aut aliud huiusmodi, & ab ea cœli parte captum, pertinere posse putē, sed ueræ, germanæq; amicitia imaginē in te mihi amitino, exosculor & amplector. In tuēda uero amicitia

nostra, nō illa quidem generis ppinquitate tam cōstituta & cōfirmata, q̄ eximia quadā bñuolentia, familiaritatis q̄ necessitudine, nō usu sed iudicio, nec cōsuetudine, sed delectu cōtracta, ut nō ausim ipse dicere ex æquo me tibi exhibitione officij, humanitatis q̄ respondere, gratificandi q̄ comitate opportuna atq̄ in fonte: ita suppuderet me fateri tecum paria non facere in uicissitudine charitatis, quæ corde quidē ipsa non ore, non uerbo, sed uoluntate prestatur, & rependitur. Cuius rei etsi fidei satis tibi argumētis factum esse, documentis q̄ haud obscuris cōfido, qui nil te rerum mearum celare solitus sim: quas quidem certe ius amicitiaē iuratissimæ cōmunicandas esse sanciat & prescribat: tamen quo impendio magis fiducia tuā confirmē, opinionemq̄ alijs faciā, quæ nulla uel ætate obliterari, uel suspicione labefactari possit, certū est mihi pignus quoddā tibi dare haud impar ipsi fidei. Siquidē amicitiaē nostræ testimonium literis meis consignatū, posteritatis memoriaē mandare constitui, nisi quid mihi interim acciderit: inter eaq̄ monumenta consecrare (qualia erunt cunq̄) quibus in ipsis incidam ut cunq̄ memoria cultarum à me amicitiarum. Vnde olim fortasse tui, meiq̄ nepotes exolescente cognatione, coniunctionis tamē animorum mentionē instaurabunt, & tanquam tesseras amicitiaē repetent, & agnoscent in multas ætates pennaturas. Nam Franciscus & Christophor⁹ tui, cū meo utiq̄ Dracone & Gulielmo, traditā à nobis colent per manus amicitiaē, ab ineuntibus ipsam atatulis coalitam, nostræq̄ (ut opinor) æmulā & superarē. Proinde qua de re ad me scribis, amice me admonēs ne iacere in obliuione sinam id, quod à te repetij, de ea re p̄ me licebit in oculū utrumuis (quod dicij) ut dormias: nā id accuratū tibi reddā primo quoq̄ tēpore, si semel contracta uero, quæ mihi antiquissima nūc est cura: tãetsi multa me circūstant inceptata otio meo imminētia, manūq̄ mihi

τῶν υποθέσειως ἴσως καὶ ἀφορμῆς οὐ φησὶ τυχόντες λαβείας, εἰς τὸ, ἔλεος
 γὰρ ἴσως καὶ ἐπίδηγμα δῶνα φησὶ ευφύιας φησὶ σῆς, εἰ τις καλλίστοις
 τε καὶ ἀσφαλείοις τῆν λόγων ἐξισκημύνης. ἠπορεῖτο δὲ μάλιστά σοι
 ὁποῖόν τι τὸ γένος εἰς τὸτο εἶν' ἐπιτηδῆσιν. εἰ γὰρ τῆν τυχόντων τινός
 ἀφαικοκαὶ τῆν λεπτολογημάτων, ῥαδίως μὲν ἄρ' μεταχειρίσασθαι ἔδο
 κῆς, οὐκ ἀξιεπαίνετον δὲ ἔφκρ' ἔσεσθαι. εἰδέε' ἂν τῆν προύγου ἀνέλοιο, τῶ
 φ' δὴ πρὸς τῶ πολλὰ σοι πράγματα πρᾶχθῆν, καὶ οὐκ ἄρ' ἀποβιῶναι γε
 εἰς προσημύνη σοι δόξαν, διὰ τὸ πολὺ καὶ δυσχρῆς τῆν διορθωθῆσθαι
 μύλων. οὕτω γὰρ εἶναι τὰ δὲ τῆν νεωτέρων φιλοσόφων τε καὶ θεολό
 γων, διεφθαρμύνα, ὡς τε κῆ ἤτησιν ὅτι ταῦτα ἀνανεώσασθαι δυσχρῆς, ἢ
 ἐπανορθῶναι κεκαλλιεπημύνης. ταῦτα μὲν οὐκ οὕτω σοι χεδόν δικπο
 ρῆσθαι ἔοικε. πρὶ ὧν ἀνάγκη μοι ὡς οἰμαι ἀιτονμύνης σε εἰλκ πῶν γνώ
 μῶν ἀποφαίνεσθαι πῶν ἐμῆν. αὐτὴ δὲ ὅτι ὁμοία χεδόν φρονῶσα τῆ σῆ
 πρὶ τοι πράγματ' ὅλα. τὰ γὰρ τι μὴ καλῶς κείμηναι ἦτοι μεθαρε
 μόσαι δὲ ὀλοχρῶς, ἢ κῆ χῶσαν ἔχθῆν ἔαρ, ἐπεὶ ἦρ πῆ μὲν ἐπιρῶθμῆ
 σης, πῆ δ' οὐ, οὐκ ἄρ' φθάνοις φησὶ δόξης τῶ εὐρέματος ἀποσρῆθῆν. ὁπό
 τε ἐγχερῶν ἴς πρᾶχθῆμα τοῖς ἐγκαταλελημύνοις ἠπό σε, τῶν τε
 μνήμῶν ἐξαλείφας τῆν ἐπηνωρθωμύλων σοι, καὶ δόξαν δὴ πᾶσαρ τε
 λυτῶν κομιῆται παντὶ τῶ κατορθώματ'. ὅπως ἔγωγε ἦδη πέπε
 θα εἰ πολλοῖς, ὑπὲρ τῆν προσεπισημύνης ἔσεσθαι εἰς τὰ τῆν πανδεκτῶν
 δυσνόκτα τοῖς πολλοῖς. εἰ οὐκ ἔγωγε μοι συμβόλω, μάλλον ἄρ' σύ γε
 ἔλοιο τῆν πραγμάτων μὴ ἀπῆσθαι ἐξαρχῆς τῆν μὴ πάντως εἰξόντων τῆ
 φιλοπονία τῆ σῆ, ἢ ταῦτα ἠμιτελῆ καταλιμπάνῆν, οἷον εἰ προσωδοπε
 ποιημύνα τῆ τῆν διαδεξομύλων τὸ ἔργον εὐδοκιμήσθαι, ὡσπερ ἐμοί σωε
 θκ. τῶ αὐτὰ μὲν τοι ὡς ἔοικε ἐπιτηδῆσθαι βέλῆσιν, ὡρ σύ γε ἐλπῆσαις
 ἄρ' ἐν μεταχειρίσασθαι πῶν διέξοδον ἔσεσθαι. Ἐμῆν οὐδ' ἄρ' ἔρσοι χε
 δόν τῆν πρὶ τὰ θεολογῶμύνα τε καὶ φιλοσοφῶμύνα ἀνέφικτον εἶκ, δὲ
 ὡς γε δὴ καὶ ἀκριβῶς φιλοπονοῦναι πρὶ πῶν καλλιλογίαν, εἰδέ δὴ τὸ
 ἐπίφθονον δέδιας, κῆ δ' ἐπαχθῆς βαρύνῃ τῶ πράγματα, διὰ τυτῶσι
 τοῖς φιλατίοις τοῖς ἀσφοτέρους ἐχθροῖς, οἱ ἴσως εἰώθασι ἐπιφῶναι
 ἀθρόοι τε καὶ χαλεποὶ τοῖς καινοτομῆσθαι τολμήσασθαι, ὡς ἄρ' γενναῖ
 δε εἶναι σὺ δοκοῖς τ' θυμὸν, καὶ δεινὸς σωφῆσθαι τῶ ἐράσμων σε, ὅς
 πρῶτος καὶ μόνος ἂν εἰδέσθαι τε κῆ ὑπὲρ μῆσθαι τ' φθόνον οὐκ ἠυλαθήθκ. κῆ

τὸ τό γε ποιῶν διατελεῖ νεανικῶς τε καὶ εὐτάκτως. ἢ δὴ αὐτὸς προθυ-
 μία τε ἔχει γενναϊότητι χρησθεῖς ἔργα ἢ δὴ τῶν θηριώδη αὐτῶν πρὸς ἐσκέ-
 ασε, μιμήσει δὴ τὸν ἄνδρα, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τοῖς τῶν αὐθαίωρ λό-
 γων ἐπιμελῶσις ἐνδείκνυται πρῶτα σκευάζει. Quod de Hermanno &
 Declamationibus scribis, hoc quid sit nōdū rescivi. Aestas
 tem hic acturus sum: sed sæpe in urbem cōmeare mihi ne-
 cesse ob negocia etiam litigiosa: ne tu me uersari alto in
 ocio putes. Breui Epistolas & opusculum editurus sum,
 ut homines flagitanteis, quasi creditores instantiores, di-
 mittam. Apud Oratorem ἐν τῷ περὶ ἐπιμῶν προοῖομαι, recte le-
 gitur, in hanc fermē sentētiam. Primum quidem uideo res
 hui⁹ temporis magna difficultate implicatas esse atq; tur-
 bulentia: non ob id tantū, quod multa ita proiecta sint &
 derelicta, nullum iam ut sit operæ precium recte de ijs cen-
 sere: sed etiam quod de cæteris is penē sit sensus hominū,
 ut ne de unica re tantum inter omnes conueniat, quid sit
 factu optimum: sed ut huic hoc modo, illi alio conducibile
 esse uideat. προοῖομαι & προέομαι uerba sunt apud eū, aliosq;
 oratores frequentia. Ipse infra hac eadem oratione: καὶ τὰ
 προομιλῶν ἔσαι βελτίω. λυσίας. ὅτι ἢ μὴ οὐδὲν προσνται τῶν σφετέρων
 αὐτῶν nihil dilargiunt. προοίεμαι προσμαι, ut τέθειμαι. Apud
 Aristotelem ἐν τῷ περὶ ἐπιμῶν, locus obscurissim⁹ sic, ut
 opinor, intelligendus. λόγος δὲ ὅστις αὐτῶν, τὰ μοι, ἄλλα κατὰ
 τὰ αὐτὰ. ὅτι δὲ μετὰ τῶν ὅστις, ἢ ἢ, ἢ ἔσαι οὐκ ἀληθὲς, ἢ ψεύδεται. Ea-
 dem inquit est definitio (sic em̄ λόγος usurpare solet Aristo-
 teles) casus nominis quæ & recti est. hoc est eadem Philo-
 nis quæ est Philon. Ut em̄ nomen est φωνὴ σημαντικὴ καὶ σω-
 θηκὴ ἀνευ χρόνου, sic etiam casuum eius ceteris in omnibus ea
 est definitio. Hoc tantum excepto, quod cum tribus tem-
 poribus substantiui uerbi iunctum nondū perfectam enū-
 ciationem facit. Neq; enim aut uerum, aut falsum est enū-
 ciatum εἰλωτός ἔστιν, nisi aliud addatur. Est autem καὶ τὰ αὐ-
 τὰ Attice, idem quod κατὰ τὸν ἀνδρὸν πρόομαι. En tibi ad utraq;

epistolam, quod citius habuisses si organum hic Aristote-
lis habuisses. Gratulor tibi mirificum, & plaudendum in
rhetoricis profectum: cuius fidem mihi fecit Erasmus. Et
Marliano nostro. Nono Calend. Maias.

GVLIELMVS BVDAEVS GER

MANO BRIXIO SA

LVTEM

PLVRIMAM DI

CIT.

In tu tandem inescator hominum? tæ-
dium mihi ruris leuare uoluisti? en ti-
bi: accipe ad literas tuas haud ita ualde
ipsas circumspectas, ut elegāteis & eru-
ditas, ut iam ego planum faciam. Pri-
mum quod scribis procul me à mari, pi-
scosisq; amnibus habitare, ob idque iu-
dicas non posse prægrandibus istis piscibus uesci, & a-
bundare, quorum uobis copia est in urbe ieiunia agi-
tantibus: num istis tute me ducireris epulis, quæ non
nisi magno emuntur, condiuntur magno & struuntur,
agre etiam concoquuntur? Quasi uero in urbe, domi-
que meæ esitare huiuscemodi solitus sim: nisi quum lau-
tioribus mensis (quod non libens facio) numerum pa-
rasitorum augeo. Meministi (ut opinor) quàm raro ap-
pud te hominem mihi amicum, amicorum communi-
tate studiorumq; coniunctum, grauate & fastidiose con-

Collegii Cameracensis

fuerim pmittere: haud aliã fermè ob causam, quàm quòd
^{8. 17. 2.}
conuiuator iam propemodum luxuriosus factus es: eoq̃
 nomine in collegio uestro Canonico gratiose famigerat̃.
 Qui numerum nullum statum, legitimumq̃ obserues in
 uocandis conuiujs: non uices, conuiuasq̃ alternes ciuili
 frugalitate: nullum penè modum teneas apparatus, & fer-
 culorum, quasi legibus sumptuarijs, sodalitijsq̃ solutus.
 Sic ŷo sum omnino: certa omnia magis & modica, quàm
 grandia & ancipitia quæro. At tu conuiuia excerces iam
 dubia: ad quæ nonnulli fortasse simpliciores promittere
 grauentur omine deterriti, ne impransis ipsis tandem abe-
 undũ sit. Ac tanquam ad corollaria uocatis, adijciales epu-
 las conuiujs tuis apponis æmulas Pontificalium. Neq̃ ue-
 ro si me aliquantum attentiorẽ esse ad munera mensæ ani-
 maduertisti, cibiq̃ largiusculi (habeo enim ferè statutis ho-
 ris recte constitutam, iustamq̃ cibi appetentiam) idcirco
 etiam liguritorum existimare debuisti, ac delectum haben-
 tem inter bellissima quæq̃ fercula. Quippe qui in dubijs
 tuis prandijs partes solitus sis mihi (quas Græci μοίρας μισί-
 δας q̃ uocant) in quadra cumulare: pulpamenta q̃ lectissi-
 ma obtrudere inuito, ex eo genere decerpta, quod è uico
cupediario petitur. Cum interim ego fame abuti in bubu-
 la, ueruecina, uítulina q̃ gaudeam. Qui etiã causa mea ali-
 quando inter assa, uncta, condita, primarijq̃ saporis esculẽ-
 ta, prægrãde pectus tituli molli cartilagine interserueris.
 In quo ego prandium consumpsi, quando per te licuit, sed
 intacta à me fercula auferri non sinebas. Certe quidem ex
 eorum numero esse me non existimas, qui languentem fa-
 mem moliri aut intendere edulium rerũ uarietate studet,
opsodædalorumq̃ opificijs. Neq̃ hunc meum morem nõ
 facile tibi approbo, ut opinor: qui cum profusus penè sis
 conuiuator & anxius, nec morosus tamen es conuiuia, nec
 prædelicatus. At etiam homo religiosus uno mense fact̃,
 religionis

religionis me implere uoluisti, tãquam istic, quã hic plenius & commodius officijs fungi pietatis, muniaq; obire innocentius possim ad religionem tuendam pertinentia. Quasi uero ista quibus tu me inescare contendisti (ut tuo uerbo utar) non ad palatum magis, quã ad stomachum faciant: aut ad ieiunium magis, quã tripudium apposita sint. Scilicet decumanum hoc ieiunium & quadragenarium ad ganeæ cultum, distentionemq; alui & uentriculi, non ad tenuandos adipos institutum est exinanendãque intestina: id est ad cupidinis alimentum, fomitemq; uoluptatis circumcidendum. Obsecro te Brixii, liceat mihi per te stomacho meo seruire & palato: quod penè iam ipsum uel obstupuit, uel occalluit ad istas uestras lautitias mēsa, Sybariticasq; delitias. Licebit per me uicissim ut uos belli homines atq; urbani, genium uestrum curetis molliter & indulgenter, interim dum ipse cum meo belligero. Ego em̄ si forte nescis, hic annuam catechesim, tãquam in uestibulo philosophiã facio: ut experiar, & probem ecquid tolerãdã esse possit abstinentiã istarum rerum animus delitijs ineducatus. Itaq; desine hanc mihi rusticanam uitam, uel inuidere, uel obijcere, tanquam sordide mihi hoc tempore uiuendum sit in loco deuio, & procul omni mercatu: aut cedo quemuis arbitrum, uel eum ipsum si libet manticularium Franciscalem, cuius tu doctrinam & facundiã magnopere uerbis effers. Sponsionem enim tecum eo iudice faciã, ni ciuili hic uictus, quo me ruri quoq; uti arbitror, propior est ieiunio, ac magis cõsentaneus, quã iste tuus urbicus atq; etiam Pontificius. Cum autem ista me in uniuersum affluentiora nõ iuuant, quæ sordes exprobrare uidentur antiquæ frugalitati, tum etiam huic meæ sententiæ accedit, quod penè anno uertente satietatem ac fastidium discutere nondum potui anni superioris: quum ipse grandibus, uastis, uarijs piscibus secundum ripas Rhodani sa-

Decumanum Ieiunium

Sybariticæ delitiæ

ginatus sum: propè ut nunc etiam mihi ructare uidear tur-
 siones, alosas, porculos marinos, rhumbos, lumbricos, mu-
 giles, lupos fluuiatiles, omninoq; primæ auctoritatis pi-
 sces ingentes, mediocres, paruos: quorum si nomina me-
 posceres, nomenclator quispiam mihi opus esset ex pri-
 scorum numero, qui latine suggereret. Cæterum in suo
 quosque genere laudatissimos, marinos, fluuiatiles, lacu-
 stres, & è stagnis petitos, elixos, tostos, inassatos, frictos,
 operi pistorio incoctos, atque hos à cocorum primoribus
 conditos, omnibus lenocinijs popinarum concinnatos &
 adornatos. Huc adde maiorum lancium accessiones, qua-
 siq; iustorum ferculorum asseclas catinos interiectos: qui-
 bus scilicet grandiores epulæ distinguunt, minutalia, fara-
 tilia, è lactibus ouisq; piscium esculenta confecta, alicas sac-
 charatas & intritas, pultes è nuce pinea, sorbitiones sua-
 uissimas, argumentaq; omnia splēdidiorum, regiarumq;
 mensarum, longo ordine extructa, mirifice cōcinnata, gu-
 la torpentis inuitamenta: deniq; omnes iuris culinarij spe-
 cies, quibus opsodadolorum mancipēs artem præcipue
 nunc uenditant. Aestima tecum paulisper quàm mihi ex-
 pleri his rebus licuerit: quum igne eodem, aquaq; (ut dici-
 tur) eadem uterer cum amoribus, & delitijs summi illius
 decurionis. Qui ut erat ipse accensus interioris aulæ, san-
 ctiorisq; cubiculi arcanorum arbiter, oculi item & aures
 Regis, præpollens gratia flagrantissima: ita tum inter co-
 mites habuit, legationisq; ornamentum, quos ei deligere
 uisum est ex omni ordine aulici ministerij & comitat⁹ Re-
 gij. Porro autem cum passim pernotuisset eo ipsum esse lo-
 co, numeroq; apud Principem, uel numeris potius omnia-
 bus ita exemptum, interq; gratiosos eximiū, ut facile, atq;
 adeo animi cum æquitate omnes ei cederent (& erat ille
 alioquin ingenua probitate commendatus apud omnes)
 quacunq; iter fecit, certatim & cupide unumquenq; nobi-

opsodadolorum mancipēs

ssumorum & prædiuitum accolarum (quorum bona pars
 in eius erat comitatu) facere uidebamus ut eum, eiusq; co-
 mites interiores acciperent profusa quadam, ambitiosaq;
 solertia. Quo in certamine nullum non genus scitamenti
 culinarij: nullum non est specimen editum artis opso-
 dalicæ, atq; popinatricis. Nescires artem magis, an copiam
 admirarere. Quare cum inde fartili mihi & saginato redire
 contigerit, ac redundantî stomacho, quæ tãdem inuidia est
 in hoc me nunc secessu, tãquam expiatorio extenuare, uti
 solent aucupes uenatores saginam accipitrum exinanire
 in auarîo contractam dum deplumescunt, detractio-
 ne ci-
 bi, stupeisq; inuolucris caruncula prætectis eorum famẽ
 ludificari? Atqui præclarum id mihi, preciumq; operæ fo-
 re censebam, si earum rerum in ediam hoc anno compensa-
 rem cum illa redundantia, & ueluti stomachum meum lu-
 strarem ab illa contagione luxus. Sed mihi propositum te-
 nere non licitum est per amicos urbanos: qui inuito & re-
 clamantî munera missitant eiusmodi, ut me solertioris
 coci desiderium sentire coegerint, quod ante non contige-
 rat: quum ipse alioqui cetarijs, salsamentis, salmone muria-
 tico, & salgamis refertam penum haberem: omnîq; genere
 earum rerum, quibus huius temporis secundæ mensæ cõ-
 stant, prandijq; præludia. Tum etiã quæ in usu sunt trage-
 mata serotina, abũde huc importãda curarã, & asseruãda.
 Nec plus tria millia passuũ absum à pago ualde frequenti
 (cuiusmodi Græci appellãt Comopoleis) in uia militari si-
 to: in quo mercat⁹ est quotidianus pisciũ quoq; marinorũ.
 Itaq; sic constitutã rem habeo œconomicã, ut opsonari idẽ
 tidem possim, si libitum sit, non etiam ut mihi sit necesse.
 Verum tute quid censes sacrarũ cõcionũ frequentior? nũ
 & gulam & mensæ lautitiam, nitoremq; intẽdere ob ieiũ-
 nium, pietatis esse putas & sacerdotũ sanctimoniarũ: an po-
 tius ieiunij & abstinẽtiæ ludificationẽ, ac ludibriũ religio-

*Opso dalica a
 popinatrice*

nis: Nisi uero bonæ fidei conuenit, gratum id Deo sacrificium abſtinentiæ exiſtimare & complacitum: ut per ſpeciem ieiunij, quod cibus ipſum parabilibus meli⁹, quàm ſtrictoris egentibus peragitur & ſuſtentatur, prætextum heluatiõnis arripiamus, liguritiõnisq; patrociniũ. Sed tamen ipſe ut lubet corpusculum curato: piſcium etiam ſatiãtatem opuſculis dulciarijs, placentulisq; cumulato: ſint tibi Liberi bellaria quæ dicuntur ſplendidiæ menſæ clauſula, cum cruſtulis tenellis & ſaccharatis aromatite innatantibus: quarum delitiarum exemplum hic eſſe nullum hoc tempore aut certe rarum fateor. Ipſe tenuitate uictus non ſordida, ſed frugali, ſanctius atq; innocentiũ cenſeo perueniri ad ſanctificum illud cruſtulum, artocreasq; uiuificum, quo epulari die, CHRISTI ueſci ſobriũ demum coepulones, ieiunijq; ſolem⁹. Proinde hoc genere lactare me, in urbemq; è uilla pellicere non potes. Reſtat illud alterũ, in quo non tam promptum eſt expedire deſenſionem, præſcriptioneq; philoſophica intẽtionem tuam ſummouere: quæ non ad corpus iam ipſa, ſed ad animum pertinet, qui negligi ſine ſcelere nequit. Tãetsi quod ſeuere me admones huius temporis rationem eſſe habendam, quod (ut ita dicam) pietati & cerimonijs religionis orthodoxæ debet eſſe feriatum, amice id tu quidem, atq; ex auctoritate ſacerdotij, & tanquam iure tuo facis: niſi quod paulo ſerius id tibi in mentem uenit ut faceres, fortãſſe poſteaquam amicus quidam meus mandato meo te ſalutauit. Sed fac eſſe ut temporius admonueris: an ego conſeſtim concionum elegantium deſiderio uxorem liberosq; ualere hic deſtitutos iuberem, ut dicto audiens tibi eſſem? an liberos & familiam, & larem deniq; familiarem ad annum hic conſtitutum & compoſitum, abrupto cõſilio in urbem deportarẽ? Id quod ſi facere mediter, omnia penè huius mei uici uehicula pro imperio comprehendi ut iubeam neceſſe ſit: hoc
in tempe

intempestiuus etiam quod uernacta interantur nunc ad
sementem. Deinde ut utrobi domū, domiciliumq; habeo:
ita etiam penum hic & istic instructam & refertam habere
me credidisti: Ecquid tu dignam potius istius concionato-
ris eloquentiam esse censes, quam obrem succidiam à pro-
pola esitare, uinum à caupone bibere, peregrinari in urbe,
domi deniq; meæ hospitari debeam? Atqui rudimēta œco-
nomiæ, ut uideo, nondum planè posuisti, qui rei familiaris
tam sis inconsiderans. Tametsi hoc anno binas ædes mere-
catus continentes, quasi habitator desultorius identidem
commeas in utranq; intergerino patefacto. Mihi omnia
impeditiora quàm ut desulturam sic possim factitare à uil-
la in urbem, in uillamq; ab urbe. Nimirū (ut dixi) aut non-
dum planè tenes omnem œconomix rationem: aut ratio-
nem tibi excussit hominis admiratio ex loco superiore de
rebus diuinis declamantis sublimiter, ornate, & uehemē-
ter. Quibus auditionibus ita incitatus es fortasse ad rerū
cœlestium curam, intentionemq;, ut iam hæc inferiora in-
digna esse censeas animaduersione. Equidem uidere mihi
uideor animum istum tuum, figmentis dudum poëticiis
addictum impensius, commentisq; antiquitatis imbutum
religionis nesciæ, egregieq; tinctum, pro eo ut illis studijs
nunc ardeat, charitate pia flagrantem, ac pietate perfusum,
totumq; in earum rerum meditatione immersum: in qui-
bus altius impressa uisuntur uestigia ueritatis ferentia ad
summam, æternamq; felicitatem. Nam sacrorum uolumi-
num lectionem, rerumq; diuinarum contemplationē, que
animo tantum percipiuntur, quid aliud esse dicas, quàm ue-
luti contrectationem quandam iucundissimam pignoris,
& syngraphæ superne nobis datæ, ne in dubium uenirem?
de pollicitationibus Domini nostri CHRISTI, deq; spe
æternitatis diuinitus pronuntiata? Istiusmodi habitum,
affectionemq; animi gestiente religione percipi, quam in

te nunc agnosco, lectione saepe, auditione interdum expertus sum in meipso. Sic sunt profecto res caelestes: ea est uis commentationis pia: is (ut ita dicam) genius sacrorum monumentorum, ut qui ijs legendis, contemplandisque se bona fide, enixeque dederit, is praeuertendam eam curam, intentionemque rebus alijs omnibus animaduersionibusque statuatur. Sed ea est (ut nosti) naturae nostrae inconstantia, sic obnoxia conditio animorum etiam (quod miremur) ad imaginem diuinam creatorum, ut simulacra mentes excurrere curiose coeperint & errabundae, spiritualium rerum facessat admiratio: tum subinde obliuio surrepat specierum mirificarum, intelligibiliumque rerum, quae nobis contemplantibus uersari ante oculos conspicue uidebantur. Num penè contritum scimus ac uidemus euangelium, partim insuggestis uociferando, partim legendo, decantandoque dum res fiunt diuinae? & tamen ius nullum minus hodie usurpari notum est, quam duo prima legis euangelicae capita, qui duo iuris apices summam iusticiae continent. Quantum enim loci charitati à CHRISTO institutae utriusque imperij formulae, quantum ius moribus constitutum, quantum denique uita profana iuxta atque initiata reliquisse nunc uidetur? Quid autem manifestius, quid est quod minus inspicari possimus, quam consilijs nostris & factis publice, priuatimque dicta nostra refelli? An uitae innocetia respondet doctrinae, quam ut sanctam, diuinam, caelo delapsam exosculamur? Quotusquisque est hodie etiam uestri ordinis, qui cohortem CHRISTI efficit, quin rubi fasciculum libentius, quam paupertatem, simplicitatem, tolerantiam amplectetur: aliaque bona nomenclaturae euangelicae, quae diuino elogio in prima commendatione sunt posita? Quod si repetere exempla non grauaremur ex annalibus sacris, quot, quantos, quam locupletes testes excitare est monumentis, uel est caelo potius deuocare possemus, ad astruendam huius

ipsius doctrinae auctoritate? Sed scilicet obsoleuit iam uita ratio in summam innocentiae subducta, uetustaque abstinentiae exempla male aetatem ferunt. Iandiu enim corrupti mores seculorum successione, quasi per manus traduntur, parentesque liberis ac nepotibus deinceps poculum erroris, allucinationisque propinant. Noui quam ista ratio frigeat ad populum, & proceres: sed memini quicum sermociner: tecum scilicet ab illo sacro oratore feruenti, classicoque instincto ueritatis est suggestu promulgata. Quapropter cum in lubrico agnitae ueritatis complexus sit positus, nobis dures calet uidendum est etiam atque etiam ut propositum confirmemus: ut consilium instruamus ac robaremus ad eundem sensum, consulendisque oraculis: ut ea retinacula certae & exploratae fidei arripiamus, consertisque digitis comprehendamus, quae abrumpi facile nequeant aut dissolui. Ne si nos rursus cupiditatum aestus & curarum abducentium a ueritatis intelligentia, ab eaque abhorrentium, in altum erroris, discriminisque referat, ibi iam gubernacula ratio sensibus eripere non possit, aut praeripere: nec sacra in salo anchora se stabilire. Idque eo enixius prouidendum, quod ita ferè uel natura uel moribus comparatum est, ut qui in uastum illud pelagus cupiditatis auferendos se dederunt, quasi prouehendos fortunae Fauonio, non in uado quidem illi agi sese aut in portu, sed littus affuturum statim putent: rationem etiam praestò futuram prima quaque occasione confidant, quae nauem retro inhibeat, in portuque statuatur, cum res ita tulerit: id est cum omnia permensi fuerint, quae animo destinauerunt. Verum mihi cum haec loquor, coelum iam undique, & undique pontus. Idcirco uela contraham iucundae digressionis. Nam quid iucundius animo Philosophiae desponso, quam ex negotiorum taedio, quae tot nobis uita exhibet, paulisper interquiescere in ueritate inspicienda? Magnam uero in opinionem apud

me uenit sodalis ille Franciscanus, qui tibi acri hominī ac
 feuro ingeniorum arbitro, meaꝫ sententiā incorrupto,
 usque adeo se probauit: si quidem ex animi sententiā ad me
 scripsisti, id quod mihi persuadeo. Atqui torrenti hominē
 esse oportet eloquētia, qui te sic totum rapuerit, seculariꝫ
 uitā, & turbulentā fortasse abstulerit. Quem tamē ita de
 mum iudicabo aculeum in auribus, fauūꝫ (ut ita dicā)
 Suadā illius flexanimā relinquere in prācordijs auditoꝫ
 rum: si feruor ille charitatis quo tua nūc mens flagrat, de
 uotāꝫ C H R I S T O pietatis igniculi, ab ipso nunc exci
 tati & inflammati in animis ad se uentitantium, ne tū qui
 dem conciderint atꝫ emarcuerint, cū folles reflaccuerint:
 audiriꝫ ille desierit, qui uobis de lachrymationē excussit.
 Non dubito sociū tibi esse in eius admiratione, de prādi
 cationiꝫ tuā magnifice subseruire, hominem utriusꝫ no
 strum amantissimum, rerumꝫ diuinarum cupidissimum
 Stephanum Blancum, ratiociniorum Regionum actuari
 um. Cui iam ne quārcetum quidem illud suū cordi est (ut
 opinor) quod nuper instituit. Villa etiā amoenissima sor
 det prā meliorum rerum aestimatione. Nam afflictam in
 te animi alacritatem suspicor, orisꝫ festiuitatē abiectam,
 aut depositam, qua tu copiosa tua conuiuia etiā exorna
 re solebas, gratiorāꝫ reddere. Agedū macete esto Germa
 ne egregia ista uoluntate, uitāꝫ insontis & exactā cupi
 ditate: quando curam iam, ut audio, atꝫ etiā ex literis
 tuis facile conijcio, antiquiorem nullam habes, quā ut à
 capite periculum propulses, fortunis iam parum intētus.
 Facile autem cum uoles in hoc tuo consilio assensore me
 utere, quanquam procul agēte ab illis uestris suasoribus.
 Sed ut mihi olim Iudī magister fui in literarum bonarum
 disciplina, adnitor etiā nunc suasor esse mihi ad studium
 emendatioris uitā. Sunt & mihi sacrosanctā doctrinā li
 bri, ex quibus illi mutuuntur, quā de loco superiore dilax
 giuntur.

giuntur. At deest actio & spiritus orationis, sine qua sententia ipsa iacent. Si tu persuadendi uim in charitate incitata ponis, in uultu ipsa, oculis, & uoce eminente, fateor. Sin tu in actione hypocrisis oratoria, cur non possim mihi metipsum lectorem me sistere, iacentem in libris orationem excitare, animamque inanimam inspirare, schemata denique & gestus congruos accommodare? Sic ferè mihi uices supplere solitus sum earum rerum, quas mihi uel fortuna, uel uitae institutum negauit. Hanc uero commedationem ultro nobis intendit huius hebdomadae sanctitas, quam ritus germanae & rectae religionis destinauit Soterijs agendis. Siquidem maiorum institutis Seruatoris nostri supplicium aeternae memoriae consecratum est, ut nobis salutare. Quippe cui omnes mortales, alteris quidem certe natalibus orti, mysticaque genitura & adoptatitia filij, $\lambdaύτρεα$ debent & $σώσρα$. Quae cum ipsa dissoluere non queamus, par est utique debitum saltem ut agnoscamus, conditionemque obnoxiam, nisi ob noxam dari uolumus: eum etiam ueluti Seruatorem colamus, ueneremur, obseruemus obsequiosissime, qui nos exemit noxae. Is ante diem decimum Calendarum Aprilium acerbissimum supplicium, seruileque perpeffus (quo die imperium mundi orco abrogatum est, truciisque eius ministerio) uno die interiecto à morte excitatus, genus humanum natalibus mirifice restituit: quem diem nunc festum agimus in memoriam naturae instauratae. Et fuit assurrectio CHRISTI reuiuifcentis, excitatio naturae humanae intermortuae, uereque ut dicam, mortis interuenicio. Ad hos dies celebrandos cum amice nos euoces atque officiose, quasi nec recte, nec ordine operam hic sacris dare possimus, iustaque diuini cultus implere, ob penuriam scilicet interpretis sacrorum, quum sacris nunc panegyricis omnia propè fana in urbe circumsonent, gratiam quidem ipse tibi pro nostra amicitia habeo: non etiam hoc tibi do,

ut si copiosius istic uobiscum atque affluentius qua sacris, qua profanis rebus, cōmodius quoque & feliciter agatur. At enim cōcionibus caremus hoc tempore, cum maxime tempestiuæ sunt & propè necessariae. Nos uero plerunq; (ingenue enim fatebor) atq; eius notæ theologorum, qualis est ille qui te totum elucratum est & possidet, nisi manu miserit. Ne tamen ipsi nō habemus interdum auditiones tum iucundas, tum utiles eorum qui uicatim tyrocinium factitant: nōnunquam etiam ueteranorum, quasi prouinciam obeuntium: qui nec ipsi à corona destituuntur, quod in urbe multis accidit: ubi nō tam stat religione huius professionis gratia & auctoritas (si uerum dicere licet) quam lepore & salibus, & illecebris sermocinationum: neq; ferè tantum esse operæ precium doctrinæ existimatur, nisi sit quippiam quod proritet religionem, à facundia illud quidem aut acrimonia accersitum. Sed sit hoc nobis incōmodum: quod ut piscatu illo grandi & copioso, sic grandibus illis etiam expiscatoribus animorū non abundamus. Quorum tamen euerricula concionum ingenti strepitu iactata, ductaq; capturas plerunq; referunt per exiguas: ut in aquis piscantium uerricula uidemus sepe per summa phellis lusitantibus speciem ingentem capture, fallacemq; preferre, cum sinus ipse extremus hærbulas, aut quisquillas trahat pisciculis immixtas. Vtinam autē (ne inuidere me homini putes) in nassam eius luculenta uis piscium maiorum, tuiq; similium tecum insinuarit, ne retrocedere scarorum more possitis. Ita enim ex ore ipsius pendere nūc dicis, ut ceruicem inseruisse in eam te existimem. Verum sit hoc unum nostrum (ut dixi) incōmodum: quot id tandem cum cōmodis secessus ac beatæ solitudinis possumus compensare? Atqui uelim sic existimes, ita me illecebris huius habitationis captum, ita inuitamentis huius ocij conuersationeq; delinitum, ut gratulari mihi nō desinā, quod

hoc consilij ceperim : tantum abest ut poenitentiam mihi
 ducam hanc commutationem domicilij . At isti quibus li-
 bertati litare nunquam contigit , tanquam mei furtum fe-
 cerim , aut alio quouis modo inconsulte de me statuerim ,
 insectari insistant quos ego iudico uel rationum mearū
 constitutionem non capere, uel non intelligere, quid sit
 hominem optime de se mereri . Id quod de te iudicabo , si
 posthac te intellexero subscriptorem eorū esse opinionis .
 Quantum autem id esse arbitrare, quod nec oculis, nec au-
 ribus sorbere cogor tot indignitates quibus res urbicae, ci-
 uilesq; implicatae sunt : quanti me facere quod omniū die-
 rum uacationem, omnium horarum libertatem, omnibus
 numeris absolutam habeo immunitatem functionū atq;
 officiorum à studio literarum abhorrentium, cui me totū
 dicaui : lam magnum hoc per se compēdium bonae operae,
 quod in illo diuersorio inertis ocij, quod publicum est am-
 bulacrum, statis horis non nisi raro uideor in turba prode
 ambulantium . Nec uaniloquentiē famigeratorum auscul-
 to . Magnum molestiae, mendacij, aestus, angoris lucrum :
 quod coenas prandiaq; condicentibus, non excusare nego-
 cium, non causas ementiri me oportet, non temere inter-
 dum promissa officia aut renunciare, aut turpiter destitue-
 re . Quid quod tanta tranquillitas apud me interdū, tanta
 libertas ab interpellatoribus, tantū deniq; secretū ab arbi-
 tris cū uisum est, quanta esse apud uos cōcubia nocte pōt?
 Et tu urbem mihi sub diē hunc festū repetendā esse censes
 ad expiationē animi, quae nobis necessaria est ad epulum
 CHRISTI uenturis ? Quid si multi sunt qui alioquin
 in urbe assidui, & sesquipedē à foro nō discedentes, tamē
 his diebus frequentia urbis fugitates in uicos dilabunt,
 tanq; melius se lustraturi pcul ab urbis obturbatiōibus?
 Verum amabo te mi Germane iocōn, an bona fide haec tu
 uerba, aut in hanc sententiā scripsisti, cupisse te quoq; modo

tædium mihi ruris leuare? Non opinor. Quid mereri me uelle censes ut consilium hoc mutem? Vtrum in aula gratiam secundariam (nam primum tueri auctoritatis locum nequirem) ut nunciū hoc anno remittam solitudini huius uillæ, quæ mihi benigna suppeditatrix est ocij liberalis, quod semper feci plurimi? Certe hoc credes iniurato, nisi uir bonus esse æquusq; mei existimator desisti, ex q̄ Theologis te agglutinasti: hoc nimirum (inquam) mihi credes, nihil tanti nunc esse quam obrem retexere rationem consilij mei mihi persuadeam, quam ætate iam uergente constitui. Cuius cum pars sit hic secessus, quem ad tempus cōplexus sum, mihi (ut spero) nec excuti, nec extundi, nec extorqueri poterit, nisi uir adhibita maiore. Literarū tuarum lepore, iucunditateq; delectatus, hucusq; præter destinatū produxi epistolam, longius (ut opinor) quàm captus ferebat epistolaris. Sed animo libentius, atq; amicitia, quàm legibus Technicorum seruiō: quarum quidem sanctiones uiris magnis non fuisse sacrosanctas uideam. Vale, καὶ τὰ φη δε φη ἐπισολῆς, τὰ μὲν παιγνιωδῶς ἔχειρ δοκοῦντα, ὡς πεπαυγμλίᾳ ὑπεφλίφθω ὑπό σο. τὰ δ' ὡς ἐτέρως εἰρηδοτα δοκοῦντα, ταῦτα δὲ πωδαιολογόμενα νενομίω κτλ τὸν ἐνδεχόμενον τρόπον, τὰ πρὸς τὸ θεῖον τε καὶ πλὴν εὐσέβειαν ἀνήκοντα. ταῦτα γὰρ ὅτι τῶν δυνε ἐνδεχομλίωρ γέλωτα, καὶ τῶν φη παιδιᾶς ἀπικηλαγμλίωρ. In Marliano nostro. Pridie Nonas Aprileis.

GVLIELMVS BVDAEV S FRANCISCO
Deloino salutem dicit solita uberiolem.

Mbas tuas epistolas accepi Parisijs, cum festinans in Sammorianum meum in trāsitu domum uiserem. Ex quibus intellexi quid ageres, ubi esses, quonam modo ageres. Nec tamen inopinatus omnino fuit nūcius. Audi
eram

eram enim ex primo Præside, quem in transitu ad aliquot millia deduxi comitando, te in prouinciam illam tibi debitam, desponsamque non iturum ob ualeitudinem nondum satis restitutam & firmam, ut quidem tu longinquam peregrinationem, & difficilem hyeme aduentante susciperes. Non enim se fuisse tibi auctorem. Sed tamen oculorum tantum laboris, & partis oculos ambientis grauitatem commemorabat te perpeffum: pustulis etiam erumpentibus, indeque grauitate corporis, & infirmitate secuta. Video ex literis tuis anteriorem morbum in discessu meo cohibitum & penè sanatum, postea recruidisse ulcere etiam suppurante, & exaniente. Id utrum inter incommoda referendum sit, iudicij non est humani statuere: præsertim si tempestatem anni, & constitutionem huius autumnii perpenderis. Nam præter itinerum molestiam, & iactationem ab illa infirmitate oculari, à pestilentibus mansionibus metuendum erat. Et alioquin multis uestri istius, & amplissimi ordinis uiris antea contigit: ut die extremo suo fungeretur huiusmodi prouincias obeundo, fatali ferè tempore autumnii uobis curialibus, plures ut ferè meminerimus pro portione peregre, quàm domi mortuos esse. Ad reliqua si nondum profectus es, accipe. Primum ab animo me optime, ut siquãdo alias unquam, à corpore mediocriter ualere: ita ut sperare debeam non sanitatem, & morbi congeniti curationem, sed qualitatem & habitudinem tolerabilem: quæ ferendo sit studio mediocri, cum rei familiaris haud ita copiosæ multiplici, & negociosa procuratione. Quæ spes si me non frustra habitura est, ero in eo gradu felicitatis, in quo acquiescere possum. Uxor & liberi ualent, uxor etiam tibi salutem dicit: ego uero puerorum nomine, & puellæ iterum tibi dico etiam atque etiam. Si quæris quid agam, primum scis me nunquam negocio uacare, cum ruri sum. Deinde uillam etiam triennio iam ædificatam non peragere, sed

instruere, & quibusdam appendicibus ædificij augere. Vt
 uno uerbo dicam, animū meum scito à Sammoriano meo
 bona ex parte huc iam migrasse. Spero etiam Philologiam
 meam eodem animo ad aliquid spacij commigraturam cū
 bona parte rerum, quas habet in delitijs & mūdo suo nō
 muliebri: quod ex rerum euentu statuetur & finietur, ne
 à me eius modum requiras. Cæterū uelim tu ne ignores,
 magnæ tibi aliquando operæ me hoc imputaturū, quod
 etiam has literas tam longas tibi scribere mihi imperarim,
 octauo demum die: abeunte scilicet nuncio id facere adas
 cius tumultuarie, quod ego ociose facere ac copiose statua
 eram. Nunquam enim minus animatus ad eam rem fui,
 quàm tum eram, cum has literas expediui. Totus em̄ erā
 in lectione græca, quæ me totum iam possidet. Librū unū
 Parisijs accepi, Roma in fasciculo cursorio allatū, mihi ab
 homine amicissimo missum, egregij omnino, & generosi
 animi, consobrino Sammarfalli, quicum in legationē pro
 fectus est. A Romageria uocitatur, uir mirę probitatis in
 ter aulicos, & literarum admirator. Eum librum cum lite
 ris tuis huc attuli ab urbe, necdum tamen eum ex inuolu
 cro prompsi. Nosti enim me qualis sim, quamq̄ pertinacia
 ter incumbam libro semel arrepto: ut nulla rerū nouitas
 auocare ab eo me possit, & inde intentionem meam abstra
 here & conuellere. Is tanta animi alacritate fuit, ut p̄ meis
 scriptis certamen suscepit cum quodam infeliciter liuis
 do (ut uidetur) & obtrectante: qui ex multis meis erratis
 unum (ut arbitror) & alterum locum animaduertit, & con
 uicijs uel risu insectari institit, ut opinor. Mihi id demum
 dolet quod ad Romagerianum rescribere non possum, &
 gratum animum ostendere. Erasmus etiam ad me scripsit
 literas egregie longas, in quibus post alia permulta, lamē
 tatur uel fortunam meam uel damnū literarum, ex eo fus
 turum quod iam inter aulicos profitear, cū iandiu ut nosti

Nota Gilberto

ex manipulis illis me expunxerim. Cui ego iam græcere spondi, sed literæ apud me asseruantur inopia & raritate, aut etiam defectu tabellariorum, qui nulli commeant hoc tempore. Is plurimum orauit me, ut eum apud te purgarẽ quod non rescribit literis tuis. Ex quo conijcio eum mox ad te scripturum. Literas ad te ut mitterẽ, nec causa erat, nec occasio. Latine em̄ magna ex parte non scriptæ sunt: & uerebar ne interciderent, cum in urbe non esses. Vale, quoniam sonitu tintinabulorum ad sacra uocabar. In Marliano nostro, die festo diuo Michaëli. Verum heus tu caue posthac cū scripsero, ne tu omittas uxori me tuæ, & utriq; filix salutẽ à me dicere, etiã si oblitus fuero. Saluta Beraldum si quando te inuisset, & tuum, meumq; Brixium, quẽ tamen raro nunc te uisere autumo.

GVLIELMVS BVDAEVS IOAN
NI PICARTO S.

NAm mihi hoc persuasi, tam occupatũ esse me non posse, ut tibi feriatũ esse, omniumq; horarum amicũ non necesse sit. Itaq; etsi literis necessarijs distentus eram, tamen cum tuas sub horam cœnæ nunc acceperim plenas humanitatis, officij mei esse duxi hoc q; epistolium scribere: quasi accessionẽ ei⁹ epistolę quam dudũ, id est nudius tertius accepisti. Præsertim cū tribus tuis epistolis, paucis diebus mihi redditis, paria facere nõ potuerim una eadẽq; mediocri epistola. Sed quæ tua est æquitas, facilẽ ipse mihi ueniã à te pmittere possum, si iustas tibi uices huius officij nõ repẽdo. Nosti em̄ q; mihi multis scribẽdũ sit, q; sim lectioni deditus. Deniq; operã à me cõdiciã in alia re, nõ nesci⁹ es. Cui cū ipi accingi meditarer, iamq; tractare chartas, stilũq; exacuerẽ cœpissẽ, fasciculus à te mihi lãrarũ reddi⁹ est, q; sesquihorã exemit: quãtã scilicet tẽporis intercapedinẽ in

tercipere à uespertinis precationibus ad cœnã datũ erat. Cum autem is qui literas attulit, matutino discessurus sit, & lucubrare à cœna non solitus sim, nunc Germani Brixiij literis non respondebo, uiri cum primis utraq; lingua docti & elegantis. Et est id argumentum literarum, quod totum hominem, priuatamq; sibi commẽtat iunculam posscat. Neq; enim ut in tuis & fratris, sic in eius literis ludicra res agitur: ut qui commonefaciendum me duxerit rei ita ad me pertinentis, nihil ut præuertendum ei meditatio ni, actioniq; habeã, si de me, animoq; meo mereri optime, commodissimeq; uelim. Quocirca gratissimam mihi rem feceris, si ita cum eo egeris, ut intelligat quamobrem literis eius non rescripserim: interimq; salutem illi hoc epistolio dices, si ita occursum uester tulerit. Vale. E Marliano nostro. Calendis Aprilis, & Palmaribus.

GVLIELMVS BVDAEVS N. P. SAL.

Ultum te amo de ingenio nouo, quod tibi iam induisse te uideo. Macete ista eleganti, urbanaq; comitate esto, ista obseruantia hominum qui omnia proborum causa, uirtutisq; cupiunt. Dabo te mihi certe propediẽ in eam disciplinam, si urbem repetiuero, ut saltem rudimenta huius artificij discam. Nunquam te suspicatus sum mente quoque tam uersatili fore: nam ingenium iandiu percognitum habebam, quatenus quidẽ certe innotescere homo homini potest. Enimuero gratulor tibi recentem uillæ amplæ accessionem, cuius nomine atq; omine festiuo oblectatum te esse oportet, augurioq; animi certo, amploq; exhilaratum. Nunc intelligo quantum hunc meum fundũ contempnas & nihili facias, præ illa tua uilla lauta sanè & magnifica. Puto etiam opimam illam
tuam

tuam tibi iam sordere suburbanam, quam anno superiore instruere coepisti. Hic uero te tui officij comones fieri à me non alienum puto rationibus meis. Scis me in ista ampliore iuris non nihil aliquando uendicasse, ius etiam possessoris non pridem usurpasse, nec controuersum: quam causam cum ad te detulerim ut consultum & amicū, uide per amicitiam nostram, perque ipsum numen amicitiae praeses (ἑλίον Græci uocant) ne me de ea possessione deicias, cui hoc anno incumbere nec corpore, nec animo potui. Nihil de iure tuo moueo, iniuriam tantum deprecor, quod sine captione mea fiat, hac uilla, hac luculenta rationum tuarū accessione auctus sis. Mihi si angulū in latifundo inuideas, causam haud dicere poteris disceptantibus communibus amicis, quin tu amicitiae iura & necessitudinis prae tuis comodis pro nihilo duxisse, ac calcasse uideare. Tu hac de re staret, existimationisque tuæ simul & indemnitati meæ consulles. Quanquam si contra animi tui naturam proteruius esse offirmaris (quod diui omen auertat) ita mei officij, ætatisque in hac amicitia contritæ rationem habere mihi imperabo, ut nec tibi amicitiam renunciem, nec ex iure manu conferam te uocem, aut tibi iudicem ex amicorum albo feram. Nec uero ideo hæc testificari mihi in mentem uenit, quod uel me parum iure subnixum putem, uel non tuam esse tantam æquitatem, tamque mihi spectatam & probatam confidam: ut non meum seruare potius à te iudicante te, quam alio quouis amico communi possim. Sed quemadmodum constantiæ meæ esse duxi, communem inter te & me controuersiam arbitrio tuo permittere, sic æquitatis tuæ erit non summouere me ab actione causæ meæ: quando ita ferre uidetur huius iudicij & controuersiae ratio, ut hominē alium ad eius cognitionem admittere debeamus neminē. Ne illud quidem dare mihi grauābere certo scio, ut ad huius causæ disceptationem probitatem tuam, amicitiamque

adhibeas altrinsecus assessuras cupiditati. Etenim cū probi-
 tatis integritas Zygotatica fide moderabitur examen
 iuris inter nos controuersi: tū uero amicitia, cuius munus
 est inter amicos omnia facere communia, quæ quidem le-
 ge nō excepta sint, lancem (ut spero) meam quoquo modo
 propendere ita faciet: ne uillæ late patentis possessionem
 uni tibi addictam cum ramentis (ut dicitur) auferas, ab ho-
 mine illam tibi amicissimo abiudicatā. Id quod si factum
 erit, iudicem alium non appellabo (Ad quod enim possem
 iudicium sanctius te prouocare) Diuum tamē superumq̃
 fidem implorabo, mihi ut patientiam deesse non sinant, &
 æquanimitatem. Tibi autem etiam etiamq̃ in hac lite ui-
 dendum est, ne plus rei tuæ amplificandæ, quàm tuendæ
 existimationis studiosus fuisse uideare. In hac enim demū
 causa statuetur utrum tu istam integræ personę opinionē
 fallaci rumore collegeris, potius quàm ratis, certisq̃ docu-
 mentis. Quid autem si certare tecum in animum induxif-
 sem interdīcto retinendæ possessionis: quid tandem ueta-
 ret quo minus uel absens tanta intercapedine temporis
 possessionem animo retinuisse me contenderem? Præser-
 tim cum propinquum hominem habeam tibi iam factum
 familiarem, in loco assiduum, negotiorum meorum gesto-
 rem, ut confido. Sed iam plus aquæ fluxisse mihi sentio,
 quàm causæ mediocritati infusum esse uideat̃. Venio ad
 illum epistolæ tuæ locum. Tamen ut uerum fatear, nescio
 quis mihi scrupulus subortus est. O hominem te semper
 in uado sollicitum: in re certa trepidum, in rebus lætis ob-
 nunciatorē. Apage hinc istum odiosum scrupulum, ne ra-
 tum (ut ita dicam) auspiciū omine incommodo dirimas.
 Lætitiā ex literis tuis conceptam excepit nunciū tristis
 ab urbe, qui mihi mœrorem propè peperit, certe angorem
 reliquit, expectationemq̃ sollicitam. Certior enim factus
 sum de egrotatione grauissima unius & alterius ac plurimū

propinquorū meorū: ob quem nuncium statim istic aduo-
lassem, nisi me nuncius incommode oppressisset. Fac me
certiorem an literas meas reddendas Deloino curaueris.
E Marliano.

GVLIELMVS BVDAEVS LVDOVI
CO RVZAEO S. P. D.

La tu qui ad me hominem tibi amicissimum
rerum tuarum cupidum, pro epistola grana-
di grandiorē piscem misisti: siue eum Lum-
bricū seu Murenā uocitas, mei certe nec
palati, nec rustici foci piscem. At qui ut scias
quā mihi gratam rem, iocūdāq; hodie
in animum induxeris, nihil propius factum est, quā ut
ego iudicarem literis te meis irritatum, hoc mihi negociū
exhibere uoluisse, non munere delectare, & mihi cōmoda-
re. Principio non nescius eras, quā frugaliū mensarū asse-
cla libētior esse soleā, quā earū quæ luxu insignes sunt,
aut uarijs generibus extructiores. Deinde cum sim capite
tantū causarius, me ita esse cōstituta cibi appetētia, ut nec
liquaminibus cupide utar gulā irritantibus, nec cibis deli-
catoribus, & quæ è foro cupedinis petant. Deniq; culina-
rias nugas, ganeę opificia, palati titillamēta, nec mihi alio-
qui esse cordi, nec facere ad stomachum, ignorare non po-
tes: qui laute me sæpe & splendide inuitum acceperis, gra-
uateq; apud te eam ob rem cōstituentem, quod à bubula,
ueruecinaq; & ciuilibus (ut ita dicam) epulis ad ferinā &
cupedias cōtra genij mei arbitratū me traduceres. Quare
causa haud fuit ulla satis idonea quā obrē tu ad me q̄si hel-
luonē, aut liguritorē, delicatū piscē, magnoq; parabilē è lō-
ginquo mitteres, ut elegātius pranderē, q̄ uiro bona fide
studioso cōmodū sit & decorū. Quāquā id ip̄m tantū mu-
nus in alios etiā pisces incurrit, q̄ nudiusquartus istinc ad

me allati sunt haud mediocris magnitudinis: id quod non minus ægre tuli, quàm hodiernum tuũ factum. Quasi uero mihi frugí uítam degere non pronum sit & assuetum: qui in urbe quoq; huiuscemodí cõuictus auersari solitus sim, ut mihi incommodos atq; noxios. At enim dono tibi piscem datum, nõ ære partum, quasi honorarium munus, officiosumq; misisti. Mitteres igitur opsodædalum coquũ, qui ferculum coqueret scite atq; condiret: mitteres citrea mala, mitteres quæ opus sunt ad operosæ culinæ cõdimẽta, ne solœcismum in extructione luxuq; admitteremus. Deniq; mitteres conuiuas, qui mecum esitarent. Nam coquus hic meus uillaticus non ex popinarum disciplina petitus, nondum rudimentum etiã quotidianæ mensæ apparatus posuit. Quippe q̄ uitor mediastino potius, quàm culinæ destinato. Porrò nec mei conuiuæ qui succidiã esse pernasq; assuerunt, oleraq; ructari, his uesci delitijs cõmode, apteq; possunt: quæ callosum palatum non titillant fastidij nescium, nec pueri parasiti ab eorum usu deduci queunt, quæ mihi placere norunt. Iam uxorem habeo cibi admodum parci, ut quæ uix tertio quoq; die epuletur, quod quidem instar cibi iusti esse possit. In summa nihil moror huiuscemodí fercula, non ruri, non ubiq; non ex tempore parabilia, quæ condimentorum accessionem poscunt. Si quidem cum huiuscemodí rerum materiã in hac penu rustica non habeo: tum etiã accedit quod uictum ad tempus colere institui mentis illustratorem, qui nec caram opsonationem, nec curiosam concinnationem admittit. Et anni superioris fastidium horum ferculorum inedia discutendum esse statui: qui stomachi mei mores, palatiq; corruerat. Qua mihi ipsa per te, aliosq; uti non licebit, ut uideo: tanta est munificentia tuæ importunitas, quam iandiu expertus sum. Quod utinam mihi potius epistolam unã per ocium scripsisses, quod unum officium in te semper desiderare

derare

derare me tibi dictito, nec tamen tibi persuadeo: gratiam certe maiorem, uberioremque à me inisses, quàm hoc tuo munere fecisti, grandiore omnino quàm focus hic noster Marlianus capiat. Vale. E Marliano nostro, sup horã prandij. Dimitti enim se famulus tuus poscebat.

GVLIELMVS BVDAEVS LVDO
VICO VIVI S.

Is paucis diebus scripseram Hermanum me Phrysiũ non uidisse: at ita casus tulit ut Hermano sim congressus postridie quàm literas obsignauĩ. Cum eo enim pransus sum, & cũ Nicolao Beraldo homine tibi, doctissimisque multis, bene noto, doctorum hominum in urbe nostra ueluti Xenagogo, apud Germanum Brixium, uirum doctrina singulari, ingenioque eximio predictum. Eodem die literas à te binas accepi: unas Hermani manu, alteras domi meae urbanę reditum meum manãteis, uel aduentum potius. Primum igitur de Phrysiõ ualde te amo, qui talem nobis hominem conciliaris. Nam quantum iudicare ex unius horę conuictu potuimus, iuuenis est ingenue atque etiam generose natus & educatus: plurimas, insignesque notas indolis eiuscemodi referens: in spem (ut opinor) inchoatus primarię eruditionis, atque doctrinę. Quanquã ei penẽ succensuimus, quod inter homines suę fortis nulla usque adeo inuitari familiari comitate conuiuatoris & conuiuarum potuit, ut innatam modestiam, pudoremque tantisper deponeret. Deinde quod excusationes non accipis, defensionumque mearum argumẽta, quasi male solida eleuas pro arbitratu tuo facunde magis quàm indulgenter: ita ut ulterius progredi causificando nõ ausim, nondum planẽ statuo utram in partem accipere debeam.

Quo enim stilum promoneam, quum urgeri me chirōgraphis meis uideam? Tametsi nō facti quæstio est, sed interpretationis. In cuiusmodi controuersijs cum uos uiri boni, id est dicendi periti & artifices uerborum sentētiarūq̄, plurimum ualeatis, certum est non contendere, ne in fraudem quoque litis impendiorum incidam. Et ais te uerbis meis credentem, uelut ex promissorem futuræ meæ industriæ esse factum: ut iam integrum tibi non sit fidem tuā luere. Et quando (inquis) in hunc locum de te pollicendo progressus sum, unde regredi pudor uetat, uide ut p̄missum hominis tibi amicissimi primo quoq̄ tēpore præstes. Quid si cum pedem referre te pudeat præpropere prouectum, me proferre pigeat? Quid si autem periculo meo renunciare te illam amicis præcipitem pollicitationē uelim, & postulem? cum ego quoq̄ renunciare inconsultam iactantiunculam non dubitem: ut hoc perfrui ocio ad studium possim, non ad scriptionum tædium, quod nōdum tamen ipsum satis constitutum habeo, etiam si in uoto habeam. Atqui si hanc cōditionem respuis, meminisse iubebo alienum te factum communi periculo promississe. Ecce autem rursus cum hæc animo agito, altera noua q̄ ex epistola tua recentiore, operæ indictio, quasiq̄ ignominia denūciatio, nisi quid mox dignum tanta expectatōne hinc exierit. Et iubes me expectare epistolam à te grandem de hoc, quod ad Tonstallum scribenti, nescio quid mihi excidit de commētatione non ita ualde angustis finibus circumscripta. Hic etsi epistolam illam non habeo, tamen nihil ita certum promississe me arbitror, unde tibi mecum actionē æquus mihi iudex dare possit. Quare argumentum aliud scribendi festiuus comminiscere si me audies, nisi te sum moueri mecum agentem, intentionemq̄ tuam depelli prima quoq̄ exceptione mauis. Quod si uerbis tuis perpulsus & suasionē euictus aliquid emisero manibus eiusce:

modi, & longè id inferius expectatione, quam tu excitasti fuerit, nimirum ut mihi mox dedecori, sic tibi tandem futurum est pudori, ut qui inconsultius fidem tuam, amiciq; obstrinxeris existimatione. Nosti illud scio, ἐγγύη πάρ' ἄτη, sed parum meministi: quo admonemur sponfionis comitem esse noxam. Et Solomon capite decimosextimo sacrorum Proverbiorum, ἀνὴρ ἄφρων (inquit) ἐπικροτῆ καὶ ἐπιχαλῶρ ἑαυτοῦ ὡς καὶ ἐγγυώμενος ἑαυτοῦ βίλον. At enim prædes illos quinque nostros, tot tantisque facultatibus idoneos & locupletes habes: sestertium, pondo, minarum, & talentorum summis, & nostris denique externisque copiis exuberantes: quibus satis cautum esse fidei tuæ confidis & nostræ (ut arbitror) opinionioni. Quis scit an in alio genere soluendo perinde futurus sim? Illa fortasse regesta, & uelut in numero erant penes me, quæ hæcenus prompta sunt ad interpolandum usum antiquorum uerborum, præscarumque rerum memoriâ exuscitandam, quæ iam olim consopita & propè obruta erat. Quibus etiam digressiones intercalandas duximus ueluti operis corollaria: ut lectionis refractaria fastidium & alioqui tædiosa, his tanquam emblematis insertis discuteretur. Quibus etiam ipsis sales interdum aspergendi fuerunt: ut rebus alioquin insulsis ad uulgus & frigentibus, nec gustu lectorem quælibet inuitantibus. Tum igitur copiose & plixie fortasse diuturna fretus parsimonia, atque etiam ex alieno aut certe aduentitio, mensus sum: nec segnus, maligniusque sestertia quàm sestertios, nec talenta quàm sestertia, pondoque adnumeravi. Etenim aditum mihi patefecerat commētatio obnixa & peruicax ad penus auctorum classicorum & locupletum: unde promere licuit dapsiliter pondere, numero, & mēsurâ. Quod si indidem post me promere & apponere alius institerit, existimo non maiorem eum gratiam laturum, quàm si in condicō cōuiuio semesa opsonia reponeret, sepiusque repe

tita. Nec in hoc inuentum licebit, quod in Annotationes licuit. Quanquam hoc ad me iam non pertinet, quod Alziatus homo mihi amicus, & apprime utraque lingua doctus suum fecisse uidetur. Idcirco pro me licet ut fecerit, quod modo sine captione mea fiat, praesertim cum in prouincia rem gerat quae ferme & sortito ei obtigit, & merito: & quasi in aere suo bona ex parte negociet, homo scilicet iuris consultus in legibus restituendis. Sed tamen & ipsi cauendum erit ab illis, qui solertiam esse censent ex aliena segete per speciem spicilegij manipulos subducere. Sed ut ad te redeam, quicum mihi nuncres est, si te auctore in illo alio genere in quo operas indicere mihi, iniungereque obstinasti, periclitari ingenium uelim & industriam, uideamus quid explicare queam & perficere. Ego qui ex conditis & repositis edere liberaliter & copiose institui aliquo cum successu, nouo uelut ingenio nunc induto, acruos iam collectos argumentum utique obsoletum gloriae transmisero, aquas pluuias & collectitias iam fastidire coepero, de meo uiuoque haurire statuero & apponere. Exigua mox omnia, ieiunaque uidebuntur. Hoc uitare uolens, excutere ima & adniti institero, pluteumque genu aut calce tundere, quo magis eliciam, quod uberius fluat: conturbauero fortasse conceptacula rerum, & de saepe hausero: nec statuere hic in solitudine potero ipse mecum, id ne uitium sit ingenij immodice, turbideque inferuescentis, an iudicij culpa, feculentum esse arbitrantis, quod fluit exuberanter atque confertim. Nam quod in alienis scriptis satis uideo, in meis non agnosco, nec diiudico nisi ex interuallo, quod mihi non concedis: cum interim natura procliuior sim ad copiam fundendam, quam ad frugalitatem. Quod nisi appetentis iam senectutis sensus ad parsimoniam me uergere compulerit, uereor ut modum tenere possim, uobisque me probare, qui modos, numerosque legitimos magnis ab auctoribus mutuaminis
quod

quod item mihi non licet, qui à puero ijs nunquam assue-
 ui: simul qui in hoc uico ad rustica iã & incõdita me trãstu-
 li. Et cum in alijs honestis desiderijs, tum in hoc ipso natu-
 ræ inseruio, nullum plerunq; ut modum alium adhibeam
 quàm quantus est tenor alacritatis animi ad rem cœptam
 tuendam & prosequendam: & in hoc genere tantum, quã
 ta est tractabilitas sensuum sese proferetium. Qui mihi in-
 usitata ipsi specie sæpenumero cum se sistant, aliunde hau-
 sto apparatu ad indicandos eos interpretandosq; uti ne-
 queo. Quod nisi stilus appositus præstò sit & sub manu,
 in luto ut hæreat commentatio necesse est. Atqui ingeniu-
 um habeo ut liberale sic morosum, ut nisi stilus ex tempo-
 re excipiat quæ ab eo funduntur, contrahat mox sinum,
 alioq; se cõuertat. Sic multa à me cœpta ob ib interrupta
 sunt & desita, quod ad interpellatas cõmentationes reuo-
 care animum non potuerim postea eadem alacritate, quæ
 genius est operum. Aqua enim identidem hæret (ut dicunt)
 nisi flumen orationis deducatur uoluptate scribendi. Hic
 si diem aliquam petiero longiusculam ad stilum reconcin-
 nandum, tute frustratoriam hanc dilationem esse dices, la-
 borisq; detrectationem. Quare uerbum ultra nõ addam:
 nisi te hoc iterum admoneã, tuo meoq; periculo rem agi.
 & alioqui si τὰ πῶ εἰλωρ κοινὰ, de existimatione mea solli-
 citum te ex æquo propemodum mecum esse oportet. Cæ-
 terum periculum nullum est ut uideo: ne Philologiam tu-
 am funestarem indicto nuper funere illius tibi deamata,
 ut quidem ex animi tui sensus de Oscine, quæ obstrepere
 uisa est liquido auspicio. Quod petis ut ignoscam de eo,
 quod aliquãdo ad me scripsisti de homine tibi, mihiq; ami-
 co, quasi ab eo magis steteris: non faciam. Neq; enim cau-
 sam esse uideo cur te uenia dignum putem in ea re, cuius
 ipse culpam agnoui literis obfignatis. Quod si tu ex ani-
 mi sententia loquutus es, bene habet, nec incommode aut

infeliciter res cessit, nec me poenitere potest eius rei, quā bene uertisse mihi tu cum illo persuasisti. Tametsi mihi postea aestimanti *ένια παρακεκινδωεῦσθαι ὀξυμώρως ἔοικεν, ἃ δὲ ὀυπὸ ὑμῶν κατέμαθον ἀπὸ ἑσκέσθαι τῆς ὑπ' ἐμὸν ἀντεπεσχαλμύοις αὐτῶν* quæ prius ipsa non item uidebantur, freto scilicet cōscientiā retentæ semper amicitiaē. Erasmmum mihi salutabis, cuius literas nullas accepi, ex quo famulus eius cum literis meis hinc abiit, sed eius quotidie in urbem expectat̄ aduentus. Ad alterius tuæ epistolæ argumentum non rescribam: quando mihi nec uacat, nec uideo me paria tecum facere in ea re explicanda posse, quam tu acriter animaduersam diserte, & copiose persecutus es. Nec tamen *ἐν πᾶσι ὁμοια φρονῶ σοι*. Sed in eo quod me admones in fine epistolæ, agnosco & amici hominis partes, & iudicis prudentis. Placet enim quod *πρὸ σωρῶ τῆν τυχόντων καὶ τυχῶσων* cauendum esse censes. Vale uir doctissime, & quod facis me ama, quo iustius te redamem. E Marliano nostro, postridie Calendarum Maij.

GVLIELMVS BVDAEVS PETRO
AMICO SODALI FRANCI
SCANO SALVTEM.

Agna te nimirum esse affectum in me indignatione oportet, qui cum iterum ad me eadem de re (ut opinor) scripseris, nihil quicquid literarū tuleris. Neque enim aut amicitiaē nostræ ratio, aut doctrinaē tuæ singularis & eximia nota, aut studiorū cōmunitas, amorque literarū elegantium, quæ ueluti Tessera est amicitiaē inter homines studiosissimos, hoc admittit: ut ego quod nullius unquam literati uiri puocationes officij cōtempserim aut neglexi, literas tuas paruifecerim: aut in his loculis forulis ue condide

rim, in quibus eas res conijcio, quas obliuioni magis quam
 memorię mandādas esse duco. Quare admonitū te uelim,
 causam tibi ob id nullā esse iustam dignamque, quā obrem tu
 mihi uitio uertas scribendi incuriā. Vnas enim tantū literas
 tuas hoc anno, atque etiā sesquianno accepi, quod memine-
 rim: easque nuper, ac sine die (ut dicitur) & consule. Quibus
 ex ipsis intelligo alteras quoque te dedisse, quæ ad me nō p-
 uenerunt. Nam & ego circiter Idus Februarias ad te scri-
 psi: sed nuper rescui literas nondū tibi redditas. Nec uero
 ullus est eorum, cū quibus literaria mihi necessitudo, ne-
 dum ueteris amicitia intercedit, quicum libentius quam
 tecum instituere cōmercium uicissim scriptitadi in animū
 induxerim: si quando utriusque nostrum Philologia ita cōsti-
 tuta fuerit, mihi ut uacet & cōmodum sit, tibi etiam sit ex-
 peditum & cordi magnopere id facere: sedesque studiorum
 eo loci collocata, unde facilis & sub manu esse possit dādi,
 accipiendique epistolarū uicissitudo. Siquidē qui hactenus
 studiosus bonarū literarum fui atque elegantium, nunc ue-
 lut in flexu aut ætatis, aut contentionis, nullam antiquio-
 rem curam habeo, quam quomodo curriculū alterū instau-
 rem, optimarūque & salutarium studio literarū accingar, &
 renouem contentionem. Quum autem te uideam in or-
 be encyclopædiæ ita iam circumactum, ut in hoc ætatis ui-
 gore ea penē iam confecta, elaborataque habeas, quæ medi-
 ocris ingenijs in ætate iam prouecta & affecta uix be-
 ne inchoata sunt, lotis iam adeo ut manibus (quod aiunt)
 sacrosancta uolumina pertrectare, euoluereque institeris: ho-
 minem esse reor neminem qui mihi te appositior esse pos-
 sit ad studium illud meum alendum & oblectandū, æmula-
 tionisque piæ stimulis acuendū. Ac tibi quidē ingenio præ-
 stanti atque eximio prædito, studio etiam flagranti ab adole-
 scentia incenso & inflammato ad ingenium, animumque ex-
 colendum disciplinis lautioribus, cū diuinitus (ut opinor)

omnia, tum illud præcipue contigit, ut in utriusq; linguæ officinis egregie inchoatus, reclamante (ut memini) parente tuo faceres, ut in istam sodalitatem dares nomē primū, deinde profiterere: quæ paupertatis ipsa quidē insignibus præcipue, moerentisq; philosophiæ censetur gestaminibus, ordinisq; nuncupatione hominum sese demittentiū, in orbemq; cogentium humilitatis & egestatis, professione utiq; obuersa & per diametrum (ut dicitur) opposita studijs ciuilibus, & in celebritate hominum sitis: quorum finis est unicuiq; fastigium suum attollendi, omni ope uno quoq; omnibusq; unguis adnitente (ut est in antiquo sermone) ad incrementa & auctum census & dignitatis. Quarum rerum meditatio atq; actio, cū potissimas animi partes, plurimasq; sibi uindictet, consequens est utiq; iustam ut eos demum operam literarum studijs impendere credamus, qui eius curæ uacatione gaudent: id est qui omnem sibi occasionem, ansam, & argumentum, sollicitudinum, angorum, cupiditatum circūciderunt. Quocirca magnus iam hic gradus uobis ad Philosophiam factus, lata iam uia munita & perpurgata ad ueritatem inuestigandam iter contendentibus. Accedit solitudo inuitatrix mentium ad commentandum, feriatq; (ut ita dicam) perpetuæ, & immunitas turpium animi affectionum, aut aliās abhorrentiū à contemplatione commentationeq; sanctiore. Adiuuat assidua rerum diuinarum recordatio, atq; inculcatio ueritatis, in omni parte, functioneq; uitæ, uestræ professionis scitis astrictæ, connexa & implicata. Quo fit ut uestræ istę piæ sodalitates, non modo bonis imaginarijs fortunæq; cedentium ipsa professione, sed etiam tribus rebus animū abdicantium, quæ maxime cuiusq; sunt propriæ, ciuitate, cognatione, libertate, mihi uelut seminaria esse uideantur animarum beatarum, à prouidentia utiq; instituta ad supplementum cœlestium exercituum quondam per superbiam

biam luculenter immīnutorum. Nobis uero philosophiā
 confectantibus, in salebra sæpe resistere contingit, cum in
 casus ipsi refractarios incurrimus: aut cum res nobis impe
 ditæ suscipiendæ sunt, aut actiones obeundæ negocia fa
 cessentes, molestiisq; perplexæ: tum in luto hæerere exori
 entium subinde cupiditatum, quæ comites illæ quidem &
 affectæ sunt sequaces, & proteruæ uitæ ciuilib, & in medio
 positæ. Et quum sæpenumero rationum nostrarū formā
 ita uel confidamus instituisse, uel speremus: ut lucri, dam
 niq; summam, commodiq; & incommodi subducturi sem
 per simus, & collecturi in eternitatem futuram, ad tempo
 raria rursus, fluxaq; reuoluamur obreptione sensuū men
 tis emissariorum, qui ad imagines ludificatrices obhære
 scunt felicitatem eumentientis immemores & improuidi.
 Minus est enim imperiū Philosophiæ huius nostræ in pu
 blico expatiantis, interq; profana uersantis atq; à ueritate
 auersa, quàm ut intentionem mentis abducere queat, qua
 siq; intestinum hominem deflectere & coercere à contui
 tu, usu, & familiaritate rerum oculis externis subiectarū.
 Circulatorq; ille quem Mundum uulgo dicimus, hoc no
 mine (ut opinor) sensum uulgarem, quasiq; communem
 intelligentes, institor (ut uere dicam) Stygius, uenditator
 illecebrarum in officina Ditis patris fabrefactarū, oculos
 omnium ad sui contuitum contrahens & distinens, ita di
 stringit mentis aciem, ut oculis ipsam penè captam dimittat
 & allucinabūdam. Ex quo fit ut mancam quodammo
 do adhibeamus, infractamq; contentionem atq; hebetem
 enodandis illis ænigmatibus, paradoxisq; sapientiæ: quæ
 abstrusis ipsa tantum mentibus, quasiq; abstractis à conta
 gione sensuum, aditum liberum indulgent ad contrectati
 onem illam ueritatis mysticam, sublimemq; rapientem: cui
 iusmodi Græci Anagogicam cōtemplationem dicunt: qui
 ἀναγωγὴν θεολογικὴν τῆς ἀγῶν ἀποκαλοῦσι θεωρητικὴς. Iam

quum ea sit & uestra & nostra & omnium conditio, iustos
 ut dies nullos, sed omneis habeamus praeliars ut prisci
 loquebantur, uobis tanquam in arce contemplationis, &
 intra praesidia prouidentiae manentibus, tum longius &
 munitius a telorum iactibus, tum noxae, tum fortunae, tum
 etiam attentis magis & uelut in procinctu esse licet aduer-
 sus uim nec opinatam, & improuisam, quae saepe tumul-
 tum in praecordijs ciet. At uero philosophiae nostrae propu-
 gnacula extra uallum secessus theoretici proiecta, nutare
 plarunq; & tumultuari in huiuscemodi solent, ac trepida-
 tione labare, ob uiciniam scilicet atq; affinitatem cum uita
 uulgari & turbulenta contractam usu, & officijs uitae. Quae
 etsi uobis ipsam limis intueri interdum munera sodalitia
 obeundo necesse est, quasiq; per transfennam uidere, rarius
 tamen id facitis, & a praemeditatione cautius, nec com-
 cio impliciti contagioso. Ita quos non piguit aeternae lucis
 cupiditate capite se quam maxime imminuere, omnibusq;
 euertere fortunis & possessionibus, ijs omnia penè uberis-
 ora, comodiora, expeditiora in manu sunt ad uitam recte
 atq; ordine agendam: atq; ex usu sacramenti quo adductos
 nos esse gloriamur & profitemur in genitura mystica: ex
 qua fati sui summam pendere nemo nostrum est qui ne-
 sciat, qui quidem sensum ullum immortalitatis habeat. Te
 autem Amice & uideo & intelligo ex ijs quae ad me scri-
 bis, optimam & sublimem rationem studiorum utraq; lin-
 gua instituisse: eamq; informationem sacrosancti & anago-
 gici Philosophi delineasse & suscepisse: quae nisi quid tibi
 acciderit humanitus, uel diuinitus potius, in absolutam
 quandam euasura sit, & beatam philosophandi contentio-
 nem, omnibus propemodum numeris doctrinae nostrae, &
 exoticae instructam & confertam. ταύτως μὲν Δὴ τῶν προαί-
 ρησιμ' ἀποδέχομαι, τῶν τὰ μαθηματικὰ προσάγειν τε καὶ σωμάτων τοῖς
 θεολογικαῖς, καθήκοντα μὲν ὡς εἴρηται, ἐκείνων ἢ πάντων

θεολόγων. καὶ δὴ καὶ τὸ ἐπιτηδεύματα ἡδέως ἀρ' ἀφ' αὐμην' ἔγωγε, εἰ ἴσά μοι τὰ ῥ' ἡλικίας τε καὶ χολῆς ἐτύγχανεν ὄντα. De Aristotele in eadem tecum sum sententia, prorsus eum ut in humanis & sublimibus rebus, omninoq; in interituris & mathematicis, acrem, eximium, & absolutum fuisse sentiā: non item in æternis, & cœlestibus. Quibus in ipsis parū mihi uel obnixē uel feliciter appulisse animaduersionem uidetur, atq; contentionem accommodasse. Docere hoc precipue possunt τὰ μετὰ τὰ φυσικά, quorū interpretes Bessarrio fidelis magis quàm elegans, aut iucūdu mihi in transcurso aliquando uisus est: in reliquis Argyropulus non spernendus. Laboris autem nobis compendium Themistius magnum attulit in ijs libris, quos Aristoteles intelligi uulgo noluit. Vale, & istam (ut tu uocas) angustam pauertatem ingenio, & industria illustrare contende. In Marliano nostro, postridie Calendas Maij.

Γελλίελμ. Θ. Βαδουά Θ. Λοδοβίκω Θεῷ
αυτοῦ ἀδελφῷ.

ἢ ὑδραία τῆν θεοφανίωρ ἐκ φθι ἀγροικίας φθι ἐμῆς ἐπανελθῶρ, νυκτὸς ἡδὴ πλύπροϊδσκε, πῶ ἐπισολῆρ ἐκομκσάμην πῶ σῆρ. ἢρ εὐθύς ἀνοίξας, λυχνεῖόρ τε καὶ φῶς ἐκέλδουσα προχρῆζεας ὅρ θ' ἀπνταίνα τε τοῖς ἐρωτήμασί σο ἀπεκρινάμην τοῖς ἐν Θεῷ χάρτη σεσημωμύοις, καὶ σοι ἐλκνῖσι με προκαλεσαμύω, εἰ χολῆς πριείκ ἐπὶ τῆ τῆν ἀπορημάτωρ διαλύσει, καὶ δὴ ἀνταγωνισαίμην. ἔπει δὲ ἴσως οἶα με βαθεία ἕνι ἐναλιν δεῖας χολῆ, εἰδέναι σε ^{τιμολο} ρη, ἢ μᾶς μὲν καινὸρ τῶ βίος προρηῖας ἐπιτηδουμα πάνυ τοι ἀπκῆλα γμύορ φθι πρότ' ἰορ εἰλολογίας, τὸτ' γε ῥ' καινοτομήματος ἀφορμῶ μοι πρ' ἀχόσκε οὐκ οἶδ' ὅπως ῥ' τύχης. αὐτίκα γέ τοι λείδοκταέ μοι οἰκοδόμημά ἔδου φαῦλορ ὅου δὲ ῥ' τυχὸρ ἐγείρην, ἵνα μὴ δ' χωριόρ ἐμὸρ δ' μαρλιακὸρ ἀδοξοῦν οἰχῆται καὶ ἀγνωσορ. ὅπρ' μέχρι τούτου

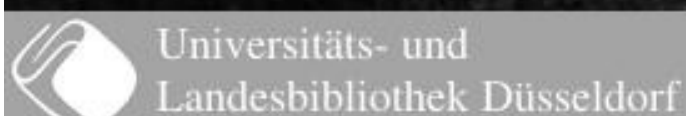
ἄξενον τυγχάνει ὁρῶν μονονοῦκ ἄβατον οὐχ ὅτι τοῖς ἄλλοις ἀλλὰ καὶ
 τῷ κεκτημένῳ μοι. οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ τὸ οἰκοδομηθῆσόν μου ἔρ
 γον ἔαρ ἐυθύς ἐπιγινώσκου, ἐκ δευτέρου ἤδη ἐκ συγγραφῆς, ὅπως
 φιλεγγυήσῃς ἐν τοῖς τοιούτοις, προσέειπα πρὸς ἀδελφοὺς μου μέγαρτε ἐπι
 καλλῆ αὐτίκα δὴ τῆς χιτῆς ἐλπίζω ἐπιφάσματάχιστα ἐγγωρῆ ἢ ὥρα τὸ
 πρῶτον. οὕτω νεανικῶς ἔχω εἰς τὴν οἰκοδομικὴν. ἄμπελον γάρ τι ἔχω
 τριάκοντά πρὸ σαδίων τοῦ ἄσεος ἀφεικτικῶν, ἐν Σαμμαυρίῳ κώμῃ καὶ
 κῶς τε καρποφοροῦσαν, καὶ παρ' ἑτέρου χειρὸς παχνομύλων ἢ ἄλλως πῶς
 οὐρανόθεν βεβλαμμένῳ, ἐπὶ δὲ δυσυχέστατον, οὐκ ἐυθενέσσαν οὐδ' ἐν
 τῆρι, ταύτην μὲν πολλάκις ἠπέιλον εἰ μὴ πεισότητος ἀνταποδώσει τὴν
 ἐργασίαν τε καὶ δαπάνην, αὐτῶν ἀποκρῦψεν. τελευτῶν δὲ καὶ ἐπομό
 σαι ἐξήχθη ἢ μὴρ χειρῶν δόσεως ἄρ μὴ ἐς δ' ἐπιὸν ἔτ' ἐτελευτήσῃ
 σι. οὐ τε δὲ τότε ἀπαντώσης ἢ εὐκαρπίας τῆς ἐργασίας καὶ χορηγίας,
 ἐπιφάσμα τὴν οὐκ εὐρίσκετο (κακῶς γὰρ ἤδη ἀκδουσα ἐτύγχανε ἐπὶ τῆ
 ἀκαρπία) οὐκ ἔχωρ ἤδη ὅτι χρῆσά μιν αὐτῆ, ἀχρὶ γε τὸ του ἠχθέσθαι,
 ὥστε καὶ τὴν ἄμπελον εἰς κῆπορ ὡς ἄρ τύχοι μεταχρηματίσαι ἔδοξε
 ἀφοσιώσεως εἶνεκα. οὕτω δ' ἄρ ἀπαλλαγῶμαι τὸ ὄρεον ἐλογισμένῳ,
 ἄλλο μὲν καὶ ἄλλο μετέδοξε μοι με ταξὺ τὸ πρῶτον, ἀχρὶ δὴ εἰς
 τὸ πρῶτον πρὸς γίαι, ὡς καὶ πρὸς τῆν προχώρων μόρια τῆν χωρί
 ων προσκτίσεως, ὅπως ἄρ μείζω τε χοίλων καὶ τετραπόων ἢ περιβο
 λον. πολλά δ' οὗτοι πρῶτα ἀγορασίοντί μοι πρῶτον, τὰς τι
 μὰς τῆν σφετέρων ἐπιτείναντες χωρίων, καὶ νῦν ἔτι αὐτῶν ἐνιοι μετῴ
 ρον με ἔχουσι χαλεπῶς ἀνεχόμενον ἢ διαμελλήσεως. πάντες παῦ
 δαυμάχουσι με δὲ καὶ τρεῖς ἐκίσε φοιτῶντες ἐβδομάδ' ἐβδομάδ'. καὶ μὲν
 δὴ καὶ σὺ ἰδῶν ἄρ ἀγαθὴ εἰς ὥσπερ εἰ ἔργου ἴσους μεγίστου ἐπιμελητῶν,
 δεξιῶς δὴ πρὸς τῆν φυτουργῶν καὶ τῆ γεωργίῳ ἐπιστατοῦτα τῆν ἐκ
 γαζομένων. πολλὴ δ' εἰμι μάστιξ καὶ διατελῶ πρὸς λιπῶν ἐπι
 χωρ τοῖς σαθρομύλοις τοὺς περιπάτους, τοὺς τε διὰ τὸ ἐργασμένον
 χώρημα καὶ τοὺς ἐχομένους τὸ νῦν μὲν, χαρῶματ' οὐκ ἐπι
 καίρ' ὑπάρξοντες δὲ ποτε περιβόλα καλῶς τε τειχισμῶν καὶ κονία
 τε θρηγῶμένου. εἰσὶ γὰρ διττοὶ οἱ περιπάτοι, οἱ μὲν, ἀμφὶ τὸ χώρη
 μα τὸ πεφυτμένον περιδέοντες, οἱ δὲ δ' ἀμέσου, σαυρηδὸν πρὸς ὄρε
 δὰς ἀλλητομέλῃοι. ἅπαντες δὲ πρὸς σάθμ' ἄπκηρίβωνται, ὡσπερ καὶ
 τὰ μοχέματα

νεανικῶς εὐσταθροῦ ἐχούσῳ
 φενγῆς.

α. πρώτη ἰσμία

μεταφορικῶς

τὰ μοχεύματα Ἐτὰ νέα φυτὰ σοιχοῦντα πεφύτθῃται, οὐδαμῶς πῦρα
 λάττοντα ὅτι κῆ λόγου ἄξιον. πάντοθεν γὰρ τὰ μεταξύ τῶν σοίχων με-
 τέρχια δὲ ἀρχῆς ἀρχιτέλους πρὸς ἄλληλα θεωρεῖν ἐσί. ἢ καὶ μάλισα εὐ-
 πρόσωπον δ' ἄρχῃ καὶ περικαλλῆς τοῦ σύμπαντος ἔργου Ἐ διατάξεω
 ὡς ὅτι, πάντων τοῦ φυτεύματος μὲν κατὰλλήλως ἐπὶ σοίχου καὶ
 μλύων καὶ ἀπαντώντων. ἐν ταύτῃ μὲν οὖν διανοία καὶ προσοχῇ ἢ
 ὅλ' ἐγὼ ἢ παμπολύς γέ' εἰμι. τούς τε ἔργάτας αὐτούς κατεπέϊψα,
 καὶ τῶν ἐργολαβήσαντα ἐπιτηρώω, τῶν ἀρχιτεκτονόμων τὸ κατασκευά-
 σμα αὐτῶ ὅλον. δεδιώς δὲ ἢ πρὸς πῆ μὲν, μὴ τοῦ χρόνου κατασάσεως
 μεταβαλδὸς ἐπιλάβῃ τὸ ἔργον τῶν φυτουργίαν. καὶ ἢ μετέλθῃ τῶν ἐργῶν
 ἀπολιπεῖν ἀναγκαθῶσιν οἱ κηπεύοντες. πῆ δὲ, μὴ ἂσφαλλομύς καὶ
 διαμαρτάνοντ' τῶν ἀρχιτέκτονος. ἀρχῆμων ἢ ὄφειε τῶν φυτουργί-
 ματ' φανῆ. ἀλλ' ὡς φησὶ ἀβελτηρίας. ὁ χθὲς οὖν καὶ πρῶτον ἐγὼ τὰ
 τῆν λόγων καὶ μαθημάτων μάλισα πεφροντικῶς ἀπάντων τῆν περι-
 ταῦτα πρὸς δαζόντων, Ἐ πῶν φησὶ ἢ ηλικίας ἀκμῆν ἐν τῇ ἀναγνώσει καὶ
 προσοχῇ ἢ ἀναλωτικῶς τῆν ἐν ἀμφοῖν τῶν γλώσσων σοφῶς καὶ κομψῶς
 ἐξησκημύων, ἀπασῶν γε τῆν οἰκονομιῶν πρὸς δὲ ἀμελήσας Ἐ πορι-
 σιῶν, ναῦ ἐργασμῶν γῆς Ἐ πεφυτθῆν κηδόμεν' ἔσομαι. καὶ νῆ
 δὲ εἰς τὸ τοῖς ἔοικε τῶν παιδείας ἢ πρὸς δὲ περιέσκ' οὐσίῃ ἢ τρι-
 κησίῃ, ὥστε τῶν γραμματικῆν ἀπομαθῶν δὲ πρὸς, αὐτίκα δὲ μάλα
 μεταμεμαθηκῶς οἶμαι τῶν κηματιστικῶν ἔσομαι. καὶ ὅς γε τῶν κα-
 τὰ νόσον ἐναχολομύων ἔχῃ ὅλοχερῆσατα ἐν τοῖς μαθήμασι τοῖς
 ἐλθόνθ' ἰοῖς εἰώθη, ναῦ ἔξω τῶν νοῦν πρὸς ὠμύον οὐσίῃ ἐπιμελείων
 ἀπρητημύων ἀλλήλων, ἀνδελκῶσιν δὲ πρὸς δὲ ἐμὲ οὐσίῃ τῶν ἐπαύ-
 λεων τῶν μαρλιανῶν καὶ φησὶ Σαμμαυριανῶν, πρὸς ἀφεισηκῶν. τὸ το-
 μὲν δὲ μύων σοι δὲ ἐπισολῆς ἐπὶ ἡλθέ μοι, τοῦτο μὲν, ἀφορμῆν ζῆ-
 τῶν καὶ ὑπόδεσιν τοῦ ἀνὴρ ἀφαι (ἐχθῶν γὰρ ὡς ἔοικε, ἀνὴρ ἐνί φησὶ
 λόγῳ πρὸς τῶν προκαλόμενον) τοῦτο δὲ, ἵν' εἰς συμφέρον πρὸς τῶν ἐμοῖ
 ἐπιτεκνῶν φυτεῖαν ἔχῃς, μὴ τὸ οὐτεῦθεν ἀμελήσης. οἶδα δὲ τὰ
 πρὸς ὑμῖν περσικὰ τὰ πρῶτα, θαυμαστὸν ὅσον εἶναι διαβόητα. ἐπὶ
 δὲ ταύτῃ τῇ ἀσχολίᾳ καὶ τῶν γυναικῶν λοχθῶσιν τὸ εἶχον ὅτι τῶν
 δὲ τῶν ἐπισολῆν ἔγραφα, ὅ γ' οὐ μοι τουτὶ τὸ παιδίον εὐτυχῶς γαι-
 ναμύων, οὐπερ ἔνεκα χάρις φησὶ δεῶ οἶδα καὶ ὁμολογῶ. περιβιοῦν

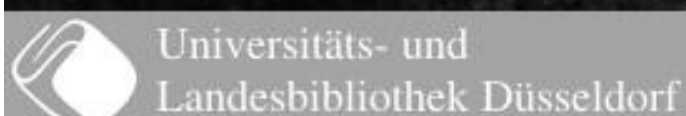

τας γε μὴν ἔτι καὶ νῦν ἀρξενας ἐξ ἔχωρ παύδας, ἐνὶ θυγαζίω τέρπος
 μαὶ ἔτι νηπίω, μάλα ἠδέως ἐμῆ τραπέζῃ παρασιτοῦν. οὐ μὴν ἀλλὰ
 καὶ ἡμῖν πρὶ τῶν οἰκοδομικῶν οὐ σὶ καὶ τοιαύτη πρὶ βγία, ἐν μάλισα ἐνο
 χλη, ὅπως καὶ αὐτὸ εὐλογῶντες πρὸ νοχλῶν τοῖς τὰ καλά τῶν ἐπι
 κηδόνματων προσηκνύοις καὶ τὰ μεγαλοπρεπῆ, ἢ ἐνδεια τῶν χρημά
 των. αὐτὴ γὰρ τὸ βαρύτερον ἀχθῶ ταῖς ἐμαῖς φροντίσιρ ἐπιτίθη
 σι. ἐπεὶ τί τῶν σπανίζοντων χρημάτων πρὸς τῶν οἰκοδομικῶν ἔρια
 τῶν πραγματείαν. ἀλλὰ τί ἄρ' ὡς οὐδ' ἂν ἔμετάμελός
 σε ἔχοι τῶν ἐπιχρηθέντων, οὐδ' εἰ μάλισα μεταμέλοι τῶν, οὐδ' ἐν
 ἡμῶν ἔξοσι πῶν ἀβελτρίαν ἀναθέσθ. ἀλλὰ μὴ τῶν δὲ τῶν δίκλων
 ἔγωγε ἀσμελῶς ὑπὸς ἀπλοποῦμαι δίκασθ, οὐ χαλεπῶς ἔτι οἶδ' ὅτι
 οὐδὲ τραχέως ἔχοντες τοῖς τοιαῦτα πλημμελήσασι. πῶς γὰρ, ὅς γε
 τῶν αὐτῶν ταυτῶν φθὶ δυσβολίας γραφῆν καὶ οἰκοματίας δὲ πέφθη
 γας. ὥστε διὰ ταῦτα οὐκ ἄρ' εἰκότως κατὰ νοῖς με πολλὴν ἀσυνεσίαν.
 καὶ σὺ γε εἵνεκα ἀδελφῶν ἔχω πρὶ τῶν δὲ. ἐπεὶ οὐκ ἄρ' φθάνοις καὶ σαυ
 τῶ κατὰ νόους δ' αὐτὸ πλημμέλημα. καὶ μὴν δὴ καὶ τὰδε σοι τὰ πρὶ ἐμῆ,
 ἐγνωσμένα εἶναι χεῖρ ἄλλως. τὰ γὰρ τῶν εὐλογῶν εἶναι κοινὰ πεπρω
 μιανύοις ἐσί. καὶ μὴ πρὸς τῶν ἀδελφοῖ ὑπάρχον αὐτοῖ, καὶ οὐ δὴ οὐκ
 ἐσμὲν ἄλλως εὐλογοῦν οὐκ ἄρ' ἔξαρνθ εἶς. ἀμέλει καὶ τὸ τὰ γράμμα
 τὰ σε τὰ ἔχατα μαρτυρήσασι, εἰσὶν ἄρα ἔ παιδία ἔ κτήματα, καὶ ἐν
 τυχία δὲ ἔ δυστυχία ἐμοί τε καὶ σοι κοινὰ. σύ γέ τοι παιδείαν ἀξιότις εἶ
 ναι κοινήν, δ' δὴ ἡμιώτατον τῶν ἡμετέρων χρημάτων, ὅς γε οὐκ ἄρ' ἔ
 χης διαπρήσας, ὅτι ἂν εἰσὶν μετὰ ξὺ ἀνασινώσκοντί σοι, τῶν δὴ σύμπαν
 ἀφφθῶς ὡσπερ τί χέρος εἰσπράττη με. ἐγὼ δέ τοι σοῦ ἀπατήσαντ
 οὐχ ὑπὲρ μέρθ γέγονα φθὶ προθεσμίας, τὰ τέσι τοῦ ἐνδεχομένου και
 ροῦ, οὐδέπω καὶ τῆμ ζορ, ὡς δέορ, εἶτι τῶν δυσνοήτων ἔ δυσσεβίτων
 ἔτεσι τοσούτοις μαθῶν ἔχω, ἐκμαθῆν σε τῶν καὶ ἐν τοσούτοις γέ μισί, τῶν
 λικῶν χόνον καὶ πόνον κερδήσαντα. σὺ μὲν οὖν ταύτης ἐμοί κοινῶ
 νήσας τοιοῦτ' εἴτ' εὐπαιδίας εἴτε πολυπαιδίας, καὶ ἐκὼν γε ἔτι οἶδ' ὅτι
 κοινωνήσας. ἐπεὶ ἐρί τῶν κτημάτων τυτῶν ἡμετέρων ἀν μεταδοίω
 ἀδελφῶ. τοιγαροῦν τὰ ἡμέτερα εἰς τὸν ἐπιούτα χόνον τῶν πῶς ἔξο
 μέλει δὲν τῶν. συμμαθηταὶ φθὶ παιδεύσεως ὅρε γόμενοι φθὶ διτῶν
 γλώττου, πάντων μὲν τῶν ὑπὲρ χόντων ἀλλήλοις διατελέσομεν μετὰ

διδόντες ἐν μέρῃ καὶ μεταλαμβάνοντες καὶ πῶς ἐνδεχομένῳ χρεῖ-
 αν. μετὰ δὲ πάσης ἐυγνωμοσύνης ἐν ποιοῦντες ἀλλήλους ἐκ τῶν ἐνού-
 των, καὶ ὑπὸ ἀλλήλων αὐτὸπαθόντες. μηδὲν ὑπελογιζόμενοι ἐν οἷς
 ἀλλήλους ὠφελίσουμεν. μηδένα λόγον ποιούμενοι σμικρολόγως οὐ-
 τε τῶν δεδουμένων οὔτε τῶν ἀπειλημένων. μηδὲν ἐυλαβούμενοι ἐπι-
 σωράτην ἢ εἰσφέρειν, ὡς οὐκ ἂν πρῶτα χωρὶς τῆς κομισώμεθα, πᾶν
 εἰς τὸ κοινόν ποτε πεσόμενοι. οὕτω γὰρ οἷμα ὑπαγορεύει τὸ Δίκαι-
 ομῶν ἀκεραίου Φιλίας, ὅπως ἐξήγησιν καὶ ἐφορείαν οἱ πάλαι σο-
 φοὶ ἔθ' δι' καθιέρωσιν, Φίλιον ἐπικαλῶντες. ἐὼν δὲ μνημονεύει τὰ
 ἐν συγγενείᾳ δίκαια καὶ τὰ ἐν ὁμωνυμίας ἐν ἐμφυλίῳ. οὐ γὰρ ἂν
 ἠγρίμῳ οὔτε τὸν ὁμόγειον δία οὔτε τὸν πατρῶον τὸν τύτῳ ἐφορεύον-
 τα τῶν οἰκειότητων, κρεῖττον ἔχειν δὲ θεῖον τοῦ ἐν Φιλίας προσατεύ-
 οντος. σοὶ τοίνυν ἡδὴ ὡς ὁρῶ τῶν ἑλληνικῶν λόγων σου δὴ προσεχομένη.
 καὶ οἷον ἐπὶ προσετηκόῃ, σωεπικεκυφέναι μεχρή. σέ μὲν τοὶ ἐν μέρει
 τῶν προσούτων μοι μεταλαβῆν ἐπιστροφῶν δεῖ καὶ μεριμνῶν οἰκονο-
 μικῶν, καὶ φιλοσοφῶν δὲ ἅμα ἐπιμελεῖσθαι τῶν τέκνων ἐμῶν τε καὶ σῶν.
 ὡς γὰρ ὁρᾷ μοι προσήκει ἐν τῇ δὲ τῇ σωστῇ πορρωτέρῳ σου προ-
 βεβηκόῃ. ὅπως σε μὲν οὐτὸ ὁμόχθῳ μὴ καταπονήσει λιπῶν ἐσε-
 ρον τῆς βιβλίου ἐπικύψαντα, καὶ τῶν δὲ σοὶ τῆν ὁδὸν διερχομένη
 τὰ τραχέα καδομαλίσαι καὶ δυσδιεξίτητα, ἐν οἷς αὐτὸς μέμνημαι
 ἐνιχόμενῳ τῆς κακοπαθῶν, οὕτω σοὶ σωεπικηπῆσον ἐσὶ σε τῶν φρον-
 τίσων ἐμοὶ τῶν πατρικῶν καὶ τῶν περὶ τὸν οἶκον. τῆς μὴ προσηπῆσον τοσαύ-
 ταις με λογισμοῖς φιλοσοφικοῖς ἅμα καὶ οἰκοδεωποτικοῖς ἀντικρύς
 ἀλληλομαχῶσι τε τρυχωμένη. καὶ γὰρ τοὶ τῶν δὴ ὡς ἀληθῶς ὅτι φι-
 λικόν, οὐκ ἀχθόμενῳ ἢ ὑπὲρ τὸ πόνον ἔθ' εἰλω σωεφάπτεσθαι τὸ βάρος
 καὶ ἀκροῖς τῆς δακτύλοις (ὡς ἢ προσιμία φησὶ) προστιγνάνειν τῶν ἀχθῶν.
 ἢ ὅπως δεηποτῶν ἀπαλλάξαι τὸ καθήκοντος. ἀφειδῶς δὲ τῆς ἐυγνωμο-
 νως καὶ μετὰ τὸ βελτίστου σωεδώρως σωάρασθαι τὸν πόνον, τῶν δὲ ἐ-
 μοὶ δοκῆσθαι γινώσκοντες εἶναι πῶς πίσιν ἐν Φιλίας ἀγαθῶν. τῆς μὲν
 καὶ χωρὶς τῶν τῶν ἐμοῦς σύσε παῖδας ἐκόπως ἀνδρῶν μνήμης καὶ ἐπι-
 μελείας ἔχοις οὐ τὴν τυχῶσῃ. οἷον ἀπὸ δὴ πῶς ἄρα ἔθ' γενῆ ἔθ' τῆς βεδαι-
 ων δύο σε μόνοι ἐκ πολλῶν ἀδελφῶ παιδοποιητικῶν ὡς ἀν' ἐπιρῆς, ἐργα-
 ζόμεθα, ἐξώτε καὶ Δράκῃ ὁ τῆς ἡλικίας μέλλος, ὡς καὶ ὁ παῖς ἡμῶν ὁ πῶ-

λυγόνθ, ἴδιον αὐτοῦ ὄνομα ἦδη κινδυνεύει ἀφανίζεσθαι, ἐπαυασθήσει
 πάλιν αὖ εἰς τὸ φῶς καὶ πολλαπλασιῶσαι ὅτιος τ' ἐγένετο. οὐκ οὐκ αὐτῶς
 ἢ πράγματα πράττοιμι ἡμεῖς οἱ παιδοποιούμενοι, σύμπασι δὲ κοινῶς
 ἢ τοῖς συμφύλοις καὶ ὁμωνύμοις. οὐ μὴν ἀλλὰ ἔτι ἡμᾶς τὴν γε φθῆ
 παιδείας ἐπιχομιλύντες, πόρρω βαίνειν προσήκει. ὅπερ τε ὁ πατήρ ὁ ἡ
 μέτερος ἔγρηκεν ὄνομα καὶ γένος, καὶ εἰς τὸ πλῆθος τῶν ὄντων ἐ
 πικρήγαγε μονονοῦκ ἦδη ἑξακλιμυλίου (εἰς ἑαυτὸς τῶν βυδαΐων ἄρ
 ῶν περίλοιπε ἢ ὅσα καὶ μὲ εἰδέναι) τοῦτό γε ἐκ τῶν πολλῶν ἐξαίρη
 καὶ λαμπρῶν ποιῆν ἀποφραῖς. ἐν τούτῳ δὲ δὴ τῶν ἀγῶνι μόνοι
 τῶν ἀδελφῶν ἐγὼ τε καὶ σὺ ἀγωνιῶν δοκῶμεν, καὶ ἐγωγε ἐν τούτῳ
 πρότερον προῖέναι ἐιληχῶς, βοηθήσει τὸ μόν μέρθ ἐπαυασμέναι
 τῶν ὀνόματι ἐπεχειρήσει καταβεβλακτυμύως, εἴτε πρὸς ὅν πόνον
 ἀπώθησε τ' ἀποβεβηκὸς ἔργον, καὶ κατώρθωταί μοι δ' ἐγχείρημα, εἴ
 τε ὁ πολὺς ἐκείνος πόνος καὶ περιττὸς ἀπέτυχε τὸ σκοπῶ. εἰδῆμεν
 ἂν τὸ τοιοῦτον οἰδφνότερον τῶν ἀμφὶ λόγους ὄντων εἰ καὶ ταῦτα ὅτι ἢ ἐ
 πὶ τῆ τύχῃ ὅτι, τῆ διατήρησιν κατὰ τὴν ἀνθρώπου ὡσεπιπολύ. ἢ
 πολλάκις κατὰ διαίτησασα τῶν καλῶς ἀγωνισαμύων, τὴν βραδείας
 χεῖρας ὡς νενικηκότας ἀνῆκε. σύρι νω ἔλαχε δὲ τετραγωνίω.
 δε δὴ ἐλάττω ἢ ἐπὶ γεγονῶς οὐχ ὅπως ἐμὸς πρῶτα ἀγωνισαμύων
 ῶ τῆ εὐφυΐα, ἀλλ' οὐδὲ τὸ γένος ἡμῶν οὐδενὸς τυγχάνει ὡς ἐλάτ
 τωρ. ναὶ φήσιν ἄρ' ἡμεῖς, ἀλλὰ σὲ ὡ λῶσε πρόνοιαν ποιῆσθαι μάλλον πρῶ
 σῆκε τ' τῶν παιδῶν ἀγωγῆς, ὅν οὕτως πολὺ παιδα, ἢ τοῖς συγγράμ
 μασι τοῖς τῶν λογοποιῶν καὶ τῶν καλλιγραφησάντων τσοῦτον χρονον
 ἐνδιατρίψαι, τῆ τούτων δὴ κατακλιμύων ὡσερφανεῖ ταῖς τῶν σφ
 ρύων ὡδαῖς κατὰ κληθέντα, ταῖς ἐνείσαις θέλητρον τὶ πρῶτα καθεκ
 κὸν τοῖς ἀναγινώσκουσι. τὸ γὰρ ὡς εἰσὶν ὅτι φασὶ λῆρον λκ
 ρῆν. ἐπεὶ τοῖς ἢ ἀνδρῶν αὐτῆ λέγεται, ἐπὶ δὲ ἀν περὶ τὴν νεοπῆους ἐνα
 χολῆται, οὐκέτι τὰς ὡδαῖς ἐκεῖνας τὰς διαδαλοφῶντες μελετᾶν,
 ἀλλὰ τί ἄρ' πράττοιμι. ἐμμονετέον γ' ἢ ὅτις ἀποδεχόμενος τσοῦτον
 χρονον διετέλεσα, πῶς γὰρ ἐν ἄλλοις μάλλον ἄρ' ἐνασμενίζεν διωα
 μίω. ἐναποψύξαι γοῦν δέδοκται μοι καὶ ἐν τούτοις τοῖς εὐσθεῶς πρῶ
 αιρεθῆσι. ἄλλως τε ἐπὶ δὴ ἐν αὐτοῖς τ' ἐφόδιον τ' ἔγρηως ἐφθλωκα το
 ρωρυχῶς. τῶν δὲ παιδῶν ἀγωγῆς ἐπιστροφῆν ποιῶμαι ὡς οὐκ οἶ δ' εἰ
 ἢς ἔπερος

ἡ εἴτερος τῶν μεξίων μεξιοτήτων οὐκ οὐκ ἐπιβουλή, καὶ φιλοσοφία
 σύντροφος, εἰκότως ἀρκῶν τέτοις τελοῖται ἐπεπρωμύον ἢ μὴ καὶ
 εἰμάρθαι μοι πέπασμαι πόρρω πρὸς πολυπραγμοσύνης πρὸς τοὺς
 λότους καταζῆρ τοὺς πωδῶν, καλῆ γε δὴ καὶ αὐτάρκει πενία ἐμει
 λοσοφῶν. μὴ γὰρ οἱ γῆ μὴ τῶν ἀναγκαίων τῶν τε καὶ ἡμέραν
 τῶν πρὸς τὸ ἐπιτήδευμα τοῦτο ἀπρῆν, τοῖς τε ἐν εὐπείᾳ ἀποκικθῆσι
 καὶ τῶν παρὰ γὰρ μὴ παραβῆσι ἐντελῶν. ἀμέλει καὶ τούτου ἐγωγε ἀδῆσ
 ἀνέχεαι μοι δοκῶ, καὶ προνοίας διδῶσκει τοῖς τούτοις μοι τὸ φρόνημα δι
 ορ καὶ ἀπολακτίσαι πλὴν δύναντι καὶ τύχης, τῆρ καταχαριστικῆρ τῶν
 πρῶτων καὶ τῶν ἐνοχλούντων τοῖς φιλοσόφοις. Ἐδὴ καὶ τὴν ἀγῶν ἐνί
 ωρ πρῶσσιαν τῶν τε τῶν βίβ πολυτέλειαν οὐ πάνυ τοι εὐδαιμονίζω. τίς
 γὰρ καὶ τῶν πωδῶν καὶ ἀσθῶν κηλῶν καὶ φλαύρων καὶ ἀδοκίμων.
 οὐκ εὐθύς ἐπιβρέοντες πλὴν πολλὰ χαίραρ τοῖς τε λόγοις τοῖς τε λο
 γιστάτοις τῶν ἀνθρώπων ἐφρασε. ὡς οὐ χρησιμεύσαν δῆπου τῆρ φιλο
 σοφίαν τοῖς εὐπορεῖσιν ἐναρχομύοις, ἢ ἐχούσαν γέ πως τῆρ φιλοσοφί
 αν ἀντετραμύως καὶ ἀνθελκόντως τοῖς πρῶσι τῶν κτημάτων. διόπερ
 καὶ εὐδαιμονίας ἐγγυτέρω εἶναι νομίζω τοὺς ὀλίγα μὲν κηκτῶν,
 Ἐσύμμετρα φιλοσοφία τῆρ πολιτικῆ, αὐτῶν δὲ ἐνδουχνομούτας, καὶ
 δὲρ παρὰ ἀξίαν πράττοντας καὶ πᾶσιν πρὸς τὸ ἐνδεῆσαν. ἴσμεν δὲ
 καὶ ἄλλως ἀγαπητέον εἶναι τοῖς ἐπικεκλωσμένοις γενεμύω εὐθύς
 ἐκάσω ἀνδῶν ἐκόντας ἀντ᾽ ἄκοντας, ὁπλῶκα ὁ θεὸς ὅτι τῶν ἐαυτοῦ κύριος
 ἀνδραπόδων, πασῶν τε τῶν μοιρῶν καὶ τῶν εἰμαρμῶν κληρωτῆς αὐτοκρά
 τως. καὶ οὐκ ἐσθ᾽ ὅστις τῶν ἀνθρώπων ἰδίῳ ἐφ᾽ ἐαυτῶν μοῖραν ἔχει, καὶ
 ἄνευ ἰχυρίζων φάσκοντες τῶν εὐφροσύνων ἐκασορ τῆρ τύχῳ ἐαυτῶν
 πρῶσκειάζει. ἀλλ᾽ ὡς πρὸς ἐπὶ τῶν θεῶν ὅτι τῶν οἰκεία τάξει ἐκασορ ἢ
 μῶν προσκληρῶσαι καὶ τῆρ εὐδοκίαν τῆρ αὐτῶν, ἴσως πᾶν καὶ τούτο
 πως ἐφ᾽ ἡμῶν ὅτι, καὶ ἐπὶ τῆρ φιλοσοφίᾳ, ἐνυγνωμόνως τε καὶ εὐκόσμη
 καὶ χῶραν μύειν τῆρ τεταγμύω. ἐπεὶ ἐτακτῆσομύ γε πρὸς τὸ εἰ
 μαρμύον ἢ μὴ ἄλλοῦ βιαζόμενοι, ἴστέσι πρὸς τὸ διεγνωσμύον ἢ καὶ
 προνοίας τῶν οὐρανῶν. οὐ γὰρ ἐσθ᾽ ὅπως ἀρέσσοι οἱ στρατῶν τῶν στρα
 τηγῶν, μὴ αὐτοὶ ἀρεσκόμνοι τοῖς ἐπιτάγμασιρ αὐτοῦ, τοῖς τε καὶ τῆρ
 πρῶτασιρ καὶ τοῖς καὶ τῆρ πρῶμβολῆρ τῆρ ποιουμύω τοῖς στρατῶν
 τοῖς. ἀλλὰ γὰρ ἴσως ταῦτα μείζω καὶ φιλοσοφικώτῳ ἢ καὶ τῆρ ἐπι

πολὺν. ναὺ οὖν ἴδῃ βασιῶμα ἐπὶ τῷ φη ὑπονοίας τῆς σῆς. ἔφης γὰρ
 δεδοικέναι σε μήποτε ἀντιγράψας καὶ ἀπεκρινόμενος ἔγωγε ταῖς ἐπι-
 πιστολαῖς σου, ἀπὸ κάμω τελευτῶν ἢ ἀπὸ κνῶ. δὴλον οὖν δυσχρῆσταιν τὰ ἔ-
 ποικιλύθη πρὸς τὸ ὀφλισκάνω ῥήματος, τὸ πάλιν ἠπορικμύσῃ ὑπὲρ σοῦ
 ἐν τῇ ἑτέρᾳ ἐπισολῇ τῇ ἐρωτηματώδει. οὐ γὰρ ἔσερξας οἷς ἡμεῖς ἀντι-
 τεγράψαμεν διασαφουῦτες τὸ ῥήμα. διὸ δὴ ἐπιστραφεῖς εἰς δέκον, ἀξι-
 οῖς καὶ πρῶτα καλεῖς πρὸς φη φιλολογίας τῆς κοινῆς, μὴ δὲ ἀνθῆναι με μὴ
 δὲρ, μὴ δὲ καθυφέως, μὴ δὲ καμῆν ἀντιγράψαντα. εἰ γὰρ τὸ ῥήμα τὸ τι ἄι-
 οιο, ἀπὸ σῆναι ἀρ' αὐτίκα δὴ μάλα φη δὴ μῆς τῆς δε σωδῆς τῆς πρὸς
 τὰ ἑλληνικά, ἔφκῃτα γὰρ οὐ ἐξῆναι σοι χρεῶν ἀφελῶς τε καὶ ἐλθούσης
 ρως πάντα πρὸς εἴλον ἐπιπῆν καὶ παρ' αὐτῶν αἰτιῶν, ταύτῃ πρὸς τῷ
 ἐξοσίαν τῆς εἰλίας ἐχόσης. καὶ καλῶς τοῦτο σύγε καὶ ἐν δέον ἔφης.
 ἴρ οὖν μὴ ἐγκαλεῖς εἰς δ' ὑσερον ἔχης μοι ὡσεὶ ἀποκόφαντα πρὸς
 θυμίαν οὐ πρὸς τῷ πρὸς τῆν καλῶν, ἴδου δὴ ταύτῃ πρὸς ἐξοσίαν περὶ
 ἐμῶν δίδωμί σοι, ἐφῶτε ἐξέσαι σοι ἐκάστοτε ἐρωτᾶν τε καὶ ἐπερωτᾶν
 πάλιν προσεπερωτᾶν περὶ τῶν αὐτῶν εἰ οὕτω σοι δοκοῖ. ἐμοὶ δ' αὖτε ἄ-
 λιρ ταύτῃ πρὸς ἀνάγκῃ ἐπιτάξομαι τὸ τὰ αὐτὰ εἰπεῖν τε καὶ εἰπε-
 πῆν καὶ πολλὰ κίς προσεπειπῆν. τοσοῦτον ἀποδέω τὸ ἀπαπῆν ἐν
 τῷ χαρίζεσθαι σοι, καὶ τῇ εἰλίας Δίκαιον ἀρνέμεν. ἀπαλλᾶχθῆναι οὖν
 τουδί τὸ φόβος, οὕτω τε περὶ τούτου τοῦ πράγματος φρόνει, ὡς ἐμοῦ
 οὐδέποτε ἀρ' ἀπαγορεύσαντες οὐδέ σοι ἀχθεσθέντες, ἐρομύω γε δὴ
 ἄξια τῆς ἀποκρίσεως οὐ γὰρ ἀρ' ἀποδείξαι μὲν τοὺς σμικρολογούμε-
 νους οὐκ εἰς δέον πρῆνοχλοῦντας. ἐνθα δὴ καὶ τούτου οὐκ ἀρ' εὐλαβοί-
 μιν ἐπαγγελίᾳ, ὡς περὶ ταύτῃ τῇ ἐπαγγελίᾳ διαφιλομάμεθα
 πρὸς τὸν εἴλον καὶ ἀδελφόν, οὐ πολλῶν δυσἀποκριτώτερὰ μοι ταῦτα
 εἶναι τὰ ἀπορήματα τὰ πρὸς τῶν λογογράφοις, ἢ εἰ περὶ τῶν λαίνισι
 συγγεγραμμῶν πύδοιο, εἰ μὴ πρὸς τῶν ἐσφαλμύοις τῶν βιβλιοτύπων
 ἢ αὐτῶν δὴ τῶν ἐπανορθωτῶν ἐντεύξῃ, διὰ πολλὰ ἐπιπολάζει ἐν ταῖς
 τῶν ἑλλήνων βίβλοις ὡς δὴ καὶ ἐν ταῖς τῶν Ῥωμαίων. ἴδι οὖν ἀδελ-
 φόν ἐσυμαθητῶν εἰληχῶς συνάρασθαι σοι τὸ πόνον πρόθυμον καὶ
 εἰς τὸν εὐτρεπῆ. εἰς ἀκρον δὲ φη προσερέσεως σαῶ δεῶ ἢ ἐγὼς ἀξι-
 ξόμενος. αὐτὸς δὲ πρὸς τῷ κενερατῆκέναι ἴδῃ τῶν δυσεπίκτων μοι δο-
 κῆν καὶ δυσχρῶν, προσεμειλοπηνίσω δὴ τούτοις τοαπτόδε ἐπιμελέσει

ρορ διά σε. θαυμάζεις τάχα πως τὸ ἀλαζόνθυμα τὸ ἐμὸν καθαπερεὶ ἐκ
 παγγαλαμλίου πάντα κατανενοκέναι τὰ χαριέσατα τῆς εὐγλωττί-
 ας τῆς τῆς Ἀθηκῶν, αὐτοδίδακτον σύγε μὲ εἶδώς. Ὁ φιμαδῆ, εἰ μὲν
 τοι τὸν νοῦν προσέχοις θεὸν πράγματι, οὐδὲ μίαν ἀρδίμαι ἀλαζονείαν
 καταγνοίης μου. πῶς ἂν κομπάζειν ταῦτα κῆ μάττω ἐνδείκνυσθαι
 δοκοίω, ὁ περὶ τούτων τούτων λόγους ὑπερῆκοσιμῆτι ἐνδιαξίφας, κῆ μισ-
 κροῦ δῆρ τῆ σκέψῃ ταύτη προσηφηνώσας, ἀμελήσας τῶ ἄλλων. μεταξὺ
 γε μόνου σωεχολακῶς ταῖς τῆς λατίνων βίβλοις, καί τι σε δ' ἐλευθε-
 ριάξῃ καυχώμενον πρὸς ἄνδρα ἀδελφόν τε κῆ φίλον εὐδοκῶ ὅτι οὐδεὶς
 φθόνος. φέρε δὲ ὡς ἀδελφὸν ἀφειδῶς ἡγῶ θεὸν ἀδελφῶν, ἐλευθερίως σοι
 κῆ εὐνοϊκῶς τὰ αὐτοῦ ἀνοίξαντι κῆ προχαρισάμεναι. μέμνησο δὲ ὅμως
 μιμῆσθαι τὸν ἡγεμόνα τῆς δαυδῶν, κῆ μὴ σκληρῶς εἰς πράξῃν ἡμᾶς
 οἶονεὶ ὁφείλημα ὅτι ἂν προσκέρσης δυσνοήτω διερχόμεναι. Τὰ τῆς
 παλαιῶν. οἱ γὰρ ἐπιφκῆς δανῆσαι οὐχ οὕτω ἐκάστοτε προσφέροντα
 τῆς χρεωφλέτους τοῖς ἐαυτῶν, ὡς τὸ χρέος τὸ αἰτηθὲν ἀμκγέπη ἐκτί-
 σαι ἐὰν δ' οἶονεὶ τῆ ἑάν τε μὴ, ἀναγκάζειν. ἐνόρνω μὲν τι, πίσα ἐσθ' ὅτι ἢ
 διεγνήσει αὐτοὺς ἀφίῃσιμ ἐν τῷ παρόντι. τοῦτο δὲ διαμαρτύρεσθαι
 οὐκ ἄσπην ἡγῶμα, παρ' ὅσον ὅσον ἐξίμνια θεὸν τῆς ἐνδοξοτέρων συγγραφέ-
 ων κῆ λογοπρωῶν σωεσῶτα ἀξιόματι, ὡς πρὸς ῥωμαίοις οὕτω ὁ παρ'
 ἑλλκσιμ. ἐξέρωσο, ἐν παρκοίσις, Ιανθαρὶς μκνός, ὅρ πλδταρχῶ Ποσι-
 δεῶνα εἰνά φκσι παρ' Ἀθηκοῖς, ἐνάτη ἐπὶ δέκα. ταύτῃ τῷ ἐπισολῆν
 οὐκ ἐπιθήσω πρὸς τὸν πρὶν ἡν ὄριμόν ἴνα ἄνδρα κῆ ἀξιόχρεω ἔνρω.]

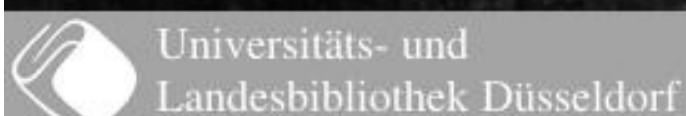
Βυδμῶ Ἰάνω Λασκάρει θεὸν ῥωδανκῶν ἐν πράξῃν.

Οὐδέ τις θαυμάζειν σὺ ἐπέρχεται μοι ὡς εἶλη
 μοι κεφαλή. ἢ τοι γὰρ ἀμνησίας ἴνός οὐδὲρ ἡ εἰ-
 λοπρεπῶς ἐσωαῖω τ' ἂν σέ τις, ἢ ὅκνησε ἴν' ὑπε-
 ρυπῆς, ἀεὶ τὸ ἐγκείμεν τε κῆ δ' ἡγῶμα εἰς τῆ
 ἐπίσῃ κῆ δ' ἴσες ἐπαναβαλλομῆς, οὐδὲρ ὅδῃ
 πέρα τούτων ἂν κατηγορήσῃ σὺ τλμῶν ἐξκτα-
 σμῆς γε εἶλε κῆ ἀνακεκριμῆς πεπληροφορημῆς. ἄλλως εἰ μὴ ἡγῶσι
 τὸ δῆν ὅτ' ἴν' ἐμὲ πρὶ σὺ ὑπεδέσθαι, ὅν δὲ μέγα κῆ δ' ἀχαῖ ἀπεκαλῆρεῖω

θα φέρε δὴ εἰ πρὸς Δία τὸν Οὐρανὸν ἐγίνοντο ἀγνωμοσύνης προσκαλε-
 σθαι τὸν Βυδαίου ἢ Λάσκου, εἴτε τις ἄλλος ὅστις νῦν τῆς δικαίως τῆς
 εἴφορος, τίνος ἂν ἀφορμῆς τυχεῖν, ἢ ποιᾶν τίνα ἀπολογία ἐπιση-
 σθαι ἂν οἴσθαι. θαυμάζω δ' ἔγωγε οὐ ποτὲ ὁ Δημοσθένης ὁ σοφὸς, εἰ νῦν σοὶ
 σωεργῶν ἐκ τῆς ὑπογείων θιανασαῖν, ἀνταπεῖν ἂν ἔχοι μὴ οὐδεὶν τὴν Δία
 κίω σε ταύτῳ ὀφλεῖν. πῶς γὰρ οὐκ ἂν δεινὰ παθεῖν ἡμᾶς ἀποφάνοι
 τοὺς δικάζων, εἰ οὐδὲ μῖα ἐπισολῆς ἀξιωθῆναι ὑπὲρ σὺ φανεῖται μὲν δὲ
 ὅπου δὴ αὐτὸς ἠξίωσαι ἡμῶν οὐ τὴν τυχεῖν ὑπὲρ τῆς ἰσοθέας. τί δὴ τὸ Ζεῦ καὶ
 λόγῳ εἰπέμεν ἂν ἔχοις αὐδὲ, καὶ περὶ ὧν εἰπέμεν δεινὸς ὡσπερ ἀνείεσι
 ὅσους τῆς τύχης, τῆς πίσει καὶ τῶ καθήκοντι πολλὰ ἐρωτᾷ φάναμι προσῆ-
 κορ. ὡς τῆς ξένης φιλίας, ὅκνῳ γὰρ εἰπέμεν τῆς ἑλληνικῆς. εἰ μὴ ἄρα πρὸς τοῦ
 ἀμφισβητῆ ἢ πότερόν σοι φίλος ἐδόκω εἶναι πιστός. ὅρνε σύ ποτε
 διακωδωνίσας, οὐδὲρ ἄτοπον δὴ πρὸς οὐδὲν κωφὸν ἢ ὁδοῦ φεγγόμενον,
 οὐδ' ἀπίθανον. σωελῶν δὲ φαίλω ἂν, οὐδὲ τῆς σῆς φιλίας ἀνάξιον. οὐδέ
 πρὸς σύ γε τόδε φήσεις ἂν εἰ οἶδ' οὐ, ἢ μὴν οὐδὲ τοιοῦτον λέγειν ἂν ἐπιχει-
 ροίης, ὡς ἄρα ἀντεγκαλέσαι μοι τῆς αὐτῆς τῆς δέ σοι δίκης ἔξεισι. οὐδ' ὡς
 νῦν οὐκ ἐν δέοντι ἐγκαλεῖν μοι τότ' ἔπειθε, δέον ἐμὲ χράσαντα μὲν
 πρότερον, οὕτω τοὶ κατὰ γρηῃσαι μὴ ἀνὴρ χράσαντός σε. πῶς γὰρ ἂν ἄρ
 οὐ τότ' ἀπαταῖ τὰ νόμιμα τὰ Οὐρανία, ὅποτερ' ἂν τῶν Οὐρανίων εἴ-
 χων τότων τοὶ δαίμονες ἀγαθῶν τύχη, τοιοῦτον μὲν πρὸς αὐτῶν θατέρω
 ἀπαγγέλλειν; ἐκείνο δὲ ἀντεπισέλλοντα σωήδεως τῆς εὐτυχίας αὐτῶν;
 δυστυχία μὲν τοῖς αὐθατέροις χρησαμένους, τότε τῆς εὐχοντα ὑπάρξαι τοὶ
 καθήκοντες; ὡς ἂν τότ' μὴ γύκται, ἐγκαλέσαντ' ἂν με μισοῦσας
 τὸν δόξαίτω πρὸς ὄφθαλμον, ἢ τῆς κοινωνίας τῶν ἀσθεῶν ἀφρηῆδης. οὐκοῦν
 τόγε σοὶ ἐπιβάλλον, καταλελυτῶν ἡμῶν ἢ φιλία δοκοῖ ἂν. καὶ τοῖς ἀπεί-
 πασθαι δὴ τῆς καὶ τῶν τε φιλίαν, οὕτω τε ἀπρηχαιωμένῳ, πάντῳ ἢ εὐ-
 λαβητέον ἐμοὶ εἶναι ἠγούμαι, πρὶν γὰρ ἂν ἐπαντοφώρωσε τῆς δέ σε τῆς
 αἰτίας ἔλω. ἢ ταῦτα μὴ ταύτη εἴτε πεπαίχθω εἴτ' ἐσθλάθω, ὅπτε-
 ρως ἂν σὺ μᾶλλον ἀπρδέξαι, ἐπεὶ τοὶ ἐμῶν γε εἶνεκα ἐλέσθαι σοὶ ἔξεισαι,
 πότερον ἐμοὶ ἀγανακτοῦντι χρεῖται ἢ εὐαρέσω. ἴδιαι δ' εὐρησῶν με-
 εἰς ἐκάτερον μέρος εὐτρεπῆ, καὶ περ ἀναποσάσως ἔχοντα πρὸς τὴν
 δὲ τὴν φιλίαν, τὴν δ' οὕτω δεδουγμένῳ ἡμῖν κοινῆ, ἢ τῆς πρὸς ἀλλήλους
 συχνῆς χρεῖται κεκρυωμένῳ. οὐκοῦν ἐπί σοι ἔσαι ἢ τὴν ἑταίριαν ἐμπε-
 δοῦν τῆς

δοῶ τῆν εἰκοσέτην, ἢ ἄκυρόν τε αὐτὴν καὶ οὐκ οὐσαν πρῆσαι, ὡς δικασί-
 κόν τι ἔργον φάναι. ἀλλ' ὅπως μὴ λάθῃς σεαυτὸν ἀνήκεισόν τι πλημμε-
 λῶν εἰς ἄνδρα Δριμύν ἐμὲ οὐχ ὡς ἂν τύχοι ὀργιδίμου, οὐδ' ἦν ἂν τύ-
 χω πρόφασιν καταπραῦνθόσμου. οἶδα δὲ δὴ πᾶσι χεδὸν τοῖς
 τῶν ἑλλήνων παισὶ, δι' ἑνατὸν Λάσκαριν αὐτὸς προσεπεπόνθειν πάλαι.
 οὐ μὴρ ἀλλὰ καὶ ἐνόσω τῶν τε Διαγινώσκων καὶ καθιστῶν ἐφίκμισοι, ἐν
 τῷ τῶ οὐ μνησικαίῳ σοι τῷ πᾶσι κληυθότῳ, ἀξιῶ καὶ τὴν Φιλίαν τῆν
 οὕτω ἀπερκεμένῳ, τυγχάνει τῶν Δικαίων, ἵνα τοῦτο τῆν δεφίσης εὐ-
 τυχίας ἀπλαύσω μεταξὺ σκεπτομένων σο. ὁ μὲν οὖν τὴν ἐπισολῶν σοι
 ἀπδούε χριστοφός, ὅστις ὁ λογόλι, ἀνήρ ἠγαπημένός ἐμοί. οὐ-
 τῶ λαίνισι ἀκριβῶς πεπαυδουμένῳ, προσέτι καὶ φιλῶ ἑλλήνων πα-
 δείας ἠπῆαι οὐκ ἀκροθιγῶς, ὡς γε ἀκηκῶς εἰμι τῶν ὠμιληκότῳ αὐ-
 τῶ. ἢ καθόσον ἐτίκετο βέλτιον ἂν σὺ τῶ ἀσχινέσθω κατανοήσῃς εἰ-
 πᾶς τύχοι σοι ἀπαντῶν. γυμνάσιον οὖν καὶ ἐν γλωττίας φιλῶ ἑλλήνων,
 οὕτως ἀπλήσως ἔχων ἔφη, ὡς τε ἐμφορῆσθαι ἀθρόως παρ' ἡμῖν τῶς ἐν-
 δέεσι ταύτης οὐκ ἔχων, ἐξήχθη τε καὶ προσήχθη αὐτόσε πρενέσθαι, ὅπως
 δὴ τὸ γυμνάσιον τῷ ἐπικλύδῳ ἑλλήνων κατακορέσαι ἂν αὐτοῦ πᾶ-
 σαν ἐπιθυμίαν οἶόν τ' εἴη. ἐξῆσθαι ἡμῖν φράσαι, οἷς οἰκτρῆσαι τε ἐπά-
 ναγκες, καὶ παιδεία δὲ ὀπριαδῆτε σέξσαι, καὶ τὸ δὴ οἰκτρῶτατον, αὐτο-
 διδάκτω, ὡς οἶδα. τῶ δὲ διαγινούσ, καὶ ἀφορμῆς ἕνεκα τυχῶν, τῷ προ-
 σκεκόντῳ μὲν αὐτῷ καὶ φίλῳ ἐπιλαμβανομένῳ, λόγῳ οὐκ εἶχεν, ἐδέϊτο
 δὲ μὲν ἤδη συσκόνασάμου τὰ ἑαυτοῦ, συστῆσαι οἱ τῷ ἐλλογιμώτατον
 τῷ ἑλλήνων, Λάσκαριν φησὶ τῷ σὸν φίλον (οὕτω γὰρ ὁ λόγος ἔχει) τὰ τε
 ἄλλα πλὴν ἰχύοντα ἐν πρώτῃ, καὶ δὴ καὶ διοικέμενον τὰ πρὸ τούτων λόγους,
 τῶ πᾶσι τῶ παιδείας ἐπιμέλειαν τῶ ἀρχιερέ. αὐτῷ γὰρ εἰσηκουμένῳ δ'
 γυμνάσιον ἐπιτετήδῳ δὲ ἑλλήνων καὶ πρὸ βόητον. εἰ μὲν οὖν ὡς φι-
 λότης ὁ αὐτὸς ὢν νῦν τυγχάνει τῶ πάλαι μοι δοκοῦντι ἀκριβῶς ὅ-
 ἐγνωσμένῳ, τῶ τῶ φιλομαθῆ, ἐρωτομανῶς πῶς ἔχοντι πρὸ τῆν παι-
 δείαν τῆν καλλίστην, ὡς φεῖ ἐρωμένῳ αὐτῷ ὡς δὲ εἰ βοκθήσαι.
 μάλιστα μὲν τῷ τῶ τῶ σοῦ ἔνεκα, πάσης τῆς ἀρεσκείας τε καὶ εὐνοίας
 εἰς πάντας τοὺς φιλολόγους προαιρετικού, ἔπειτα δὲ καὶ δι' ἐμὲ, ὡς δὴ
 κεχαρισμένον τι πρὸ ὁ πῶσπερ ἂν προσέλοιτο. δοκεῖς δὲ μοι καὶ σιωπᾶ-
 φαθαί οἱ τῷ πόν. καὶ ὡς πτε χολῆρ ἀγάγῃς ἐν πλῆθι ἀσχολία, ὅς γε καὶ

τῆς ἐπικεκυφῶσι τῆς ἀσπιδάωρ συνάραδι δὴ τῶν βαρέων τῶν ἐπιχεί-
 ρησιν αὐθαρέτως εἰώθας. ἄξιⓄ δὲ δὴ τῆς βοικείας οὐτⓄ τυγχάε-
 ναι εἶναι μοι δοκῆ, ὃ ἐνθένδε πῶς παιδείαν μέχρι τῆς ῥώμης μελώμ.
 γένοιτο μόνον αὐτῶ φανῶναι σοι ριότῳ ὅτε ἂν σύ γε τῆ φύσει ἀρέε-
 σκοιο, ἐπὶ τῷ γε αὐτῶ ἐγγυῶν τῶν σὴν καὶ πάντων τῶν εἰλωρ με βο-
 κήσαν ὅτε ἂν εὐλαβοίμην ἔπωγε. πρόσθε μοι τῆ πρεσβυτηρ ἡμῶν
 βαρμῶν, τῆ βασιλικῶν δικαιολόγησιν τῆ βουλή τῆ ἀνωτάτω, εἰ ἄρα
 γ' εἰ αὐτόθι ἔσαι ταύτῳ σου κομισαμῶν. ἄνδρα μοι αὐτὸν χαρίεν-
 τά τε καὶ εἰλομαθῆ ἐν τοῖς πάντι. ὅτου δὴ ἔνεκα προσωκαῶσαί
 σοι τοῦτον καὶ περὶ αὐτῶν ἡκουῖμαι μεταξὺ πρεσβεύοντα. ὃ τοῖνον
 τελόνταῖον εἶλα σοι μέλα τῶν ἐμῶν, ἴσθι ἐμὲ ἀπὸ τῆς ὑγιείας μοι, οὐκ
 εἶ, ἀπὸ δὲ τῆς διανοίας οὐ κακῶς Διακείμηνον. παιδοποιήκῳ τε καὶ
 παιδευκῆν ἐξίσου ἐργαζόμενον. προσαγορεύει σε δὲ ἐμοῦ φραγκί-
 σκⓄ ὁ ΔακλόνⓄ, ἀνὴρ σοι πάλαι προσελίης Ⓞ δεδοκιμασμένⓄ,
 ἐμοὶ δὲ ἡμιόλιⓄ εἶλⓄ. ἔξρωσο, καὶ Διατέλει ἡμᾶς εἰργων. ἐν
 Παρυσίσις ἐκατομβαῶνος μῶος τῆ δεκάτη ἰσαμῶν προ μίας τῆς
 τροπῆς τῆς ἡλιακῆς.

ΓουλιέλμⓄ ΒυδαΐⓄ κρόκω
 εἰ πατέρα.

ἔλας μὲν ὡς κρόκε ἀμφὶ τὰ τῶν ἐκλιῶν οὐ μετρί-
 ως ἐπιδώσαν, ὅς δὴ πρὸς ἄνδρα λατῖνον ἐμὲ λατῖ-
 νⓄ ὦν αὐδὲ, ἐκλιῶζαν προήρησαι τῶν λόγων, γενναί-
 ως δὴ καὶ ἀξιεπαύτως. ὅτι μύτοι τῆς εἰλίας ἡμῶν
 τῆς παλαιᾶς ἐμνήσθη, δυσφορῆν τε ἔοικας τὰ ἔχαια
 φερόμενⓄ τῆς δικαιοσύνης νῦν παρ' ἐμοί, τῶν προ-
 τείων γε τυγχάνειν σοὶ προσήκον, μνημόσμων ἢ παρέχεσθαι σε χεῖ-
 καὶ γνώρισμα οὐκ ἀμυδρὸν τῆς ὁμιλίας ἡμῶν. καὶ γὰρ τοῦ κρόκου ὁ
 νόματⓄ ὡς γε μοὶ γνωρίμου ἀνδρός καὶ δικέως ἔχοντⓄ, οὐ πά-
 νυ τι τό γε νῦν ἔχορ μέμνημα. οὐ μὲν τῶς γε ἔνεκα δυσαρέσως σε
 δ' αἰ διακῆσθαι ἢ ὅπως δὴ ἀνιὰθῶσαι. οὐδέ τι φθονῆσαι τῆ ὑμεδαπῶν,
 οὐς ἡδέως τε ἀσπάζομαι δι' ἐπισολῶν καὶ διὰ τιμῆς ἄνω, εἰκότως. ἀνα-
 δρες γὰρ εἰσὶν ἐκῆνοι, ἐμοίτε καὶ πολλοῖς τῶν ἐμῶν διαφερόντων σοι.

φία, κεχαρισμένοι. σοί γε μὴν ἔνεσι καὶ τῶν ὁμοίων αὐτοῖς παρ' ἐμῶν τυ-
 χῆν ἴω σοι τοῦτ' ἐπιμελές ἢ. φέρε δὴ προσέμφερῆσε τούτοις τῆς βρετ-
 τανοῖς πρὸς ἐχου τοῖς σοῖς, ἴσα τε ἀξιεράσον, καὶ γὰρ σοὶ ἴσα καὶ τότοις φι-
 λικῶς προσίσομαι. ἴσθι μὲν δὴ τῆς ἐπισολῆς ἄνδρα προκαλεσάμενος
 οὐκ ἀκρόως ἀντιξενικῶτά σοι, εἶπε σοὶ τὸ τοῦ καθ' ἑαυτὸν ἐλλωισί ἀντε-
 πισέλαρ ἡμᾶς. ἥσομαι ἂν καὶ ταύτῃ τῆς γλώσσης τὴν εὐλοπονίαν ἀσκῶν.
 ἔρρωσο, ὅτι τῶν ἐνδοξῶν Ἰσπανίᾳ Λογολίω τῶν ἀνδρῶν, ἴσθι σοὶ εὐχάστ' ἐπρόσθ
 πέ μοι. ἔνθα παρ' ἰσοῖς ἀνθεσκηρῶν ἔστιν ἴσα μὲν τῆς νεκρῆς τῆς ὑστεραίας.

Γαλίελλμ Θ Βαδου Θ Χραιοφόρος
 Λογολίω ἐν παρ' ἑαυτοῦ.

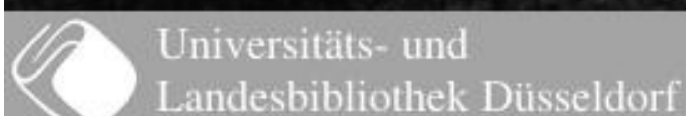
κομισάμενος τὴν ἐπισολὴν δούτερά τούτῃ τῶν μα-
 νῶν ἴσα μὲν. ἐπιδόοντ' ὅτι τῶν ἀπὸ τῆς οἰκοῖας κοινο-
 βιάρχου τοῦ βαρτολίνου, νεανίσκου γέμοιδοκην ἀξιε-
 ράσου τῆς εὐνοίας ἕνεκα τῆς τε πρὸς σε καὶ τοῦς ἀλλοῖς
 πεπαιδευμένους. ταύτῃ δὲ τὴν ἐπισολὴν ἠδῶς πρῶ-
 τῶν ὑπὸ τῆς χαρᾶς ἐπῆλθόν τε καὶ προσεπῆλθορ, εἶτ'
 ἡρέμα δὴ ἀνέγνωρ, τοῦτο μὲν, τῆς γραμμασιρ ἐνασμενίζων τοῖς σοῖς
 καὶ ταῦτα ἐλλωισί φθεγομένοις, τῦτο δὲ γλιχόμεν' ὁ μανθάνειρ
 τὰ περὶ σοῦ, οὐ μέρ' οἰκοῖ ὡν τὴν ἐπισολὴν ἐδεζάμενος, ἀναδὲ δ' ἄστυ
 πνεύδοντί μοι πρὸς δόθη, ὅσορ τε οὐδέπω εἰς ἑστυλιρ ἐξιόντι, ἐπει-
 πρ' αὐτίκ' ἂν ἐγὼ ὑφ' ἠδονῆς ἀνπεπίσειλα. οὐ γὰρ ἂν ἠναιχόμενος μὴ οὐ-
 χί σε τοῖς ἴσοις γαῦν γραμμασι πρ' αὐτόθεν ἀμείβειαι, τὸρ γε προκα-
 λόμενοι ἐμὲ εἰς τὸ τῶν πεδίορ οὐ δυσκλατώτερον ἐμοί, δὴ ἐννάτης ἢ
 δὴ ἡμέρας εἰς πόλιρ ἐπανιῶρ, τὰ τε οἰκοῖ διαλέμεν' ὅτι, καὶ τῶρ πρὸ
 ὑγοῦ ἀπαλλαγίς, πρὸς τοῖς λόγοις αὐτῶν ἡρξάμενος εἶναι πάλιρ. καὶ τὸ
 μὲν πρῶτωρ χολήρ ἠδὲ μοι ἄγοντι, ὅτι τε ἀρξάμενος σκεπτόμενος,
 τὰ γράμματά σοι πάλιρ ἐπιλεξαοθαί μοι ἐπελδορ, στυκτόμενος σε σοὶ
 εὐθύς τ' αὐτοῦ ἢ τ' δε ἀναγνοῦς, καὶ τ' ἐπιδόσεως τ' ἀγαρ ἐρ παιδεία τῆς
 ἐλλωικῆς. πῶς ἂν οὐκ ἀρ' ἀνέχαιρ, ὅς γε σοὶ τ' ἀροαρέσεως ταύτης ἐπὶ
 στυκτικῆς, σύμβολ' ὅτι, στυανέτης ἐγενόμην, καὶ δὴ ὅτι ἐνθεν δε ἀπελθόν-
 τι στυατικὴν ἐπισολὴν ἐχαρισάμενος πρὸς ἄνδρα ὡ μάλιστα στυαθλῶσαι σὺ
 ἐπεθύμ' ὅτι, ἴσθι δὴ τούτο προφείλω ἀν(ἀπεικ' ὅτι φθόνος) ὅς σε τ' τῶν

γνησίαν τῆν γραμματικῶν αὐτῶν ἐλθόντες πρὸς τὴν καὶ ὀλοχρεῶς
 ἐκπονήσας καθήκτως τοῖς αὐδαίοις τοῖς γ' ἐνταῦθα γέγονα. καλῶτε
 τοῖς ἐπιτηδύμασι τοῖς κελτοῖς τοῖς καὶ ἐμὲ καθήρξα. οὐδὲν ἔνεκά τις
 ἔπαρξεν εἰς τούτοις προσδοκίω ἄν, εἴγε τῆν ἀπεδομῶν τὰ αὐ-
 τῶν ἐτύγχανον ὧρ. ἀλλ' ἔγωγε μὲν ὄρω τὴν παιδείαν ἐξίσσασθαι σοί
 τε καὶ μοι εἶναι προσιόσασθαι. ἀμέλα δ' ἐς ἐμὲ. οὐδενὶ οὐδὲν ἄν πρὸς
 χωρήσαιμι, οὐδ' ὑφείμιω ἄν οὐδὲν οὐδενὶ τῆν αὐδαίωρ, τοῖς μὴ οὐχί
 ἀτεχνῶς τε καὶ ἀφειδῶς τούτω τῷ πράγματι αὐτὸς προσετηκέναι δο-
 κῆν, ἀνασπασότερόν τε ἢ τῆ μοι γημαμένη συμβιῶναι καὶ πρὸς κεχαρι-
 σμένη σύμμιξι μὲν τε πόνορ ἄρα δὲ φῆς, λιπρῆ δὲ αὐδαίωρ ἐπιτετη-
 κέναι, σκοπῶρ καὶ μεριμνῶρ ὅπως χρόνω μὲν ὑσερήσας, ἐπιμε-
 λεία δὲ χρῆσάμεν ὑπὸ μεγέθει, τὴν προλαβόντας ὅσορ αὐτίκα κατὰ
 λήψιν. εἴγε γὰρ προαίρεσεως γὰρ σῆς ὡ φίλε γενναίας τε καὶ ἀξιεπαύσης.
 καὶ τοῖς τούτω τῷ λόγῳ ἴδιον τὴν ἐμὴν αὐδαίωρ ἐπισηκῶς ἐπιτετακῶς,
 οἶδα γὰρ οἱ κινδύνους καθέστηκα σὺ γὰρ δὲ ἀντεπιθυμοῦντός μοι τῆς ἐρω-
 μύνης ἐμῆς, ἐφ' ἧ περ ἐν τῷ πρώτῳ χρόνω ἀγάλλεσθαι λίαν καὶ οὐ μέ-
 τρια φρονεῖν ἐδόκω. τί δὲ; ἐσιρὸς τις οὐκ ἄν συμφορὰν ὡς μεγίστην
 τὸ πρᾶγμα τούτω προῖτο; τῆς ευκλείας ἀφρηῶς νῦν χεδόν ἡ πρῆμα-
 κῶς, ὑπὸ ἀνδρῶν νεοφανῶν, ἢ ἔτη τούτων ἀναμφισβητήτως ἐκαρπώ-
 σάμεν; οὐ μὴν ἀλλ' ὡς περ οἱ γενναίοτατοι τῆν ἀθλητῶν πῶς νίκων
 οὐκ ἄν ἴδωιν τ' ἀνηρημένοι, μηδένος αὐτοῖς τότε ἀνταρομύνης ἐνδεία
 τῆν ἀνυπάλλωρ, ἐπεὶ τοῖς πῶς δύναμιν ἐκταμῶν ἴσχυρ ὅποιον Δῆρος
 τε ἐνδείκνυσθαι, ἢ τοῖς γε σαδίσ λαπανδροῦντος ἀνιδρωτὶ δ' ἀδλορ
 φέρεσθαι ὡς ἀνεί ἐγκαταλελειμμένον. οἱ νεανικοὶ δὲ ἀγωνισαίη δει-
 νοὶ πληθύνοντες ἡ σαδίσ φαιδρότερον δὴ πρὸς Διάκενται, ὡς ἐνόγγε τό-
 τε αὐτοῖς πῶς ἰχάων ἐμπροσθεν ἐκπεποννημένω ἀσκήν, οὕτω δῆρι καὶ
 αὐτὸς ἐμαυτῷ σωήδομαι οὐκ ὀλίπους νωτὶ μαθῶν εἰς ἐκῆνο δ' πέρας
 καὶ αὐδαίωρ ἱεμύνης, οὐπερ ἔγωγε ἐθικίωσθαι, ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλο
 τῆν ἐφ' ἡμῶν, ὑπερεπεθύμησα. σύ γε μὴν ὁ δρομαῖος, ἄλλοι τε ἄνερ
 τῆν ἐνθάδε, πρὸ τῆν ἐγκυκλίωρ δὴ δαδὴ καὶ μετρίως ἐχόντων ἐκθο-
 ρόντες, πῶς αὐδαίωρ γε πῶς ἐμὴν πωόντι προξάετε, δεδιότ' ἡ δὴ πρὸς
 μὴ πρὸς κολυθηκότων πόδ' ὑμῶν, βραδυτῆτα πολλὰν ὄφλω, ὅγε πρότε-
 ρον αὐτὸς τῆν ὀξέωρ εἶναι καὶ πρωτῶν ὄξας, οὐ γὰρ ἄν οἶμαι κατὰ
 ταλάβοιτέ με

παλάβοιτέ με Δραμόντες, μὴ οὐχὶ αὐτίκα δὴ μάλα μετ' αἰχάνης ἀρ-
 ῖπλιπόντες. ὁ μὲν μὲν τοι οὐκ ἀγνοῖν ὑμᾶς δεῖ, μέγα δ' μεταίχμε-
 ορ εἶναι δ' Διὰ μέσσο, ὅπερ ὑμῖν Διανυτέον ὄξιν, εἴ γε οὐκ ἔυθυ δ'ραμῆν
 τω τέρματος ἀπ' ὅθι βαλείδ' ἐγνώκατε, πρὸς πόδας Δῆθεν ἀκολυ-
 θοῦτες ἐμοί. ἀλλὰ γὰρ φήσιν ἕς ἂν ὑμῶν, ἕς οὐκ ἂν ἀναδύοιτο κατ'
 ἴχνη σοι κατὰ κολουθῆν, ὅς γε οὐδενὸς ἀκούσας διδασκάλου, οὐδενί τε
 οὐδέποτε πεπλοσιακῶς τῆν' ὅπως οὐκ ἔμπειρων, ἀπῶν δὴ τῆ δὲ κακῆ
 σε ὑπόθι προθυμίας, καὶ περινοσοῦν εἰκῶς, βραδέως ἄρα καὶ τῆν'
 Διὰ δὲ μέσου ἐφικέσθαι, μὴ δὴ τῆν' ἐχάτωρ ἠδωθήσθε. ἡμεῖς δὲ οἱ εἰς
 τοῦ διδασκάλου φοιτῶντες, ἢ ἄλλως γέ πως τυχόντες καθηγεμόνων
 τῶν τε παιδείας μέθοδον ἀνύοντες, οὐκ ἔτι σοφὸς βᾶσιμ, οὐδέ τις ὅπρ
 Διὰ καὶ τυχόντως ἐπιδιδόντες, ἀλλὰ καὶ τῆν' τάξιμ μόνον, ἀθρόως δὲ τὰ ἐφε-
 ξῆς μελιόντες ἀλλήλων ἐχόμενα, πῶς οὐκ ἂν δ' πλεῖστον τοῦ χρόνου καὶ
 πόνου κερδήσαιμην, ἐν οἷς σύ γε μονάζων δεινῶς ἐκακοπάθει, οὐχ
 ὅπως τῆν' ἠκουσῶν, ἀλλὰ καὶ τῆν' συμφιλοπονοῦντων ἀμοιβῶν. οἱ μοι
 κακοδαίμων, οἷον λῆξιμ ἐγὼ περὶ τὰ ὅθι φιλολογίας εἴληχα; σύ μὲν
 τοι πρὸς τῶν διαφέρῃ μου τῆν' εὐφυΐα, καὶ τῶν Διὰ πλεονεκτῆς πάντων
 ἡμῶν τῆν' ἐνθαδι, οὐ τῆν' καθηγησαμῶν ἐυπορῆς, καὶ τῆν' περικη-
 σαμῶν Δέ σοι τὰ πρὸς τῆς πάλαι σοφοῖς. βιβλίωρ τε τῶν βελτίσ-
 τῶν καὶ τῆν' γνῶμῶν, μηδὲρ μηδέπω κατὰ δεῖς μὴ δ' ὑποδεῖς γεγωνῶς,
 ὡς γε λόπος νῦν ἐνθαυδα. ἐμὲ δὲ, τῶν μὲν καθημέραν καὶ τῶν πρὸς πῶν
 χορηγίαν τῶν δὲ πῶν εἰς φιλολογίαν, ἴσως ἀμ' εὐπορησάμην που δοκοῦν-
 τα, τὰ δὲ γὰρ ἡ τύχη ἠλάτῃσεν ὅ τῶν κατὰ δεῖς ἢ κατὰ σασις, ἀπρὸς με-
 νορ Διὰ πουθεν πρῶτον μόνον, βιβλίωρ, εἴτα διδασκάλωρ, πρὸς δὲ, καὶ
 συμμαθητῶν τῶν δὲ δὴ μέγιστον. ἐγὼ δὲ λέγειμ πολλὰ κίς μὲν ἐπεχικέναι
 πῶν ὄρμῶν, οὐ μόνον τόνε ἰατρῶν, ἐξώλειαν ἐπαπειλοῦντας εἰ μὴ πρὸς
 κῆμα μεταθροσόμεν πῶν Δία ταν, καὶ τῶν βίβλωρ ἀφροσόμεν. εἴερ
 πῶν δὲ δὴ νόσον ἐκείνῳ, ὡς ἀρ' εἴποι ἕς ἐμοί συγενῆ, συχνά μοι πάντων
 πράγματα καὶ συνεχῆ πρὸς ἀχοῦσαν, πῶς οἶε ἀνακόψαι με ὅθι ὄρμῆς
 καὶ ἀποσπεῦσαι, ὅσον οὐτω οἰόμενον διαπαντὸς τε δὴν ἕξει; ἡ δὲ αἰ; τῆ
 Φίλωρ καὶ προσκόντων τόνε παῦσαί με ἐπιχρῶντας τῆν' ἑλλῶν ἡν' λόγ
 πῶν δὲ, οὐδὲρ πλέον ἔξερ με φάσκοντ' ἀπ' ὅθι γνώσεως αὐτῶν, ὅπως
 ἴκα ἐν τοῖς κελτοῖς οὐδέποτε τῶν οὐδεῖς λόγῳ ἔσειδ' μέλλοι.

τὰ πίνω τούτου τῷ ἀγῶνος πρὸς ἑμὸν, διαφερόντως ἐμοί τε καὶ σοὶ
 εἰς ἄλλο. εἰς δὲ τὰ μετὰ ταῦτα σκοποῦμαι, ἐν ταῦτῳ χεδὸν καθεστῶτα
 δοκίμῃ αὐτῷ. καὶ γὰρ τοὶ αὐτοὶ δοκίμῃ εἶναι ἕως φθάσαι τοῖς πολίταις
 τοῖς ἐμοῖς ἐπὶ τῇ τῶν ἐλλήνων λόγῳ ὅποια ἂν οὖν ἐπισήμη, ὡς δὲ οὐκ
 ἐστὶ ὅπως εἶθ' ὑπὸ σοὶ ποτὲ πρὸς ψευδοκίμῳ, εἰδ' ὑπὸ τῶν ἐναγ
 χῶν ἐπὶ τῷ ἐπιχρήματι τούτῳ γνωρίμων, οὐκ ἄρα μαθίαν ὄφλοιμι,
 οὕτω σοὶ καὶ σὺ κινδυνεύεις που τῶν σεμνολόγῳ ἀκέρειναι καὶ μικρόν
 καὶ πρὸς, εἰ μὴ δὲ ἔτους ζήτε δειγμά τι καὶ γνώρισμα ἐκδοίης παιδὸς
 σεωδουτῆς τυχούσης. τοῦτο γὰρ ποιῆν ὑπὸς ἐξ ἑ, ἐκδοθέντ' οὐκ
 οἶδ' ὅπως τῷ λόγῳ ἀνά πάσῃ τῶν πόλιν. ἄλλωστε καὶ διάδοματος
 ὡς τῇ πόλει ἐπὶ τῇ ἀποδημίᾳ καὶ μεγίστη περί σου ἐλπίδι οὐκ οἶδ' ὅπως
 ἐγγεφυμένη, κατὰ νοῆς ἐξ οἶδ' οὐ, οὐ καλῶς οὐδ' ἐυδοκίμως ἀρὰ παλαιά
 ξαστῆν ἢ μετέρωρ πρὶ σοὶ ὑπολήψεις, μὴ οὐχὶ αὐτὸς ἀπικουρῆσι
 λοπόνημα εἰς τὸ κοινὸν κριτήριον οὐκ εἰς μακρὰν πρὸς ἑ. ἐγὼ γέ τοι καὶ
 τῶν κατ' οἰκονομίαν φροντίσιν ἀπηνχομαι. τοῦτ' ἔτος ἦδη δεύ
 τερον, ἐνόσω σὺ δ' ἐυτυχῆς προσκαμύως ὡς ἡδομίω, τῶν γραμμά
 των τούτων μετὰ πεποιθήσει, ὅμως μὲν ἐπὶ τὰς πάλαι φροντίδας
 καθαπτεῖ εἰς τὰς παλαιὰς φάτινας τὸ λεγόμενον, καὶ τῶν ἄγαυων
 δὲ ἐπὶ ἐπιπέσει ἐπὶ ἀρὰ πρὸς ἐγγυρήσει, καθόσον γε δὴ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας
 καὶ τύχης ἐσσεῖ ἀφείδαι μοι ἐξέσαι τὸ οἶκοι ἐπιστάσεως, ἢ ὀπληροῦστέ τι
 ἀνῆναι τῶν ἐπὶ τῷ λόγῳ τοῦτ' ἐπιβαλλόντων. ἀντὶ πάντων γε μὲν τὸ
 πόνων ἐμῶν, τῶν τε οἰχομένων καὶ τῶν εἰσαυθῆς, δεξαίμιω ἀρὰ ἀσπίδος,
 οὐκ ἐλάττω που δόξαν οἰκουρῶν αὐτὸς ἐυρέσει, τῶν ἀπὸ πατρὶδος
 ἀποδημησάντων, καὶ τοῖς ὀνομαστοτάτοις τῶν ἐλλήνων ἐπεξενεμύων,
 ἐν δόξουσι τε πόλεις διελλδόντων ἅς ἀρὰ οἰκείως ἔχου μάλιστα πρὸς τὰ
 μαθήματα εἰδῶσι τὰ μὲν δὴ ἀμφὶ τοὺς λόγους τουτουσί, ἀνωθεν μὲν
 ἄρα διαπονέμεν ὡς οἶον τε μάλιστα, ἀπὸ τῶν ἀτυχῶν ἀντὶ ἐπιτυχῶν,
 φιλοζυμῆτάμεν δὲ πρὸς οὐδένα, οὐκ ὄντως δὴ πρὸς ἐφαμίλλῳ τῷ
 ἀγῶνι τουτὶ τῶν καὶ τα παρ' ἡμῶν, τὰ πόδες ὑπὸς φιλοτίμως διατω
 νισθῶσι δοκῶ μοι, ὡς δὴ ἀντεζεταδοκῶ μοι ἦδη πρὸς ὑμᾶς, ποσὸς
 τὸς ἢ πηλικόρους γε ἀνδρας, ἐναμίλλουσι δὴ ἐξαίφνης μοι φανέντας πο
 λυκρότους νῦν ἀγῶνος. καὶ μὴν καὶ ἐγὼσε ποσαύτῳ αὐτῶν δὴν ἐνθυμῶμε
 οὐς σὺτε καὶ ἄνωρ ἄλλωρ τῶν ἐνταῦθα ἐλλήνων ζόντων, ὀλίγο δὲ ἐὼν ἡγεῖσθαι

αὐτὸς ἐπ' ἑμαυτοῦ λογιζόμενος, ὡς ἄρα ποτὲ κατ' ἐμοῦ συγκροτή-
 μά τι συσάντες περικόθε, ἀμιλλώμενοί μοι διήδερ πρὶ τ' ὅπως δὴ
 ποτε δόξης, μὴ γὰρ δὴ βασκαίνοντές μοι καλλίστης προαιρέσεως. τάχα
 τοίνυν σὺ ταύτῃ πῶς ἀμιλλαν αὐτὸς ἢ σαυτ' μεμελέτηκας, πρὶ τῆ
 γε τῆ φύσεσ πεπιδώς, ἢ τῶ ὑπερβάλλοντι τ' αὐδῆς. ἅμα δὲ ἢ τῆ
 ἢ αὐθι διδαξάντων ῥαδιουργία, ὧν πρὸ σὺ ὁσμύρα ἀκροώμενος τε ἢ
 ἢ γνώμῃ αὐτοῖς ἐντυχῶν, τί οὐκ ἄρ καταρθώσῃς. ὡς μὲν οὖν ἐγὼ
 τὰ καθ' ὑμᾶς σωκίεις καὶ λογιζόμενος, ἐσήμῃ ὁμως ὀρθῶς καὶ βεβαί-
 ως πέψμαι ἀνταγωνισομένω ὑμῶν, οὐκ ἄρ εἴποιμι. σὺ γάρ τοι τοῖο
 τε πρὸς ἀνδρὸς ὅστιρ ἑαυτὸν ἐγνωκότος. ὡς δὲ προθύμως ὁμοσε χωρή-
 σω ἐπιχρῆσαι ὑμῖν, οὐδὲρ οὐδ' ἀθυμίας οὐδ' ἀποκαμῶν, οὐδὲ πρὸ αὐ-
 τόμου ἄχρι τοῦ πρὶ τ' ἐχάτωρ ἀποσφραδῆς, εἰπὲν οὐκ ἄρ εὐλα-
 σοίμην. ἢ δὲ δὴ κρατίσω ἴσως καὶ ἐπιφῆς ἔργον ἔσαι ἀνθρώπων, ὑ-
 πενδῶναι ἢ ἢ ὑφέσῃ πάντως θανατῶν τί μοι, εἴγε μέλλω ῥη τάξεως
 ἀποσερθησέσῃ, ἢ πρὸ ὑμῶν ἐτάχθῃ τῶ πολλῶν μὲν φημισαμύων
 ἐπιφημισάντων δὲ οὐκ ὀλίγων ἢ ἐν ἀξιώματι. οὐτε μὴρ ἄν πάλιν τάλκ-
 θῆς οὐκ ἄρ φαίλω. ἢ γὰρ Δωτέ μοι πρὶσως ὑμῖν ἐπιδούσῃ ἄρ τοεπι-
 τῆτω (ἢ δὴ γὰρ καὶ ἄντι παιδεύοντ' ὅμοιαι κρατήσῃ τῶ χαρεπῶν)
 καὶ τοσῶτω ἐμοῦ κρείττονα γινόμενον εἰς δ' ἐπιὸν αἰ διατελῆν, ὡσῶ-
 πρὸ ἄρ ὑμῖν καθημέραν κρείττους ὑμῶν αὐτῶν γύκαθε, καλῶς μοι καὶ
 ἐπιτυχῶς ἢ γήσομαι τὰ κατὰ πῶς ἐπιτήδουσι τῶ δε φέρεσῃ. ὑμῶν
 τοίνυν οὐδ' ἄν εἰς φαίη τε ὡς σὺ μέλλω οὐδ' ὁμοία προθυμία χρῆσάμε-
 νος, ἢ δὴ ὁμοίως ὑμῖν ἀνέξῃσῃ ἐκ προσαγωγῆς. προτερήσας ἄρα τῆ
 ἢ ηλικία ἢ μῶν, οὐδενὸς δὲ φιλοπνία ὑσερος ὧν, οὐκ ἔστιν ὅτι ὑμῶν ζῶν γ'
 ἀπλελείφομαι. καὶ ἐμοὶ ἐπιβιοῦσῃ (ἔσω ἢ τοῖο ἐμοῦ γε ἔνεκα) ἢ ῥ'
 ῥωτέρω πρὸ τ' φήμης προβεβηκότες τύχητε. ἢ ταῦτα μὲν δὴ τῶν πεπα-
 χθῶ τ' ῥοπρ. χαίρῃ ἢ εἰώθαμιν ἐπισέλλοντες πρὸς εὐλῆς τοιουρισί
 παιγνιώδεσιν, οὐδ' ἄρ σε βουλοίμην οὐτε ἕνα τῶ ἐντευσομύων, ταῦτ'
 ἐκλαβῆρ ἀναγνόντα ὡς ἐμοὶ ἔαυθ' ἀσμίνα. πῶς γὰρ ἄν ταῦτα αὐου-
 δαολογῆσάμην. ὅς γε τ' τε σωοικῆσῃ ἢ τῶ παιδῶν πρηνοχλοῦν-
 τω, οἰκείω τε φροντίδω ἐπαλλίλωσ προσεπιφύομύων, οὐχ ἔξαι-
 ῥομαι εἰς δ' ὑσ' ὅπως πῆ μὲν τῆ περὶ τοῦς λόγους αὐουδῆ, πῆ-
 δε, τῆ περὶ τῶτους δυνάμει δ' ἢ δονῆ τε χρίσομαι, οὐδὲ δὴ κατ' ἐ-

μέουδ' εἰ χολιὸν ἄγομι, τῖς τῖς ἀνταγωνισαῖς ἴσ' βαίνερ, τοῖς τῶν
 ἄκρωρ καὶ δυσσεβίκτων μαθημάτων νεανικῶς ἀντεχομλίοις. ἄλλωστε
 μὴ γένοιτό μοι μήδ' ὅς ἕξέμοι εἶλθ', ἐν τῇ ἐνδρακτικῇ ταύτη τῶν
 λόγων σουδ' ἢ, ὅ ἐν τοῖς τ' γνησίαις φιλολογίαις προσπαθεύμασι τελείως
 πρᾶκμάσαι μὴ ὅλα γε ἐναποθωαῖρ. οἶδα γὰρ οἶμαι ἐμοῦ ἀκδσας, ὡς
 εἴποτέ μοι ἐκγένηται τὰ πρὶ ἐμέ κ' Ἰνοῦν ἐν τίθεσθ', πρὸ πάντων ἄρ
 ἡμκοσάμιω τῖς ἱεροῖς λόποις ἐξῆναί μοι ἐμφιλοσοφῆρ, καὶ τῶν ἄλλων
 μεθέσθ' ἔεις τὰ ὑψηλα καθηκόντων. σὺ δὲ ὦ εἶλε τ' φιλοπονίας τ'
 ἐπιτηδύθεισας, τ' τε ἐπιδόσεως φη' ἐν χωρδσας ὄνομο. καὶ γὰρ τοῖ εἰ μὴ
 δὲρ ἄλλο, τοιοπόω ἐπωγε ἀπολελαυκέναι δόξω φη' ἄγαρ Διαπονήσεω
 ως, ὅλα τοῖς ἐλλίωκοῖς σαθερῶς ἐμφιλοπνῶρ, ὑμῶρ τῶν εἰς κλέθ' φε
 ρομλίωρ ὅρ μῆρ τῖαύτιω ἐξανέσκα, Διατφναμλίωρ δ' ἔνδερ πρὸς τὸ πρᾶ
 κολαθῆρ ἐμοῖ, τοσῶτρ γέ τῖ προκεχωρηκῶν, ὅσος δὴ ἕξ ἔνδ' ἐν πρὸς ταῦτ'
 τα πεφυκῶτων, οὐδ' ἀπνευσι, οὐδ' ἀνιδρωτὶ κθίκοιτ' ἄρ, οὐδ' ὡς ἂν τύχη
 φιλοἡμκοσάμιω. ἀτὰρ οὐθ' θαυμάζω ὅλα ποτ' ὄξῖρ ὡς οὐδὲρ ὄλωρ μέ
 μνησαί ἰάνου τοῦ Δασκάρεως, ὅρ πάλαι ποτέ πρὸς φιλῆ μοι ὑπάρχον
 τα, οὐκ οἶδ' ὅλα νῦν χῆ καλῆρ. τοιο γρ' οὐχ ἱκανῶς κατανεόηκα δὲ
 ὡρ αὐτὸς ἀντέγραφε τῖς ὑπ' ἐμοῦ ἐπισαλῆσιρ. ὁμωρ Δ' οὐθ' οὗτος προσ
 ρήσθω παρ' ἐμῶ ἐπιμελῶς. ἤκουσα γρ' τῶν βαρμᾶ τοῦ νῦν προσδρένε
 οντ' ὅτι πάνυ βουλῆς, σοῖ τε καὶ πᾶσι τοῖς κελτοῖς χαρίσαθ' ἴστωρ
 φιλῆρ ὡς ἔχα δωάμεωρ. προσερῆσθωρ δέ μοι καὶ οἱ χαρίεσατοι τῶν
 σῶρ εἴλωρ ὅ καθηγκοσαμλίωρ σσ. ἀμέλει παιδεία προσεπνεθῶς ἐπω
 γε, πρὸς τοῖς ἐυγνωμονεσάτρε δὴ τῶρ σοφῶν ἐυνοϊκῶς διάκημα. ὑφ'
 ὡρ ἀνὰ εἰληθῆς πρὶ πολλῶ ποιοίμιω ἄρ. καί τῖ οὐκ ὀλίποις τῶν ἐνδ' ὅσ'
 ξωρ ἢ τῖ διὰ λόγων ἐντυχῶρ, ἢ διὰ γραμμάτων προσενλίωε γμλίθ'
 χῆσιρ ἐνέγκασθ' πείθω με πρὸς ἅ πάντων. ἦν δὴ τὰ μὰ καταλειόμενος
 ἐρ τοῖς πρῶτοις καὶ ἐντιμοτάτοις τῶν κτήμάτων τίθεμαι ἔ ἐμαυτῶ.
 Ἰβραῖθ' ὁ κοινὸς τῶν καλῶρ καὶ γαδῶρ εἶλθ', προσαγορεῖ σε Δί
 ἐμῶ. εἰ δὲ καὶ Δηλοῖν' εἰ καὶ οὗτ' ἄχθεταί σοι, δεδωκῶς γε
 πρὸς σε γράμματα, καὶ μὴ ἀντιλαβῶρ πρὸς σου. ἐξῆσσο. πωανεφίω
 ἢ πέμπῃ ἐπὶ ἑκα.

Γαλιέλιμο

Γαλιέλιμ Θ' ο Βυδάϊ Θ' Γαλιέλιμω β' β'
μαίνω εὐ πράττειν.

Θεὸς μὲν ἀπολαβὼν τὴν ἐπιστολήν τὴν σὴν, ἐχάρη.
ἀναγνοὺς δὲ, ἀπεδεξάμην τὴν εὐμαθίαν
τὴν πρὸ τῶν ἑλλήνων, ἐν οἷς περ' ἔγωγε προβιβάσκει
σαί τὴν εὐφροσύνην γλίχομαι. ἠχθέομαι μὲν τοῦ
ὅτι οὐκ ἐξήρηκέν μοι χολή τις τὸ ἀντεπιστέλλειν σοί
τε καὶ ἄλλοις γράφασί μοι. ἐν μεγάλῃ δὲ ὁμῶς
ἀχολία, ἵνα τῶν ἐμῶν σκόνδων σωθέσαι δορυβοῦμαι
δῆ, ὅ γ' αὖ ἐπελθὼν ὡρμήθην ὅπως δεητῆ οὖν γράψαι, ἐπειδὴ ἐπιστο-
λῆς τινὸς καὶ ὁποιασδήποτε παρ' ἐμῶν ἐδόκεις ἐφίεσθαι, ἵνα γε μὴ ὀλι-
γώρως ἐχειρτῶν οἰκείων δοκοῖν ἀπρδῆμῶν. τηλικαύτη γὰρ μὲν σενο-
χωρία κατελήφθαι μοι τοιοῦτον διανοῦσθαι σωέβη, ὥστε τῶν γραμμά-
των φάκελλον δεχόμενος ἦδη μέλλω ἀποκοιμήσεσθαι, ὑπὲρ ζεύματός
τε ὀφθαλμίων, μόλις ἀποσημνόμενος τὰ γράμματα, ἵνα διελθὼν
μεταξὺ νύκτων, κατεκλίθην εὐθύς. τῆ δὲ ὑπερῶς πρὸς ἐγερθεῖς τοῦ
λέκτρον ἐκδορῶν καὶ ἐπιμελῶς τὸ ἰμάτιον ἠμυρομένη, ἐν ὅσῳ γρά-
φην ἐπιβάλλομαι, ἰδοὺ δὴ ἐξίτητόν ἐῖναι τὴν πόλεως φησὶ δεῦτα καὶ
μάλα ἠκίστα. ἰσχυρῶς γὰρ πρὸς ἀρχὴν ταῦτά γε συσκόνοντες ἴμενοι τὰ μὲν
ἔγραφα. ὅπως οὖν ὁ ἐπιστόλιον τοῦτ' ἀντὶ ἀκριβοῦς ἐπιστολῆς Δέξῃ
σύ γε. ἵνα γινόμενον τε ἐχέσῃς τὸ μέγεθος καὶ δίκαιον. ἐπέσειλλον δὲ
ἀπὸ β' Δράκωνι β' ἐμῶν τε καὶ σῶ, εἰ χολήν ὡς ἐφηρῆγον. οὐ μάλισ-
τα τῶν μαθητῶν βουλοίμην ἀρ' ἐνία σοι ἐπιμελῆ διατῶν εὐφροσύνην.
δῆ δὲ τῶν μετρίων ἐχεῖσθαι ἐν τῇ ἀγωγῇ αὐτοῦ, ὥς μήτε οἰχεῖσθαι τὸν κα-
ρὸν φησὶ ἠλικίας ἐῖς φησὶ εὐμαθῶς, μήτε ἐπαχθῶς τε καὶ ἀνεπιφκῶς κατε-
πείγην δ' ἀδενὲς τῆς φύσεως. ἀλλ' ἐνδοῦναι τί αὐτῷ καὶ λόγον τῆς
ὑγείας ἐχειρ. παζόντων οὖν ἀμοιβαδῶν παῖδες ἵνα δὲ ἄσεσθαι πρὸς πα-
τοῦτων, ὡς τό, τε σῶμα ῥωσῶσι τῆ ἀμοιβῆ, καὶ ἅμα ἐντυχῆν τοῖς ἀν-
θρώποις μάθωσι. ἐρῶσσο σὺ, ἐρῶσσο τῶν ἑαυτοῦ. ἐν Λουγδοῦναι ὡς
πριλίου μηνὸς ἕκτη καὶ δεκάτῃ ἡμέρᾳ.

Πισολὰς ἐπισέλλων, ἢ ἀμοιβῆς καὶ ἀναγινώσκων,
 τῶν ἀκρίαν πρᾶμυθίσασθ' ἐδωάμην ἄρ' ὅτι ἐνταῦθα
 Διαβίβης, εἴ γε τῆς γραμματικῆς γράμματα
 ἐπιθεῖς, ἐν μέρ' λάβοιμι αὐτὸς καὶ ἴσα ἑτοσαῦτα
 αὐτῶν ἐπανιόντων. νῦν δὲ οὕτως ἐπιθυμητικῶς ἔχω
 τοῦ ἀκούσαι τὰ πρὸ τούτων οἰκείας καὶ προσήκοντας,
 ὥστε συχνὰ γράμματα γράψας, οὐκ οἶδ' ὅπως μοι δοκῶ πᾶν ἀνλο
 μίσασθ'. καὶ ἐνίοτε ἄχθομαι ὡς περὶ ὑπὲρ τῶν ἑλίων ὅτι ἀμοιβῆς ἐσερ
 μιλῶ, καὶ τῶν ἴσων οὐ πυχῶν. ὁμοίως μοι τρίτῳ τῶν δὲ πῶν ἡμέ
 ραν ἐδεξάμην γράμματα πρᾶ τε σοῦ καὶ ὅτι σωκοδόκῃ μου καὶ ἄλλ'
 ἄνῳρ ἑλίων, δευτέρῃ ἰσαμλίῳ τῶν μῶν τῶν γεγραμμένα. ταῦτα
 δὲ Δείλῃς ὀφίαν λαβῶν, μέλλων ἐπὶ δειπνῶ ἀνακλιθεῖς πρᾶ τῶν
 ἐπιφανῶν, ἀνεβαλόμεν τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν. μετὰ τῷ δὲ λήπῳρ με
 θισάμεν, καὶ γεγηθῶς ἀναγνοῦς, εἴτ' ἀπιῶν οἰκαδε καὶ ταχυγρα
 φήσας, τῆρ δέσμῳ τῶν γραμμάτων βαθείας ἴδῃ ὑκτὸς ἑλ' ἀρομῆ
 ἀντεπέδῃκα πρᾶυτικά διχσομλίῳ, διὰ σωδῆς ἔχωρ δῆρῳ μὴ ἠπᾶ
 ὅτι δοκῆρ ὅτι ἐπιμελείας ὑμῶν. πρὶ μὲν οὖν τῷ ἑράσμου ἀνδρὸς ἐ
 μοί ἡγαπημλίῳ ἡσθίῳ ἀναγνοῦς εἰς τὸ σου δικηγεμλίῳ, ὥς ἄρα
 πάλιν αὐτὸς ἑλ' φάβρῳ ἀνδρὶ ἀξιερᾶσῳ πάλιν ἐθλιώδῃ. οὐδ' ἔτι τῆρ
 ἐπισροφίῳ σου τῆρ ἀμφὶ τῶν παῖδας τῶν ἐμοῦς, τηλικαύτῳ μοι ἑ
 τοιαύτῳ κατεπήγελσαι, ὅτι τῆρ ἐμῆρ ὑπεβαλέσθ' προσδοκίᾳρ τε
 καὶ ἀξίωσιν, τῶν δὲ ὑπερήσθῳ. ἵνα τίνῳ βέλῳρ τῆρ διάνοιᾳρ μου
 σωίδῃς, ἀναγνωσέσῳ σοι καὶ τὰ πρὸς Δράκωνα γράμματα ἐν ἑλ' δε
 ἑλ' φακελλίῳ σωδεδεμλίῳ. διὰ γὰρ σοι εἰς τοιοῦτο οὐ μίᾳς καὶ ἀπλῆς
 φροντίδ' ἑλ' καὶ προσασίᾳς, ὅποτε πρὸς τῆρ ἑυμαθίᾳ τῶν παῖδῳρ, προσ
 εἴ καὶ σεμνῆς ἑλ' γενναίας αὐτῶν αἰωγῆς. ἄπερ εἰ αὐτοῖς ἀπτελεσθέν
 τὰ σύγε πρᾶχοις, κεχαρισμλίῳ τῶν πρᾶγμα ἔσῃ μοι πεπρωκῶς.
 ἔρρωσο, ἐν μονασεωδῶρ δεκάτῃ ἰσαμλίῳ τῆρ σκιρροφοριῶνος, ὁρμάτῳρ
 καλλῶσιν οἱ ῥωμαῖοι.

Βυδαῖο Μαίνω.

ἴα ἤδη ἀντεπιστά σοι φθάσας ἀνδ' ὧρ ἐμοί
 σὺ ἐπέσαλκας, καὶ το τρίτον νῦν αὐτὸς γράψαι
 σοι διέγνωκα. ἴμ' ὑπεραρχώντως ἀμείψασθαι
 σε δοκῶ τὸν προκαλεσόμενον ἐμὲ τῆδε τῆ ἡδείας
 μοι ἀμοιβῆ. τῦρ δὲ διονυκθεῖς, ἔχωρ δὲ μηδὲν
 πρόσχισον ὅτι γράψαιμι, τῆν γε δὴ σπασδαύωρ
 καὶ ἀξιολόγωρ πραγμάτων, οὐκ ἀπρεπὲς εὐδὲ
 πορ ἠγκόμιω. ὃ πρὶς ἀμεινον γράψαι, ὅτ' τε τύχοιμι αὐτοχεδία
 ζωρ, πορ τοι ὑπόθεσιρ πρὶς αὐτῆς γραμμάτων πρὸς ἄνδρα σε μάλισα
 γράψαι με δεδεκμιῶρ, ἐφ' ᾧ πρὸς ξῶμαι σε πλὴν ὀσμῶ δ' ἠθερ, πλὴν ἐπὶ
 πλὴν γλῶττων ὡς ἔοικε πλὴν ἑλλάδα φερομύλω. Δέδοκται τοίνυν ἐμοί,
 ἴω ποτε ἴλ' αὐτὸ δεῶ ὄικαδε ἐπ' ἀπέλθω, χολὴν δὲ ἄγειν ἐξ ἡ μοι ἀπ' ἡ
 πρὸς νοχλόντων τουτωνὶ τῆν πραγμάτων, τῆν οὐδὲν καθηκόντων τῆ ἡ
 μετέρ' αὐτολογίᾳ, ἡ δὲ ταῦτα βαρύνεται ἐαυτῆ ἐπικείμια, εὐδὲς
 μὲν ἀνακαλείσθ' εἰς τὰ τῆν λόγων τὸν νοῦν, πολὺν ἤδη χρόνον φη τάξε
 ως ἀφεκκότα τε καὶ ἀποπλανησόμενον. σοὶ δὲ τὰ φη παιδείας πρὸς
 διδόναι φη ἑλλωικῆς καθηγεμονικώτερον τε καὶ τεχνολογικώτερον
 ζωρ, ὅσων γε καὶ ἡμεῖς αὐτομαδῶς ἐπικόμεθα. ἀλλὰ γρ δείλαι
 ἐγὼ πάλιν ὀξέωδῶ μὴ πράγματα ἐμοὶ ἡ νόσθ' ἐκείνη ἡ ἐπίτριπτος
 παρὰ χη, ἡ ἐμοὶ μὲν πόνους καὶ βασάνους πρόπαλαι ἐπιφέρουσα, τοῖς
 ἐμοῖς δὲ εὐλάτεις ἐαυτῆ ἐπιζήμιον πρὸς ἀχολικ, καὶ δὴ παντὶ ὄφ'
 ὄικω μου Δασύ σκότθ' φέρουσα καὶ ἀφάνισιν πολλὴν προσετρίψασ
 το. ἀλλὰ μὴρ τοῦτο ἡ μοῖρα μ' εἰδείη, ἡ τλῶ δὲ μοὶ δυσχέρειαν τοῦ βίου
 βαρέως ἐπικλώσασα πολλῶρ καὶ ὄυσαν πρὸς ξενον. ἐμοὶ ὃ τὸρ θυμὸρ
 ἡ πρόνοια ἐπιρρῶννύναι κατὰ φη τύχης δοίη, ἡ πάντα δυσμελῆ, πά
 σθ' τε φη ζωῆς ἐγκαρτερεῖν ταλαπωρία εὐγενεμόνως εὐσαδῶς. σοὶ
 ὃ δὴ ἔσω ἐπιμελῆς εἴν τοῖς μάλισα καὶ τῦτο. ὅπως πλὴν ἐμὴρ πρὸς ἀκα
 ταθήκην Διαφυλάξῃ ἐγρηγορότως, ἡρ νῶ ἐμοῦ ἀποδημοῦτθ' ἐπι
 πέτραψαι τὰ τέκνα μου λέγω τὰ πισόνθ' ἐτα τῆ ἐπισασία τῆ σῆ.
 Vale, ad Petram latam, qui vicus citra Auenionem. Decimo
 Calendas Maias,

Δύ μοι πάνυ ἐγένετο τὰ γράμματά σε λαβῆν, ἐτύγα
 χαυοργῶ ἐκ πολλῶ τῶ κυ ἐφιέμενος. ὑμῶ δὲ οὕτως
 ἠδέα μοι τὰ γράμματα αὐτὰ ἀνεωγμένα τό γε πρῶτα
 τῶ ἀναγνόντι, γέγονε. ἐκείνη μὲν οὐκ ἡμέρα χρυσοφό-
 ρος ὁ λογάλιΘ ἀνὴρ οὐκ εἰς μακρὰν ὑπάρξωρ τῶ
 ἐπὶ παιδείᾳ εὐδοκιμοῦντων, διὰ φθὶ ἀγροικίας φθὶ
 ἐμῆς μεταβεβήκη, σώλσι δὲ χαρίσιρ ἀνδράσιν εἰς βρεττανίω ἰών. ἐ-
 πί γε μὴν τῶ συγγενέω σοι, καὶ λοθάνιορ δὲ πόλιν ὀφόμενΘ ἐν τῆ
 ὀδοιπορία ὡς γέ μοι ἔφασκε. περὶ δὲ ἰλλω οὐκ ὀφίω ἔχοντί μοι πρὶ
 τὰ τὴ φιλολογίας, ἀπήγειδέ τις τῶν οἰκοι, νεανίσκον ἵνα πρὶ τῶ ἀυλῆ
 ορ δύραμ εἶναι ἵππορ ἐποχόμεν. καὶ πρᾶχῆμα καταβάνῃ μοι νεα-
 νίσκΘ οὗτος ἐπέση, μετὰ δὲ δὲ προσήπῃρ ἐμέ, γράμματα ἀπὸ τοῦ
 Ἐράσμων κομίσαρ φάμενΘ, καὶ ἵνΘ ἄλλου τῶν φίλων. τούτου τῶ
 τῶ ἀκροώμενΘ, οὐκ οἶδ' ὅπως ὑπὸ χαρᾶς διεκείμην, μετὰ δὲ ἄλλο
 θανόμενΘ τῆς καρδίας ἀπὸ τῆς ἀνά τὰς φρένας ἐμάς. κομισάμενος
 οὐκ αὐτὰ κῆ ἀνοίξας, ὡς ἐλλῆμισι φθεγομένῳ εὐδὺς εἶδον τῶ ἀρχῆν,
 τὸ ἄκιδες δὲ ἠγάθη, εἶτ' ὀξέως ὑπὸ πῶσθῆς διεξιέναι ἀρξάμενΘ, με-
 ταξὺ ἀναγινώσκων ἐρυθρῶς, ὡχρῶς, ὑπομνήδων, σεσηρῶς, δυχεραίνων
 ἐν μέρῃ Θ εὐγνωμόνως ἔχωρ, δυακεχυμένῳ, συγκεχυμένῳ διαπί-
 κιλΘ, παντῆς, Θ τί γρ οὐκ ἐγενόμεν, ἀπαλλαξείων δὴθεν. τὸ δὲ τ
 ἀγῶνος ὅτε μὲν, ὅτε δὲ πάλιν πολεμικῶν. μετὰ δὲ τὸτο, δὲ πρᾶ-
 γμα ἐπ' ἐμαυτὸ σκεπήμενΘ. εἶτ' ἐπιβραχὺ ταλαυτενόμου Θ τὴν
 γνώμην, διαπῶντων δὴθεν τῆ δὲ κακῆσε τὸν λογισμόν ὑπὲν ἀντίωρ
 παθῶν ἀλλήλοισ, εἰς σύννοι ἄρ ἵνα καθέσηκα συμφιλοσοφῶρ ἐμαυτῶ.
 ἄχρῃ δὲ πελῶντων ἀπὸ τοῦ τῆς διανοίας ἰσορροπῶντος ἐπὶ τὸ εὐάρεσον
 κατέρρεφα καὶ ἐπιφκῆς, τῆς φιλίας δὴθεν ἐχόμενΘ τῆς ἀγαθῆς
 μοι κεχαρισμένης. οὐ τοσῶ τὸν γέ σε τὸ ἐπιμνησκῶν ὑπὸ λογισέον εἶ-
 να ἀναμιμνησκῶς με ταύτης, ὅσῶ χεῖρ τιμᾶσθ τὸ ἐμῆς κῆ προσ-
 φιλῆς τῆς ψυχῆς. ἅμα δὲ κῆ ἐπή τὸτό μοι πῶ καὶ τα ἐπισκεψάμε-
 νω εἶποτέ τι ἠτὶ τῶ φιλίᾳ θεοῦ πεπλημμέληται ὑπὸ ἐμῶ (συμβάει
 γὰρ ἂν τοῖονδε τίπου ἐν τῶ παύγιώδῃ ἐκείνω τῆς ἀληθῆς συμβολῆς
 ἀπακονίσματι,

ἀπὸ κλονίσματι, ὅτε ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ἡμῶν) τὸτο δὴ ἐκπρίασθαι δὲ
 ἐμὲ ἱεροδύτῳ ἡνὶ οὐ τῷ τυχόντι, οὐδ' ὡς ἂν τύχη ἱερσγηθέντι. οὐκ οὐκ
 οὐδ' ἂν ἐν ἱερείῳ ἐν πλημμελῶν δειὸν εὐχερέσειον ἐξίλασά
 μεθα, ἢ πρὸ τῆς τῆς ἡμαρτημύων ἐξομολογήσει τε καὶ μετανοία, ὁμολο
 γήσασθαι ἐστὶν ἐν ἡμῖν τίς ἐμειλοσοφούσιν τίς δειοίς. τί γὰρ οὐκ ἄ
 νερ προσεχίεσατε, σε μὲν προκαλόμενοι ἐμὲ εἰς χαριεσέρων ἡνὰ καὶ
 φιλοπρεπεσέρων τῆς ἀμοιβοίων ἰδέαν τε ἢ ὑπόθεσιν, οὕτως ἀπὸ δέχο
 μαί φητε εὐγνωμοσάνης καὶ τῆς μισεγκλήμονος ψυχῆς, ὥστε τῆς νε
 νομοθετημύης ὑπὲρ σὺ ἀμνησία κομιδῆ τε ἀρέσκομαι, διατελέσειν τε ὑπε
 ρχῶμαι αὐτῆς ἐναπμύων. ἴδιον αὖ τὸν σὸν βουδ' αἴον ἔξωρ τραπετοδ
 του τίς φιλίας νομίμοις παθαρχοῦντα, εἰ καὶ ἄλλον ἡνὰ δὴ τῆς δοκί
 μων σου καὶ δὲ κτασμύων φίλων. οὐ μὲν ἀλλὰ, οὐκ ὀκνήσω ἔγωγε οὐ
 τὰ περὶ φιλίας φρονῶν, καὶ σου δειῶς μίαν δέκσιν τῶν δε. σὺ δὲ δὴ
 ταύτην οἶμαι οὐκ ἂν βαρυνθείης ἀιτμύω μοι συγχωρεῖν, ἢ ἐξῆ μοι
 σωζομύης τῆς ἀμνησίας, οὐδ' οὐκ οὐκ τε βιαζομύης, τόγε προσῦτον με
 μνήσθαι τῆς πρὸς κλυθότων, ὅσον διαμαρτύρεσθαι ἐναντίον ἀπάντων ἀ
 τ' ἐχθρῶν ἅντε φίλων ἐμῶν τε καὶ σῶν, ἅττ' ἂν ἢ καὶ ὅπ' ἰ' ἅττ' ἂν δὲ
 ξῆ τὰ ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς περὶ σὺ τε καὶ πρὸς σε γεγραμμύία καὶ ἐρημύία,
 ταῦτα δὴ γεγενησθαι ἀπὸ φιλονεικίας μὲν ἴσως οὐκ οἶδ' ὅπως τῆς ψυχῆς
 πρὸς δὲ οὐκ ἔστι τὸ θυμὸν ἀκονκασάσης, ἴσως δὲ πρὸς πρὸς δὲ οὐκ οἶδ'
 πρὸς περὶ τῶν (ὅσα φιλοῖ τὸ θυμὸν τὰ ὀρμήματα εἰς χεῖρον ἐπιτείνε
 σθαι) οὐκ ἔτι δέποι ἀπὸ φητε δυσέριδος φιλονεικίας καὶ ἀμίλλης τῆς κα
 κόνου. οὐ μὰ πῶν φιλοσοφίαν, ἢς δ' εἴδον ἡμῖν σεπῆν τυγχάνει ὄν καὶ
 σεβάσμιον. καὶ μὲν δὴ καὶ τούτου μάρτυρα ἀνακαλεῖσθαι πῶν αὐραμ
 θασα οὐκ ἂν ὀκνοίω αὐτῶν, πῶν τῆς εὐ φιλοσοφούντων προαίρεσιν κα
 τ' ὑδύνουσαν, καὶ καρδιῶν τῆς ἡμετέρων ἔφορον. καί τοι οὐκ ἀδεῶς
 ἔγωγε οὐδ' ὅτε ἔτυχε δειῶν ἐμῶν, οὐδὲρ ναῦ, ὡς οἶμαι, πισώσα
 σθαι πῶν εὐνοίαν ἡμῶν ἐδεόμην, εἰ μὴ οἱ φίλοι οἱ σοί, τάχα δὲ καὶ οἱ ἐ
 χθροὶ οἱ ἡμέτεροι, μᾶλλον δὲ οἱ πῶν ἡμετέρων φιλοκαλίαν δυσχερα
 νοντες, πισώσαι μὲ σιγῆ ἐδοκούμην, καὶ τουρνί τὸν ὄρκον ὀρκώσαι δυσμέ
 ρασθαι ἡνὰ δὴ περὶ ὑφορώμενοι ἐν ἡμῖν ταύτη τε ἐφκδόμενοι, ἔξωρ ἡκρο
 βολισάμεθα πρὸς μελετηκῶν. σύγε μὲν ὦ δαμόνιε, εἰ τοιόνδε καὶ
 οἱ σὺνριότα ἐργασμύω, περὶ γε φητε ἐφκαμίλλου φητε φιλονεικίας τῆ

χωρδόνος πόρρω τῷ ἀποχωρῶντος, εἰδείης ἀν' εἰ καὶ σοὶ καρδατέοι ὄσιον
 ἢ Δίπω, τὰς φρένας σὺ. οὐ γὰρ ἄρ' ἐν δέοντι θετόλις τῷ χρυσῷ κη
 προσυλίεσερον ἐχόντων, δ' ἀπ' μνημονεύειν κῶ ἐκείνα, ὡρ' ἔγωγε τυγχά
 νω τε δουμακῶς ἐν τῇ σῆ ἐπισολῇ, δεξιῶς μὲν ὁ σοφῶς, Φιλατίως
 δ' ἔπως ἐρμύλυθέντων, ὁ δὴ καὶ πέρα το δέοντος ἠκριβολογημύων,
 ὡς γε δὴ ὑπὲρ το ἀνδρός ἀμνησίαρ πρῶταρ ἡμα πρῶσιόντος. ἔδει γάρ
 τοι πρᾶνυλοῦ μάλλον λόγου καὶ κατακηλιλοῦ ἐφῶτε πρᾶσκειύασαι
 με πρῶθῆνιον, κη ἐμυλῶς τὸν νόμον ἐμδεξόμενον τὸν σὸρ. ἐπεὶ εἰ αὐτὸς
 ἀπωνισικῶς ἔχωρ ταύτη ἐπεχείρησα τῇ διαδικασίᾳ ἐπεξίωρ, θυμοσδῆ
 τῇ ψυχῇ μου χαρίζεσθ' ἐμπαθέσερον, οὐκ ἄρ' ὁ πρᾶγμα αὐτὸ πέρα
 ἔχειρ οὐδεπώποτε. εἴτ' ἐκ τῆς ἀγαν ἀμίλλης φη δε δυδὶν Φίλοιρ ἰλιάς κα
 κῆς Φιλονεκίας ἀνεφάνη ἀν, ἐκατέρου λήπεδερ τὸ δίκαιον ἑαυτῷ πρῶ
 ηριουμύου ἔσαι, κη δικάως καλίκως. καὶ μὲν ἔγωγε σωήδομαί μοι
 ἀνδρῶν αὐτὸς ἐμαυτοῖ ἐφθῶ εἶναι ἀπεξέσεις, ὅσα κη τῇ Φιλόφρονί
 σ' ἀμνησία ἐγνωμόως ἐπαναπαύσασθ', ἐπιφκεσέρα ἄρ' ἠήρυ γενο
 μύη, εἰ μὴ ταύτῃ πρὸς ἐγκλημαλίη ἐκείνη τῇ ἐπισολῇ ἐπφσήγαγες,
 πλυπραγμονόσηγε τὰ ὁ τὰ ὑπὲρ ἐμῶ πρᾶνενομήσθ' δοκοῦντα ὑπὲρ το
 ἀσυμμέτρου ἐν τῷ ἀγωνίζεσθ'. οὐ γὰρ ἔξαρνός εἰμι τὸ κατ' ἐμὲ ὑπαί
 λουρ, ὡς πρὸ οὐδ' ἀν' ἀιχαυδείω ἀνατίθεσθαι τὰ ἐσφαλμύια μοι ὅση
 πρῶκοι, συγνώμῃ τε παραιτεσθ' ὡρ' ἐφθῶ πρῆσας οὐκ ἐν δέοντι.
 πρὸς δε τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ το λῆ ὠνάμῃ φη δφνότητος φη σῆς, ὅτι τῶ
 νομοθετοῦντά μοι φέρη ἠδὴ κοσμίως τε κη τεταγμύως ἐβιοθήσο
 μα, καὶ νθερωῶτες ἐυλαβῶς ἀκροσάσθ', μέχρι δὴ καὶ τὸ κρατῆρ δυ
 σκαθέκτ' παθήματα, καὶ μάλιστ' τῷ ἀπάντων πρὸς τὸρ λογισμό
 ἀπαυθαδιαζομύς. οὐ γὰρ ἐσθ' ὅτι τῷ παθῶρ ἠήρον ὑπήκωσε το λόγῳ,
 οὐδὲ δυχερέσερον ἐπφθάρχησε τῇ ἐγκρατεία, φη δε φη ἀνταπωνισικῆς
 ἔρμης, ὁ ταῦτα διαΦιλοῦμεμύης πρὶ το δικαιολογήσαι δοκῆρ. σὺ
 δε δὴ ἔργωρ ἔσαι ὡ Φιλότης, ὁ πρῶνοιαν ποιήσασθ' ἢ μὴ δοκῆρ σε ἀνε
 πιφκίεσερον τὸτ' ἀπαλλάξαι το ἀγῶν. ὅπου γε κη αὐτὸς ὀρεῖσε
 πρὶ τῇ φήμῃ μὲν δεδιότα, ὡς ἔφης, πρὸς το καθήκοντες δὴ το ἐμῶ ὡκ
 θῶ εἶναι, κη δὴ δοκῆσεως ἀντεπιμελεσθ' ἢ σῆς. ἰουῶ πρὸς δεδ, ἔσιρ
 ὅσας τῷ κοινῶρ ἡμῶρ Φίλων ἐν καλῶ τὸτ' δῆσεται, ὅτι εἰῶν ὑπὲρ ἐμοῦ
 γραφεισῶρ ἐφεξῆς, ἐπισολῶρ, μία μὲν μόνου σὺ τῇ χφρῆση κη ἠδὴ

ἄσκησιν αἰωμύνη ἐπεξιώρ, ἅπαντα ταύτης μόρια ἀκιδῶς γε ἔχοντα,
 πάντη πάντως μελιῶρ, ἐπηλάσσω, οὕτω τρι πῆρμιωεύσας ὡς ἀκατα
 νόητά μοι εἶναι τὰ ὑπ' ἐμοῦ ἐπεσαλμένα. δυοῖν ἢ ταῦρ προσφιλῶς
 εὐνοϊκῶς ἐχέσαιρ, οὐδ' ὅλως ἐμνήσθης οὐδεπώποτε. οὐδέ γρ' ἐκείνη
 γε ἠπεριεργία πῶν πικρίαν τε καὶ ἀρπίαν ἐπανακυκλῶσα (ἢ) ἐμῆς
 ἐπισολῆς, ἢ ἄγαν γλυκυθυμίας ὄρη. οὐδέ δὴ τῶν ἀπομνημονευτέων
 τῶν ἐν καὶ φιλικῶς ἐχόντων γραμμάτων ἢ ἀποσιώπησις ἢ σὺ, πῶς
 σαθαί μοι δοκῆ τὰ πρὶ φίλιας ἢ εὐσαθῆς δὲ σὸν μέρος. σὺ γούρ ὁ
 αὐτὸς αἰεὶ εἶναι τὰ καὶ πῶν φιλίαν φήσας, ἀπισθῶς οὐδέδοικας τῆς
 λικαύτῳ σὸ πῶν μνησικακίαν κατεγνωκῶς; εἴτα τὸτο ποιεῖν φθάσας
 ἀναπέσαιρ οἷς τῶν ἄλλῶν πάντα σε εὐ τίθεσθ' ὅπως ζωῶν εἰρηθῶς φθά
 σαυτα; πῶς γρ' ὅς γε τῆ τῶν ἐγκλημάτων διεξόδω ζῆρευφῶν δφνοῶ
 κῶς καὶ σμικρολόγως, πάντων τε τῶν ὑπ' ἐμῶ γε γραμμάτων ἐπιλαβῶ
 μῶν (ἢ) ἀπρῆξ, ἀνεπίληπτόρ σε παντάπασιν ἀποδφκνύναι ἐγκεχείρη
 κας. τὸτο μὲν τοι οὐ πείσαιρ οὐδ' ἦρ πείσης, τὸ το κωμικοῦ. ἐγὼ μῶν
 δὴ ὡ εἶλε πῶν ἁμαρτίαν πῶν ἐμῶ εὐθήθως ἀνομολογέμενος, συγι
 νώσκῶς ἀξιῶ εἰ βαρυνθεῖς πῶν ἀνσηράρ σσ καὶ ὑπὸ ἀκριβῆ ἐπιτίμκοῖν
 διόλθ' ἔσ' αὐτῶρ ἀθωώσαντος, μέχρι τ' τε πῆρξετέφνα τ' λόγον, εἰ καὶ πάν
 τως γε πέπφσμαι ἀληθῆ σε εἶλον εἶναι, καὶ εὐνοϊκῶς ἔχοντα. ἀμφω δ'
 ἴσως πῶ δὲ δεκασημῶν γνώμῳ, ὑπ' αὐθῆς ἐχομῶν, τ' φιλαυτίας ὡς
 εἰοικερ ἐχομῶν ἐμπαθάσερον, δια φιλῆ τὰ τ' ἀνθρώπ' εἶναι. ἀλλὰ μῶν
 αὐθῆς αὐ δέδια μὴ ἔλαθον πῶν ἐπιτετηδουμῶν ὑπ' ἐμῶ μετάνοιαν δια
 ταρῆπῶρ. ὡ γ' μετὰ μέλ' τ' ἠμφισθητημῶν, οὕτως εἰ μὴ εἰς τοῦ πῶν
 το πῶν ἀπαιρ ἀναδύοιρ τὰ τ' ἀμφισθητήσεως, οὐκ ἂν φθάνοι πρὶ δ' αὐτῶ
 πῶν σμα πάλιν καλινδῶμῶν. τοῦ τε ἔθεν οὐκ ἦδ' ἀνεπιστρέφως με
 τανοοῦντά με πῆρ ἐχομαι, καὶ εἰς ἄπερ ἂν βόλη πρόθυμ) καὶ εὐξεπῆ, ἄλλ
 λωστε οὐκ ἀπκλασμῶν φύσῃ διακείμῶν) τ' ἀσφοτέρ' καὶ χαριετέρ' ἀ
 μοιβῆ, εἰς ὁ δὴ πεδί) σὺ εἰ μὲν προκαλῆ, ὁ ταῦς χάρισι σῶν ἔσοφ' ἔσω δὴ
 σῶν θεῶν ὁ ἀμνησίας νόμ' ραπτιῶ δὲ κύρι. ὁ ποτέρ' δ' ἂν ἡμ' τ' ἀφῆμῶν
 ἐκατέρωθ' ὁ αὐτῶ ἀνανεῶν), οὕτ' ἐπὶ τῶ τῆν πῆρ ἀνομίας δίκῳ φεύγ', ἢ
 ρημίαν δὴ οὐ μικρὰρ προσοφλέτω, τῆρ τ' κοιν' εἶλ' ἐχθρα δηλονοῦν.
 ἰδού δὴ τ' νομοθεσίας σῶν ἐπιλαμβάνομαί σοι, ἢ σῶν ἐπιφκφίξω δ' δὲ
 γμα καὶ σῶν ἐπικυρῶ τ' βουλήσ' σσ, δ' διαγρῶσ' ο. τε, ὡς ἐλπῆς, καὶ ἀνα

ῥῆσιν πάντα τὰ ἐγκεκλιμένα. ὅπως οὖν μνηθεῖς ὧν σὺ εἰσρηκτικῆς
 γέγονας, πιθαινοῦ ἂν ἢ καὶ κομφοῦ προκατάρξῃ, οἷου καὶ τὰ προγεγε
 νημένα καλῶς δέοι. ἐν μαρλιαῶν ἔθῃ ἡμετέρῳ μαμακτηριῶν
 πέμπῃ ἐπὶ δέκα. ἔρξωσο, καὶ διατέλει εὐτυχίστα πράττω.

BVDAEVS ERASMO.

ἰφῆς. ὃ πρὶ ἐγκωμίου σε ἢ πρὸς τὸν σαλλορῆυ λέε
 ληδέσε μυκτηρισμὸν ἢ σροφῆν ἔχον; θαυμάζω τοί
 ναυ ἔρωγέ σε ἀπεχνῶς δήπου σαυτοῦ κατεγνωκότος
 ριαύτῳ ἂν ἀσροφολογίῳ, ἐν οἷς ὑπ' ἐμοῦ γέγρα
 φας σὺ πρότερον ἐγκωμιωδῶς. **V**ives tuus tibi
 testis esse potuit, cui epistolam ad me scri
 ptam ostendi ab homine naris emunctæ (tametsi nomen
 digito suppressi superposito) ὃς ὑπέμνησέ με, οἷον εἰ οὐκ αἰδοῦ
 μωρ τοῦς καδαπῆτικούς σου λόγους, ἐν τοῖς συγγράμμασί σου διεπα
 ρεύσεις. **Q**uanquam ipse non vidit ἐπισολῆν μίαν εἰς τὸ αὐτὸ κα
 δήκουσαν, ἀνδρὸς ἰταλιώτου εὐδοκιμοῦντος ἐν τοῖς μάλισα, οὐκ ἐ
 μοί μοι ἐπισείλαντες, ἀνδρὶ δὲ ἂν ἑαυτοῦ γνωρίμων καὶ φίλων.
 ὃς δὲ ἔ' αὐτοῦ γραφορῆς ἐπέμψέ μοι ἕνα γράμμα. **E**t quum hæc, & hu
 iuscemodī per multa silentio prætermittēda duxerim, atq;
 etiam obliuione, tu mihi dolorem nunc refricuiisti, ac penè
 opinionem ex suspitione fecisti. **N**isi uero supradictis uer
 bis exemplum in te ipse statuuisse insiciabere, id de te existi
 mandi, quod tibi in mentem uenisse ais, ut de me eadem
 in causa existimares. **N**ec ideo uelim, ut existimes nō gra
 tissimas mihi literas illas tuas fuisse græce scriptas, quibus
 iam græce respondi: sed tamen ἀμυλαφῆ μοι ἐνέδοκας ὑπόδει
 σιν ἀνκατηγορίας ἂν ὁς μή οὐ γε ἀπλογίας. πῶς γὰρ οὐ. ὃς γε πάντα
 τὰ ὑπ' ἐμοῦ γεγραμμένα ἀνακυκλώρ, πᾶσαν δὲ ῥητορικὴν ἐπιμέλει
 ἀρτε καὶ περιεργίαν ὑπερῆκόντισας, ὃ πρὸ ἀσύγε φράσας ἔαμι καὶ μὴ λέ
 γειν τῷ ὑπ' ἐμοῦ πεπλημμελημένωρ, ἐμοῦ γε αὖ ἐν τῇ ἐμῇ ἀπολογία
 ἐπίτηδες πολλὰ πρὸντος. **N**oui enim, noui ea serè transmittē
 tere in

tere in mea defensione, in quibus proloquēdis, stiloq̄ prosequēdis, aut indignationem obrep̄sisse ingenio meo sentio, aut uehementiam contentionis transuersum me rapuisse. Intellego me nonnunquam immodicum, atq̄ ἐκπαδῶς διακείμενον fuisse. Quare æquo animo castigari me ab amico passus sum: quod quidem ad ea loca pertinet, quæ tractata mitescere nequeunt. Tu autem animum meum nondum pertrectasse uideres, si tamen ex sententiā animi tui potius, quàm ex aliorum loqueris. Iam primum quod dixi, Catapotia epistolæ meæ iam (ut spero) uorasti: uide etiam atque etiam ne te commodius interpretari hoc modo ego possim. Amaras quidem literas meas fuisse (identidem enim mihi πικρίων obijcis & ἀτοπίων) sed tamen me sperare concoxisse te, aut certe ita deuorasse omnem indignitatem illam, ut iam immemor esses iniurię (si tamen iniuria est, ubi animus non fuit iniuriam inferendi) præsertim cum & tu in me satis destomachus esses: & ex pagina postrema literarum tuarum uiderere mihi amarulentiam illam meam (sit enim sanè, quādo ita tibi uidetur) placidiore animo ferre, & recordari nolle. Quippe qui te dictitares ingenium meum iam nosse. Deinde quā illud Δυσφοροῦτα με ἔδυσπαθῆ διεξέναι putas, quod παραξαρτωδῶρ σὺ ἔθεινός καὶ ἀνθρώπων ἐπικαλῶμεν, τούτῳ μοι τὸ λόγον προσφέρεις ὡς ἐφύβριον, καὶ ὡς ἀνεὶ δεσποτικὸν βελύτη καὶ ἑξοσιαστικὸν, iocis scilicet mecum assuescens. πρὸς τῆς φιλανθρωπίας τὸ σῆς ὡ φιλτάτη μοι κεφαλὴ, πρὸς τῆς φιλοκαλίας τὸ ἡμῶν ἀγχωμάλωρ ὡς ὅμοι πρῶτος δάσους, μή μοι τηλικαύτῳ δόξαν ἀλαζονείας περιάψῃς, ὥστε συμφέρεσθαι σοι δοκῆν μὴ ἑξίσου ἔφιλοπρεπῶρ. Audi igitur interpretationē meam huius dicti, & aude post ea conqueri, quasi ego nō ex æquo tecum agam. Quoniā igitur tu immodicum me esse iocorum sæpe dixisti, etiam ex periculo petitorum (ut ita loquar) & proxime contumeliam accedētium, quibus tu ipsis animum adijcere nō poteras (neq̄ enim istius esse

modestiae fortasse, & grauitatis uidebantur) Ego illis tuis literis grandioribus ita me conuerberatum iocis tuis sentiens ac lapidatum, nihil ut amplius dicere potuisses, aut certe sustinuisses, etiam si stomachi res fuisset, non iocis: scripsi ego ea simplicitate qua soleo, iocis te iam mecum assuescere. Religio enim fuit dicere tam te impudenter, aut licenter dicacem esse coepisse, quam me esse conquerebare. Amabo te relege locum, & uersa intellectum eius, inuenies (ut spero) in me magis, quam in te dicacem me fuisse. Nisi uero non in me, meumque caput recidit, quod dixi aut significauit ex tuo te ingenio migrasse contagio literarum mearum, & iocandi commercio. At tu id scelus propere cothurnatum fecisti exclamatione tragica. Porro autem quod plumbeum te coniectorem fecisse me criminaris, ni uerer cicatricem obductam refricare, locum hunc explicarem: uerum commonefacere te uno, & altero uerbo ουδεις φοβος διμα. μέμνησαι γαρ, οτε ένατην γουλιέλμων έσπιδανει έχειροδικτειε, ολ έπωγε η οπτιορ διαπράζεσθαι σοι έμελλον, quidquam inter nos conuenisset. Quem omnino ipsum nollem a te nominatum, προς γαρ τω ωτακουσής το άπάντων κυριεύοντθ είναι ίερος, έλ η εν αξιωμαλ αυτος καθέσκηκε η τάξει τήν ενδόζωρ. και τήν πραγμάτων δε άπτεται τώρ ενδοθερ, ίνα μη σαφέσερον φθέγγωμαι. επί δε τούτοις η τώρ προσφιλωε έχοντωρ όστιρ ουτος προς έμε η σουσ δαζόντων έμοι τε εσοί. Sed scilicet periculo meo res agebatur, non tuo: quare tantum tibi pensi non fuit. Quanquam nondum id attingo, in quo parum te acutum fuisse iocatus sum, id est parum tui similem. Nam illa uerba εν ω διαπράξασθαι σοι ε υπ ήμων προαρεθεν επεχείρουω, non te intellexisse uix credo, praesertim quum tu dicta mea έμου σωσπηκώτερον excipere solitus sis, ut ex his quae dixi liquet. Quod si tibi αντί τεσθ μάλλον η φράζειρ Δοκώτα επινενομηλία, φέρεσθ, όταν βεβληθής, αμαθέσζορ έρω ε σαφέσζορ. άλλ' ουδερ διμα δέομαι. Quod περι τ' έναγγελίωρ scribis, quasi scilicet uerens ne operā aut

studiū ea in re nauata imputaturus sim tibi, iam te libero
 illa obligatione, si te auctoramenti pudet, nō etiā legibus
 amicitiaē te soluo: quæ p̄ me licebit ipsa ut sit inter nos p̄
 petua, atq; etiā per te quoad tu ex tuo animo meū aestima-
 bis, nō ex aliorū sententiā, quantū argumētis conijcio, &
 hominū relatione. Age estima tecū ip̄e q̄ illud *φιλικόν*, im-
 mo q̄ *ερασμοπρεπές* & *δεξιόν καὶ κομικόν* de mellitis epistolis
 Deloīni & aliorum nostratiū, quod iniuriarū mecum agis
 quasi *φιλοκόλακα* te uocarim, uel esse significarim: quum ta-
 men tu omnīū maxime libertate gaudeas amicorū. *ἔω νῦν*
ἐξετάζω τοῦτο ἐπὶ ἀληθές ὅστις εἶπε μὴ, ὅ μάλιστα σε χαίρει & *ἡδεῖς*
ἢ φίλων πῶς ἐλόντες ρησικοῖς. ἐπεὶ πῶς ἄλλοθεν προσεκηρύσσων ἀλλή-
 λους ἅμ̄ς γέ πως οἱ μάλιστα πρότρον φίλοι εἶναι δοκοῦντες, εἰ μὴ δὲ
ἔω ἐλόντες ρησικοῖς πῶς τὴν ἀρχὴν, ἐπιτολῆς ἐπιστολῆς γέγραφα. Sed sit
 sanè nunc uerū, & pro cōperto habitū, quid igit̄ existima-
 sti ne me tam cōmodis meis inimicū, atq; etiā tā male pro-
 pitiū numen habuisse scribendo, ὡς προσκῆδαι τοῖς προσσυχῶ-
 σιν ἐμπλήκτως τε καὶ προσπετῶς, καὶ δὴ καὶ εἰς αὐτὸν λοιδοροῦμαι φέρε-
 ῖς ἢ φίλων ἐμῶν τὸν κορυφαῖον, ὑπὲρ τὸ ἄγων ἐκείνης ὁρμῆς εἰς σε ἀπε-
 ραισμένης; τί οὖν; οὕτως ἐφθίω ἀκρατῆς εἶναι ἢ κατὰ πῆλξ̄ γελοῖον
 & σκωπικόν, ὥστε καὶ ἄνδρα μοι πάντ' προσφιλέστατα διακείμενον ἢ
 Δημοῖνον, προσέειπ' ἢ καὶ ἐπ' ἀξιώσεως οὐτὰρ οὐ τὸ τυχοῦσος, ἐφυβρίζω κό-
 λακα ἀπεκάλου; οὐ γὰρ σε δὴ πῶς *φιλοκόλακα* ἀπεκαλεῖται ἡδωάμιον,
 μὴ οὐχὶ αὐτὸς τὸν ἀπεκαλεῖται κόλακα. ὡς ῥᾶσα σὺ προσφείξ' ἐμοὶ ὅτι
 ἄρσοι πῶς ἄσῃ. ὁπωλίκα τίνων τοι ἄδε πάμπαν ἔτυχες σωφλοχῶς δι-
 εσοδικώτατα, ἐν ἐκείνῃ τῇ Ἰλιάδι ἢ ἐμ' ἀμαρτημάτων, ἐξέσαι σοὶ ἐμοῦ
 γε ἕνεκα καὶ ταῦτα δὴ σωείρην ῥητορικῶς ἐν τῇ τῷ φίλ' σὺ σωόδω, ἄλλ-
 λωστε καὶ ἢ αἰωμένων δεινῶς τὰς ἐπιστολὰς ἐμάς. εἴτ' ἢ ἄξι' ἀκῶσαι
 τῶν ἐρημένων αὐτοῖς δόξω, ἐχόμενον δὴ πῶς ἔσαι τῆς ὑπὲρ σε τεθείσης
 ἀμειψίας, ἀντεξέτασμός τινά γενέσθω ἢ τυγχάνω ἀντιπεπρηθῶς ὑπό-
 σου. τὸτ' δὲ γεγεννημένου ἢ ἰσοστάσιοι εὐρεθῶσιν καὶ πάρισσοι αἱ ἀμοι-
 βαι, ἐπὶ ἴση δὴ καὶ ὁμοίᾳ ἡμᾶς διαλύεσθαι περὶ τῶν ἀντεγεκλημέ-
 νων. **Sic fiet potissimum, ut facta pro infectis habeantur,**

nec tu in posterū huiuscemodī causificari oratorie possis,
 πλὴν ὡς δὴ ἐὼ λέγῃς ἐν οἷς ὅτι καὶ τὸ ὀ γράφεις, cū ne id ipsum
 quidem τὸ ἔτι ante quiescere siueris, quàm τοιῶν feceris ut
 atrocis contumeliæ instar esse uideatur. Itā ne uero bone
 uir, id est orator, donare mihi te dices, quod consertis mani-
 bus retines & mordicus? & cum ius omne tuum cum ra-
 mentis tuleris, æquum & benignum litigatorem te præ-
 dicabis? Iam uero quod περὶ τῆς σωχῆς καὶ ὁμοιοῦς ἡμῶν scri-
 bis οὐδὲν συγκολλησόντων, quocunq; id pertineat, existimes
 uelim nemini unquam homini me uerbū ea de re fecisse:
 nisi hæcenus, ut dictarim, atq; omni corporis, animiq; ha-
 bitu præ me tulerim, non ita mentes nostras huiuscemo-
 di uelitationibus uerborum esse commotas aut emotas,
 ut luxari propterea confirmatæ amicitiae compages, ac di-
 moueri possent: sed tamen hanc simultatis imaginem ita
 ad uerum esse effictam, ut amicorum studijs, & hominum
 errore pro uera similitudine tandem exciperetur. In quo ni-
 hil ipse magnopere prouidendum mihi ante existimaui,
 quàm tibi cordi esse magis genus illud ludicri certaminis
 sensi atq; perspexi, quod præpilatis iaculis, certiusq; inno-
 cuis editur. Non quod tibi metueres, aut mihi: aut tibi à
 me metuendum esset, aut mihi à te: sed quod spectatores
 delectandos magis duceres, quàm expectatione suspen-
 dendos tristioris exitus. Cuius consilij rationem facile mi-
 hi probasti, posteaquam attentius rem animaduertere cœ-
 pi. Denique nullam inter nos animorum alienationem, &
 διάσπασιν intercessisse puto, οἷον δὴ ἐν διαλλαγῇ δ' ἴσθι, οὐχ ὅπως δι-
 ἀλλακτῆ. ἀμέλει δ' κατ' ἐμὲ εἶλε κατὰ σὸς εἰρηκαὶ ἢ γέγραφα κακῶς
 τως γε καὶ δυσνοϊκῶς, quo commodis tuis officerem, aut glori-
 am istam tuam παμμεγέθη imminuerem, ἐκείνο δὴ ἐπιτηδεύων
 τοῖς ἐσχρημαλισμῶν λόγοις, ὡς ἐκ μετεώρου τῆς δε τ' Δόξης ἐκπέσοις.
 Deus me pari macet infortunio. Datū est aliquid stoma-
 cho, & humanitus non nihil admissum est, & incommode
 fortasse,

fortasse, atq; imprudenter de amicitia consultum, dum iugulum existimationis petentium speciem præbebamus: ut assolet interdum in simulacris pugnae, dum concertationis impetus extra præscripta ludicri, & præter legitimas uices ac constitutas effertur. Id enim ipsi in septis accidere decursionum militarium uidemus aliquando, & ueniam tamen mereri cum blanda satisfactio deprecatur errorem. Neque id inexprabile est quod extemporale fuit, nec unquam unum diem hæsit animo. Ne tum quidem ita ualuisse stomachationem aut contentiunculam ullam affirmarim, ut euaserit in odium. Id quod ut de me affirmo, sic de te haud dubie conijcio. Quid si mihi ne pœnitenda quidē uidentur quæ scripsimus? Quantum est enim ad confirmationem amicitiae, ab acriore nos contentione citra noxam discessisse: ita ut uterque alterius animum periclitatus, perspectum se habere pertentatumque confidat & lætetur. Quod aulicum me factum cauillaris, & literarum uicem doles, quasi eam causam receptam deseruerim, aut prodiderim, ob idq; magno patrocinio literæ bonæ destitutæ sint, materiam mihi tecum iocandi præbebit: græce tamen scribam, ut liberius & simplicius acroama præbeam expeditionis aulicæ: quæ mihi hoc anno obtigit, haud scio quàm propitia prouidentia. Vale, ex eodem Marliano, Septimodecimo Calend. Octobris. Entibi alteram ex homologesim optima fide factam. Post aliquot dies quàm literas tuas accepi, meas ad Hermanum tuum misi græce scriptas: sed urbem iam exierat ob pestem: ita ex urbe relatæ sunt, & has illis subdidi animi causa. Mirū est enim quantum delector ad te scribens. Vtraq; tamen eidem homini non committam, ut mihi in binarum uicem cedant. Vale rursus.

&

GVLIELMVS BVDAEVVS
ERASMO S.

Eri circiter tertiam uigiliam noctis uenerūe
huc Germani duo, literasq; tuas mihi reddi-
derunt ad lectum iam iam ituro. Lucubraue-
ram ad horam usque nonam, quod ieiunijs
tantū soleo. Nam post cibum nihil lego, nisi
summa coactus necessitate. Nec tamen statā
horam dormiendi habeo: quare matutino saepe obdormi-
sco, ut q; annis iam quatuordecim noctes treis (ut opinor)
uacuas capitis dolore non habuerim, tantū abest ut sum-
mo illo bono fruar uoluptuariorum philosophorum dolo-
ris uacuitate. Mane igitur hæc ad te scripsi, ne tabellarium
morarer: quando ita orabat me Beraldus, qui ei comitem
cum epistolio dedit. *πρωτορ μὲν οὖν ὧ ἄνερ προσχίλῃσατε τοῖς ἐ-
πουρανοῖσι ἔνχομαι πᾶσι Ἐπάσαις, ὅστω ἔννοιαν ἔχωρ' ἐγὼ Διατε-
λῶ σοι, τοσαύτῳ ὑπῆξα μοι παρά σοι, ἔπειθ' ὅπως ἔστι μάλιστα ὑπὲρ
ἡμῶν, ἢ τε ἡμετέρας ἐνσεβείας τε καὶ δόξης, τοῦτο παρασηῆσαι τὸν δε-
ὸν ἡμῖν. τοῦτο δ' ἐστὶν οὐ μόνον τῷ ἔννοιαν ἴσην ἀλλήλοις ἀποδοῦναι, ἀλλ'
ἀλλὰ καὶ τῇ ἀμνησίᾳ τῇ πεδείσῃ, ὡς προήρηται καὶ βεβούληται ἡμῶν ἐ-
κάτερος, οὕτως ἑναπομνήσειν. καὶ ταῦτα μὴ οὕτω πεπρωδ' ἰδῶ εὐφρα-
μίας δὴ δερμένεκα. ἔσω δὴ ὁ ἀμνησίας νόμος πάντῃ πάντως κύριος,
ὡς δὴ ἐκκλησία τρίτη κείμεν. Hac certe lege stare mihi cer-
tum est tanq; trinundino perlata. Itaq; obiectis nō respon-
debo: quoniā hanc excetram alia ratione ineluctabilē esse
inter nos satis cōuenit: nisi hoc inficiabor, quod tu de Stro-
phologia inquis me nō negare. Quem locū epistolæ meæ
uide etiam atq; etiā ut satis intellexeris. Deinde quod te
stificaris te nihil unq; oblocutum, per me licet ut uerum
sit, nec necesse habeo uicissim itidem contestari: cum id sa-
tis superioribus epistolis actum sit, si semel agi potuit. Qu-
si qui tuorum mihi obtrectauerunt, ut eos fecisse literatis*

testimonijs credidi, non tam improbus sum, ut etiam si id
 causa tua instituerunt, tu illorum praestare debeas aut stul-
 ticiam, aut studium inconsultum. Atque ut stomachum an-
 te hac aloë fortasse immodice temperata perpurgavi, sic
 etiam aureis aceto posthac eluere statui, ne quemuis ob-
 trectationis aut querimoniae nuncium non excussum ad-
 mittant. Saepe enim in fraudem nimia simplicitate incidi:
 id quod tibi accidisse credo de epistolis tuis: quas tu male-
 dicas appellas, ego immo dice falsas: quae tamen à te aceto
 postea & tunc etiam tinctae multum remiserunt iniuriae
 & falsuginis. Quod mihi & ingenij & doctrinae palma ce-
 dis & laude, non accipio quod das: non id agebatur nos-
 tra illa controuersia: quam ita ipsam decisam esse uolo,
 nihil ut inde mihi accessisse uideatur, ne non gratuita sit.
 Et alioqui nunquam ea de re contendere litigiose in ani-
 mum inducam, cuius acerba, odiosaque disceptatio est,
 tranquillitatisque interpellatrix: iudiciū autem ferè post-
 humum esse solet, duntaxat incorruptum: quanquam sa-
 tis compertum habeo eam tibi suspicionem praecordijs ali-
 quando haesisse. ὅς γε ὦ γῆ καὶ θεοί, οὐκ ὠκνησας εἰπεῖν πρὸς
 τί δὴ βούληται ὁ βουδαῖος. ἐξέσωτε με ἤδη αὐτῶ, καὶ νῦν δὴ πρῶτος
 ἔσω τῶν προκίωρων τῶν κατὰ τῆν παιδείαν, ἀρά γε καὶ παρασιτῆρ οἱ οὐ-
 τὸ ἐμὲ ἀξιοί; Egon' eò insolentiae uenerim, ut aliquid ei-
 uscemodi animo agitauerim? ego ne si antistiti quidem
 tuo esse mihi contigisset, fortunarumque auctori? Tu ista
 inconsulte rumigerulis credidisti. Quibus iam certe sus-
 spitiunculis abstergendos utrinque animos nobis esse cen-
 seo. Verum mira sunt illa, quae scribis de illis eruditio-
 nis ingenuae hostibus. Profecto tui me iam coepit misere-
 scere, cui in eam arenam descendere nunc necesse sit, aut
 patrocinium deserendum institui honestissimi, ultimaque
 uoluntatis illius antistitis, qui legatum memorabile, uberrim-
 umque reliquit ad studia alenda hoim ingenio praeditorum.

& 2

Hic æquioribus omnino utimur sacrae philosophiæ defensoribus. Quare si istinc paululum concederes, ut statuisse te rumor est, tuarum rerum iactura, istiusq; prouinciæ cōmodorum, ingens (ut opinor) compendium laboris, molestiæq; factitares. Hac in urbe omnino, si non ample, certe honorifice & cōmode cum uiris existimatissimis agitur, primariaq; commendationis in literarum lautiorum professione. Tu rationum tuarum summam melius nouisti, quas etiam (ut arbitror) cum amicis iuratiōibus subducis: ego cum scribendi argumentum requirerem, hæc epistolę addidi. Nam de aulica expeditione mea, non est quod fabulam mox à me expectes: nūc etiam in serijs occupatus: huiuscemodi nugis nō uacas, & me hilaritas cum ocio deficit. Nam his diebus literas Roma, Venetijs, ex aula, aliundeq; simul accepi: quibus cū respondere cœpissē, tuæ superuenerunt. Est & alia commentatio, quæ sibi quadragenarij ieiunij magnam partē uendicabit, si auspiciari uacabit. Huc tanquam in securitatis domicilium me transtuleram, sed curæ & negocia umbra sequaciōra me comitantur quoquo gentium, locorumq;. Hęc ad te tantum scribere licuit ante sacrum matutinum, quoniā dies festus erat. Vale. Ex Marliano nostro, Quinto Calend. Martias. Uuem tuum uerbis meis salutabis: cui nō fuit ocium ut scriberem, & alioqui nihil erat, quod scriberem: nisi si maētum esse iuberem ea ingenij, industrięq; claritate, quam tu testificare. Scripsi ei ad Calendas Februarias, aut postridie Calendas. ἔξῃωσο ὦ ἐπανορθωτὰ καὶ ἄρμολὰ τῶν καλῶν συγγραμμάτων, καὶ διατέλει τὸ ποιοῦν καὶ εὐτυχῶν.

GVLIELMVS BVDAEVS GV
LIELMO MAINO S.

Quum in

222 GVLIELMVS BVDAEVVS ERASMO.
 tio ex euentu penes te futura est. Satis enim exemplo me
 homines præscripsisse liberis meis studiosæ uita rationem
 existimabunt: & (ut Græce dicam) τὴν ἐν φιλολογίᾳ τῆς
 δεξιᾶς μέθοδον προσδοπε πικρῆναι. Quo fit ut eos tibi cōmen-
 dans, non meam magis, quàm communem rem acurare te
 iubeam. Vale. Ardeæ. XVI. Calend. Iunij.

EPISTOLARVM GVLIELMI BV
 DAEI, REGII SECRE
 TARIJ, FINIS.

BASILEAE, IN AEDIBVS AN
 DREAE CARTANDRI,
 MENSE FEBRVA
 RIO, ANNO
 M. D. XXI.